

NOVA CVETLICA

v

DUHOVNEM VERTU

ali

ŽIVLJENJE

svetih mučencev Oglejskih

Kocijana, Kancija, Kocijanile
in Prota,

z raznimi molitvami.

na svitlo dal

JANEZ GLOBOČNIK

kn. nadškofijski tajnik, skrivni Kaplan sv. Očeta Pija IX.
v GORICI.

S štirimi podobami.

V Gorici natisnil Paternolli

1871.

NOVA GVELTICA

DUHOVNEM VERTU

5416

~~18159~~

D25.667/1565

Štirnimi podobami.

1881

Preuzvišenemu, Premilostivemu in Prečastitemu

Gospodu Gospodu

A N D R E J U

KNEZU, NADŠKOFU GORIŠKEMU,

ki so v natis popisovanja življenja svetih

Kocijanov dovolili,

ga posvečuje v spomin zlate sv. maše, ki jo imajo

Prevzvišeni 29 septembra tekočega leta

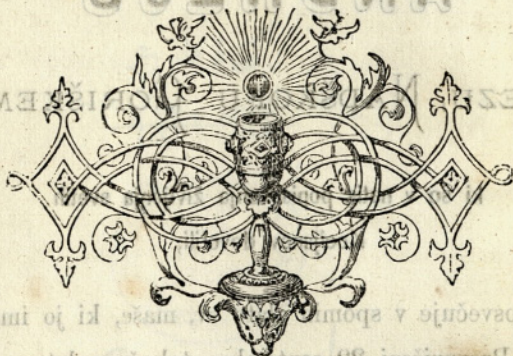
obhajati:

Izdatelj.

Prezviščenemu, Premilostivemu in Pročastitemu

Gospodu Gospodu

ANDREJU

ga posvečuje v spomin, naše, ki jo imajo

Prezvišeni 29 septembra tekočega leta

obhajati:

Izdatelj.

V v o d.

Že v prvih stoletjih po Kristusu so kristjani tiste sokristjane, ki so sveto živeli in v Bogu umerli, častili, in se jim v prošnje priporočevali. Posebno čast so pa skazovali mučencem; ker vedili so, da so oni gotovo pri Bogu, ker so prostovoljno svojo kri in življenje darovali zavljo Kristusa. V tem prepričanju so prvi kristjani na krajih, kjer so bili mučenci pokopani, oltarje postavljali, ter so mašniki na njih opravljali daritev sv. maše. Potem pa, ko je bilo kristjanom pripuščeno cerkve očitno zidati, so ostanke svetnikov vanje prenesli in jih hranovali pod oltarje, ter jim tamkaj veliko čast skazovali in se prošnji tistih svetnikov priporočevali, katerih ostanke so ondi častili.

To častenje svetnikov se je povsod vkoreninilo, kodar je bila vera v Kristusa oznanovana in sprejeta. In tudi ni moglo drugači biti, ker častenje svetnikov priporoča:

1. že lastna naša pamet.

Svetniki so namreč časti vredni zavljo njih sv. življenja na zemlji, s katerim so Božje kraljestvo razširjati pomagali.

Oni so pri Bogu, so z njim edino sklenjeni, gledajo ga od obličja do obličja, ter ga vživajo, tedaj tudi veliko veljajo pred njim.

Svetniki so bili polni ljubezni do svojih sokristjanov že na zemlji; toliko večji mora njih ljubezen do nas zdaj biti, ko so v nebesih v ljubezni popolnoma postali.

Pamet nas toraj uči, da svetniki vso čast zaslužijo, in da smemo vse zaupanje vanje staviti.

2. Da so svetniki vse časti vredni, nas uči tudi sv. pismo. Kristus sam nam naznanja da tisti, ki njega ljubijo, bodo tam, kjer je on. „*Ako kdo meni služi,*“ pravi naš Odrešenik, „*naj za menoj hodi, in kjer sem jez, tam bo tudi moj služabnik.*“

Sv. Janez je v skrivnem razodenji že spolnjeno vidil to obljubo, in sicer, kadar je bil v duhu v nebesa zamaknjen; pripoveduje nam to takole: „*Potem sem vidil veliko trumo, ktere nihče prešteti ni mogel, iz vsih narodov in rodov, in ljudstev in jezikov, stati pred jagnjetom; bili so oblečeni v bele oblačila in palmove veje so bile v njih rokah; In so vpili z velikim glasom, rekoč: Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in jagnjetu . . . Ti so tisti, ki so prišli iz velike nadloge, in so oprali svoje oblačila, in jih obelili v kervi jagnjeta.*“ Razod. (7, 9. 10. 14.)

In od velike časti, ki jo bodo imeli svetniki pri Kristusu v nebesih, naš Gospod sam govori pri sv. Jan. v skriv. razodenji (3, 21) „*Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na svojem sedežu; kakor sim tudi jez premagal, in se usedel s svojim Očetom na njegov sedež.*“

3. Po tem takem tudi cerkveni učenci niso mogli drugači kakor priporočevati častenje svetnikov. „*Med drugimi,*“ pravi sv. Ciril Aleksandrinec, „*se obnašamo z veliko častjo proti mučencem in svetnikom, ker so se oni na svetu tako serčno vojskovali zoper greh, in si čisto vero ohranili. Spodobi se, da tiste neprenehoma hvalimo, ki so se s svetimi deli tako slavno obnašali na zemlji.*“

Sv. Ambrož pravi, da so svetniki mnogoterim ljudem studenec milosti postali, ker pri Bogu za nas prosijo, in nas opominja, da jih častimo in da se jim priporočujemo.

Da pa svetnikov ne molimo, temuč jih le častimo kakor izveličane služabnike Božje, to vsaki katolčan dobro ve, kakor tudi to, da čast in hvala, katero svetnikom dajemo, posebno Bogu veljá, ker po besedah sv. Avgušтина v svetnikih občudujemo božjo vsegamogočnost, dobroto in milost, ktera je svetnike po čudapolnih potih vodila, dokler so še bili na zemlji.

Dalje nas uči naša cerkev, kakor pravi sv. Avguštin, da svetnike nar boljše častiti zamoremo, ako njih lepe izglede posnemamo. In sv. Bazilij nam priporoča, naj svetnike sosebno prosimo, da nam sprosijo tiste dušne dobröte, ktere nam bodo pomagale k večnemu življenju.

Zavoljo tega je pa tudi, kakor nam zgodovina pripoveduje, verno ljudstvo vsaki čas svetnike častilo. Vedili so namreč kristjani, da je Bog sam gotovost njih izveličanja s čudeži na znanje dajal, in da jih je cerkev le po natančnem preiskovanju njih življenja prištela med svetnike.

In kakor nam zgodovina na dalje pripoveduje, so kristjani vsih stoletij obilni sad prejemali iz svoje ljubezni do svetnikov in iz molitve, s ktero so jim čast skazovali. Poboljšanje grešnega življenja, ohranitev nedolžnosti, telesno ozdravljenje, varstvo v velikih nevarnostih in pomoč v zadregah in vsaktere gnade in dobröte so kristjani po prošnji svetnikov od Boga zadobivali.

Ali nas tedaj ne spodbada vse to k ljubezni in častenju svetnikov?

O zares, vsak kristjan naj Boga hvali in moli v svetnikih, naj njih življenje posnema, in naj se jim vsak dan v njih veljavno prošnjo priporoča.

K temu nas bo pa zlo spodbujalo življenje svetnikov, katerega moramo tedaj poznati. In med drugimi nas bo nar bolj mikalo spoznati življenje naših kerstnih pomočnikov, patronov dežele, naše domače fare i. t. d., sosebnost pa se nam dobro zdi, ako vemo zgodovino mučencev, kateri so v naši domači deželi svojo drago kri prelili zavoľjo Kristusa.

In ravno naša deželca se zamore hvaliti, da je nje tla močila kri tisuč in tisuč kristjanov, ki so vero v Kristusa s svojo smertjo poterdili, ter se zdaj blišče v rudeči neminljivi obleki pred sedežem Jagnjetovim v nebesih.

V Ogleju namreč, kateri je bil nekđaj ob času Rimljanov veliko mesto, je živel, že v prvih stoletjih po Kristusu mnogo število kristjanov. In kakor drugot so jih Rimski cesarji in poglavarji tudi tu preganjali in morili.

Med njimi so bili rimski veljaki (patriciji) brata *Kocijan* (Kancijan) in *Kancij*, njih sestra *Kocijanila*, pa njih duhovni učenik *Prot*.

Že davno me je mikalo kaj več pozvediti iz življenja tih mučencev, toľiko bolj, ker sem celih petnajst let pri mestni farni cerkve ss. Kocijana in tovaršev v Kranji kakor duhoven služil. Te moje želje so se spolnile, ko sem dobil iz Rima popis življenja in muk imenovanih svetnikov, natisnjen v laškem jeziku.

Ta popis sem tedaj poslovenil, in zlo pre naredil, ker je popisovanje življenja omenjenih mučencev v njem obravnano po stareji šegi, brez predelkov, brez

poduka, zraven ima v sebi veliko nepotrebnih popisovanj, in bi v svoji stari obliki nikakor ne bil za rabo.

Mislim, da bo slovensko ljudstvo rado prebiralo te bukvice, že zavoljo tega, ker je sploh pobožno in zlo časti svetnike; še raji pa zavoljo tega, ker so bili omenjeni svetniki mučeni v naši domači deželi; Oglej namreč je bil zidan poleg jadranskega morja na ilirskem primorju blizo benečijske meje in blizo Gorice.

Pa tudi zavoljo tega bo Slovenec rad bral popisovanje življenja omenjenih svetnikov, ker so naši spredniki toliko cerkvá sozidali njim v čast.

Mislim, da ne bom dolgočasil bralca, ako tu naštejemo kraje naše slovenske dežele, v katerih so cerkve ss. Kocijanu in tovaršem na čast.

V Goriški nadškofiji imajo naslednji kraji cerkve s. Kocijana: *Šent-Kocijan* blizo Ogleja, sozidan poleg kraja, na katerem so mučenci bili obglavljeni; *Kravje* blizo fare Ajello, Viške dekanije, in *Polica* v Cirkniški dekaniji, imate vikariatne cerkve naših svetnikov; podružnice, s. Kocijana ste v *Štjaku* v Komenški, in v *Ligi* v Kanalski dekaniji.

V Ljublanski škofiji farne cerkve: *V Kranji*, v *Sent-Kocijanu* pri Turjaku, v *Škocijanu* pri Dobravi, v *Mirni-peči*. Lokalijske cerkve: v *Planini* na Ipavskem, na *Ježici*. Podružniške cerkve sv. Kocijana imajo v poslednjih vaseh: *Verh jezera* fare Stari Terg pri Ložu, *Breznica* v Žireh; — *Verzdenec* v Horjulski fari; *Jesenice* v Šent-Ruperški fari; — *Stavčja* vas blizo Žužemberka; — *Škocijan* v Brezjah Dobovske fare; *Selo* na Breznici; — *Podreče* v Mavčičah.

Teržaška škofija ima tri cerkve s. Kocijana: farno cerkev v *Lanistju*, — farno cerkev v *Trušku*, in podružnico na pokopališču fare *Golac*.

V *Lavantinski škofiji* nahajamo dve podružnici, eno v *Kremnu* fare *Razborje*, drugo v *Zavški* fari.

V *Kerški škofiji* stojte tudi dve cerkve sv. Kocijana, farna cerkev v *Sent-Kocijanu* in podružnica *Stabenjske* fare.

Videmska nadškofija ima štiri farne cerkve postavljene našim svetnikom v čast, in sicer v farah *Risano*, *St. Canziano* di Prato, *St. Canziano* di Gorizzo, in *St. Canziano* di Gonars.

Sicer, kolikor mi je znanega, je bilo nekaj cerkvá sv. Kocijanu in tovaršem v čast postavljenih v škofijah *Treviso* in *Milan* na Laškem, *Vratislav* na Pruskem in *Sens* na Francoskem.

Zastran verjetnosti pričujočega popisovanja življenja ss. mučencev Kocijana in tovaršev se ni nič bati, ker vse kar je v laškem od mene poslovenjenem spisu brati, je sestavljeno iz starih bukev samostanov na Francoskem in Nemškem, iz letopisov Baronija, iz očitnih cerkvenih govorov sv. Ambrožija in sv. Maksima, škofa v Turonu i. t. d.

Zastran kraja, na katerem so bili mučeni naši svetniki, sem okoli Ogleja sam vse na tanko pregledal in v ti reči, kar bilo je mogoče, gotove znamenja poiskal in nabral.

O zadevi častenja tih mučencev in ostankov njih sv. teles sem pismeno popraševal po vsih škofijah, ktere v mojih pričujočih bukvicah omenim in tudi dotične spisane odgovore dobil, kterih se tu poslužim.

Sosebno mi je bil postregel korar Senške škofije blizo Pariza na Francoskem, kateri mi je poslal bukvice, natisnjene v francoskem jeziku, iz katerih sem tudi posnel, nekoliko, o zadevi sv. trupelj; zgodbo čudežev pa sem spisal iz Bolandistov in jo prestavil v slovensko.

Pojdite tedaj, bukvice moje, med slovensko verno ljudstvo, in dajte čast in hvalo ss. *Kocijanu, Kanciju, Kocijanili* in *Protu*, ter povišujte med Slovenci čast večnega trojedina Boga, kateri je po svojem svetem Duhu dodelil toliko moč in stanovitnost tim mučencem !

Ti pa, o usmiljeni in dobrotljivi Bog! ohrani po prošnji sv. *Kocijana in tovaršev* čisto in nepokvarjeno sveto katoliško vero med našimi brati Slovenci. Teh malo pa med njimi, ki še niso Katoličani, pripelji na prošnjo ravno tih mučencev v katoliško cerkev, da bodemo imeli vsi eno vero, enega pastirja; ter se zedinimo vsi skupaj v enem ovčnjaku Kristusovem. Amen!

Na dan sv. Kocijana in tovaršev, 31 maja 1871

Janez Globočnik.

ŽIVLJENJE

sv. mučencev Oglejskih Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota.

Poslovenjeno in vravnano iz laškega.

I. POGLAVJE.

Nekoliko o rodu in mladosti ss. Kocijana in tovaršev.

redeni se življenje znamenitih oseb popisuje, se navadno tudi nekoliko pové o njihovem rodu.

To pa zavoljo tega, ker je njih zasluge po tem lažje presoditi. Zato se tudi nam potrebno zdi, nekoliko o rodu naših svetnikov omeniti.

Bili so sv. **Kocijan, Kancij in Kocijanila** imenitnega in bogatega rodú **Anicijev**.

Odlikoval se je ta rod po veri, bogastvu in visocih službah. Že neki sprednik naših svetnikov je bil malike popustil in se k veri v Kristusa spreobernal. On je bil starašina ali senator, pa se vendar ni sramoval očitno Kristusa spoznati. Svojo živo vero v Gospoda našega in Odrešenika je zapustil svojim naslednikom, in tako je bilo od tedaj naprej veliko kristjanov iz te rodovine; med njimi štejemo mnogo mučencev in mučenk, kakor so bile sv. žene **Proba, Dometrija in Julijana**, in po-

tem tudi sv. Kocijan in tovarši. Pa tudi spoznovavec je dosti imela rodovina Anicijev. Tako beremo da sta bila sveti in učeni mož **Ordinarij**, rimski konzul, in rimski veljak **Manlij Severin** iz te rodovine, kakor tudi še več družih neimenovanih. Pravijo bukve svetnikov, da so bili, dokler so živeli, stebri keršanske cerkve, po smerti pa so jih vsi častili kot žive zglede nar lepših čednost: „*meso umerje toda gnada umerlih svetnikov živi.*“ (S. Ambrož od sv. raja. 9.)

Bliščoba bogastva Anicijev pa je bila tolika, da je med ljudmi v pregovor prišla. Tako piše Sekundin sv. Avguštinu, hvaleč lepoto njegovih spisov: „Priznati moram, da se marmor hiše Anicijev ne blisči tako močno, kakor zgovornost tvojih spisov.“ (Avg. tom. 6.) Zastran imenitnih služb Anicijev sv. Hieronim v pismu do Demetriade pripoveduje, da je vsak, ali pa saj skoraj vsak mož iz tega rodú dosegel imenitno službo konzula. In tolika je bila veljava tega rodú v Rimu, sosebnó zavljo hrabrosti in kreposti pred sovražnikom, da je enega njegovih mož rimsko ljudstvo celo na cesarski prestol povzdignilo. „Ne gre, da bi za častjo in visoko stopnjo sledila čednost, temuč za čednostjo naj sledi čast,“ pravi sv. Avguštin; in Aristotel terdi ravno to rekoč: „čast je plačilo čednosti.“

Prišel je namreč iz rodú Anicijev na cesarski prestol *Mark-Avrel Kar* ob času, ko so živeli sv. Kocijan in tovarši v Rimu. Skoraj, bi rekel, je Bog to pripustil, zato, da so oni toliko večí boj imeli s svetom, in da so si potem dražji venec pred Bogom zaslužili. Ljudje so jih zdaj ko cesarske bliž-

nje sorodnike še bolj ko prej čislali. Ponunjale so se jim od vsacega krája, nar bolj pa od cesarske okolice, časti in posvetne sladnosti. Bili so v toliko večji časti, ker je cesar njih sorodnik v kratkem času Sarmate, ki so Tracijo in Ilirijo nadlegovali in tudi na Italijo pritiskali, v strašnem boju zmagal, ter jim šestnajsttavžent vojakov pobil, dvajsettavžent pa vjetih v Rim pripeljal; po tem pa se je obrnil proti jutru, in je z vspehom Perzijane napadel s svojimi hrabrimi vojaškimi trumami.

Akoravno pa so bili naši svetniki sorodniki tako slavnega cesarja, in zavoljo njega močno čislani, vendar niso marali ne za časti, ne za veselje, temveč iskali so le tistega veselja, ki nikdar ne mine, in so si nabirali „zaklade, katerih molj ne sné in ruja ne zgrudi nikdar.“ (Mat. 6, 20, 21.) Globoko v serca zapisane so jim bile Gospodove besede: „*kaj pomaga človeku, ako celi svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi.*“ In čim bolj so jih vabili na cesarski dvor, ker bili so bratranci s cesarskimi sinovi Karinom in Numerijanom, tim bolj so iskali družine Gospodove, ktero so cenili čez vse, „*kdor v mene veruje, prideva z Očetom k' njemu in stanujeva v njem.*“ „Ako je Bog z nami, kdo je zoper nas.“

Po šegi tistih časov so imeli naši svetniki med seboj podobne imena. Tudi v družini cesarja Konstantina nahajamo enako navado. Bili so namreč njegovi otroci: Konštantin, Konštant in Konštancija. Ta edinost imen med našimi svetniki, bi rekel, je lepo in pomenljivo znamenje njih edinosti v veri. „*Vsi so namreč imeli enega Boga, eno vero, en kerst*“ (Efež. 4, 5.) Zares lepa in posnemanja vredna edinost med

udi ene deržine! Kakor pa je bilo vsem trem enako ime dano, tako so imeli od Boga taisti poklic: „*poklicani so bili namreč od Boga v to, da so vsi trije ob enem trenutku venec mučencev zadobili. In to jim je Kristus po svoji posebni ljubezni podelil, da so sklenjeni bili po zasluženji, kakor po imenu.*“ (S. Ambrož serm. 4, 5.)

Učenik in vodnik naših svetnikov je bil duhoven **Prot.** Učil jih je v njihovem stanovanju v Rimu, v štirinajstem oddelku mesta unkraj reke Tibere (dan današni Trastevere imenovanem), in si je čez vse prizadeval, da bi jih izredil za pobožne otroke božje, katerim je namesto časnih reči le večno življenje v skerbi.

Bili so vsi trije pokorni in ponižni učenci sv. Prota, katerega so kakor očeta spoštovali, in mu nikdar več ne privolili, da bi se ločil od njih. Ostal je toraj z njimi, kakor njih bliščeči zgled v življenji, v terpljenji in v smerti.

„*Brez vere pa je nemogoče, Bogu dopasti. Zakaj kdor hoče k Bogu pristopiti, mora verovati, da je, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevavec*“ (Efež. 11, 6.) „*Zakaj trije so, kateri pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sv. Duh, in ti trije so eden*“ (I. Jan. 5, 7.) „*Jaz prosim za nje, da bodo vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni, in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno*“ (Jan. 17, 9, 21.)

Živa vera v trojnega Boga, kakor tudi ljubezen eden do drugzega, kakoršno so imeli v sebi sv. Kocijan in tovarši, bodi nam v izgled, katerega vedno posnemajmo.

II. POGLAVJE.

Sv. Kocijan in tovarši pobegnejo iz Rima.

vetnikov misli, ki le samo po večnem plačilu hrepené, dobivajo, iz nadlog novo moč, ker ne dvomijo da čim večji je vojska, tim slavnější je zmaga. Izvoljenih želje rastejo po težavah, kakor ogenj, ki veter vanj piha: zdi se ti, da gasne, pa se le množi.“ Te besede sv. Gregorja (Moral lib. 29) so se sosebno spolnile nad našimi svetniki, katerih rodbino so pričele nesreče zaporedoma zadevati.

Njih sorodnika cesarja *Marka Avrelija Kara* je sredi njegovih zmag nad Perzijani dohitela grenka smert, ktera nikomur ne prizanese, bodi si še tako visoko postavljen velikaš.

Umerl je blizo reke Tigride, v kateri je nek-daj angelj *Rafael Tobija* iz žrela velikanske ribe otél. Njegovega sinu *Numerijana*, ktereга je vse ljubilo in spoštovalo, je umoril neki častiželjen vojaški načelnik, *Aper* z imenom, kateri se je hotel cesarskega prestola polastiti. Vojaki pa, to zvedši postavijo na cesarski prestol *Diokleza*, hišnika poprejšnega cesarja. Bil je ta rojen Dalmatinec, in sin revnih staršev. Hoteč znebiti se slehernih nasprotnikov, je on z lastno roko *Apra*, morivca cesarskega sinu, prebodel. *Karin* mlaji sin cesarja *Kara* je bil takrat s svojimi zvestimi vojaškimi trumami v Galiji. Njega je *Dioklež* z vojsko napadel. Branil se je sicer *Karin*

kaj hrabro, in berž ko ne, bi bil on zmagal, ako bi ga ne bil eden njegovih načelnikov v Miziji umoril. Storil je to zavoljo tega, ker mu je bil Karin, človek poln gerde poželjivosti, njegovo ženo ob poštenje pripravil. „*Že veliko jih je prišlo v hude pregrehe zavoljo žen, in so poginili.*“ (Ezdra 3, 4.)

Dioklež - ali kàkor je sam hotel, da so ga imenovali — Dioklecijan, se ni imel zdaj nobenega več bati, kateri bi bil hrepenel po cesarskem prestolu, razun naših svetnikov, ki so bili iz Anicijevega rodu še ostali pri življenju. Toda tim je bilo tako malo mar za čast, bogastvo in imenitnost, da Dioklecijanu ni bilo treba imeti strahu pred njimi. Oni so vso svojo čast le iskali v Kristusu, ravna je se po besedah sv. Pavla do Galačanov (6, 14.) „*Daleč naj bo od mene, se s čim družim hvaliti, kakor s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa,*“ in živeli so kakor bi jih ne bilo, da se jim je reči zamoglo, „*vi ste mrtvi in vaše življenje je skrito s Kristusom*“ (Kolos. 3, 3.).

Dioklecijan si je vzel za tovarša svoje cesarske časti in vlade *Maksimijana*. Oba sta bila edinih misli in edinih želj, in kmalo pri začetku vladanja sta razglasila povelje, po katerem je mogel vsak podložnik rimske vlade bogovom darovati; kdor se je pa tega branil, je mogel v ječo, in je bil potem umorjen. Premoženje umorjenih kristjanov se je pa ravno po tem ukazu ali za občinske potrebe rabilo, ali pa po posebnem povelji cesarjev med Rimljane delilo.

Naši svetniki, ako ravno jim ni bilo nič za to, da je njih rodbina ob cesarski prestol prišla, po besedah: „*obropanje svojih reči ste vnemarno zasli-*

šali“ (Hebr. 10, 34), so bili vendar le hudo razžaljeni, ko so zvedeli hudobne naklepe cesarjev zoper Kristusovo kraljestvo na zemlji. *Posvetovali so se tedaj s svojim duhovnim učnikom Protom, kaj da je storiti*, ter so sklenili upreti se krivičnemu povelju svojih cesarjev po dolžnosti pravih kristjanov: „Zaničevaje krivična povelja višjih, so si zaslužili večno plačilo.“ (Brev. R.) Oni so se imeli za svobodne, ne pa zavezane od cesarskih, Bogu nasprotnih povelj in sicer „v tisti svobodi, po kateri nas je Kristus rešil“ (Gal. 4, 31), to je, v svobodi, po kateri se kristjan čuti prostega verig hudobije, ktere mu naklada svet ali hudobni višji, ali lastno meso ali pa peklenska hudoba. Da bi bili torej naši svetniki manj zvezani s svetom, so se ravnali po besedah sv. pisma (Mat. 19, 31): „*pojdi, prodaj, kar imaš, in daj vse revnim, imel boš tako zaklad v nebesih*“ ter so prodali svoje vinograde, hiše in polja, in denar večji del razlelili med uboge. Tudi svojim tri in sedemdesetim sužnikom so podarili svobodo, prerodivši jih popred po Kristusu s kopeljo sv. kersta. Šli so potem iz Rima, kakor se je drugim zdelo, svoje posestva zunaj in v okolici mesta ogledovat; v resnici pa so se podali le v mesto Oglej.

Oglej je dan današni vas pri morji, med Terstom in Benetkami, štiri ure pod Gorico. Nekdaj je pa bil Oglej za Rimom nar večje in nar imenitneje mesto rimskega cesarstva, ker je imel pol milijona prebivavcev. Razdjal ga je leta 454 po Kristusu Hunski kralj Atila, da ni kamen na kamenu ostal. Pozneje se je to mesto zopet nekoliko povzdignilo in je postalo sedež patriarhov, katerih oblast je obsegala

veliko delov Goriškega, Koroškega, Kranjskega, Istrijanskega in Laškega, dokler ni bilo v novič razdjanost od Benečanov. Kocijan in njegovi tovarši so tudi v Ogleju imeli mnogo posestva. Umaknili so se torej semkaj grozovitemu preganjanju Dioklecijanovemu, in so imeli zraven tega tudi ta namen, da bi tukaj kristjane podpirali, se posebno pa, da bi obiskali svojega prijatla **Krizogona**, ki je bil ondi zavaljo Kristusa v ječi.

Prišedši v mesto Oglej pa zvedo naši svetniki, da je preganjanje kristjanov tu še huje, kakor v Rimu. Toliko jih je bilo namreč po ječah, da za nove jetnike ni bilo niti prostora več, niti verig, in po temnicah so bili sveti spoznovavci tako nagnječeni, da ni bilo moč še njih števila pozvedeti. Vse to pa naših svetnikov ni ostrašilo da bi se vernili v Rim (ker lahko bi si bili mislili, da jih bo vendar le v Rimu bolj varovala imenitnost njihovega stanú ko tukej v Ogleju, kjer so se znašli med tujimi ljudmi).

Ali stali so neprestrašeni in pomnivši besedi sv. Pavla do Korinčanov (II. 4, 81.) so sklenili junaško se ustavljati vsakemu početju viših zoper njih stanovitnost v veri. Pravi pa ta apostelj takole: „*Mi namreč, kateri živimo, smo vedno v smert izdajani zavaljo Jezusa, da se tudi Jezusovo življenje očitno pokaže na našem umerljivem mesu.*“

Bile so jim tudi globoko v serca zapisane besede sv. Pavla do Hebrejcev (13, 1. 2. 16) „*Bratovska ljubezen ostani med vami, in ptujih sprejemati nikar ne pozabite; dobrotljivosti pa, in podeljenja nikar ne pozabite, ker taki darovi dopadejo Bogu,*“ tedaj oni niso hoteli zapustiti vernih

kristjanov, kateri so po ječah in drugod v strašnih stiskah, v revščini in nadlogah zdihovali. Poslužili so se ponočnega časa, da so jih obiskovali in jim, kolikor je bilo mogoče, pomoč delili. O ti priložnosti so tudi skerbno popraševali po svojem prijatelju **Krizogonu.**

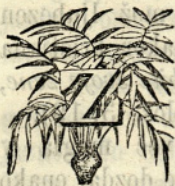
„Jezus je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehu odmerli, in pravičnosti živeli“ (I. Pet. 2, 54.) Jezus je „jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje.“ (Jan. 1, 29) „On je sprava za naše grehe; ne samó pa za naše, ampak tudi za (grehe) vsega sveta“ (I. Jan. 2, 2.) „kteri hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani, in bi prišli k spoznanju resnice, zakaj en Bog je, tudi en srednik med Bogom in ljudmi, človek Jezus Kristus, kateri je dal sam sebe v rešilo za vse.“ (I. Tim. 2, 4 – 6.)

Ljubimo tedaj Jezusa po zgledu sv. Kocijana in tovaršev, in bodimo pripravljeni, da se odpovemo vsemu, kar bi nas ločiti znalo od Njega.

III. POGLAVJE.

Sv. Krizogon.

avoljo prijateljstva, katero je naše svetnike na Krizogona vezalo, kakor tudi za to, ker je, kakor bomo pozneje vidili, Bog sam hotel, da so naši svetniki s svetim Krizogonom na enem mestu mučeni bili: se nam zdi treba, da nekoliko o življenji sv. Krizogona opomnimo.

Krizogon je bil rimski vitez.

Še bolj kot njegov rod ga je pa žlahtnilo spoznanje Kristusove vere, ktere se ni sramoval očitno na znanje dajati. Zavoljo tega je mogel v Rimu dve léti v ostri ječi tičati, kjer ves čas ni imel druge pomoči in polajšanja kakor to, katero mu je delila sveta **Anastazija**, žena nekega bogatega Rimljana, Publija z imenom. Bogu je to njeno djanje zelo dopadlo, tedaj ji ga je povernil s častjo mučenstva; „*povernil mi je Bog po moji pravičnosti in zavoljo mojih čistih rok pred mojim obličjem.*“ (Ps. 17, 25.)

Svetemu Krizogonu pa je Bog pripravil še večji muke, kakor so bile dozdanje; veliko je namreč mogel še prestati zavoljo Gospodovega imena „*zakaj krepost se le v slabosti vterjuje*“ (2. Kor. 12, 9). Pripustil je Bog, da se je Krizogonu vsa pomoč odtegnila. Publij namreč zvé, kako da žena njegova blazega jetnika podpira. Noče je torej vkorenjineni pagan več imeti za svojo ženo; zapre jo v lastni hiši v temno ječo, in jo napaja z vodo britkosti, in kermi s kruhom bolečin (3 kralj. 12, 27).

Ker že pamet uči zakonske, da naj se ne natolcujejo eden drugemu, temveč da naj si prizanašajo, je sv. Anastazijo zelo bolelo, da ji je mož ljubezen z britkostjo povračal, zlasti ker je kakor kristjana poznala besede sv. Pavla: „*možje ljubite svoje žene, in ne bodite čmerni proti njimi*“ (Kološ. 3, 19).

Ali bolj jo je še bolelo, da ni več mogla v podporo biti sv. Krizogonu, kteremu je dozdej enako prijaznost in dobrotljivost skazovala, kakor Davidu Jonatan, prijatel njegov (2 Kralj. 1. 26).

Hudo ji je delo tudi to, da bi njeno bogastvo, ki ga je dozdej v Božjo čast obračala, moglo od zdaj naprej služiti možu njenemu v nečast pravega Boga in v spolnovanje hudih želj: „*Je še druga nesreča, ki sem jo videl pod solncem: bogastvo, pripravljeno k hudemu, ki se zgubi v nar hujše nesreče*“ (Cerkv. 5, 12).

Iskala je tedej in tudi našla priložnost Krizogonu pismeno težave svoje potožiti, in mu naznaniti, kako da se ji smili, da mu pa ne more več pomoči prinesti. Odgovor, ki ga ji je sv. mučenec precej poslal, je bil ves vreden njegovega blazega serca in tako krepčaven, da je serce sv. žene navdal s polno vdanostjo v voljo in previdnost božjo. Besede, katere je ona v tem pismu brala, so jo prav dobro podučile, da je treba vse, kar pride iz Božjih rok, in ko bi bila tudi smert, s tisto poterpežljivostjo prestati, v kateri nam je Kristus s težkim križem obložen, nar lepši zgled dal. In res je ta žena v ti poterpežljivosti in vdanosti čez več časa in po težkih mukah srečno dokončala svoje sveto življenje.

Ko je bil Krizogon že dve leti preživel v ječi, je prišlo v Rim povelje od Dioklecijana, da naj vse

druge kristjane pomoré, Krizogona pa naj prepeljejo v Oglej, češ, da mu bo on tam z lastnim prigovarjanjem omehčal serce, katero je dozdej po njegovih mislih terdovratno bilo zoper vso ostrost.

Toda časti vredni in blagi vitez je s kratkim govorom na znanje dal, da ne mara prav nič za prijaznost in oblube cesarjeve, ter da vere v pravega Boga ne pusti, rekoč:

„Jaz raji ne le enkrat, temveč tisučkrat življenje zgubim, kakor da bi vašim lažnjivim bogovom služil, kateri ne morejo človeka obsoditi, pa mu tudi nič dobrega skazati niso v stanu“ (Bar. 6. 63), „zdaj je resnica Kristusova v meni, in te mi ne bo nobeden odvzel“ (2 Kor. 11, 10); „mene Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerim je meni svet križan in jaz svetu“ (Gal. 6, 14). „Od kar sem tega Gospoda spoznal, ne morem nič več iskati slepitve tistih bogov, ki so jih ljudje sami izmislili. Kako bi mogel misliti, da so oni bogovi, ki so jih umenitniki naredili. Tim lažnjivim bogovom vi v svoji popačeni domišljiji pripisujete lastnosti in dela, ki jih še celo pod ljudi znižujejo. Moj jezik pa ne bo nehal častiti in hvaliti njega, kateri sam je molitve in časti vreden. Njega ni težko spoznovati, in ni hudo njegove zapovedi spolnovati, ker njegov jarem je lahak, in njegovo breme je sladko. „Blizo je beseda v tvojih ustih, in v tvojem sercu, to je, beseda vere, katero oznanujemo.“ (Rimlj. 10, 8). Ako le veruješ v Gospoda Jezusa, ti je lahko, ga spoznati, oznanovati, ljubiti čez vse. Ne iščem in ne želim druge časti, druge imenitnosti in družega bogastva, kakor

to, ki se najde v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa.“

Ta serčni odgovor je neizrečeno razkačil paganskega cesarja, kateri nezmenivši se na dalje z njim, ga je ukazal umoriti.

Kaka pa je bila smert in kje so Krizogona umorili, to so zvedili naši svetniki sv. Kocijan in tovarši v ječi, ko so tam zaperte keršanske jetnike obiskali in želeli tudi Krizogona viditi, da bi od njega podučenje in poterjenje v veri sprejeli. Tako je tudi sv. Pavel hrepenel sniti se z Rimljani, in to željo jim je naznanil v pismu do njih, rekoč: *„želim vas viditi, da vam kaj duhovne pomoči podelim v vaše poterjenje, pa da bi se tudi jaz potolažil po vaši in po svoji veri“* (Rimlj. 1, 11).

Pravili so jim tedaj sveti jetniki oglejski, da je vže 36 dni minulo, kar se je Krizogonu glava odsekla, in sicer po povelju hudobnega cesarja, ne daleč od Ogleja, pri morskih stopnicah. (To mislimo, pomeni latinski izraz: „ad aquas gradatas“ kakor se bo bolj obširno pozneje govorilo). Pripovedovali so tudi, da se je truplo njegovo z odsekano glavo vred v morje verglo, da so pa valovi obedvoje nepoškodvano na suho vergli. Vedeli so koncema še to povedati, da je sv. duhoven *Zojl* truplo in glavo, oboje popolnoma nepoškodvano, našel in pokopal na tistem kraju, kjer je bil Krozogon umorjen.

„Od sv. Duha navdihnjeni so sv. možje govorili“ (II. Pet. 1, 21.). „Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor

mladika ne more roditi sadú sama iz sebe, ako ne ostane na terti: Tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem terta, vi mladike, kdor ostane v meni, in jest v njem, on rodi veliko sadú, ker brez mene ne morete nič storiti.“ (Jan. 15, 4-6.) „*Nihče ne more reči: gospod Jezus kakor le v svetem Duhu*“ (II. Kor. 12, 3.).

Iščimo tudi mi vselej gnade božje, in ko smo jo zadobili, ohranimo jo s pomočjo molitve in z dobrimi deli; potem nam bo lahko vojskovati se po zgledu sv. Krizogona in sv. Anastazije zoper vse to, kar bi nas utegnilo od Boga ločiti.

IV. POGLAVJE.

Početje naših svetnikov v Ogleju.

o so naši svetniki slišali to prigodbo od častitljive smerti sv. mučenca Krizogona iz ust keršanskih jetnikov, jih je sicer v serca užalila ločitev od svetega prijatla; toda kmalo so bili z veseljem napolnjeni spomnivši se visoke časti, katero si je on pridobil s svojim mučenstvom pri Bogu v nebesih; točili so tedaj solze veselja in radosti. Družba svetih spoznovavcev v ječi jim je pa toliko dopadla, da so sklenili med njimi celo noč prebiti, kar jim je bilo tudi od straže privoljeno.

Prečuli so tedaj vso noč med svetimi jetniki spodbudovaje eden drugega v ljubezni Božji s svetimi pogovori po besedah sv. Pavla (do Tesal. I. 5, 11): „*Tolažite se eden drugega in spodbujajte se.*“

O jutranji zarji so bili pa prisiljeni, ločiti se od svetih spoznovavcev, ne iz strahu pred sodniki, zakaj: „*kdor se Boga boji, se ne bo nobene reči na zemlji bal, in se nikdar tresel*“ (Cerkv. 34, 16.), ampak zavoljo tega, da bi ne imela straža kakih sitnost, ker je tujim ljudem ječo odperla.

Ker so naši svetniki v pretečeni noči spoznali svetost jetnikov, se z njimi zlo sprijaznili in veliko duhovne tolažbe od njih prejeli, jim je bila ta noč res po besedah Davidovih (v psalmu 138, 11.) „*njih razsvetljenje in pravo veselje.*“ Kaj težka jim je bila torej ločitev od svete množice, s katero so se po sveti Bogu dopadljivi ljubezni sklenili, in s katero so se nadjali, kmalo združiti se pred Božjim obličjem. Ko so vendar le mogli iti proč od njih, so se v Božji ljubezni tako z njimi sklenili, da so tudi oni zamogli reči s sv. Pavlom: „*zares ne smert, ne življenje, ne angelji, ne gospostva, ne oblasti, ne prihodnje, ne moč, ne ktera stvar koli nas ne bo mogla ločiti od ljubezni našega Boga, ktera je v Kristusu Gospodu našem*“ Rimlj. (8, 38. 39.).

Ločivši se pa od tih jetnikov, ktere so, kakor Bogu v dar pripravljene jagnjeta v veliki časti imeli, so jim še njih verige poljubovali, in jih prosili blagoslova, ter ga tudi prejeli. In ko so jih zapustili, so sklenjeni ostali v duhu z njihovimi molitvami in hvalo Božjo, po besedah sv. Pavla (I. Kor. 5, 3.): „*odločen s telesom, sem pri vas pričujoč z duhom.*“

Prepričani so bili namreč naši svetniki, da s toliko ljubeznijo božjo vneti, ti sveti jetniki, jih in ajo vedno v spominu, ter da jih Bogu priporočajo. Toraj niso kar nič dvomili, da so oni po tem takem deležni njih zaslug pred Bogom, ktere so si že dozdej pridobili s svojim serčnim in očitnim spoznavanjem vere v Kristusa, in so si jih še pridobiti imeli s svojo smertjo.

Vse to pa, kar so naši svetniki pretečeno noč slišali in vidili, jih je tako vnelo, da niso mogli Božje besede nič več pri sebi samih ohraniti, temveč pričeli so jo vsemu judstvu okoli sebe oznanovati; „*božja beseda naj ne bo privezana*“ (Pav. 2. Tim. 2, 9.), torej naj se deli poslušavcem. Posebno jih je prešinila serčna želja, da bi se zveličali vsi ljudje po neskončnem zasluženji Kristusovem, kateri je svojo drago kri na lesu sv. križa za ves svet prelil.

Žalilo jih je sosebno vediti, da se še zmerom brezštevilna množica ljudstva v tamoti nevednosti in greha znajde, če tudi je naš Zveličar neizrečeno veliko preterpel, da bi ves človeški rod od greha in večnega pogubljenja odrešil.

Niso tedaj mudili oznanovati izveličanski Jezusov nauk, ki so se ga bili naučili že v mladosti, in ki jim je dozdej vsaki čas rodil neizrekljivo veliko znozanega veselja in koristi. Slušali so toraj Gospoda, kateri ukazuje: „*kar vam govorim v temi, pravite na svetlem, in kar na uho slišite, oznanujte po strehah (t. j. očitno).*“ (Mat. 10, 27.)

Kakor služabniki Gospodovi so se spoznali oprostene tistih cesarskih postav, ktere so bile Kristusovi verinasprot, in polni veselja zavoljo svobode, ki so jo

zadobili po Kristusu, so to svobodo tudi drugim oznanovali. Pripovedovali so „*kakor res prosti, ne kakor bi prostost imeli v zagrinjalo hudobije, temveč kakor hlapci Bozji*“ (1 Pet. 2, 16.) vsim, ktere so srečevali, kako sladak je Gospodov jarem. Hvalili so jim znotranji mir tistega človeka, kteri svoje meso v sužnost deva, in postane prost verig greha in strasti po Kristusovem zasluženji na križu. Oznanovali so jim nauke, ktere je Kristus iz nebes prinesel, kako da so oni tolaživni, in kako gotovo da se po njih spolnovanji pride v nebesa. Prosili so jih, da naj zavoljo neizrekljive svetosti pravega Boga „*zapusté vsako hudobijo in vsako goljufijo, da naj veržejo od sebe dela teme*“ (Rimlj. 13, 12.), *naj kakor novorojeni otroci poželijo duhovnega neskaženega mleka* (I. Pet. 2, 2.) *Gospodovih sladkih resnic; in naj hodijo hakor po dnevi pošteno ... in naj oblečejo Gospoda Jezusa Kristusa.*“ (Rimlj. 13, 14.).

Kaj čudno se je Oglejčanom to zazdevalo, da so naši svetniki, mladenči tako blagorodnega stanu in tako velicega bogastva, ime Jezusa Kristusa oznanovali, ker so vedeli, da mora našim svetnikom dobro znano biti, da vsacega, kteri cesarjevemu ukazu nasprotuje, gotova smert čaka; ni jim šlo v glavo, kako se tako bogati mladenči ne bojé umreti, med tem ko je toliko revežev navezanih na življenje, ako ravno nimajo nič zgubiti. Lahko zapopademo, da se niso nehali čuditi temu početju svetnikov, ker oni vsi vtopljeni v skerb za časno srečo niso poznali tise modrosti, ktera je napolnjevala sv. Kocijana in njegove tovarše, in od katere beremo v bukvah modreti (7, 8. 9): „*Klical sem, in dan mi je bil duh modosti*

in više sem jo cenil od kraljestev in prestolov; in sem spoznal bogastvo kakor nič vredno v primeri z njo; tudi dragi bisar se mi ne zdi nji enak; zakaj vse zlato je v primeri z njo revni pesek, in kakor blato je srebro memo nje.“

Kaj jim je pa vlivalo v serca toliko serčnost? Kaj družega kakor to, ker so vedili, da niso več svoji (I. Kor. 6, 20), temveč Kristusovi; „*kupljeni ste namreč z veliko ceno, poveljajte in nosite Boga v svojem telesu.*“ Ni bila tedaj njih želja nobena druga kakor ta, da bi vsi ljudje pravega Boga spoznali, častili in ljubili. Tudi jim pri takem prepričanju ni bilo mar za to, kar svet svoje imenuje: kajti vse posvetno mine, ter nima nobenega obstanka.

Bog je pa tudi očitno pokazal, da kakor oni njega za svojega spoznavajo, tako tudi on njih spozna za svoje. Obljubil je namreč po svojem Sinu pri sv. evangelistu Marku (p. 16, 18): „*Kteri pa verujejo, pojdejo té znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roké pokladali in bodo zdravi.*“

Ta gospodova obljuba se je spolnila nad našimi svetniki, kteri so med oznanovanjem sv. evangelija veliko čudežev storili, in z njimi pokrepčevali svoje besede; ljudstvo pa vsega oglejškega mesta se jim je močno čudilo.

„*Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen to troje, nar večji pa med temi je ljubezen,*“ (I. Kor. 13, 13.)

Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil, kakor bučeč bron, ali zvoneč zvo-

nec. In ko bi znal prerokovati, in bi vedil vse skrivnosti in imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi goré prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem. In ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premoženje, in ko bi svoje telo dal, tako da bi gorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga.“ (I. Kor. 13, 1-3.) „In kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu, in Bog v njem.“ (I. Jan. 4, 16.)

Po izgledu sv. Kocijana in tovaršev ljubimo Boga čez vse, in razširjajmo po svoji moči ljubezen Božjo med bližnjimi; Bog nam bo potem milostiv, odpustil nam bo naše grehe, in odperl nam bo nebeške vrata.

V. POGLAVJE.

Oglejski sodniki in sv. device Agapa, Hijonija in Irena.

tem času je bila izročena viši sodnija v Ogleju dvema možema, prefektu **Dulcidiju** in sodniku **Siziniju**.

Pri ti priložnosti je treba, da nekoliko govorimo od tega, da sta bila Dulcidij in Sizinij popred v Solunu na Gerškem*); povedati tudi hočemo, kako sta se tamkej obnašala.

Dulcidij je bil že več časa prefekt ali predstojnik v imenovanem mestu, in hitro ko na svitlo pride

*) Solun ali Tesalonik

cesarski ukaz zoper kristjane, je tiste grozovitno mučil in jih moril.

Ne dolgo preden je Solun zapustil, so v tem mestu živele med družimi kristjani tri svete device, po imenu **Agapa, Hijonija in Irena**. One so bile tako vterjene v veri, da se niso prav nič bale paganskih grozovitežev, ter so vero v Kristusa očitno spoznavale, in pa ravno o tem času, kakor naši svetniki v Ogleju. Ko Dulcidij pozvé, da te device Kristusa očitno spoznavajo, jih ukaže pred se pripeljati, ter si prizadeva, njih terdno vero v pravega Boga omajati, in sicer tem bolj, ker se je v njem vnela požljivost po tih devicah; možje namreč, brez vere in sv. Duha, „*imajo oči polne prešeštva in neprenehljivega greha*“ (2. Pet. 2, 14.).

Toda device, slabe po telesni moči, toliko močnejše pa po moči božji, ki jim jo je Bog sam delil, so se njegoviin željam serčno uperle; „*angelom svojim je Bog zapovedal, da te branijo po vsih tvojih potih*“ (Ps. 90.).

Tedaj ni mogel Dulcidij doseči svojih želj kljub vsemu priliznjenemu govorjenju in umetnemu zalezovanju. Tudi se mu ni sponeslo jih osramotiti pred ljudstvom; Bog namreč jih je varoval, ki so mu bile že v prvi svoji mladosti čistost svojo posvetile; on jih je obdal „*s svojim vsegamogočnim škitom*“ (Ps. 90. 5.). Sklenil je toraj device k smerti obsoditi; ali vendar ni mogel doveršiti svojega sklepa.

Kakor hudoben in požljivosti zlo vdan mož je namreč cele noči svoji nesramni hotljivosti stregel, ter po slabih potih hodil; „*slehern namreč, kateri hudo*

delo, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjene njegove dela“ (Jan. 3, 20.).

Ravno tiste dni, ki so imele imenovane device biti obsojene, je bil Dulcidij vsled svojih ponočnih nerodnost tako nagnjusen, truden in zaspan domú prišel, da pridši v sodnišnico ni bil zmožen sodniških del opraviti, tedaj tudi ni bil v stanu sodbe storiti čez device. S tim pa je prišel ob vso čast pred ljudstvom in pred svojimi podložniki.

Cesar, to zvedši, je poklical imenitnega moža, **Sizinija** po imenu sodit keršanke device Agapo, Hionijo in Ireno. Ta je brez sosebnega opotavljanja svete device k smerti obsodil ter ukazal jih ob glavo djati.

Dulcidija je cesar potem kakor prefekta v Oglej poslal, toda pridružil mu je Sizinija, da je ta, modreji od unega, sodnijsko službo opravljal.

Omenjene device in naši svetniki sv. Kocijan in tovarši so si zelo podobni po mnogoterih straneh.

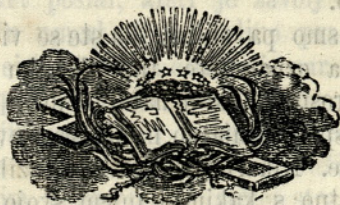
Ravno ta čas, ko so te svetnice v Solunu Kristusa spoznovale in oznanovale, so ravno tako delali naši svetniki v Ogleju. Kakor sta sodnika Dulcidij in Sizinij konec storila življenju svetnic, tako sta ravno ta dva grozoviteža ob življenje pripravila naše svetnike, kakor bomo slišali pozneje. Kakor so nedolžnost svojih duš in telés nepokvarjeno ohranile solunske device, tako se naši svetniki nikakor niso dali omadeževati od paganskih šeg in njih pregrešnih navad.

Čakalé so tedaj omenjene device pred Bogom naših svetnikov, kjer se z njimi zdaj sprehajajo po nebeških livadah, hodeči za Jagnjetom v leskečih

oblačilih in prepevaje novo pesem, ki je nobeden drugi peti ne more, kakor le tisti, ki so si svoje duše in telesa neomadeževane ohranili.

„Vi ste oprani, vi ste opravičeni v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, in v duhu živega Boga“ (I. Kor. 6, 11); tedaj „ste vi tempelj živega Boga in sv. Duh v vas prebiva“ (I. Kor. 3, 16), kakor govori Gospod: „pri njih bom prebival in med njimi bom hodil, in bom njih Bog, in oni bojo moja ljudstvo.“ (II. Kor. 6, 16.)

Spominjajmo se, dokler koli živimo, da smo se za vselej Bogu posvetili po gnadi, ki smo jo v sv. kerstu sprejeli, in jo še zmeróm sprejemamo po sv. sakramentih pokore in presv. rešnjega telesa. Obvarujmo si tedaj po zgledu svetih devic Agape, Hijonije in Irene neomadeževane duše in čiste telesa, in posvečujmo se vsaki dan Bogu v njemu dopadljivi dar.

VI. POGLAVJE.

Poročilo sodnikov do sv. Kocijana in tovaršev in njih odgovor.

o je po vsem Ogleju jela šumeti novica, da naši svetniki očitno Jezusa oznanujejo in s čudeži poterjujejo besede svoje ter dokazujejo lažnjivost paganstva, je prišla ta novica tudi do ušes prefekta Dulcidija in sodnika Sizinija; povedali so jima na tanko, kdo so ti bratje, kdaj so oni v Oglej prišli, in kako tu vkljub ostri prepovedi cesarjev svojo vero oznanujejo.

Ker je šlo za pokorščino do cesarjev in njih toliko skerb za državno vero v bogove, se sodnika nista opotavljala, početju Kocijana in tovaršev v okom stopiti, temveč sta poslala berž berž nekatere može v njihovo stanovališče s tim le poročilom :

„Naša častitljiva cesarja prepovedujeta častiti in moliti po cesarstvu družega Boga zunaj teh, katerim Rimljani, spredniki naši, že toliko stoletij čast in hvalo dajejo.“

„Ker smo pa slišali, da ste se vi ločili od naših bogov, in da oznanujete tudi drugim svoje zmote, vas toraj prosimo, da nehatе to svoje početje, in sicer zavoljo spoštovanja do naših cesarjev, kterima čast in hvala gre. Nikarte ne motite družih vere, temveč pokažite očitno s kakim djanjem svojo spoštovanje do naših bogov, da tako nas umirite, in od sebe vsako nevarnost odvernete.“

„Dobro veste, ako ostanete pri dozdanjih mislih, bote obudili jezo cesarjev, ter bi onadva, stanovitna v svojih sklepih, utegnila z vami oestro ravnati.“

Slisavši te besede sodnijskih poslancev so naši svetniki brez strahu z mirno vestjo povzdignili k nebu svoje oči, od kodar so po besedah Dav. (Ps. 120) pomoč pričakovali, ter so s serčnostjo navdani takole odgovorili:

„Povejte tem ki so vas poslali, da mi vaših bogov ne spoznamo; oni so le izmišljeni, ter jih v resnici ni. Prav za prav vi strežete le hudobnim duhovom, kateri so tako daleč človeka zapeljali, da on služi izmišljenim rečem ali pa stvarim, ki so menj kot človek. Ta vaša služba je hudičeva, ter prekletstva vredna; *zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi* (Mat. 4, 10.). Sveto pismo nas na tanko podučuje, da vaši in vsi paganski bogovi niso nič, da pa je nasprot *eden in sam Bog, ki je nar čisteji Duh, da je ta vsegamogočni stvarnik nebes in zemlje*, (Ps. 22.) ki so po njegovi besedi vterjene; da je on stvaril tudi človeka in ga obdaril z nevmirajočo dušo, in ga tako ljubil, da je v njegovo odrešenje svojega edinega Sina Jezusa Kristusa na svet poslal, kateri je zavolj našega zveličanja na križu umerl. Temu edino pravemu Bogu in njegovemu sinu streči in služiti je nar večja sreča, ta Bog je gospod in vladar vseh ljudi, in ta Bog je naše necenljivo plačilo v nebesih. Temu nasprot pa je nar večja nesreča uklanjati se vašim izmišljenim in lažnjivim bogovom, in streči strastim, ki jih oni sami podpirajo; njih služabnik pade nedvomljivo po smerti v večno pogubljenje.“

„O zadevi nesreče pa, ktera bi nas znala zadeti zavoljo naše vere, povejte vašema gospodoma, da smo voljni in vselej pripravljeni svoje življenje pustiti našemu Bogu v čast, in iz ljubezni do njegovega edinorojenega Sinu. Naznanite jima, da je naša želja edino le ta, da bi bili za vselej s Kristusom, ktereга z živo vero spoznamo, v katerem živimo, se gibljemo in smo (Djan. 17, 28.). Ako nam je treba umreti zavoljo tega spoznanja, vedite, da nam je smert dobiček, ker ona nas pripelje do vednega združenja z Bogom in njegovim Sinom Kristusom. Lepa hvala predstojnikoma za njuno skerb zavoljo nas, toda udati se njuni volji ne moremo, zakaj kdor želi umreti in s Kristusom biti, z veseljem umerje. (Avgustin in Joan.)“

Te besede naših svetnikov, sklenjene z neko posebno veličastnostjo, ki jo je notranji mir dajal obrazu sv. Kocijana in tovaršev, so poslance s takim stermenjem napolnile, da so oni, sicer prederzni, zdaj pa omolknili, ne da bi si bi upali čerkniti le eno besedo. Vernili so se tedaj molče k sodnikoma, ter jima osupnjeni le nekoliko zamogli dopovedati od tega, kar so slišali.

Ko Dulcidij vse to zasliši, ga zgrabi neizrečeno huda jeza; hudoba namreč in jeza ste sestre. Jame kleti in rotiti se, obnaša se v jezi nespodobno svojemu stanu, in hrepeni po kervi naših svetnikov, „ti namreč, katerih usta so polne klétve in zavidnosti, imajo k prelivanju kervi urne noge.“ (Ps. 13, 5.)

Podoben je Dulcidij v svoji jezi morju, ktero premetovano od hudih viharjev bi rado planilo čez bregove; toda njih skalnati zid odbija valove; tedaj

se v novič vzpenja, narašča in pene kviško brizga, na zadnje pa se zopet v svoje globočine vali. (Izai. 57, 20).

Tako Dulcidij z zobmi škriplje zoper naše svetnike in njih Boga, dokler sam na se nevoljen, ne spozna, da nič ne more opraviti ne zoper Boga kristjanov, ne zoper stanovitnost naših svetnikov: „*valovi*“ (prevzetneža naklepi) „*visoko gredo, se povzdignejo gori do nebes, in padejo doli v brezdnost, njih duh pa se je v bolečinah topil.*“ (Ps. 106, 25, 26).

Ne menj ko Dulcidij je bil razdražen sodnik Sizinij. Kakor medvedka, ko je zgubila svoje mlade, je divjal in dirjal sem ter tje. Ko bi bil pri roki imel naše svetnike, bi jih bil gotovo pri ti priči ukazal raztergati, ker „*jeza ne neha pred, in se ne utolaži, dokler se ne ohladi s kakim hudobnim delom. Serditega ni v stanu ne ogenj ne kaj družega strašnega ukrotiti, obraša se kakor obsedeni od hudobnega duha, od katerega se v jezi ne razloči.*“ Sv. Bazilij (hom. 10. od jeze.)

Razžaljena sta se čutila sodnika tim bolj, ker sta bila teh misel, da sta s svojo opombo in svarjenjem po poslancih našim svetnikom prijaznost skazala, katero pa so oni zaničevaje od sebe pahali.

Med tim pa je prebival nebeški mir v pravičnih dušah naših svetnikov; veseli in nezmoteni so bili tolikanj popred, ko jih je ves svet spoštoval, kakor tudi zdaj, ko jih sodnika grajata in jim žugata s smertjo.

„*Kristus je naš mir, kateri je iz obeh eno storil, in je poderl srednjo steno pregraje, - sovraštvo - s svojim mesom.*“ (Efež. 2, 14.).

„Pravičnosti delo bo mir, in sad pravičnosti bo pokoj in zvestoba na veke. Potem stanuje moje ljudstvo v lepoti miru, v šotorih upanja, v brezkončnem pokoju.“ (Izai. 32, 17, 18.). „Velik mir imajo, ki ljubijo tvoje postave.“ (Ps. 118, 165.).

Tudi mi iščimo sklenitve z Bogom, kakor so jo dosegli sv. Kocijan in tovarši. Zedinjeni z njim bomo uživali vedni znotranji mir, kateri edini polajša življenja teže in je v stanu človeka voditi po potu zveličanja. Spodbadajmo pa tudi bližnje svoje, da iščejo tudi oni sladko sklenitev z Bogom ter uživajo tisti mir, ki slehernega osreči časno in večno.

VII. POGLAVJE.

Pismo oglejskih predstojnikov do cesarjev v oziru sv. Kocijana in tovaršev.

Oglejski predstojnik Dulcidij in njegov tovarš Sizinij — kakor sta bila razsredena zavoljo terdne vere sv. Kocijana in tovaršev — si vendar nič nista upala početi zoper nje zavoljo njihovega stanú, in zavoljo njihovih mogočnih prijatelov v Rimu. Treba se jima je zdelo o ti reči modro ravnati, in se delati kakor prisiljena v vsim svojim početji zoper naše svetnike. Posvetovala sta se tedaj prav dobro, ter sklenila, sv. Kocijana in

tovarše za en čas pustiti v miru, med tim pa na tihem pisati cesarjema, in ju vprašati, kaj jima je v ti reči storiti. Pismo se je takole glasilo:

Premilostljivša cesarja!

„Ako ne bosta podpore dajala postavam, ktere so dozday vajnemu vladarstvu moč in podporo dajale, nas bo pri vsi hrabrosti, s ktero sta si toliko narodov podvergla, vendar le zaničevalo in v nemar puščalo naše ljudstvo. Bati se je namreč, da bi vama znali naši vsegamogočni bogovi svojo brambo odreči zavoljo tega, ker jih narodi premalo časté. Prosijo vaju tedaj ti bogovi, da se krepko blagovolita potegovati za njihovo čast in spoštovanje toliko bolj, ko vidijo, da veliko ljudi, bolj kot nje, časti Jezusa Kristusa, kterega je Poncij Pilat v Judeji križal. To storiti sta tim bolj dolžna, ker ne le ljudje nizkih stanov, ampak tudi nar slavnjejše družine se ne sramujejo tistega znamnja na altarje staviti, na katerem je bil Iezus križan; to znamenje oni molijo, med tem pa bogove naše zaničujejo. Zdi se, kakor da bi postave rimskega cesarstva nič več ne veljali, ali pa, da vi dva, o cesarja! nimata dostojno moči se potegniti za nje. To je posneti sosebno iz sledeče dogodbe: Pred nekim časom sta prišla iz Rima v Oglej dva brata s svojo sestro, **Kancij, Kocijan** in **Kocijanila** po imenu, vsi trije iz rodu cesarja Karina. Ti kar ne nehajo zaničevati vajnih zapoved, ter oznanujejo vero v križanega Kristusa po našem mestu; tudi ljudstvo zapeljujejo z besedami in s svojimi copernijami. Ne veva, kako usta-

viti se početju, ktero ljudi raznih stanov odvrča od vere naših očetov. Da se tedaj ne bo škoda godila ti veri, prosiva, da nama vidva, o mogočna cesarja! pripomočkov naznanita, kaj je storiti zoper to počenjanje. Bodita prepričana, da, kakor vama vajine serca napolnuje gorečnost za čast naših bogov in za srečo Rimljanov, tako sva midva pripravljena dočakovati vajnih ukazov, ter jih precej spolniti.“

Kdor le nekoliko to pismo pregleda in premisli, bo kmalo spoznal budobno serce pisavcev. Kakor so delali sovražniki keršanske vere vsih časov zoper kristjane, tako sta ravnala tudi obadva Oglejska sodnika.

Namesto da bi bila resnice naše svete vere preiskovala, ter se nje važnosti in potrebnosti k večnemu življenju prepričala, sta preklinjala Kristusa in njegov nauk. Spolnilo se je tedaj, kar pravi sv. pismo „*med krivične je bil štet*“ (Mark. 15, 28.) Pri vsem tem pa sta zaničljivo govorila tudi od svojih bogov; prosila sta namreč svoja cesarja, da bi tadva pomagala bogovom k časti in spoštovanju; prepričana sta tedaj mogla biti, da so njihovi lažnjivi bogovi nezmožni, in si ne znajo pomagati sami sebi. To tudi očita sv. Ambrož paganom, v svojem pismu do Valentinijana, rekoč: „*vi iščete miru svojim bogovom pri svojih cesarjih, mi pa cesarjem miru prosimo od Kristusa.*“

Skerbela sta sodnika tudi za to, da sta posebno Dioklecijana razkačila zoper naše svetnike s svojim pismom, in sicer s tim, da sta mu sorodnika Kancijanovega, to je Karina, spomnila, s katerim sta se nekdanj vojskovala zastran cesarskega prestola. Vedela sta, da bo Dioklecijanu drago, da se mu sovražni

Karinov rod spravi spod nog. Tim možem pač še ni bila znana lepa in zveličanska zapoved Jezusova:

„*Ljubite sovražnike svoje, storite dobro tim ki vas sovražijo, molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo*“ (Mat. 5, 44.).

To zapoved je Evzebij, obračaje jo na take in enake okolstave, kakor so bile ravno omenjene mnogotero, in med družimi tudi tako le razlagal: „*Ako si visoko postavljen, nikar se več ne spominjaj sovraštva, ktero si popred do koga imel.*“ (Euzeb. pri Stob.)

Zraven tega je pa tudi viditi iz tega pisma gerda hinavščina pisavcev. Prav za prav jima je bilo le na tim ležeče, da bi se naših pobožnih svetnikov znebila zavoljo njih imenitnosti, s ktero so jima bili na poti; in ni jima bilo v resnici mar ne za cesarje ne za bogove. To nam pričujejo njih slaba djanja in njih poprejšne hudobije. Da bi toraj svoj namen dosegla, se v omenjenem pismu po hinavščini kažeta pobožna, in s tim dosežeta smert naših svetnikov. Kriva sta postala s tim djanjem veliko hudobije, ktero dopolne vsaki, ki s hinavščino in prilizvanjem pri visocih gospodih doseže pogubo nedolžnega človeka — hudobija, ki jo je težko kterikrat popraviti.

Cesarja Dioklecijana in Maksimijana — obadva brez vse omike in modrosti — je to pismo Oglejskih sodnikov naglo zmotilo. Dobrega svetovavca nista imela nobednega pri sebi, zakaj: *Vladnik, ki rad posluša lažnjive besede, ima veči del hudobne svetovarce*“ (Prigov. 29, 12.). Nista poznala dobrega in modrega sveta Apolinara Atenskega, ki pravi: „*preden poslušaš iste, kateri ti od kacega človeka kaj*

pripovedovati hočejo, premisli dobro vse njihovo življenje, prevdari njihove lastnosti, in kdo da jih je v njih mladosti vodil in učil. Leta, ki samega sebe ni varoval, bo tudi druge poškodoval.“

Posvetovala sta se tedaj cesarja med seboj, kaj storiti; in ker sta bila oba hudobna, ter sta sovražila Anicijev rod, sta se tudi zedinila zastran tega sklepa, da morajo smert storiti naši svetniki.

Velela sta toraj pismeno, da naj še enkrat nagovorita sv. Kocijana in tovarše, bogovom darovati; in da naj jih, ako tega storiti ne bodo hoteli, brez pomude ob glavo deneta.

Da bi pa prikrila svoj serd do Aniške rodovine, sta se zavoljo svoje krivične sodbe čez te nedolžne duše izgovorila s tim, da to njih početje tirja občna sreča cesarstva in vlade. Velja od obeh, kar po pravici terdi sv. Gregor: „oni kateri so si bili tovarši v pregrehah in hudobijah, ti tudi eden drugega krivico in hudobijo pokrivati skušajo.“

Hudoben duh „je lažnik in oče laži.“ (Jan. 8. 44.) *Po laži je bil človek zapeljan v greh, in po enem človeku je prišel greh na svet, in po grehu smert.*“ (Rimlj. 5, 12.)

Nasprot pa je prišla resnica na svet po njem, kije „beseda, polna gnade in resnice“ (Jan. 1, 14.) po njem, ki je „pot, resnica in življenje“ (Jan. 14, 6); on tedaj deli *resnico*, kaže *pot* v večno življenje in da potrebno *gnado*.

Išimo tedaj le resnico, in njega, ki je resnico prinesel na svet, in išimo spoznovati pot resnice bolj in bolj. Bojmo se laži in krivice, tudi se ogibajmo njih, ki razširjajo laž in krivico; ali pa si prizadevajmo jih iz poti laži na pot resnice pripraviti.

VIII. POGLAVJE.

Kako so se naši svetniki obnašali, dokler ni bilo od cesarjev odgovora.

Med tim, ko sta cesarja naklepe zoper naše svetnike kovala, so oni težko čakali, kedaj da se bode ločiti njih dušam od teles, da bi se vsaki iz med njih veseliti zamogel po besedah preroka: „*moja duša je oteta, kakor vrabec iz mrež lovcev, mreža je raztergana, in mi smo rešeni*“ Ps. 123. Vedno so oni zdihovali, pričakovaje „*posinovljenja preč Bogom in rešenja iz teles.*“ (Rimlj. 8, 23.)

Gotovo je, da so o tem času naši svetniki Kristusa očitno oznanovati nehali, in sicer zavoljo tega, da bi se skazali pokorne postavam, ker „*Boga se je treba bati in kralia v časti imeti,*“ (1 Pet. 2, 17.) potem pa tudi zavoljo tega, ker se ljudstvo ni upalo jih poslušati iz strahu pred cesarjema; ni šlo tedaj, med ljudi metati božjo besedo, ko ni bilo poslušavcev.

Sosebno so se ljudje boljših stanov naših svetnikov ogibali, ako ravne so jim bili zastran njih imenit-

nega stanu in ljubeznjivega obnašanja spoštovanje in prijaznost dolžni. Bali so se namreč, da bi ne prišli pri viših v zamero in tedaj znabiti tudi ob službo. Ostali so tedaj sv. Kocijanu in tovaršem zvesti le še ubogi in bolni ljudje. Z veseljem so se naši svetniki ž njimi pečali in jim delili svoje premoženje, ker šteli so ga le za posojeno blago. Tudi nadložniki so našli v naših svetnikih dušne in telesne pomočnike, tedaj so jih zmerom obiskovali. Bog pa je te nadložnike pozval k svoji mizi; ker spoznali so oni pri svojem občenju s Kocijanom in tovarsi čudapolno lepoto in svetost Kristusove vere; gnada gospodova je zadela njih serca, ter jih omečila in jih sprenaredila v vernike. Bogatini pa in imenitniki Oglejski so ostali med tim v temoti vere, ker so vabljenje gospodovo zaverгли. (Luk. 14, 16-24.) Ti o gospod „*si to (svojo vero) skril modrim (prevzetnjakom) in si (jo) razodel malim (ponižnim)*“. (Luk. 10, 21.) Tako je revne in ponižne Oglance družba z našimi svetniki verne storila in večno izveličala; Oglejske veljake je pa nasprot njih pečanje s pregrešnimi neverniki ob nar lepši zaklad, to je ob Kristusovo vero pripravila.

O zadevi keršanskih spoznovavcev, ki so bili po Oglejskih ječah razkropljeni, so jih naši svetniki sicer še zmerom podpirali, toda le skrivaj, vedé, da „*kdor ima premoženje tega svetá in vidi, da je brat njegov v potrebi, pa mu usmiljenje odreče, v takem božja ljubezen ostati ne more.*“ (I. Jan. 3, 17.) Obiskovati pa jih jim keršanska modrost ni pripustila, ker bi bili s tim znali škodovati ali sebi ali pa omenjenim jetnikom.

Imeli so namreč „modrost, *ktera je od zgoraj, ki je mirna, ponižna, prizanesljiva, dobrim privolijoča, polna usmiljenja in dobrega sadu.*“ (Jan. 3, 17.)

„In za vse je umerl Kristus, da tudi, *kteri živé, ne živé več sebi, ampak njemu, kteri je za nje umerl.*“ (II. Kor. 5, 15.)

Ker je Kristus za vse svojo kri prelil, in nobena izvzel, smo tedaj vsi bratje med seboj, in moramo eden družega z bratovsko ljubeznijo ljubiti, eden družemu v potrebah na pomoč hiteti, si razžaljenja naglo odpustiti; in eden za družega vedno moliti.

Dalje smo „*vsi bratje in deležniki (taistega) nebeškega poklica*“, in „*vdeležili smo se vsi (taistega) Kristusa*“ (Hebr. 3, 1. 14.), sklenjeni smo tedaj po Kristusu eden z drugim tako tesno, da naše dobra dela vsim drugim vernikom, in dobre dela vsih vernikov nam pomagajo.

Sklepajmo se toraj vselej s terpljenjem in sveti deli svetnikov sosebnost naših svetih Kocijanov kakor tudi vsih kristjanov; pa tudi naše teže, nadloge in dobre dela za naše sobrate v Kristusu, njemu darovati nikdar ne upuščajmo.

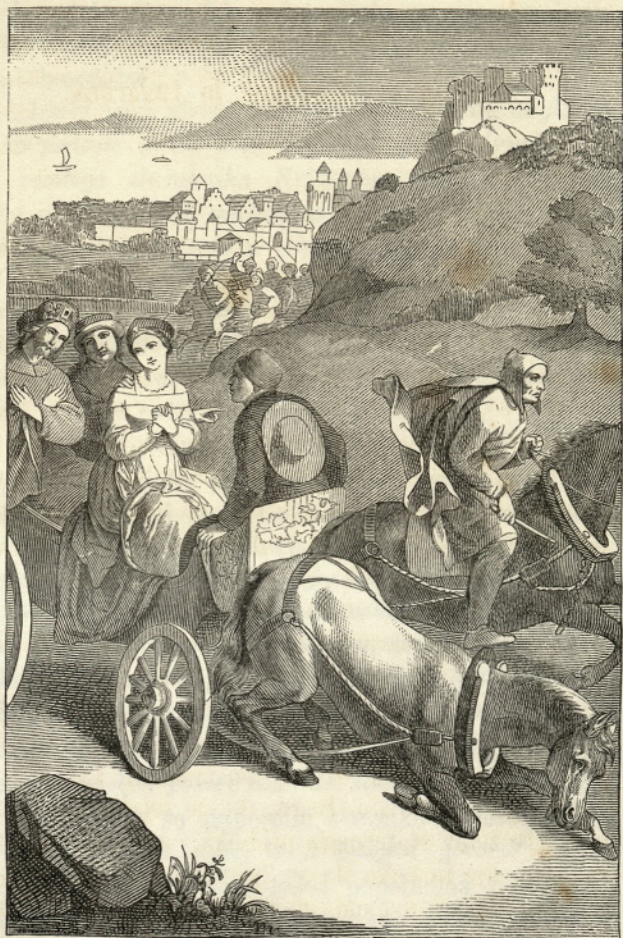
IX. POGLAVJE,

Ubeg sv. Kocijana in tovaršev.

reden je Dulcidiju in Siziniju Dioklecijanovo povelje došlo zastran naših svetnikov, so ti po svojih, prijetlih ki so jih na cesarskem dvoru imeli, že sami zvedli, česa da jim je pričakovati. Svetovali so jim ti njih prijetli pismeno, da naj se ali udajo cesarskim poveljem, ali pa, če jim to ni po volji, da naj naglo pobegnejo. Našim svetnikom je bilo sicer to skrivno naznanilo ljubo, vendarle niso hoteli precej ubežati, vedoči, da to ni vselej duši ugodno, česar telo poželi v svoje polajšanje in ohranjenje „zakaj modrost mesa je smert, modrost duha pa je življenje in mir.“ (Rimlj. 8, 6.)

Ker so pa spoznali naši svetniki, da vsak dober svet le od zgoraj od oceta luči pride, „pri katerem je moč in modrost, kateri dobro pozna zalezovavca in zalezovanega“ (Job. 12, 16.) so sklenili obrniti se k' njemu, in ga prositi, da naj jim naznani, kaj da jim je storiti. Mislili so si: Bogu, ki je sejal dobro seme v nas, gre žetev stoternega pridelka, on naj nam toraj naznani, kje in kako da se bo žetev zversila. Pokleknili so tedaj v svojem stanovališču, in goreče molili združeni vsi štirje, Kancij, Kocijan, Kocijanila in Prot, „zakaj kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani“ (ali njih več) v mojem imenu, tam sim jez v sredi med njimi“ (Mat. 18, 20.)

In glej; Bog, ki vselej sluša ponižno molitev svojih zvestih otrok, jim je svojo voljo naznanil s sledečimi besedami:

„Ljubi moji otroci, mir vam bodi! Jdite naglo od tod, in podajte se na tisti kraj, kjer počiva truplo mojega zvestega služabnika Krizogona. Sklenil sem vam tamkeaj podeliti venec mučenja. Tam si bote zaslužili večno kraljestvo, in tam se vam bo odperlo tisto veselje, katerega ni vidilo nobeno človeško oko, katerega nobeno uho ni slišalo in nobeno srce ni občutilo (1 Kor. 2, 9.) Tam vas bodem pričakal kakor vas ženin in gospod. Tedaj se nič ne ustrašite tih, ki bodo prišli morit vaše trupla, duš pa vaših umoriti ne morajo. (Luk. 12, 4.) Nič se ne bojte terpenja, ki bo v kratkem čez vas prišlo, pa bo tudi hitro minulo; tem več povzdignite svoje glave in ozrite se z veseljem na žetev, t. j. na plačilo, ki vam je pripravljeno. (Joan. 4, 35.) Saj vam je znano, da, ako hočete priti tje, kjer sem jaz, morate vzeti križ na rame, ter ga nesti za menoj; in kdor hoče z menoj ustati k večnemu zveličanju, mora popred svetu umreti, in se z menoj po voljnem terpenju in vdani smrti pokopati. Venec večnega veselja gre le temu, ki se je na svetu v življenju venčati dal z vencem voljnega terpenja in prostovoljne pokore noter do zadnjega trenutka.“

Te besede so napolnile svetnike z veseljem, in „topile so se njih duše, ko je Gospod govoril“, (Vis. pes. 5, 6.) čutili so se tedaj popolnoma potolažene, in serčnost jih je navdušila velika. „Pripravljena so bila zdaj njih serca, zaupali so popolnoma na Boga in brez trepetja so mislili na boj, ker zmaga jim je bila gotova.“ (Ps. 111, 7.) Radostno so eden drugemu zaklicali „glej ženem je blizo, pojmo mu naproti.“ (Mat. 25, 6.)

Sprejeli so tedaj še enkrat iz rok svojega duhovnega učenika in zvestega prijatla, Prota, nebeško popotnico, ter se podali brez pomude na pot.

Vkazali so vozniku svojemu naglo vpreči mezge, in jih peljati proti kraju, kjer je bilo pokopano truplo mučenca Krizogona.

„Kterega (Jezusa) je Bog odločil v pravno daritev po veri v njegovo kri.“ (Rimlj. 3,25.)

„Ado je pa kdo grešil, imamo besednika, pri Očetu, Jezusa Kristuza, Pravičnega.“ (1 Joan. 2. 1.)

Jezus nas je z nebeškim očetom spravil, tedaj se mu lahko približamo, sosebno v molitvi.

Molimo tedaj po zgledu sv. Kocijanov, ako potrebujemo sveta, molimo ako smo v potrebi; molimo posebno za odpuščenje grehov, in karkolj bomo prosili nebeškega očeta v imenu Jezusovem, nam bo gotovo dal, ako nam je k zveličanju. Ako nam pa Bog tega ne da, česar ga prosimo, nam bo pa kaj drugega podaril, kar nam po njegovi previdnosti tèkne ali k dušnemu ali k telesnemu pridu.

X. POGLAVJE.

Kraj terpenja in smerti sv. Kocijana in tovaršev.

malo ko so naši svetniki zvedeli, kaj da da je cesar Dioklecijan s svojim socesarjem zoper njih sklenil, sta tudi Dulcidij in Sizinij dotično pismo prejela. Nista se še ona dva nič pomenila zastran tega, kje in kako da bo treba obsoditi naše svetnike in že jim doide novica da so pobegnili.

Pozvé se to naglo po celem Ogleju; ljudje se posmehujejo zavoljo tolikšne pazljivosti sodnikov, in razno sodijo o ti reči. Mislijo si da sta ali sodnika z njimi zastopljena, ali pa, da so jim priyatli vbežati pomagali. Med tem sta pa Dulcidij in Sizinij v velikem strahu zastran svoje nepazljivosti, bojita se svojih cesarjev, in ne vesta kaj storiti.

Ta čas ko v sercih predstojnikov in Oglejanov nemir in nepokoj vlada, se polni miru in veselja približujejo sv. Kocijan in njegovi tovarši, onemu kraju, kjer se imajo bojevati še enkrat s svetom in potem doseči venec zveličanja. Ko pa jim je neznan tisti kraj, kjer so sv. Krizogona pokopali, se vozijo sem ter tje, iskaje zaželjenega kraja. Pokorni božjemu glasu in klicu gredo brez da bi vedili, kam? kakor v starodavnih časih Abraham, ki je ubogal po veri, ter šel v neznani kraj, ki ga je potem v dedšino dobil: „šel je, in ni vedel, kam da gre.“ (Hebr., 11, 8.)

Šelej, ko so veliko krajev okol Ogleja prelazili, so prišli k morskim stopnicem, kjer je bil uni dan Krizogon mučen in pokopan. Čeravno pa so se že znajdli na Krizogonovem pokopališču, bi se bili vendarle dalje peljali; niso namreč poznali Krizogonovega pokopališča, ako bi jih ne bil Bog sam ustavil z neko čudno prigodbo, on, *„ki pravičnega pelje po pravih potih, in mu pokaže kraljestvo božje“* (Modr. 10, 10.)

Poganjal je namreč voznik svoje mezge, kar je mogel, in tekli so res nenavadno hitro, ko se kar na celem eden izmed njih zgrudi.

Vse prizadevanje, mu na noge pomagati, je zastonj, ne gane se več, in tako ni mogoče, se dalje peljati. Svetniki so od začetka te prigodbe mislili, da so nevredni postali, na Krizogonovem pokopališču doseči venec mučenstva, *„nedolžne duše namreč se dostikrat za dolžne imajo, kadar se v resnici nič niso pregrešile“* (S. Greg. premišlj. 12), vendar pa so kmalo spoznali, da se je to po božji volji zgodilo. Ko se nekoliko okol sebe ozrejo, zagledajo znamenja, po katerih se je po pripovedovanji Oglejskih jetnikov lahko sodilo, da je tu sv. Krizogon pokopan.

Očitno jim je tedaj postalo, da se je mezeg po božjem pripuščeni tukaj zgrudil, in da jim je Bog ravno ta kraj namenil v njihovo mučenje; tako se je pri njih spolnilo kar je Bog že v starem testamentu pravičnim obljubil, rekoč: *„glej, poslal bom angelja, ki bo hodil pred teboj, te varoval na poti, in v kraj pripeljal, ktereга sem ti pripravil.“*

Nezapopadljivo je bilo veselje naših svetnikov pri tem spoznanju; poljubovali so zemljo tega zaželenega kraja, ter eden drugemu srečo voščili zavoljo

tolike milosti božje, „hvaleči se zavoljo vsega, kar jim je bil Bog naklonil.“ Radostno so zaklicali s sv. Pavlom: „zdaj smo dohiteli koncc svojih skerbi. Rešeni bomo zdaj zdaj iz teles trohljivosti in dosegli prostost otrok božjih. Kmalo pojdemo noter v nepokvarljivo in vedno cvetečo dedšino nebes, ktera nam je pripravljena po veri v zveličanje.“ (I. Pet.)

„Res, tukaj je hiša božja, posvečena s kervijo svetega mučenca, nam pa se bodo tu odperle vrata večnega raja.“ Potem so se obrnili k gospodu in klicali k njemu z besedami:

Vsegamogočni, usmiljeni Bog, prosimo te, da nam pošlješ svojega angelja v podporo in v pomoč, ne zapusti nas sosebno zdaj, ko se bliža sovražnik v boj zoper nas. Ti veš, da zaklad milosti Tvoje nosimo le v pozemeljski posodi, ktera se lahko potare pri vsakem malem dotikljeju. Oboroži nas s svojo močjo in lahko nam bo prestatiti zadnje težave. Naj se godi tebi čast po naši smerti, in naj bodo po naši stanovitosti zmotljeni oni, ki časte lažnjive bogove. Ti vsi naj spoznajo, da óni, ki jih ti izvoliš in podpiraš, iz ljubezni do tebe vse, tudi življenje pustiti znajo, zato ker si ti edini pravi Bog in stvarnik zemlje. Naj vsi, ki nas bodo vidili umreti zavoljo vere v tvojega sinu, našega Zveličarja Jezusa, danes zvedó, da kdor veruje v njega, mu je smert sladka, zakaj po smerti njega čaka večno veselje pri Bogu v nebesih.“ *)

*) Nekteri, ki bolj na kratko popisujejo življenje naših mučencev, niso omenili tega, kar smo ravno povedali: toje, da jim je bil Bog sam ukazal pobegniti, in da so oni hoteli mučeni biti na Krizogonovem pokopališču. Nasprot pa terdijo ti pisavci, da so svetniki res pobegnili, in sicer zato, da bi se še več časa v pod-

Med tim, ko so se naši svetniki na imenovanem mestu k smerti pripravljali, so ogleduhi, razposlani od sodnikov, vse preiskali okoli Ogleja. Nekteri iz med njih so prišli do tistega kraja, kjer so bili svetniki z voza stopili; hitro so jih tedaj zagledali in spoznali. Naznanili so to bližnjim vojakom, kateri so precej na omenjeni kraj prišli, ter ga obstopili, ne vedé, da ti svetniki željno pričakujejo sveto smert mučenstva, da se toraj ni bati, da bi oni ušli. Sv. Kocijan in njegovi tovarši so vsled tega stali v sredi vojaške straže, *„kot jagneta krotka, pripravljena v klavno daritev.“* (Jerem. 11, 19.)

Zamaknjeni so bili v gorečo molitev in so brez vsega strahu čakali sodnikovega prihoda. Terdno je bilo njih zaupanje v Gospoda, ki je po sv. Janezu (5, 24.) obljubil: *„resnično vam povem, da kdor mojo besedo posluša, in v njega veruje, ki me je poslal, ne bo obsojen, timveč gre po smerti v življenje.“*

„Kadar pa bo to umerljivo obleklo neumerljivost, takrat se bodo spolnile besede, ktere so pisane „požerta je smert v zmagi. Smert kje je troja zmaga, smert kje je tvoje zelo?“ Bogu bodi hvala, kateri nam je dal zmago po Gospodu našem Jezusu Kristusu“ (1 Kor. 15, 54-57.)

poro kristjanov pri življenji ohranili. Toda to ni verjetno, ker so bili naši svetniki tako vneti za smert mučenstva, da so je le težko pričakovali. Gotovo pa se nam zdi to, kar sme ravno kar od njih pripovedovali, in kar tudi veči del njihovih životôpiscev pripoveduje. Naj pa to že bo kakor koli hoče, je vendar prav gotovo to, da so sv. Kocijan in njegovi tovarši z veseljem na tem mestu svoje življenje zavoljo Kristusa pustili, na katerem je bil sv. Krizogon mučen in pokopan.

Po Jezusovem odrešenji nam smert nič več hudega ni, le za malo časa se spreoberne naše telo v prah in pepel, potem pa bo ustalo, ter sklenjeno z dušo se veselilo na veke pri Bogu v nebesih.

Ne bojmo se tedaj telesne smerti, kakor se je nič niso bali naši sv. Kocijani; bojimo pa se greha, in bodimo pripravljeni vsaki čas za smert. Očistimo se grehov naših v zakramentu sv. pokore, in spokorimo se po dobrih delih, da zamoremo z veseljem zaslišati glas našega Gospoda, kadar nas pride poklicat.

XI. POGLAVJE.

Naši svetniki. pred sodnikom.

malo sta Dulcidij in Sizinij zvedela, da so vojaki naše svetnike našli, in da čakajo ali sodnikov samih, ali pa njunega povelja, da naj jih v Oglej pripeljejo.

Dulcidij, akoravno vesel da so bili svetniki vjeti, je vendarle sklenil doma ostati, ker si je bil svest, da bo že Sizinij sam to delo dobro opravil, ker je bil brez mere prekanjen. Sizinij je pa res hitel s svojimi spremljevalci in beriči iz Ogleja, in kakor blisk iz srede oblakov, kakor dereč hudournik s skalnate gore v brezno prileti, tako na celem se je on prikazal med njimi, ki so ga okol naših svetnikov pričakovali.

Od začetka je Sizinij mislil naše svetnike v Oglej peljati, da bi tam očitno pokazal izgled svoje ojstrosti in grozovitosti zoper kristjane. Toda, ko vidi, da je že veliko ljudstva iz mesta na ta kraj priderlo, željno vediti, kaj da se bo s temi imenitnimi Rimljani godilo, je sklenil Sizinij, precej tukaj soditi.

Mislil se je tudi samega sebe tu bolj zavarovanega, kot v mestu, kjer bi se bilo znalo dosto ljudi za te blagorodne mladenčce potegniti.

Zdaj je bil tedaj čas prišel, da je na beli dan prišlo hinavštvo Sizinijevo, kateri je bil človek, kakor ga popiše Cerkvenik (12, 15. 16.): *„na svojih ustnah ima med, v srcu pa premišljuje, kako bi te v jamo vergel. V očeh ima tvoj sovražnik solze, ko pa bo njegov čas prišel, se ne bo mogel nasititi tvoje kervi.“*

Sizinij je namreč, ko je, prišedši na ta kraj, pred naše svetnike stopil, tiste tako le nagovoril:

„Gospoda! mi dva s Dulcidijem sva pretečene dni nektere može k vam poslala, vas svarit, da se vdajte cesarskim postavam. Ko bi bili vi takrat najnebesede slušali, bi ne bila naša cesarja nič zoper vas sklepala; zakaj ona dva vas ljubita in spoštujeta. Ko ste pa temu nasprot terdovratni ostali v svoji veri in pri svojih mislih, se nama pa zlo hudo zdi, da vam morava naznaniti veliko nevarnost, v kateri se vsled te svoje terdovratnosti znajdete. Toraj prosim vas, poslušajte me; glejte, mi moramo vsi pokorni biti cesarskim postavam, tedaj smo po tih postavah tudi dolžni, bogove rimske države moliti in častiti.“

„Tudi vi jih morate toraj moliti, in vidili ste danes, kako bogovi kaznujejo té, ki jih zmetujejo.

Vi ste namreč hotéli ubežati, toda bogovi so se vašemu begu vstavili s tim, da se vam je vaše živinče zgrudilo. S tim so vam oni dosto očitno pokazali, da morate cesarjevemu povelju, kteremu ste se mislili odtegniti, pokoršino skazati. Spoznajte po tem takem slavne bogove, ktere Rimljani že od nekđaj častijo. Odpovejte se veri in naukom tistega človeka, kterega vi Jezusa imenujete, in od kterega pravite, da je bil križan; zakaj, ako tega ne storite, boste sami sebe pahnili v gotovo smert, in vaš slavni rod bo za vselej omadežovan. Le saj kakšno še tako majhno znamenje dajte od sebe, da se hočete povelju cesarja udati, ter rimske bogove častiti. In ako boste pokorni se vam bo velika čast godila pred cesarjem, in naši bogovi vas bodo zopet ljubili in osrečili.“

Tako govori našim svetnikom sodnik, ki je bil polen hinavščine. On tirja od njih, kar sam ne stori, zakaj iz vsega je viditi in spoznati, da Rimski bogovi niso bili nič v njegovih očeh.

On ki nič bolj ne želi, kakor njihovo pogubo, se jim prijaznega skazuje v besedi.

Zahtevala sta pa on sam in tovarš njegov, Dulcidij, cesarjev prijaznost; tedaj sta hotela, da bi njima dopadla, Anicijeve rodbine zadnji izrastek uničiti z umorom naših svetnikov.

„Ljudem je odločeno enkrat umreti, po tem pa pride sodba.“ (Hebr. 9. 27.)

„Zakaj oče nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo Sinu izročil;“ „in ta je Jezus, ki je bil vzet v nebesa, kakor ste ga vidili iti v nebesa;“ (djanje 1, 11.)

„kteri bo sodil žive in mertve po svojem prihodu in v svojem kraljestvu.“ (2 Tim. 4, 1.)

„Ne bojte se jih, kteri umoré telo, duše pa umoriti ne morejo, bojte se toliko več njega, ki zamore telo in dušo pogubiti.“ (Mat. 10, 28.)

Ne bojmo se tedaj nič ljudi in njih sodbe, temveč spominjajmo se sleherni dan tiste sodbe, ki jo bo storil čez nas nebeški sodnik. Pripravljajmo se pa na to sodbo s tim, da velikokrat premišljujemo svoje življenje, da se čistimo od svojih grehov, ter da smo po zgledu sv. Kocijana in tovaršev vselej pripravljeni stopiti pred sodniški stol Gospoda našega Jezusa Kristusa.

XII. POGLAVJE.

Odgovor svetnikov na sodnikove besede.

nožica ljudi, kteri so prišli iz Ogleja gledat, kaj da bo s temi kristjani, je pri Sizinijevih besedah tako omolknila, da ni bilo čutiti ne duha ne sluha od nje. Marskteri-pričujočih se je nadjal, da je Sizinij s svojim umetnim govorom svetnike toliko ginil, da bodo oni brez premisleka spolnili to malenkino reč, ktero Sizinij od njih tirja, in da bodo s tim sodnikovo ožstrost potolažili. Toda kako se je vsaki tako misleči zavzel, ko je zaslišal sv. Kocijana, kteri je v svojem in v imenu svojih tovaršev tako le Siziniju odgovoril:

„Vitez! Ko bi bila vi dva z Dulcidijem od nas kaj tacega tirjala, kar bi mi lahko storili brez škode svojih duš, bi se ne bilo treba pritožiti ne vama, ne našima cesarjema zavoljo nepokorščine naše; temu nasprot bi se mi na ravnost udali vašimu povelju. Ker pa zahtevata od nas reči, ktere nikdar ne moremo spolniti, smo prisiljeni, zoperstaviti se vašim terjatvam. Ako cesarja hočeta, da ju vbogajo, naj ona dva taka povelja dajeta, ktera je mogoče spolnovati. To pa ne moreta in ne smeta ukazovati, da bi človek njihove bogove molil, ki so vsi izmišljeni, ter jih nikjer ni. Le sam hudič je službo izmišljenih bogov med ljudi zatrosil, ter vi pagani prav za prav hudiču služite. Da je temu res tako, je viditi iz strašnih strasti, ktere vera v bogove pripušča in clo priporoča, ktere so vsled tega po vsem Rimskem kraljestvu razširjene. Temu nasprot nas naša vera uči nar lepše čednosti po zgledu njegovem, kteri je kakor božji sin na svet prišel, nas podučeval, nam pot proti nebesom pokazal in verh tega v potolaženje svojega očeta zavoljo naših grehov na križu umerl. Ta naš Gospod je zdaj v nebesih, in on s svojim očetom in s sv. duhom kakor trojno-edini Bog kraljuje čez nebo in zemljo. Ta naš pravi Bog je velik, in resnično kralj čez vse bogove. *„Temu kralju večnosti, neumerljivemu, nevidnemu, samemu Bogu bodi čast in slava na vse veke“* (I Tim. 1, 17.). Po njegovi podobi je stvarjena človeška duša, tedaj jo je treba greha in vsacega omadežovanja varovati. Ako duša naša temu našemu Bogu služi, bo ona enkrat sklenjena s povečanim telesom se veselila na veke pri njem v nebesih.“

„Zdaj pa potem takem sodite vsi pričujoči, ali je bolje dušo pogubiti s tim na veke, da se služi lažnjivim Bogovom, ali pa je bolji večno zveličanje doseči s pokorščino do Jezusa odrešenika našega in z ljubeznijo do njega. Prepričani, da je to zadnje nar boljše, se tedaj nič ne bojimo v smert dati svojih teles, ktere bodo enkrat netrohljiva po vsegamogočnem Jezusu vstale od smerti; naše duše pa, ktere je Jezus s svojo kervijo opral, pojdejo precej po smerti naših teles k njemu, in od danes naprej bomo za vselej gledali njegovo presveto obličje.“

„Umorite tedaj naše telesa, saj duš naših umoriti ne morete. Vzemite nam vse premoženje; nar dražjega zaklada, to je Boga samega, ki ga v sercih naših nosimo, nam vendarle nikdar vzeli ne bote. Nobenega se ne bojimo, ako tudi nam kdo lahko telesno življenje vzeti zamore, bojmo se pa tistega, kteri dušo in telo na vekomaj pogubiti zamore. Bog, zaupanje naše in naša sladkost, nas bo proč od vas nesrečnih spremljal, ki ste zakopani v nevero in v nesrečno malikovanje, ter nas bo peljal v večne planjave, kjer je tolikšno veselje, da ga tukaj nobeden zapopadel ne bode.“

„O zadevi pa našega begu nikar ne mislite, da smo vam uiti želeli. Ne moremo vam sicer dosto razločno dopovedati, zakaj da smo se odtegnili iz Ogleja, *„meseni človek namreč ne zapopade, kar je duhovnega.“* (I Kor. 2, 14.)

„Vendarle lahko spoznate, da gotovo pred vami nič strahu nismo imeli in ga tudi zdaj nimamo; ker nasprot željno pričakujemo smerti, zdihaajoči s sv. Pavlom (Rimlj. 7, 24.): *„kdo nas bo vsaj enkrat re-*

šil iz tega umirajočega telesa!“ Nismo se bali umreti, ker nam „*je že davno Kristus naše življenje, smert pa nam je dobiček.*“ (Fil. 1, 21.)

„Da se je pa naša žival zgrudila, se je zgodilo po volji našega vsegamogočnega trojedinega Boga, kateri je hotel, da tukaj umerjemo in tú pustimo svoje trohljive telesa, ktere bo naš zveličar netrohljive obudil na poslednji dan.“

„Toraj o vitez! nikar se ne zanašaj, da nas boš s svojimi sladkimi besedami podkupil; mi smo in ostanemo sklenjeni za vselej s svojim trojedinim Bogom!“

Na te tako serčne besede je Sizinij obledel od jeze in ni mogel nič več prikrivati svojega sovraštva do naših svetnikov. Z močnim glasom je zaukazal prinesiti podobo Jovija, višjega lažnjivih bogov in svetnikom zapovedal, da naj tega boga precej molijo, ter mu darujejo. Več se ni menil z njimi, temveč je le še gerde kletve zoper nje izusteval.

„Nočem pa bratje, da bi vi ne vedili od spijočih, da ne žaljujete, kakor uni, kateri upanja nimajo. Zakaj ako verujemo, da je Jezus umrl in vstal, tedaj bo Bog tudi vse tiste, ki so zaspali v Jezusu, z njim pripeljal (v nebesa).“ (I Tesal. 4, 12.)

Vsi imamo toraj enkrat v ravno tem telesu, v katerem smo zdaj, ustati od smerti. Spominjajmo se tega večkrat in tedaj se tolažimo s tim da bomo s častitljivimi in netrohljivimi telesi vstali.

To resnico si v spomin pokličimo, posnemaje sv. Kocijana in tovarše sosebno takrat, kadar terpimo

telesne bolečine in nesreče, kadar nas zaničevanje in nasprotje tare in preganja. Opominja naj nas pa spomin ustajenja sosebno tudi k ohranjenju čistosti in sramožljivosti, da bomo po tih lepih čednostih vredni postali z izveličanimi in bliščečimi telesi po vstajenju iti v večne nebesa.

XIII. POGLAVJE.

Smert sv. Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota.

o so služabniki sodnijski podobo Jovija bili postavili pred naše svetnike, jih Sizinij zaroti še enkrat s temile ojstrimi besedami :

„Glejte tu podobo, katero morate moliti; ali pri-pognite pred našimi bogovi svoje kolena, ali pa položite vsaki svoj vrat pod meč. V vaših rokah je zdaj ali življenje in sreča ali pa smert; izvolite si, kar vam bolj dopade. Ako hočete odločiti se od svojega imenitnega stanú in onečastiti in osramotiti blagi rod svojih plemenitih prededov za vselej, storite po svoji dozdamni oslepljenosti. Ako pa hočete živeti in svo-jemu žlahtnemu rodu nove zasluge pridobiti, molite mogočnega boga Jovija in njegove tovarše.“

Obračaje se potem proti svojim spremljeavcem in njih služabnikom, jim z ojstrim obrazom zapove:

„bližajte se tim preklinjavcem naših bogov z mečem, in, ako ne ubogajo, storite ž njimi po postavi naših cesarjev“. Pri tih besedah se oberne in odide.

Cesarski častniki so še nekoliko časa sv. Kocijana in tovarše nagovarjali, da naj vsaj s kakoršnim koli, tudi naj manjšim znamenjem naznanijo, če tudi le na videz, pokorščino do cesarjev. Toda svetniki, naveličani tolikega opotavljanja in misleči, da še dvomijo nad njihovo stanovitnostjo, odgovoré:

„I zakaj toliko besedi! Poberite se že enkrat proč od nas, in bežite stran, ki delate slabo! saj je Bog že uslišal naše molitve. (Ps. 6, 9.)

Potihnite lažnjivi jeziki, sram naj vas bo zavoljo vaše neumne in hudobne nevere.

Nehajte, omotljeni namestniki hudobnega duha! nas nadlegovati, zadosto je vsega tega.“ —

Potem oni povzdignejo svoje oči in roke k trojedinemu Bogu, in kličejo k njemu, polni goreče ljubezni kleče tako le:

„Gospod Jezus Kristus! ki te stanovitno in brez strahu spoznavamo pred svetom, bodi nam dober in usmiljen oče, po tvoji obljubi in uzemi nas danes k sebi kakor svoje otroke. Zapustili smo vse, kar bi nam na svetu bilo lahko ljubo, zavolj tvojega imena, in popolnoma smo se tebi darovali; tedaj spolni danes, kar si vsim svojim obljubil, ko si bil na zemlji) in daj nam večno življenje pri sebi, pri materi tvoji, in pri tvojih svetnikih!“*

„O Gospod Jezus sprejmi duše naše! (djanj. ap.

*) „In slehern, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel, in večno življenje dosegel.“ (Mat. 19, 29.)

7, 58.) *ti, ki si ljubitelj čistih duš. S teboj, ki si umerl na križu zavoljo odrešenja našega, umerjemo danes; s teboj, ki si tretji dan od smerti ustal, bomo po tvoji moči ustali poslednji dan; s teboj, ki kraljuješ v večnih nebesih, bomo tudi mi pri tvojem očetu in sv. duhu kraljevali na veke. O srečen trenutek, zdaj pa zdaj bomo gledali od obličja do obličja tebe, ki si Bog, hvaljen čez vse, od vekomaj na vekomaj*“ (Rimlj. 9, 5.)

Po ti molitvi se vzdignejo, pobožno izrečejo besedo „**Amen**,“ s katero so v starodavnih časih vsako molitev sklepali; so si eden drugemu dali sveti poljubek miru, (Rimlj. 16, 16.) ter se brez strahu izročili rabeljnom v roke.

Vojaki in beriči se tedaj iz strahu pred cesarsko ojestro zapovdijo polotijo nar pred duhovnega učenika naših svetnikov, namreč *Prota*, in ga posilijo poklekniti, in vrat pod ojstrino mečevo ukloniti, misleči, da bo znabiti smert učenika prestrašila obadva mladenča in deklico. Po povelju svojega nebeškega mojstra, rekočega: „*ako hoče kdo priti za menoj, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ na rame, in naj hodi za menoj,*“ (Mat. 16, 24.) se Prot možko izroči rabeljnom, poklekne prostovoljno, upogne vrat izrekši nar svetejše ime našega gospoda, in ko bi trenil, mu je glava odsekana.

Smert *Prota* ni mladenča *Kancija* in *Kocijana* kar nič ostrašila, temveč obadva le še bolj navdušila. Kakor krepka Gospodova vojaka se ne bojita ne pšice, ki leti po zraku, ne bliskečega meča, tudi smertna bolečina, jih prestrašiti ne more — saj ona le trenutek terpi.

Položita tedaj tudi ona dva eden za drugim vsaki svojo glavo pod meč, kateri pade kakor blisk ter jo loči od telesa.

Kocijanila sama še tu stoji nežna in slabotna devica. Nič hudega še ona skusila ni na svetu, vendarle ne trepeče, viditi, ko se v smertnih bolečinah gibajo in tripajo razsekani životi Prota in njenih dveh bratov. Bog jo je bil s keršansko močjo in krepostjo navdušil, in vidi zraven tega v duhu vzdigovati se njihove duše više in više, nesene od angelov k Bogu, venčane z nar dražjimi venci. Ne more več čakati, in da bi bila berž tam, kjer so že oni, hiti pod rabeljnov meč tudi ona, ako ravno slabotnega spola, vendarle navdušena z enako serčnostjo, s katero so ravno kar bratje njeni ločili se iz sveta. Naglo so spolnjene njene želje, in pred, ko bi si bil kdo mislil zabliskne meč, in ji loči njegova ojstrina glavo od deviškega telesa. Duša njena čista in neomadeževana se pa vzdigne kviško k njemu, ki je bil ženin, od nje izvoljen že v prvi mladosti.

Pri ti priči, ko ljudstvo vidi naših svetnikov telesa obglavljene ležati na tleh, ni bilo med njim nobenega, tudi še tako terdnoserčnega, da bi ne bil globoko ginjen. Zdaj šele je bilo v slehernem pričujočih prav živo prepričanje, da ti kristjani niso nobenemu nič žalega storili, da so bili popolnoma nedolžni in dobri mladenči, da toraj niso zaslužili nobene kazni, nar menj smerti ne. Rekli so nekteri: „kako škoda je bilo tako blazih mladenčev, tako nedolžne device umoriti! zakaj pa smo to pripustili, saj bi jih bili mi lahko branili, o kakšna škoda se

je pač Ogleju ravno kar zgodila, ko so nam nar veči dobrotnike vbozih sirot in vdov umorili!“

Sosebno je jela vest tiste peči, ki so naše svetnike vojakom in sodnikom izdali. Vest namreč hudodelnikov se veči del po tem prav živo oglasi, kadar je hudobija spolnjena in se več popraviti ne da. To-liko huji jim je potem bilo, ko je Bog, kakor se pripoveduje, nedolžnost naših svetnikov s tim čudežem naznanil, da je namesto kervi mleko teklo iz njihovih razsekanih trupel.

Ne pa samo ti, ki so bili pri smerti svetnikov pričujoči, temveč tudi Oglejci sploh so žalovali za-ovoljo njih obsojenja. Kristjani, katerih je bilo že ve-liko v imenovanem mestu, so zgubili z njimi tolaž-nike, učenike in prijatle, ubogi in otožni so zgubili dobrotnike svoje in mesto je zgubilo bogate in mirne mestjane.

Toda, kakor velika je bila žalost ljudstva za-ovoljo tolike zgube, toliki in še veliko veči in lepši je bil sad, katerega je po božjem pripuščnji rodila smert sv. Kocijana in njegovih tovaršev. Veliko jih je namreč bilo, ki so zelo in zelo premisljevali nji-hovo smert, in prepričali so se, da je ta vera gotovo prava, zavolj ktere bogati, imenitni mladenči vse ve-selje in bogastvo, in še celo življenje v nje poter-jenje pusté. Med takim premišljevanjem in prepriče-vanjem samih sebe je milost Gospodova zadela njih serca, in oni so se Gospodu vdali, ter verovati pri-čeli v edinega Boga, katerega so spoznali, in zavoljo katerega so umerli sv. Kocijan in tovarši. Vsled tega so si ti Oglejčanje poiskali keršanskih učenikov, kateri so jih nar pred v veri dobro podučili, potem pa jih

kerstili. Mnogo tih novih kerščenikov je moglo v prihodnjih časih prestati smert z avoljo vere.

Vse to je bilo prvi sad prošnje naših svetnikov, ki so pred sedežem večnega Gospoda njemu dopadljivo čast in hvalo prepevali z angelsko pesmijo: „svet svet svet je Gospod Bog nebeških trum. Nebo in zemlja sta polna tvojega veličastva, Hozana na višavi!“ Bili so oni pred Bogom sklenjeni v sveti neminljivi ljubezni s toliki tisuči svetih duš, sosebno s svetim Krizogonom prijatlom svojim; ter z vsimi temi Bogu čast in hvalo dajo, med tim, ko njega gledajo od obličja do obličja in uživajo necenljivo veselje.

Trupla naših svetnikov so mertva ostala na tleh tistega kraja, kjer so bila obglavljena. Vse je namreč neki sveti strah tako presunil, da se jih nobeden dotakniti ni upal. Približal se je tedaj neki sveti duhoven, Ceno z imenom, potem ko je ljudstvo proti domu odšlo, je pritisnil vsacega svetnika glavo k njegovemu truplu in te trupla spravi! v svoje stanišče. Pomazilil je tudi te svete trupla z dragimi mazili ter jih združene položil v marmelnato rakev; dalje jih je položiti v kazal zraven trupla sv. Krizogona v teisto pokopališče.

S tim se je bila spolnila želja, ki so jo naši svetniki večkrat razodevali, ko so bili še pri življenji. S časoma so se posamesni udje tih svetih trupelj na prošnje vernih častivcev naših svetnikov sem ter tje razposlali.

Veliko dušnih in telesnih dobrot pa je delil Bog povsod, na prošnjo naših svetnikov, kjer jih ljudstvo časti, njih izgled posnema, in jih pomoči prosi. So-

sebnost se je paganska vera bolj in bolj zgubovala; nasprot pa se je zveličavna vera v Kristusa zmerom lepše razcvetala, in keršanskih čednost bliščeče cvetlice so lipšale vinograd Gospodov na zemlji, na prošnjo sv. Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota, ker „čudapolen je Bog v svojih svetnikih“ (Ps. 67, 36.)

„Jez,“ (Bog sam) bom tvoje obilno plačilo“ (Gen. 15.) „veselite se tedaj in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 12.)

„Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zavljo svojega velicega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenji Jezusa Kristusa od mrtvih, v netrohljiv delež, prihranjen vam v nebesih.“ (I. Pet. 1, 3.)

Iščimo tedaj le nebesa, ne pa pozemelskega veselja, vojskujmo se zoper greh in skerbimo, da si gnado božjo vedno ohranimo. To pa si ohraniti, čujmo in molimo, ter večkrat sprejemajmo sv. zakrament pokore in presv. rešnje telo. Zraven tega voljno nosimo sleherni svoj križ, naj že bo zguba zdravja, ali premoženja in prijatlov, ali kar koli si bodi.

Potem bomo nasledovali naše svetnike, sv. Kocijana, Kancija, Kocijanilo in Prota, z njihovo pomočjo bo srečna naša smert, in stopili bomo lahko in brez strahu pred Gospodovi sodni stol s teistim prepričanjem, ki ga je imel sv. Pavel, in ga razodel z besedami: „Dobro sim se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil; zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod pravični sodnik tisti dan, pa ne le meni, ampak tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.“ (II. Tim. 4, 7. 8.)

XIV. POGLAVJE.

Kraj mučenja in smerti naših svetnikov.

rali smo ravnokar, da so bili naši svetniki obglavljeni pri „morskih stopnicah“ (*ad aquas gradatas.*)

Treba nam je tedaj vediti, kje da so te morske stopnice, ako hočemo odgovoriti na vprašanje, kje da so bili mučeni *sv. Kocijan in tovarši*.

Ako ravno je na tanko to določiti nekoliko težko, smemo vendarle za terdno reči, da „*aquae gradatae*“ so bile ravno tisti kraj, kjer dan danes farna vas *sv. Kocijana* na Goriškem stoji; to je, pol drugo uro daleč zunaj Teržiča (*Monfalcone*) proti Ogleju blizo kraja, kjer se reka Soča v morje isteka.

Kjer dan danes farna vas *Šen-Kocijan* stoji, je bila nekdanj rimski postaja (selo) blizo Ogleja, in stala je tu škerlatarija (*fabbrica di purpura*).

Terdo zraven tega kraja pa je bil skalnatni okraj, in poleg njega se je jadransko morje pričelo, katero je svoje vode noter tje blizo Ogleja razširjevalo. Z časoma pa se je moglo morje umakniti, kjer so reka Soča, voda Auša, in hudournik Torre z Idrijo (*Judri*) toliko peska nanašali v morje, da si je ta pesek v stoletjih novi okraj napravil, kateri se je bolj in bolj v morje pomikoval. Valovi morja pa so ga nazaj odrivali, tedaj se je peščina tako nakopi-

čila da so zad za njo proti suhemu vode zastajale, ter močvirje napravile, kakor ga dan danes povsod od Teržiča noter do Benedik nahajamo.*) Nekdaj tedaj je gospodovalo globoko morje poleg današnjega Šen-Kocijana, ali nekdanje škerlatarije, in tu je bilo lepo ladjišče v dobrem zavetju, obdanem od skalnatega okraja, ki je še dan danes viditi poleg močvirja. Rimljani so imeli v tem ladjišču precej velik del svojih vojaških ladij.

Oglejsko mesto pa je stalo na široki planjavi med rekami Soča in Auša, kjer stoje dan danes vasi Oglej, Flumižel, Terzo i. t. d.

Bilo je mesto silno veliko in ob čašu Rimskega vladarstva so cesarji tu stanovali, imelo je več ko pol milijona prebivavcev. Iz Ogleja je peljala poleg morskega okraja lepo izdelana močna cesta proti Jutru v Ilirijo po Ipavski dolini in potem skozi Hrušico naprej.

Na vse to, kar smo zatran Ogleja in okoliščine ravnokar povedali, nam je prav lahko zpoznati, da „*aquae gradatae*,“ ali morske stopnice, in tedaj morišče naših svetnikov, niso bile nikjer drugod kakor tam, kjer dan danes vas Sv. Kocijana stoji. Opiramo se v tem prepričanju na te le dokaze:

1.) Ss. Kocijan in njegovi tovarši, kadar so se iz Ogleja v beg spustili, so se peljali po cesti proti jutru, kakor je viditi po vsih, tudi nar starejih podobah, na katerih vidimo upodobljeni beg tih svetnikov, tedaj so oni bežali proti kraju, ki je dan da-

*) Tako je tudi mesto Ravenna, nekdanj terdo pri morju, dan danes najti 2 uri daleč na suhem; med mestom pa in med morjem se razširja široko in dolgo močvirje.

nes farna vas sv. Kocijana, ktera stoji na vzhodni strani nekdanjega in tudi današnjega Ogleja.

Nikjer ne najdemo v Oglejski okolici sledú morskih stopnic, ko ravno in samo tam, kjer dan danes farna vas Šen-Kocijan stoji. Unkraj farne cerkve proti poldnevu je viditi skalnati okraj močvirja, kateri, dve uri širok začenja tukaj opasovati Jadransko morje, ter seže Bog ve kam, tje v Benečanske dežele. Ta skalnati okraj je bil nekdej okraj ladjišča, in bližnja okolica tega okraja je od ust do ust že od starodavnih časov sem se imenovala in se med ljudstvom še imenuje „le grode“ to je „*aquae gradatae*“, ali morske stopnice, ktero ime ima ta kraj tudi v starih katastralnih bukvah. Da pa so temu kraju ime „*aquae gradatae*“, ali „*morske stopnice*“ dali, pride od tod:

a) ker tukaj se je šlo iz skalnatega okraja po stopnjah dol proti morju; tedaj ime „*morske stopnice*“ — „*aquae gradatae*“ (grode), da so zamogli blago v barke, ali pa iz njih na suho prenašati.

b) Pa tudi zavoljo tega so imenovali ta kraj „*aquae gradatae*“, ker je tukaj polje in vsa okolica noter do Ogleja preprežena s potoki, kateri so svoje bistre vode nekdej v bližnje morje zlivali, zdaj pa se v bližnje močvirje zgubivajo; komaj se je popotnik čez enega tih potokov prestopil, že ima družega pred seboj, da tedaj popotva tako rekoč po vodnih stopnicah proti Ogleju. Zavoljo tega ima tudi bližnja dekanjska vas in okolica ime Flumicello (Flumižel ali kraj, polni voda). Da bi bili znali mučeni biti naši svetniki na bližnjem otoku Graškom (Grado) ni verjetno, kjer Grado je otok; tedaj bi bili naši svet-

niki v ladji bežati mogli iz Ogleja, ne pa v vozu; kakor so res storili, ko ste jih peljale dve mezig v vozu po Ilirski cesti poleg morskega okraja.

3. Dalje nam je tega, da so bile tu in nikjer drugod „*aquae gradatae*“, ter morišče sv. Kocijanov, priča tudi to, da v celi okolici Oglejski ni nobene druge farne cerkve sv. Kocijana, ko samo tukaj, in tudi vse ljudstvo tih krajev je od starodavnih časov sem prepričano, da so bili naši svetniki blizo današnjega sv. Kocijana mučeni.

To prepričanje poterjuje tudi starost farne cerkve Šen-Kocijana in nje podružnice sv. Prota.

Farna cerkev je bila zidana, kakor jo je viditi zdaj, v raznih stoletjih.

Perva cerkev, ki je današna zakristija, je gotovo že čež tisuč let stara. Ima še zdaj na vsakem štirih obzidij podobe; in sicer na prvem vidimo brate Kocijanove, ki potovajo iz Rima („*discedunt Roma*“); na drugem, ko pridejo v Oglej („*Aquilejam ingrediuntur*“); na tretjem ko pridejo k morskim stopnicam („*ad aquas gradatas*“), in na četrtem jih vidimo obglavljene („*gladio feriuntur*“) na stropu pa zagledamo naše svetnike že v nebeški slavi z Marijo („*Proles Anicia inclita! Salve!*“).

Ker je bila ta silno stara cerkvica noter do leta 1269 pod oblastjo Oglejskih patriarhov, ki je bila že takrat *farna* cerkvica,*) je mogla že davno popred zidana biti, tedaj že takrat nekterih stoletij starosti imeti.

*) Notizie concernenti la parrocchia di S. Canziano Don Gius. Moinatti, Trieste.

Tedaj nam je starost cerkve in fare priča, da so bili v prvih stoletjih po smerti naših svetnikov prepričani, da tukaj in nikjer drugod so bili oni mučeni; le vsled tega prepričanja so jim tu in ne drugod cerkvi postavili. Zdajna farna cerkev je bila v šestnajstem stoletju zidana, in blagoslovljena leta 1593, 13. junija od škofa Franca Barbaro, pomočnika Oglejskega patriarha.

In da je ljudstvu v spominu ostalo v prvih stoletjih po Doklecijanu noter do časa, o katerem so cerkev postavili, da tu in ne drugod so bili sv. Kocijan in njegovi tovarši mučeni — ni težko zapopasti, ako pomislimo, da po božji previdnosti in po ustnem izročilu so tudi drugod povsod tisti kraji ljudstvu znani ostali, kjer so mučenci zavoljo Jezusa svoje življenje pustili, in sicer pri vsem tem, da so se narodi sem ter tje pomikovali in da so vojske mesta podirale. Ravno taka priča je o zgor omenjeni zadevi podružnica sv. Prota, streljaj deleč od farne cerkve postavljena, ki je gotovo še starejši od poslednje.

4. Sosebno znamenite priče, da tu, in nikjer drugod so bile „aquae gradatae“ morske stopnice, sta nam dva velika lepa marmeljnata sarkofaga (mertvaške truge), ki stojita v podružni cerkvi sv. Prota, ktera je zidana streljaj daleč od farne cerkve sv. Kocijana. Na enem iz med njih je zarezano ime:

S. Chrisogonus M. (sv. Krizogon mučenec); na drugem pa beremo besede: **beatissimi martyri Proto** (izveličanemu mučencu Protu).*)

*) Lahko zapopademo zakaj da ni tudi sarkofagov v njih svetnikov, to je sv. Kocijana, Kancija in Kocijanile. Bili so namreč, kakor pravijo nekteri, pisavci, vsi štirje položeni v teisto rakev, ali

Precej zraven cerkve pa je polje, še dan danes Zoiljevo polje imenovano; iz ktereга so bili pred starodavnim časom izkopani oni sarkofagi.

Ti sarkofagi so preveč težki, da bi jih bili od drugod semkaj prepeljali, in zraven tega nam tudi to pričuje, da so bili tu iz zemlje izkopani, ker je tu, in nikjer drugod Zoiljevo polje, katero je ljudstvo od starodavnih časov noter do današnjega dne imenovalo „il campo di Zoilo“, to je, Zoiljevo polje. Ker tedaj vsi iz poprejšnje zgodbe vemo, da je Krizogona duhoven Zoil na svojem polju pokopal, nam je gotovo tudi to razvidno in očitno, da je bil on pokopan zraven današnje cerkve sv. Prota, terdo zraven vasi sv. Kocijana.

Dalje nam je znano iz popisovanja smerti sv. Kocijana in njegovih tovaršev, da so oni po vodilu božje previdnosti na pokopališu sv. Krizogona svoje življenje zavoljo Jezusa pustili, in da je njih sv. trupla duhoven Ceno*) pokopal na mestu njih mučenstva v teisto pokopališče s sv. Krizogonom.

Ker nam tedaj zgodovina pripoveduje, da so bili sv. Kocijan in tovarši mučeni „ad aquas gradatas“, mi pa iz tega, kar smo ravnokar dokazovali, lahko spoznamo, da so bili ti mučenci umorjeni tam, kjer

v teisti sarkofag, brez družega napisa, kakor omenjenega; to sicer zavolje tega, da so toliko bolj paganom prikrita ostala njih trupla. Ako pa so vendarle imeli vsaki tih svetnikov svojo rakev, so jih v prihodnjih časih, ko so enkrat košice svetnikov prenesli od tod v Oglejsko baziliko, porabili pri postavljanju oltarjev, kateri so tu vsi iz čistega, lepega marmorja. Tudi nahajamo več marmeljnatih rakev ali sarkofagov zazidanih v obzidju cerkve sv. Kocijana.

*) Nekteri pišejo, da je bilo ime Ceno in Zoil teisto, da je bil tedaj pokopal Krizogona in sv. Kocijana teisti duhoven.

dan danes Šen-Kocijan stoji, je gotovo, da omenjene „aquae gradatae“, ali morske stopnice niso bile nikjer drugod, kakor v okolici teistega današnjega Šen-Kocijana.

„Kako strašen je ta kraj; tukej ni družega, kakor hiša Božja, in vrata nebeške“ (I. Mojz. bukve 28, 17.). „Uslišal sem tvojo molitev, in tvojo prošnjo, posvetil sem ta kraj“ (III. bukve Kraljev 8, 3.). „Izvolil in posvetil sem si to mesto, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje serce ondi vse dni“ (II. Kron. 7, 16.).

„Na mestih, kjer so bili mučenci zavoljo Jezusovega imena umorjeni, se zbirajo verni, da spomin njih mučenstva obhajajo; to pa zavoljo tega da z ljubeznijo premišljujejo njih boj, ki so ga prestali zavoljo Gospoda našega Jezusa Kristusa, kakor tudi, da se spodbujajo k posnemanju njih sprelepega zgleda.“ (S. Avguštin.)

Imajmo v časti kraje, na katerih je Bog toliko kreposti dal svojim mučencem, ali pa delil po Mariji in po svojih svetih sosebne gnade svojemu ljudstvu. Obiskujmo jih radi, toda s svetimi nameni, v duhu pokore in s sklepom resničnega poboljšanja.

XV. POGLAVJE.

Svetinje ali ostanki trupel sv. Kocijana in tovaršev.

godovina svetnikov nam pripoveduje pri Bolandistih, da neki sveti duhoven po imenu Zoil (nekteri ga imenujejo Zeno) je trupla svetih Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota z dišečimi mazili pomazilil, ter jih v marmelnato trugo (in marmoreo locello) položil in na svojem zemljišču pokopal,*) ter jo zraven tiste položil, v kateri je ležal sv. Krizogon.

Ko je katoliška cerkev v četrtem stoletju toliko zaželjeni mir dosegla, je leta 347 p. Kr. Oglejski škof *Fortunacian* prvo cerkev postavil v Ogleju.

Ker je pa bila ta cerkev od marsikterih nesreč obiskana, jo je vso popravil in olipšal nadškof Oglejski *Marcelin* leta 503.

Popolnoma novo cerkev, baziliko, je pa postavil Oglejski patriarh *Popo* leta 1030, kakor še dan danes stoji. Dolga je 35 seženj, v križu 26 sež. in sploh v čolnu 16 sež. široka, visoka okoli 14°, nje zvonik je 38 sež. visok, 5 sež. širok, do verha zložen iz rezanega kamnja. Ker je bilo v Ogleju v prvih stoletjih tisuč in tisuč kristjanov mučenih, in so bile njih trupla od njih sokristjanov s častjo pokopana, in v pokopališčih skritih lepo hranjena in varovana;

*) Posnamemo iz tega, da kakor sim že v poprejšnjem oddelku opomnil, da so bili skoraj gotovo vsi štirje naši svetniki v eno marmelnato trugo položeni.

je prav gotovo, da so ostanke tih svetih trupel precej, ko je cerkev mir dosegla, v novo cerkev Oglejsko prenesli, ter jih tukaj v varnem kraju lepo shranili.

In res nam zgodovina Oglejska pripoveduje, da je bazilika tega mesta hranila silno veliko ostankov svetih trupelj mučencev, ki so tukaj svoje življenje zavoljo Kristusa pustili, da so jih vsak čas dobro varovali pred sovražniki, in da so jih Oglejski patriarhi sem ter tje kakor nar dražji zaklade in nar lepši darove papežem, kraljem in drugim imenitnjakom darovali.*)

Ni tedaj dvomiti, da so tudi naših svetnikov, *sv. Kocijana in tovaršev* trupla že precej v prvi nar stareji Oglejski cerkvi hranili in gotovo je, da, kakor je Bog čudapolno varoval trupla svojih svetnikov v Rimu in po vsih krajih sveta, da se niso pozgubila, je on tudi sveta trupla naših mučencev obvaroval, da jih niso ogenj, ali vojske ali druge nesreče vničile. In zares hvali se Oglejska cerkev, da je od nar starejih časov sem posedla, hranila in varovala svete trupla *sv. mučencev Kancija, Kocijana, Kocijanile in Prota*, in le samo to ni znano, kdaj da so bili sarkofagi *sv. Krizogona* in naših svetnikov iz zemlje vzdignjeni, in sveta trupla v Oglejsko baziliko prenešena.

Mnogi pisavci pišejo zastran trupel naših mučencev. *Ferari* piše, da nar veči del njih trupel se je hranil vselej v Ogleju.

Pisatelj in menih *Hizgald* pripoveduje, da je kralj Robert leta 1025 precej velik del omenjenih

*) Guida storica dell'antica Aquileja compilata da Vincenzo Zandonati 1849.

svetih trupel iz Ogleja na Francozko s seboj pripeljal, ter cerkvi „*Notre Dame*“ ali naše gospe Marije v mestu *Stampae*, *Senske* škofije, izročil; to tudi pričajo pisatelji *Dom. Fleureau* (*Antiquités d' Etampes*, Paris 1683), *Mgr. Languet* i. t. d. Nadškof *Senski Leoterik* jih je nekoliko iz Štamp v svojo stolno cerkev *Sens* (*Sanz*) prenesel.

Na Saksonskem najdemo že leta 1045 in sicer v *Hildesheimu* košice naših mučencev, kakor piše *Teodor de Pletenburg*. Sosebno so v *Milanu* častili sv. Kocijana in njegove tovarše in so že v prvih stoletjih po smerti tih svetnikov ostanke njih trupel ali njih svetinje posedli. Sv. *Ambrož* je bil njih znameniti častivec in je imel dva kaj lepa in obširna govora, zadevaje življenje tih mučencev. (*Boninus Mombritius* Tom. 1. *vita sanctorum*).

V *Veroni* je imela svetinje naših mučencev cerkev matere božje (*Maria in Organis*), kakor priča v svojih spisih tamošni škof *Augustin Valerij*. In *Ughelin* de *Seriate* pripoveduje da tudi mesto *Bergamo* je imelo nekoliko tih svetinj.

Nar večí del trupel sv. Kocijana in tovaršev pa je ostal v Oglejski baziliki, kjer je viditi pod velikim oltarjem kapelica, v kateri so bili te draga trupla z drugimi vred hranjena v veliki veliki železni skrinji.

Potem pa, ko je cesarica Marija Terezija z dovoljenjem papeža *Benedikta XIV* leta 1751 Oglejski patriarhat razdelila v dve nadškofiji, in sicer v *Goriško* in *Videmsko*, so bile tudi svetinje razdeljene, ter jih je nekaj bilo prenešenih v Gorico, nekaj v Videm, in tretji del njih je bil puščen v Ogleju.

V Gorici ima metropolitanska cerkev v kapeli presv. rešnjega telesa soseben kraj za oltarjem odločen, z železnim omrežjem obdan, in tam so hranjeni ostanki mnogoterih sv. trupel. *)

In tu se hranijo ostanki trupel sv. Kocijana in tovaršev v skrinici, dva čevlja dolgi, en čevelj visoki, in toliko široki. Svetinje obstoje iz večih mečnih kosti in celih piščal, tudi komolcev je nekoliko, prstov in nekterih persnih košič.

Glave pa naših svetnikov so bile drugam prenesene, ter jih tukaj najti ni. Bere se, da je bila glava sv. Kocijana darovana stolni cerkvi v Vratislavi v Pruski Šleziji.

V Štampah na Francozkem imajo dan danes le

*) Maloktera, ali pa nobena Avstrijskih cerkva se zamore hvaliti s tako veliko svetinj, kakor stolna nadškofijska cerkev v Gorici. V poterjenje tega naj bo dovoljeno tu naštetí vse svetinje, ki jih je najti in viditi v zgor naznanovanem kraju; one so tele:

Glave sv. Hermagora, Sigismunda kralja, Felicite, matere sedmih sv. sinov.

Glave sv. Feliksa, Larga in Dionizija; in del glave sv. Anastazije mučenke.

Kosti in celi deli trupelj svetnikov: sv. Hermagora, s. Fortunata, s. Felicite, sv. Ane, s. Andreja, s. Benedikta, ss. Hilarija in Tacijana, s. Krizancijana in njeg. tovaršev, s. Marka papeža, s. **Krizogona, s. Kocijana in njegovih tovaršev**, ss. Eufemije, Erazme, Doroteje in Tekle, s. Valentina, s. Gereona in njeg. tovaršev, s. Agapita, s. Alberta, s. Dionizija.

Tudi dva precej velika kosčka sv. Jezusovega križa sta tu hranjena; zraven tih je tu viditi še marsikaj znamenitega, n. p. Škofova palica, ki jo je dobil sv. Hermagor iz rok sv. ap. Petra; Portatile, ali kamen s svetinjami sv. aposteljnove Petra in Pavla, in sicer iz prvih stoletij kršanstva. Tančica mat. božje Marije, in nekoliko plajša sv. Jožefa; Škofova palica patriarha Popona.

Vse te svetinje stoje lepo in poredoma zverstene v treh visocih omarah in so obdane z dragim kinčem in umetno izdelanimi lipotijami.

Pod srednjo omaro je pa še družih 12 skrinjic, v katerih je veliko košic svetnikov spravljanih.

še toliko košic naših svetnikov, kolikor jih eno perišče obseči zamore, druge košiče pa so bile ob času revolucije od Jakobinarjev sožgane.

„Nobena beseda ga (Elizeja) ni premagala, še clo njegovo mrtvo truplo ga je preroka označovalo; v svojem življenju je dopernašal grozne reči, in po smerti je delal čudeže“ (Sirah. 28, 14. 15). „Tempelj božji je svet, in ta ste vi“ (I. Kor. 3, 17.). „Naše prebivanje pa je v nebesih, od kodar tudi zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri bo premenil naše revno teló, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi zamore podvreči vse reči.“ (Filiplj. 3, 20. 21.) „Častimo na truplih mučencev njih rane, ki so jih zavoljo spoznanja Jezusovega imena sprejeli; v njih pepelu spoznavajmo neumerjočnost; častimo njih telesa, katerim je Jezus čast mučenstva podelil, in ktera bodo enkrat gospodovala s Kristusom“ (S. Augustin).

Častimo svetinje ali ostanke svetnikov, in kadar jih vidimo, ali se blizo njih znajdemo, obudimo v nas zaupanje na prošnje svetnikov za nas pri Bogu, in hrepenjenje po tistih čednostih, ki so jih oni od usmiljenega Boga prejeli.

XVI. POGLAVJE,

**Koliko da sv. Kocijan in tovarši pred Bogom
veljajo.**

Bog je vsaki čas na znanje dal, da svetniki v nebesih so mu nezrečeno dragi in da tudi veliko premorejo pred njim. Tedaj je znamenite dušne in telesne dobrote delil onim, ki so se svetnikom priporočevali. Te dobrote so bile dostokrat take, ki jih po naravnem in navadnem potu doseči nikdar nobeden ni v stanu, tedaj čudapolne; postavim, naglo ozdravljenje v boleznih, ko ni bilo nobene pomoči več mogoče; obujenje mrtvega k življenju, i. t. d.

Enako pomoč je Bog tudi delil na prošnjo sv. Kocijana in tovaršev marsikteremu tistih, ki so jih častili in jih na pomoč klicali. Vendarle nam iz naših krajev ni znano, kateri in kakšni čudeži da bi se bili zgodili na prošnjo naših svetnikov, in zgodovina nam le tako le od tega govori: „*Bog se ni mudil, temuč je naglo imenu svojih svetih služabnikov sv. Kocijana in tovaršev čast dal*“.

Tedaj so čudeži, ki so se godili po njih prošnji pri Bogu, slavne storili njih imena v Ogleju in v okolišini, tako da so povsod naše svetnike imenovali velike prijatle božje.

Bolj na tanko pa nam pripoveduje zgodovina Senške škofije na Francozkem, kaki čudeži da so se godili v okoliščini mesta Štampe, na prošnjo naših

svetnikov po tem, ko je bil nektore ostanke njih trupel Kralj Robert prinesel na Francozko, in jih v velki cerkvi imenovanega mesta hraniti vzkazal.

Sosebno nam je zgodovina*) hranila popisovanje sedem čudapolnih prigodb, ki so se zgodile v mestu Štampe in v okolici, in ki so bile na tanko preiskovane, ter kakor čudeži spoznane. One so tele:

1. Neki drevar se je bil blizo Štamp tako zlo v nogo vsekali, da se mu ni hotela kri vstaviti. Ker so pa ravno tisti dan svetinje sv. Kocijana in tovaršev v neko novo lepo skrinjico prenesli, se je ta mož spominjal z zaupanjem naših mogočnih svetnikov, jih prosil pomoči z vso pobožnostjo, in naglo naglo mu je rana zacelila; to se je godilo v pričo velike množice ljudstva.

2. Neki fantič je bil tako mertvouden, da je komaj po vsih štirih lazil in še to med nar hujimi bolečinami. Marija Aupié, pobožna žena ga je k sebi uzela, ter ga milostljivo oskerbovala. O dnevi velicega praznika, med tem ko je ona v cerkev odšla; se tudi fantič odpravi, ter leze v cerkev, kjer so bile svetinje sv. Kocijana in njegovih tovaršev hranjene. Bolečine njegove so bile tolikšne, da je celo pot vpiti mogel, in priplazi se med tem vpitjem in zdihovanjem v cerkev. Po navadi, ki jo mu je njegova dobrotnica v serce utisnila moli fantič, ko v kotičku cerkve k miru pride, našim svetnikom v čast, ne čuti nobene bolečine več, se čuti temveč zdravega in stopi

*) Notice historique sur le culte et les reliques des saints martyrs Cant, Cantien et Cantianille patrons de la ville Etampes, Versailles 1866.

po koncu s čverstimi udi. Množica pričujoča to vidé, hvali Boga in svete mučence.

3. Fantik sedmih let je imel tako čudno bolezen, da je bil ves z hrastami in ranami pokrit. Njegova mati, resnična častivka naših mučencev, je devet dni zaporedoma sosebnó serčno molila sv. Kocijanu in njegovim tovaršem v čast, in deveti dan je bil nategoma fantik čudne bolezni oprostén.

4. Leta 1513 je neka žena porodila mervto dete; in že so otroka pokopati hotli, ko ga mati vzame v naročje, ga nesé v cerkev, ter ga položi na skrinjico, v kateri so bile svetinje naših svetnikov in ko bi trenil, otrok oživi.

5. V Štampih je živela devica Sulpicija po imenu, zlo premožna, ki se je vso z vsim kar je imela darovala Bogu. Revne in bolne je obiskovala vedno, ter jim z lastnimi rokami stregla in milošno delila, cerkve je zaljšala in jim velik del svojega premoženja podarila, in kadar le ji je čas pripustil, po noči kakor po dnevi je cele ure klečala v cerkvi in Boga, prečisto devico Marijo, svetnike in angele častila; sosebnó pobožno ljubezen je imela v svojem sercu do naših mučencev. Za to njeno ljubezen do njih je pa tudi [ona kaj lepo plačilo dobila, ker prikazali so se sv. Kocijan in njegovi tovarši z Marijo vred ti sveti devici nekega dne v cerkvi „Notre Dame“ v Štampih, ter so se prijazno ž njo pomenkovali o božjih rečeh.

6. Leta 1638 je živela v Sainte-Mesme, fari ne daleč od Štamp deklica še le sedem let stara, hči Jakoba Chappe, peka. Bila je ta deklica tako zlo mervvoudna, da si sama ni mogla nič pomagati. Vsa skerb in ves trud zdravnikov je bil zastonj, in oni

so spoznali da tu ni nobena človeška učenost več v stanu, pravo zdravilo zoper bolezen najti. Sklenejo tedaj stariši, da se hočejo obrniti k sv. mučencem, h Kocijanu in njegovim tovaršem.

Deklica se ni mogla ne po koncu deržati, pa tudi ni bilo mogoče se je dotakniti, brez da bi ne bila čutila nar huji bolečine. Kaj težko je bilo tedaj jo na voz položiti, in tudi po poti ji je tresenje voza veliko bolečin storilo.

Nesli so jo tedaj v Štampih stariši z vozu noter do skrinjice svetinj naših mučencev, ter jo položili pred njo, in tam potem dolgo in goreče molili.

Vernivši se proti domu med potjo je bilo dekle bolj veselo, ni nič kazalo kakih bolečin, je šlo samo z vozu in teklo zraven svoje matere in drugo jutro je deklica vstala brez sledu kake bolezni, je veselo tekala po hišu, je zdrava ostala in rastle od takrat naprej staršem v veselje, kakor vsaka druga zdrava in čversta deklica. To se je godilo 6. aprila leta 1638. 31. Maja ravno tistega leta je prišla deklica v Štampe k procesiji, ki se vsako leto našim svetnikom v čast slovesno obhaja; vse ljudstvo jo je pred poznalo in milovalo, zdaj pa se je vse ljudstvo veselilo tega čudopolno ozdravlenega dekleta.

To čudo je bilo posebno na tanko preiskovano, poterjeno in dotični spisi so bili med očitne zgodovinske mestne spise hranjeni. *)

*) Besedna prauda, ki jo je o ti zadevi kapitelski dekan v Štampih s kraljevim namestnikom združen vodil, je najti še dan danes v Arhivi cerkve „Notre Dame“ v Štampih.

7. Zadnje čudo, očitno znano se je zgodilo leta 1663, ko je neka žena prinesla svoje mrtvo dete pred svetinje naših mučencev in oživel je dete. Ime mu je bilo Gabriel Cordetz, kakor je brati na tablici, na cerkvenem zidu obešeni, ktera je priča, da je bilo to čudo očitno, in spoznano od vsih, ki so živeli v Štampih v tistem letu.

Na vse to lahko odgovorimo, ako bi nas kdo uprašal, zakaj da je Bog te čudeže na prošnjo naših svetnikov storiti hotel?

Bog je neskončno moder in neskončno mogočen, kakor je on po Eliju, Elizeju, in po svetih možeh stare in nove zaveze čudapolne reči in dogodbe pripustil, tako mu je tudi dopadlo, po prošnji sv. Kocijana in njegovih sv. tovaršev čudapolne reči delati.

In na uprašanje, zakaj dan danes ne vidimo enakih čudežev? odgovorimo:

Kdo ve, ali se ne godijo? koliko in koliko čudne pomoči dobivamo tu in tam, in kolikokrat se zamoremo z dušno ali telesno in zunanjo srečo hvaliti, ki ne vemo, od kod da je prišla. — Ali nam jo ni morebiti Bog poslal na prošnjo svetnikov, katerim smo se goreče priporočevali?

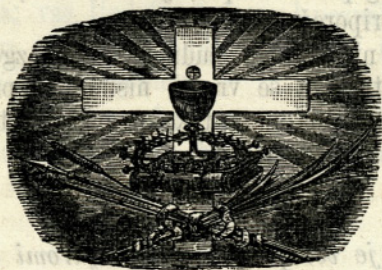
In če nič sosebno čudnega se ne' zgodi z nami, ali more biti tega še vredni nismo, ali pa tudi Bog vidi in spozna, da nam take pomoči še treba ni!

„Bog je vse prav storil;“ „hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, mrtvi vstajajo,“ (Mark. 7, 37. Mat. 11, 5.) „Dela namreč, ktere mi je Oče dal,

da jih delam, te dela, ktere jez delam, pričujejo od mene, da me je Oče poslal“ (Jan. 5. 36.) „Kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela; ako ga tako pustimo bodo vsi vanj verovali.“ (Jan. 11, 47.).

S čudeži je Jezus poterjeval svojo izveličansko vero, ki je nar dražji bisar, nar bolji zaklad slehernemu človeku. On nas uči, iskati le samo zveličanje naših duš, in pravi, da uso drugo nam bo priverženo.

Išimo tedaj vedno, po dnevi in po noči, vsak čas, in povsod vdeleževati se izveličanja svojih duš. To naj bo naša edina skerb. Ako pa pridemo neprevidoma v velike telesne ali dušne nevarnosti in zadrege, obernimo se polni zaupanja k Bogu po njegovih svetnikih, ako je njegova nar svetejši volja, nam bo on na njih prošnjo tudi čudapolno pomoč poslal.

XVII. POGLAVJE.

Farna cerkev v Šenkocijanu blizu Ogleja.

Farna cerkev v Šenkocijanu je bila zidana v raznih časih. Nar stareji del te cerkve je današnja zakristija, ki je bila v nekdanjih časih cerkvice.

Ta cerkvice pa je mogla biti zelo stara, ker zgodovinski spisi pripovedujejo, da je bila ona že leta 1295 farna cerkev, tedaj so jo gotovo že davno pred tem časom postavili. S časoma so ji pridjali po volji in stroških blagorodnega gospoda *Barbarota*, današnjo prezbiterijo, in kmalo potem današnji cerkveni život. Posvetil je to cerkev cerkveni nadškof *Barbaro*, léta 1593, ki je bil namestnik ali Coadjutor Oglejskega Patriarha. Farne bukve, to je kerstne, zakonske in mertvaške, so se brez preterga ohranile pri ti fari od leta 1619 noter do današnjega dne.

Od starih neznanih časov sem noter do leta 1296 je bil Šen-Kocijan pod duhovno oblastjo Oglejskih patriarhov. Omenjenega leta pa je patriarh *Rajmund della Torre* to faro Teržaškemu škofu v duhovno višji oskerbništvo prepustil, ki je bil takrat Msr. *Brissa di Toppo*, tedaj je ostala v Teržaški škofiji celih 200 let, in sicer tako dolgo, dokler je ni Beneška republika zopet duhovni vladnji Oglej-

skega patriarha izročila. To se je zgodilo okol leta 1500, ter je za vselej pri tem ostalo.*)

Farna cerkev sv. Kocijana je zidana v Romaniški obliki, ktera je bila v dvanajstem, trinajstem in štirinajstem stoletji sploh v navadi. Dolga je 17 sežnov, 5 sež. široka, 7 sež. visoka. Ima pet oltarjev, velcega v presbiterji, štiri druge v životu ali čolnu cerkve.

Velki oltar stoji tri stopnice viši od tal presbiterije, ki so rezane iz rudečega marmorja. Sprednji del oltarja, to je, kar ga je pod menzo ali na strani menze (menza je kamuita ploša, na kateri mašnik presveto delo sv. maše opravlja) je ves iz belega kararskega marmorja izsekan.

Vsekane vidiš tu podobe naših svetnikov v mramorju po izbuknjenem podobarstvu ali basreliefu (basrelief izreže le pol podobe iz kamna, druge pol jo pusti v kamnu, tedaj je viditi, kakor da bi bil kdo vsako podobo v kamen pritisnil). Tedaj nahajamo tu sv. Kocijane, ki gredo iz Rima, ki pridejo v Oglej, ki bežijo iz Ogleja, ki prestojé smert mučenstva in ki se znajdejo v nebeškem veličastvu pred Marijo z Jezusom. Zgornji del oltarja je zidan; steno zidu pokrivajo sprelepe ploše mnogobarvanega mramorja, in spredej nesejo štirje visoki stebri, izrezani iz belega kararskega marmorja, lepe angelje in druge lepote, vse izrezane iz dragega marmorja.

Sosebno lepo delo je tabernakelj, ki ima podobo majhnega tempeljua. Pokrit je z marmelnjatimi ploščicami, ima steberce izsekane iz predrazega porfirja,

*) Notizie concernenti la Parrochia di San Canziano estratte dalle cronache; ossia memorie storiche sacro profane di Trieste compilate dal R. D. Giuseppe Moinati Secretario a San Giusto.

in je res veselje gledati in občudovati to prekrasno delce.

Tabla ali pala, ki visi v votlini sred oltarja, je sicer majhna, toda je lepa. Malani so na nji naši trije svetniki, *sv. Kocijan, sv. Kancijan in sv. Kocijanila*. Svetega Prota ni, znabiti zavoljo tega ne, ker ima on v Šenkocijanu svojo lastno cerkev, ki stoji streljaj daleč od farne cerkve.

Velki oltar stoji na samem, ter ga sklepajo z zidom presbiterije na vsaki strani vrate, skozi katere greš lahko okoli njega. Te vrate so lepo izdelane iz belega kararskega marmorja, nad vsakimi iz med njih stoji angelj, in pod njim so v marmorju zarezanе svetopisemske besede; in sicer na strani episteljna: „*probet se ipsum homo et sic edat de pane et de calice bibat*“; (naj toraj človek sam sebe presodi; in takò naj jè od tega kruha, in pije od kelha; Kor. 11, 28.) na strani evangelija: „*Caro mea vere est cibus, sanguis meus vere est potus*“; (moje meso je res jed, in moja kri je res pijača; Jan. 6, 56.)

Presbiterija je z obokom pokrita; ta obok kakor obzidje presbiterije je pokrito s precej lepimi malarijami.

V čolnu ali životu cerkve stojita na vsaki strani dva oltarja. Pervi oltar na evangeljski strani je posvečen v čast *Marije matere božje roženkranske*, in njemu nasprot stoji oltar *sv. Jožefa*.

Obadva sta izsekana iz belega kararskega marmorja in ima vsak po štiri stebre. Oltar matere božje ima v sredi votlino, in tam stoji podoba matere božje z nebeškim otrokom Jezusom iz kamna izrezana. S tim oltarjem je sklenjena bratovščina sv. Ro-

ženkranca, vstanovljena leta 1679. Oltar sv. Jožefa pa ima palo, in na nji namalanega sv. Jožefa z Jezusom in z Marijo.

Zadnja dva oltarja pa stojita, eden družemu nasprot, že bližej velcih vrat, sta zidana, in pokrita z dragimi marmornatimi ploščami raznih barv in imata stebre izsekane iz črnega marmorja. Oltar evangelijske strani je posvečen sv. *Boštjanu* v čast, ima pa na pali zraven podobe tega svetnika namalane tudi sv. *Fabijana*, sv. *Valentina*, sv. *Roka* in sv. *Martina*. Nasprotni oltar pa je posvečen svetemu *Antonu Padovanskemu* v čast.

Znamenite so zunaj oltarjev tudi nekatere table ali pale, ki so tu in tam po cerkvenem obzidju obešene. Na eni iz med njih vidiš namalano mučenstvo svetih Oglejskih mučenk, *Eufemije*, *Erazme*, *Doroteje* in *Tekle*; na nekem drugem nahajamo sv. *Niceta* Oglejskega škofa, ko po povelju sv. očeta Leona Oglejske device podučuje, ktere so se ob času Atila, Hunskega kralja zapeljati dale v Arijansko krivoverstvo.

Nar bolj znamenita pa je zakristija, ki je bila, kakor smo že zgoraj omenili, v starodavnih časih far-na cerkev tega kraja. Ona je majhna, kakih tri sežnov široka, štiri dolga, in ima nizek obok. Zidovje je neotesano in močno, toda brez vse oblike.

Zidana je bila skoraj gotovo ob času, ali pa kmalo po tem, ko je bil Oglej razdjan (okoli 6. ali 7. stoletja po Kr.), ki ste toraj okol in okol kraljevale poder-tija in revščina, tako da ljudstvo ni moglo postaviti kaj lepega in veliko vrednega, temveč je bilo zado-voljno, da je imelo majhno in revno cerkvico. Po tem, ko je bil enkrat ti cerkvici prizidan del današnje

cerkve, je ona brez dvoma še zmerom služila novi cerkvi, kakor presbiterija ali pa kakor kapelica. Znamnje tega ste drugi dve zakristiji, prizidani k novi cerkvi, ktere bi ne bili sozidali, ako bi se bili precej po dodelanju nove cerkve, stare majhne cerkvice poslužili kakor zakristije. Dan danes pa je ta znamenita cerkvica zakristija; kdaj da so jo tako zlo ponižali, tega ne vemo; gotovo pa je, da bi se mogle take in enake znamenite stavbe iz starodavnih časov bolje varovati pred razpadom.

Malarije, ki jih je viditi v ti zakristiji, so lepe, še precej dobro ohranjene in morajo več stoletij starosti imeti. Tega priča nam je, da so te malarije gotovo takrat narejene bile, ko je bila ta zakristija cerkvica; od takrat pa, ko je bila dozidana nova cerkev, ona pa je bila ponižana v zakristijo, je preteklo, kakor sem zgoraj omenil, že veliko stoletij.

Koga da nam te malarije iz življenja sv. Kocijana in njegovih tovaršev pred oči stavijo, je bilo povedano že na strani 66. *)

V obzidju cerkve in sicer na nje čelu sta vzdana dva marmornata sarkofaga (mertvaški trugi), z

*) Pri ti priložnosti opomnim, da tolikor malarije kolikor v marmor rezane podobe naših sv. Kocijanov so si zlo enake z malarijami in kamnitnimi podobami, ki jih nahajamo v presbiteriji in pod zvonikom mestne farne cerkve v Kranji, ktera je posvečena sv. Kocijanu in njegovim tovaršem v čast. Ker je bil nekdanj velik del Kranjske dežele pod višji duhovno oblastjo Oglejskega Patrijarhata, je bilo gotovo tudi mesto Kranj v tanjši zvezi z Oglejem. Tedaj bi znalo biti, da so Oglejski viši takrat, ko je bila zdanja velika in sprelepa farna cerkev v Kranju sozidana, (zdi se mi v petnajstem stoletju,) ti cerkvi sv. Kocijane patrone izvolili in da so ji slike in podobe iz življenja tih mučencev oskerbeli.

druzimi marmornatimi ploščami, ki imajo znamenite vrezane napise.

Streljaj daleč od farne cerkve sv. Kocijana stoji podružna cerkvica sv. *Prota*. Zidana je po vodilih nar starejši oblike keršanske bazilike. Ima tedaj ravne stene, leseni strop in je zlo podolgasta. V nji nahajamo rakvi s. Krizogona in sv. *Prota*.

Znamenite ste tedaj cerkvi sv. Kocijana in tovaršev, in sv. *Prota*. Tu, na tem kraju so se povzdignile iz doline solz nedolžne duše sv. Kocijana, sv. Kancija, sv. Kocijanile in *Prota*. Dan danes pa se tu Jezus v mašnikovih rokah daruje zavoljo naših grehov, ter kakor veliki duhoven prosi za nas svojega Očeta, da bi tudi mi bili stanovitni ljubitelji božji, po zgledu naših sv. Kocijanov.

„Kako ljube so mi tvoje prebivališa, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih. Moje serce, in moje meso se veseli v živem Bogu; vrabec si namreč najde hišo in gerlica svoje gnjezdo, kjer izvali svoje mladiče; (jez pa naj najdem) tvoje oltarje, Gospod vojskinih trum, moj kralj in moj Bog! Blagor jim, kateri prebivajo v tvoji hiši, o Gospod! vekomaj in vekomaj te bodo hvalili. Zakaj bolji je en dan v твоjih lopah, kakor tavezent (v hiši posvetnega veselja). Raji sem nar manjši v hiši svojega Boga, kakor da bi stanoval v šotorih grešnikov.“ (Psalm. 83.)

Sveti Kocijani so imeli nar veči veselje v tem, da so obiskali mučence, in njih pokopališa, in da so darovali s svojim duhovnim učenikom sv. Protom nar svetejši dar, Jezusa Kristusa, nebeškemu Očetu. Dan danes imamo pokopališa naših patronov v oltarjih naših cerkva, na katerih se tudi opravi nar svetejši Jezusova nekervava daritev. Iščimo tedaj nar veči veselje v tem, da obiščemo in molimo Jezusa, njegovega usmiljenega očeta in sv. duha v naših cerkvah. Tam pa se tudi preselimo v duhu na pokopališa mučencev, ter zedinimo se ž njimi v sveti ljubezni in premišljujemo njih sveto življenje.

XVIII. POGLAVJE.

V čem, da so nam naši mučenci, sv. Kocijan in njegovi tovarši izgled.

Svetniki sploh so seosebno z živo vero v Kristusa križanega zamogli premagati svet, lastno meso in hulobnega duha, ter tudi toliko muk voljno iz ljubezni do njega prestat. Zraven te žive vere so pa še različni svetniki posebne čednosti nad seboj imeli, s kterimi so Bogu dopadli, keršanskemu svetu pa lepi zgled postali.

Tudi naši mučenci *sv. Kocijan in tovarši* so si seosebne in lepe čednosti pridobili, s kterimi so nam lepi zgled v posnemanje dali. Pred vsem drugim

je bila njih **vera stanovitna do konca**, ter jim je naklonila sprelepi venec mučenja. Če prevdarimo imenitnost njih stanu, njih bogastvo, njih imenitno rodovino, lahko zapopademo, kako težko jim je bilo stanovitnim ostati; vendarle so bili terdni v svojih sklepih, in so raji vse, svoje promoženje, svojo žlahto in vse veselja popustili, kakor pa, da bi bili svojemu novemu gospodu, Jezusu Kristusu nezvesti postali, ter so dali radi svoje življenje za svojo vero.

S tako stanovitnostjo nas oni spodbadajo k posnemanji s svetim Pavlom (do Hebr. 6, 11.) rekoč:

„Želimo pa, da bi vsak zmed vas ravno to skerb skazal, da bi imel polno upanje do konca; da bi ne bili leni, ampak posnemavci tistih, kateri so po veri in poterpežljivosti obljube dosegli.“

Stanovitnost v veri pa je dalje našim svetnikom poterdila **čistost njih serc**, ktera se je sosebnost v tem kazala, da so si vsi štirje **devišvo** ohranili.

Ker so bili ti blagorodni bratje s svojo sestro izrejeni v sredi lepotij, blagostanja in veselja, bi se bili prav lahko obernili k mesenemu in posvetnemu veselju, toda oni so temu nasprot raji posnemali svojega gospoda Jezusa, ter se veselju odpovedali, si deviški stan izvolili, pričakovaje nič družega boljšega, ko večno združenje z Jezusom v nebesih. Težko je zapopasti to, da je devištvo nar lepši in nar srečniši stan, toda blagor njim ki to zastopijo, ter si ga zvolijo, zakaj *„kdor je brez žene, skerbi za to, kar je Gospodovega, kako bi Bogu dopadel; kdor pa je oženjen, skerbi za to, kar je svetovega, kako bi ženi dopadel, in je razdeljen.“* (I. Kor. 7, 32.) Tedaj: Blagor devicam; *„ti so, ki se niso z ženami ognu-*

sili Ti hodijo za jagnjetom kamor koli gre. Ti so odkupljeni zmed ljudi, pervine Bogu in Jagnjetu.“ (Skr. raz. 14, 4.)

Kako lepo nam dalje svetijo z zgledom naši mučenci zavoljo svoje *bratovske ljubezni*, ki so jo imeli eden do družega. Malo kje ostanejo bratje in sestre skupaj, temveč gre vsak iz med njih po svoji poti za kruhom; tudi malo kje se bratje in sestre brez samopridnosti ljubijo. Med našimi svetniki pa najdemo nar tanjši zvezo, nar serčnejši ljubezen.

Skupaj najdejo studenec prave sreče, to je, gnado Gospoda našega Jezusa Kristusa; združeni zapusté Rim strasti polno mesto, združeni obiščejo v Ogleju svetnike v ječi, združeni bežé iz Ogleja, združeni v serčni ljubezni spoznavajo očitno vero v Kristusa in združeni v bratovski ljubezni dajo zavoljo tega svojega nar dražjega gospoda svoje življenje v smert, ter tudi se sklenjene njih blage duše povzdignejo k Bogu v nebesa.

Prijazno nas tedaj vabijo oni k ravno tako serčni bratovski ljubezni, opominovaje nas s svetim Pavlom, (do Efež. 4, 3.) *„z vso ponižnostjo in krotkostjo, s poterpljenjem prenašajte eden družega v ljubezni in skerbite ohraniti edinost duha v zvezi miru. Eno telo in en duh, kakor ste poklicani eno upanje svojega poklica. En gospod, ena vera, en kerst, en Bog in oče vsih, kateri je čez vse, in po vsim in v nas vsih.“*

Kakor so naši svetniki vse popustili zavoljo Jezusa, tako nas opominjajo, da tudi mi brate in sestre, mater in očeta imamo zapustiti takrat, kadar bi nam kdo iz med njih naše večno izveličanje ali prestop

v kaki sveti stan opovirati hotel, zakaj Gospod Jezus Kristus pravi: „*kdor očeta in mater (brate in sestre) bolj ljubi kot mene, mene ni vreden.*“

Dalje je bila znamenita *ljubezen* tih dveh bratov in njih sestre do *svojega duhovnega včenika* in oskerbnika njih duš. Sv. Prot jih je bil v veri podučil ter jim pot k večni resnici pokazal, in jim vrata nebeške odperl. Vsled tega so bili tudi tako navezani nanj, da ga nikdar več od sebe pustili niso. Po njegovem nasvetu so Rim zapustili, po njegovem nasvetu Oglejčanom zlo velike dobrote zkazovali. Njega so vprašali za svet, preden so bežali iz Ogleja, iz njegovih ust so sprejeli zadnjo tolažbo in pokrepčanje v veri, preden so svoje življenje za Jezusa dali. Lep izgled, kako da naj verni svoje duhovne poslušajo in spoštujejo, seosebno kako da naj bodo hvaležni onim duhovnom, ki so perve resnice naše svete vere v mlado serce njim za vselej utiskali. S svetim Protom tedaj vam vernikom mi duhovni zakličemo: „*Tako naj nas ima vsak, ko služabnike Kristusove in delivce Božjih skrivnost*“ (1 Kor. 4, 1.); in „*prosimo vas bratje, spoštujte jih, kateri delajo med vami, in so vaši predpostavljeni v Gospodu in vas opominjajo; spoštujte obilniši v ljubezni zavoljo njih dela; mir imejte z njimi*“ (1 Tesal. 5, 12.).

Po vsem tem, kar smo o zadevi sprelepih čednost naših mučencev premišljevali, zamoremo posneti, da so s. Kocijan in njegovi tovarši imenitni in veliki pomočniki, ali:

PATRONI NAŠI

pred Bogom, in sicer:

1. oni so **Patroni duhovnov**. Oni prosijo za duhovne ali mašnike, da bi ti sami pobožno in sveto živeli kakor sv. Prot, da bi z lepim zgledom svojim ovčicam pot proti nebesom kazali, da bi duhovni z gorečnostjo delali brez samopridnosti za vedno izveličanje čede njim izročene, in da bi bili pripravljene tudi svoje življenje zavolj njenega dušnega prida pustiti.

2. Sv. Kocijan in tovarši so **Patroni staršev**. Oni sprosijo staršem moč in modrost, svoje otročiče prav učiti in jim perve resnice kerš. kat. vere globoko v njih serca vtiskati. Tudi v telesnih in zunanjih potrebah in okolstavih jim sprosijo potrebne pomoči za njih družino.

3. Sv. Kocijan in tovarši so **Patroni mladini**. Oni sprosijo mladenčem in devicam ohranjenje nedolžnosti, po okolstavih in poklicu tudi nar lepši čednost vednega devišstva; jih varvajo nečimernost, in zlasti tistih nesrečnih nečednost, ktere toliko mladine časno in večno pogubé.

Ne mudimo se tedaj, temuč zvolimo si svete mučence Kocijana, Kancija, Kocijanilo in Prota, za naše patrone.

Bog sam jih je častil, ter njih čast s čudeži poterdil, in hotel, da se je njih častenje po mnogih deželah Evrope razširilo.

Tedaj priporočujmo se jim, posnemajmo njih lepe zglede, stavimo jim oltarje. Obišimo cerkve, ki so njim v čast postavljene, in veselimo se, da prebivamo v deželi, ktere tla so bile pomočene z njih drago kervijo. Prizadevajmo si pa tudi, da ta naša

slovenska zemlja, na kateri so ti sveti mučenci zavoljo Jezusove vere življenje pustili, bo vselej priča tudi naše stanovitnosti v katoliški veri, v kateri hočemo vselej živeti, in enkrat tudi umreti.

XIX. POGLAVJE.

Cvetlični venec, spleten S. Kocijanu in njegovim tovaršem v čast.

I. Čast in hvala večnemu Bogu zavoljo naših mučencev.

segamogočni, večni trojedini Bog! Ti si vero v našega odrešenika med narodi cele zemlje po svoji mogočni gnadi razsejal. Z ravno to gnado si serca svojih sinov in hčer tako poterdil in jim toliko moč podelil, da so se oni vselej odrešenja vdeleževali, po postavah vere živeli, in raji svoje življenje pustili, kakor pa da bi bili le zastran ene same čerke postave Tvoje, o večni Bog! nezvesti postali.

Tudi našim mučencem sv. Kocijanu in njegovim tovaršem si Ti o dobrotljivi in usmiljeni Bog, tako krepost podelil, da so oni radi svojo kri prelili v poterjenje svoje žive vere v Kristusa in njegovo odrešenje; tedaj si jih Ti o pravični Bog z lepim vencem mučenstva pred svojim prestolom kinčal in jim šker-

latni plajšč ogernil, ki se sveti v kervi, zavoljo Kristusa preleti.

Ti o Bog, ki si neminljiva lepota, si tedaj tolikšne lepote deležne storil naše mučence, sv. Kocijana in njegove tovarše. Čast, hvala in večna ljubezen toraj Tebi o Bog za tolikšno dobroto in usmiljenje, ki si ga imenovanim svetnikom podelil.

Hvaljen pa bodi tudi zato, ki si nam ubogim prebivavcem zemlje po sv. Kocijanu in njegovih tovarših lep izgled pred oči postavil, da ga posnemamo, ter pridemo za njimi k Tebi v nebesa. Hvala Tebi o Gospod, ki si nam v sv. Kocijanu in tovarših, brate in sestro dal, ki nas ljubijo, iz nebes dol na nas gledajo, ter vedno nad nami čujejo in za nas prosijo, da bi mi v gnadi božji ostali, in kadar grešimo, da bi se naglo poboljšali. O kako smo Ti hvaležni zavoljo tega, da smo imenovane sv. mučence varhe dobili za ves čas svojega življenja in pomočnike ob času naše smerti! Takrat sosebnost bodo oni s svojimi prošnjami tolažili Tvojo pravičnost o Bog! in tvojo milost proti nam obernili.

Zavolj tolikšne dobrote pa ti hočemo o večni, dobrotljivi, usmiljeni trojedini Bog! vedno hvaležni biti, Te hočemo ljubiti čez vse po zgledu sv. Kocijana in tovaršev, noter do zadnjega zdihljeja svojega življenja. Amen.

II. Hvala Mariji zavoljo naših mučencev.

Pozdravljena, počeshčena bodi Marija, ti sprelepa devica, ti preblaga mati Jezusova, ti vsmiljena naša mati! Od kar je Jezus iz križa dol izročil tebi svojega prijatelja Janeza rekoč: „*glej, tvoj sin,*“ od takrat so vsi verni Jezusovi tvoji otroci. Res pri tebi je od takrat naprej na vse čase do konca sveta „*vsa gnada življenja in resnice, in pri tebi vse upanje življenja in čednosti*“ (Sir. 24, 25-27.).

Od tod naprej si toliko nevernikov v pravo cerkev pripeljala, toliko grešnikov spreobernila, toliko lepih čednost razširila po vesolnem svetu, toliko moči vlila v serca vernih, da so raji življenje pustili, kakor pa da bi bili vero v Jezusa sinu tvojega zatajili.

Tudi našim mučencem sv. Kocijanu in tovaršem si ravno to moč od Boga sprosila.

Počeshčena, pozdravljena bodi tedaj o Marija, gnapolna mati našega Jezusa, prva med vsimi mučenci, kraljica vsih mučencev in mučenk. Pohvaljena bodi po vsem svetu, spoznana od vsega človeštva, kakor naša mati!

„*Vsa lepa si Ti, in madeža v tebi ni*“, (velka pesem 4, 7,) toraj si tudi toliko in toliko število deviških senc stvarila s tvojo prošnjo, in si ravno tako storila, da so sv. Kocijan, Kancij in Kocijanila raji vse svoje blago in tudi to zemljo zapustili, kakor da bi se bi bili omadeževali s svetom in paganskimi šegami. Ti si na zadnje spremila neomadežovane duše imenovanih svetnikov pred sedež jagnjeta, da oni po nebeških livadah se ž njim sprehajajo, kamor gre

ono. O zares dobra mati, ljubeznjiva devica si ti o Marija ! kdo bi te ne ljubil, kdo bi ne hodil po tvojih potih, kdo bi ne čuval noter do zadnjega trenutka na pragu tvojih urat !

Da tedaj tebi dopademo in tvojo ljubezen dosežemo, hočemo po poti hoditi, ktero si ti učila sv. Kocijana in tovarše, to je po poti žive, stanovitne vere v vse, kar nas naša sv. cerkev uči, po poti trdnega neomahljivega zaupanja v Jezusovo odrešenje, po poti goreče ljubezni do Boga in pametne ljubezni do samih sebe.

In ti o ljuba mati, kakor si do zadnjega trenutka ostala na strani naših mučencev, tako vodi tudi nas vedno s svojo roko v življenju, bodi pri nas ob uri naše smerti, in nas po tem pelji tje gor, kjer se naši svetniki veselé v sredi mučencev, Boga gledajoči od obličja do obličja. Amen.

III. Hvala angelom zavoljo naših mučencev.

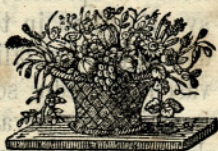
Angeli gospodovi, hvalimo in častimo vas; vi ste namreč mogočni: „*ker pred glasom enega angela beže narodi*“ (Izai. 33, 3.), vi ste presrečni, „*angeli namreč gledajo zmerom obličje očeta, ki je v nebesih*“, (Mat. 18, 10.). Hvalimo, ljubimo vas o angeli božji, kakor prijatele vernih, saj je „*Bog svojim angelom zapovedal, da te varujejo po tvojih potih*“ (Ps. 90, 11.) in „*ali niso vsi služabni duhovi razposlani v službo zavoljo njih, ki imajo podedovati izveličanje*“ (Hebr. 1, 14.).

Vi tedaj o angeli božji ste vodili brezštevیلno svetnikov, da so oni venec svetosti in izveličanja dosegli. Vi o sprelepi duhovi ste tudi sv. Kocijanu in tovaršem tisto hrabrost vdihnili, ktera jih je močne storila, smertne težave in bolečine voljno prestati iz ljubezni do križanega odrešenika.

O kako nas to veseli, in kako hvaležni smo vam tedaj o prelubi angeli, ki ste imenovanim svetnikom k časti mučenstva, nam pa k ti sreči pripomogli, da smo v naših svetnikih tolikšne prijatle in pomočnike dobili.

O angelji predragi! od vas pravi gospod: „*glej, pošljem ti svojega angela, da pred teboj gre, in te pelje na kraj, ki sim Ti ga pripravil; čuj, da ga ne zaničuješ*“ (II. Moz. 23, 20.); tedaj se zanesemo na vas, da nas bote pripeljali tje gor, kjer so naši mučenci sv. Kocijan in tovarši. Pridobite nam od trojedinega Boga moč in krepost, da greh in skušnjave k grehu vselej premagamo in da nasprot vse Gospo-

dove in cerkvene postave na tanko spolnujemo. Vi, ki Božje obličje gledate zmerom, tudi zmerom govorite Gospodu zavoljo nas. Mi pa hočemo vselej, po noči in po dnevi misliti na vas, sprelepi duhovi, vas ljubiti, se vam priporočevati, in pri vaši roki popotovati po ti dolini solz, dokler priromamo z vašo pomočjo k nebeškemu večnemu Sionu. Amen.

IV. Vsim svetnikom

hvala in čast zavoljo naših mučencev.

Hvala in čast vam vsi Svetniki! ki stojite za vselej pred sedežem nar Višega, gledajoči ga od obličja do obličja.

Hvala in čast vam, vi modri očaki in preroki, vi stanovitni aposteljni in mučenci, vi blagi in verni spoznovavci in pušavniki, in ve čiste device! Hvalimo vas, ker vi ste, kakor vas je Jezus sam imenoval pri-jatli božji*), in Bog sam vas časti**), in vi ste teisti,

*) „Vi ste moji prijatli, ako storite, kar vam jest zapovem“ (Jan. 15, 14.).

**) „Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi. Kdor pa mene ljubi, bo ljubljen od mojega Očeta; in jest ga bom ljubil, in se mu bom sam sebe razodel“ (Jan. 14, 21.).

kterih čast živi od veka do veka ***). „Vi ste, ki ste prišli iz velikih nadlog, in ste svoja oblačila oprali v kervi jagnjeta ter jih obelili.“ (Raz. 7, 14.)

Postavljeni ste pa tudi zavoljo tega narodom lep zgled in pomoč. Tisuč in tisuč jih je toraj, ki gledajo na vas, vaše dela posnemovaje in klicaje vas na pomoč.

Sosebno vi mučenci sveti prvih stoletij ste s svojimi prošnjami in s svojimi zaslugami tolikim kristjanom venec mučenja sprosil; med družimi tudi našim svetnikom sv. Kocijanu in tovaršem. Po vašem zgledu so se oni dobrotljive skazali jetnikom, bolnim in revežem; po vašem zgledu so oni brepenéli po terpljenju in po smerti mučenja zavoljo Kristusa. In zdaj se vi vsi skupej, to je, vi in naši sv. Kocijani, veselite v družbi vsih svetih angelov *„oblečeni v lepih oblekah, palme v rokah, in kličete neprenehoma čast našemu Bogu, ki sedi na sedežu in Jagnjetu.“* (Razod. 7, 9, 10.)

Hvala tedaj in čast vam vsim svetnikom v nebesih; nas pa naj vedno v življenju spremlja vaša prošnja, da podpirani od nje tudi mi pridemo tje, kjer ste vi v večni ljubezni sklenjeni z našimi svetimi Kocijani in da tudi mi z vami zedinjeni Bogu pojemo na veke: „svet, svet, svet! Gospod Bog nebeških trum; nebo in zemlja je polna tvojega veličastva, hosana na višavah!“

***) „Hvalimo sloveče može in naše očake v njih rodovinah. Veliko slovečega je Gospod storil od začetka v svojem veličastvu. Oni so gospodovali po svojih deželah, bili so mogočni in z modrostjo prevideni možje, in so ko preroki čast prerokov razglaševali. Zapovedovali so tadanjemu ljudstvu, in dajali so z močjo svoje modrosti ljudstvam nar svetejši nauke.“ (Sir. 44, 1-4.)

**V. Zvoliti si naše svetnike vedne varhe
in patrone.**

„Zvesti prijatelj je močna bramba; in kdor ga je najdel, je zaklad najdel. Z zvestim prijateljom se nič ne méri, teža zlatá in srebrá ni nič vredna proti čeni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja, in kateri se Boga bojé, ga najdejo“ (Sir. 6, 14-16.).

Kdo iz med nas bi si med tisuči ne zbral prijatle vas, o vi v nar zvestejši ljubezni sklenjeni sv. Kocijan, Kancij, Kocijanila in Prot! Vam so bile besede sv. pisma (Ps. 132, 1.): *„kako dobro in kako prijetno je, ako bratje (v resnični ljubezni) skupaj prebivajo“*, vedno pred očmi, tedaj ste se s pravo bratovsko ljubeznijo ljubili v življenji, kakor v smerti.

Ne dvomimo tedaj! *da bote tudi nas ljubili*, ki se z vsim zaupanjem oberremo k vam in vas toraj prosimo, vzemite tudi nas med se, da ste nam dobri, da prosite za nas, da nas vodite, da nas nikdar do zadnjega trenutka našega življenja ne zapustite. Saj smo po Kristusu vaši bratje in vaše sestre, in poklicani priti ravno tje, ker ste vi.

Vas bomo imeli od danes naprej svoje nar boljši prijatle, vam potožili vse svoje nadloge, vas vprašali sveta v stiskah in vaš lepi zgled vselej pred očmi imeli, da ga posnemamo.

Vi ste tedaj za vselej naši zvoljeni patroni in varhi, mi pa vam bomo v zvesti ljubezni služili do konca svojega življenja. Amen.

van Dyck gemalt.

DRUGI DEL
MAŠNE IN DRUGE MOLITVE
in
PESMI.

DRUGI DEJ

MAŠNE IN DRUGE MOTIVNE

III

PESMI.

I.

Zjutranja molitev.

Ko se zbudiš, urno vstani, in med tem utegneš sledečo molitev pobožno moliti:

Tebi v čast vstanem, o trojedini Bog, Oče, Sin in sv. Duh!

Molim in hvalim te o nar veči dobrota, o moja ljubezen! hvaljena in češena bodi, o prečista devica Marija, mati naša nar ljubeznivši!

Angelj varh, prijatelj moj, pozdravljen bodi; in vi patroni moji J. J. in patroni cerkve naše ss. Kocijan, Kancij, Kocijanila in Prot, hvaljeni bodite tudi vi!

Ko prižgeš luč, reči:

O večna luč, ki serca razsvetljuješ, daj mi, da tebe spoznam, in da hodim vedno v življenju po poti pravice pri tvojem sijanju.

Ko se oblačiš:

O Bog ohrani moje ude v čistosti in sramožljivosti in dušo mojo obleci z oblačilom nedolžnosti, in vsih svetih čednost, s kterimi hočeš da naj je olepšana.

Ko se umivaš moli:

Operi me, o Bog usmiljenja, vsih grehov z vodo izveličanja, in s svojo mogočno gnado stori mojo dušo čisto, belo ko sneg, lepo in tebi dopadljivo.

Poljubi potem sv. križ, ali podobo Marijino in pokropi se z blagoslovljeno vodo rekoč:

Pokropi me, o dobrotljivi Gospod, z roso nebeških gnad, da spolnujem tvoje zapovdi, in obrodim sad za večno življenje.

Potem poklekni, in moli:

V imenu Boga i. t. d. Angel Gospodov je Mariji oznanil in spočela je od sv. Duha. *Češena si Marija.*

Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi. *Češena si Marija.*

In beseda se je včlovečila, in je med nami prebivala. *Češena si Marija.*

Oče naš. Češ. Vera. Molitve bratovšine Jezusovega in Marijnega serca.

Kadar imaš dosto časa, opravi tudi sledeče molitve:

Tebi, o večni, trojedini Bog, Oče, Sin in sv. Duh, bodi danes čast in hvala od mene in od vsih ljudi po vesoljni zemlji. Sklenem se z molitevjo Božjega Sinú, in s hvalo in častjo, katero ti dajejo neprenehoma Marija, angeli in svetniki, ter kličem ž njimi: „svet, svet, svet Gospod Bog vojsknh trum, nebo in zemlja ste polne tvoje časti.“

Zahvalim te, o Bog, da si me stvaril, odrešil in razsvetlil; zahvalim te, da si me nocojšno noč ohranil pri življenju in zdravju. Zahvalim te pa tudi za

vse britkosti bolečine in terpljenje, ker vem, da je tako tvoja volja.

Danes hočem storiti v vsem tvojo voljo, stori z menoj, kar koli hočeš, da le tebi dopadem. „Zgodi se v vsih rečeh, ter bodi hvaljena in vekomaj češena, nar pravičniši, naj vikši in naj ljubeznjivši volja Božja“ !

V tvojem imenu začnem svoje delo, o Bog ! blagoslovi ga. Vse moje misli, želje, besede in dela današnjega dne naj bodo tebi v čast.

Sklenem jih z vsemi dobrimi deli vsih kristjanov na zemlji, in z vso hvalo prebivavcev v nebesih. Že zanaprej se vstavim in se vprem vsacemu prostovoljnemu grehu, in zaveržem sleherni tudi odpustljivi prestop božjih zapoved.

O Marija, naša predobrotljiva mati, prosi za me, in ohrani mene in vse naše v ljubezni tvoji. Varuj me z močno roko, in naj ostanem zapisan za vselej v sercu tvojem.

„Spomni se, o premila devica Marija ! da nikoli in nikjer ni bilo slišano, da bi bil tvoj otrok, ki je pri tebi pomoč iskal, šel proč od tebe brez tolažbe in brez uslišanja. Poln tega zaupanja pribežim k tebi, o deviška mati ! K tebi pridem, pri tebi stojim, k tebi kličem, jez vbogi grešnik jokaje in zdihovaje. O mati božje besede, ne zaverzi zdihljejev mojega serca, temuč slušaj in usliši me.

Oče naš. Češena si Marija.

„Angel božji, varh si moj ; po viši dobroti sem varvanec tvoj, razsvetluj in varuj me, vodi in vladaj me“ Amen. *Oče naš. Češena.*

Usmili se, o Bog, danes duš v vicah in reši jih iz terpljenja.

Usmili se terpečih, bolnih, revežev, sirot in vdov; tolaži jih, pomagaj jim, daj jim voljno poterpljenje.

Usmili se otročičev, o Bog, da zrastejo v nedolžnosti in ohranijo kerstno gnado.

Varuj, o Bog, mladenče in device, da ostanejo danes in vselej na poti poštenosti.

Vodi može in žene, da težke dolžnosti svoje spolnujejo in prav učijo vse, ki so jim izročeni.

Daj svojo moč duhovnom, da po pravi paši pasejo svoje ovčice. Podeli modrost gosposki, da brani in varuje pravice podložnih.

Spreoberni, o Bog, grešnike, razsvetli nevernike in krivoverce, da vsi najdejo pravo pot proti nebesom. Daj, o Bog, da greh na svetu popolnoma neha, da resnica in gnada kraljujete po vesoljnem svetu.

Sosebno pa prosim, podeli o Bog! mojim staršem, mojim višjim in mojim sorodnikom vse taiste gnade, ki so jim k večnemu življenju potrebne.

Amen.

II.

Večerna Molitev.

Po opravljenem delu pojdi kmalo k počitku; preden pa greš spat, ne pozabi, da se spraviš z Bogom, da stopiti zamoreš z mirno vestjo prednj, ako te pokliče to noč k sebi.

V imenu Boga Očeta i. t. d. O nar dobrotljivši Gospod, moj stvarnik, odrešenik in posvečevavec, hvalim, častim in molim te v svojem in v imenu vsih ljudi celega sveta.

Zahvalim se ti za vse dobrote, ki si jih danes podelil meni, in vsemu svetu. V zahvalni dar vzemi moje dušne in telesne moči, glej tvoj sem, tvoj hočem biti danes in vselej v življenju in v smrti in na veke.

Toda, o kolikrat sem te danes razžalil, tebe svojega pravičnega Gospoda, v mislih in željah, z besedami in djanji in z opušenjem!

(Tu se spominjaj svojih današnjih grehov.)

O Bog! usmili se me, odpusti mi moje grehe zavoljo neskončnega zaslužnja Sinù svojega; operi me z njegovo rešnjo kervijo, in vzemi me zopet med otroke svoje; saj veš, da mi je žal, ker sem tebe nar

ljubeznjivši dobroto, tebe nar svetejšega Gospoda svojega razžalil. Vse, kar mi primanjkuje k zadostovanju za greh, naj popravi zasluženje smerti na sv. križu; od zdaj naprej pa se hočem poboljšati in popustiti vse pregrehe, sešobno moje pregrešne navade. *Oče naš. Češena si Marija. Vera.*

„O Jezus, ki duše ljubiš, prosim te, zavoljo smertnih bolečin tvojega naj svetejšega serca, in zavoljo britkost tvoje neomadežane Matere, omij v svoji kervi grešnike vesoljnega sveta, kateri so zdaj v smertnih težavah, in bodo nocoj umerli. Serce Jezusovo, v smertne britkosti postavljeno, usmili se umirajočih.“
Amen.

Hišni blagoslov.

V tvoje roke, o Gospod in Bog, izročim svoje telo in svojo dušo, vse svoje domače, sešobno pa reže in bolne vesoljnega sveta.

Zročim ti tudi pohištvo svoje, hišo in vse, ki v nji prebivajo.

V. Varuj nas po angelih svojih; daj, da pri nas gospoduje božji strah in prava pobožnost, ponižnost, mir in edinost, čistost, in vsaka čednost.

Daj, da se vsi poboljšamo, da se tebe bojimo, ti zvesto služimo, te ljubimo in ti dopademo.

Odg. Varuj nas vse po svetem Kristusovem križu † in po terpljenju Sinu svojega Jezusa Kristusa. Amen.

Naj duše naših umerlih počivajo v miru. Amen.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah,

temuč roši nas vselej vsih nevarnost. O častitljiva in blažena devica; naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi; svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

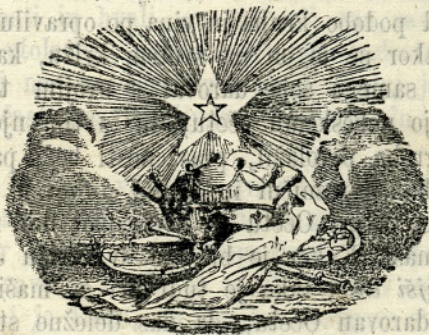
V. Bodi moja pomočnica nocoj.

O. Vselej in sosebnost v moji smertni uri.

Moji sv. patroni J. J. in varhi naše cerkve in fare ss., Kancij, Kocijan, Kocijanila in Prot! glejte na me, in prosite za me, da bom od zdaj naprej le po vaših stopinjah hodil, in po vašem zgledu živel.

Angel varh, zvesti prijatelj moj, ti mi nocoj na strani stoj; enkrat pa me pripelji k Jezusu v nebena, da ga gledam in hvalim s teboj na vekomaj.

„Naj bo nocojšno noč in vselej češen in hvaljen Jezus v naj svetejšem Zakramentu!“ Amen.

Daritev sv. Maše.

Kratki poduk za sv. mašo.

1. Sv. maša je daritev nove zaveze, v kateri se Kristus iz pokoršine do svojega nebeškega očeta, in iz ljubezni do človeka v dar daje taistemu očetu svojemu pod podobo kruha in vina po opraviilu mašnikovem. Kakor se je on na svetem križu, kakor *veliki duhoven*, samega sebe daroval s svojim terpljenjem in smertjo nebeškemu očetu, in s tim njegovo jezo zavoljo greha potolažil, pravičnosti božji pa zadostil, tako se kakor resnični in veliki duhoven daruje samega sebe Bogu Očetu v zveličevni dar za človeka pri sv. maši. Kakor je bil na sv. križu Jezus *sam nar svetejši dar*, tako je tudi pri sv. maši On sam, ki bode darovan Očetu, da nas deležne stori izveličanskega darú sv. križa.

Ofer na sv. križu in ofer sv. maše sta tedaj bistevno taisti ofer, samo da je bil ofer sv. križa

kervava daritev, sv. maša pa je nekervava; in na sv. križu se je daroval Jezus sam in sicer vidno; tu pri sv. maši pa se daruje skrivnostno, skrit pod podobama kruha in vina; ofer sv. križa je edini zveličanski ofer, dopolnjen v odrešenje človeškega rodú; sv. maša pa je ponovilo tega ofra.

2. Ofer sv. maše je tedaj Jezus zavoljo tega ustanovil, da bi nam vidni ofer na zemlji zapustil. S tim nam je

a) ohranil vedno živi spomin svoje brezkončne ljubezni, ki nam jo je skazoval v svojem življenju, terpljenju in smerti;

b) imamo po tem ofru na zemlji vedno pričujoče Jezusovo skrivnostno terpljenje in njegovo skrivnostno smert, ako ravno nekervavo;

c) postanemo po tem ofru deležni izveličanskega sadú Jezusovega ofra na križu.

d) Imamo po tem ofru Jezusa vedno med nami. On v ofru sv. maše namesti nas nebeškega Očeta zadostno časti in hvali, ga namesti nas zavoljo grehov naših vtolažuje, ga namesti nas zadostno prosi, ga namesti nas zadostno zahvaluje. Tedaj je daritev sv. maše častivna, hvalivna, tolaživna in prosivna daritev.

Kdor se želi vdeležiti zveličanskega sadú ofra sv. maše, mora biti v resnici ali pa v duhu pričujoč in sicer z živo vero, z upanjem, z ljubeznijo in z žalostjo zavoljo svojih in zavoljo grehov celega sveta; in tedaj je treba, da prejme Jezusovo sv. Rešnje telo v resnici ali vsaj v duhu. Dalje naj se óni, ki želi deležen biti sadu sv. maše, v duhu sklene z vsemi svetimi nameni, ki jih ima mašnik, ko gre

opravljat nar svetejši daritev, in po mašniku pa z Jezusam samim, in z vsimi njegovimi nar svetejšimi nameni, ki jih je imel na sv. križu, in jih ima še zmerom pri sleherni sv. maši.

Zraven tega naj pa vsak kristjan po posebnem znotranjem nagibu svojem še posebni namen pred sv. mašo obudi, kateri naj bo različen, po posebnosti cerkvenih časov, in po raznosti dušnih ali telesnih potreb in po različnosti pobožnih občutljejev in dolžnosti.

4. O zadevi cerkvenih časov naj se kristjan pred sv. mašo kakor tudi med tim svetim opravilom spominja taištih verskih skrivnost, ali svetopisemskih prigodb, ktere o tem času cerkev obhaja; tedaj naj vže pred sv. mašo sv. občutljeje in čednosti ob kratkem obudi, ki se z onimi skrivnostmi in prigodbami nar bolj strinjajo.

Tako se spominjajmo v *adventnem* času pred sv. mašo, kako spodobno je hvaliti Boga zavoljo usmiljenja njegovega, ktero ga je primoralo poslati na svet edinorojenega Sinu njegovega v odrešenje človeka; in s ktero je on si zbral devico nar modrejši med človeškim rodом nater Sinu svojemu, ter jo toliko z gnadami obdaroval in pripravil, da je vredna postala tolikšne sprednosti.

O *božičnem* času obudi namen, da hočeš hvaliti častiti in priserčno ljubiti Jezusa, Dete v jasliah, in Marijo, ljubeznjivo mater njegovo, da ju hočeš v duhu obiskati, s pastirji, s Simeonom in Ano, s tremi kralji, in da ji hočeš spremljati v Egipt, iz Egipta v Nazaret, iz Nazareta v Jeruzalem in zopet nazaj v Nazaret; in da hočeš premišljevati skrivnostno mladost Jezusovo.

V *postnem* času si je treba vsak dan izvoliti pred sv. mašo del Jezusovega terpljenja, ter si ga med sv. mašo večkrat pred oči postaviti.

O *velikonočnem* času se v sercu obudi pred sv. mašo veselje zavoljo Jezusovega vstajenja od smerti, s katerim nam je zagotovljenje dal, da je zmagan greh, zmagana smert in zmagan pekel; in da tudi mi bomo vstali od smerti poslednji dan.

O *binkoštnem* času naj obudi slehern kristjan pred sv. mašo živo vero v tretjo božjo osebo, ki je sv. Duh, naj ga zahvali zavoljo razsvetljenja, in naj ga prosi njegovih svetih darov.

O praznikih *presvetega Rešnjega telesa* s buja verni kristjan v sebi ljubezen do tega skrivnostnega nar svetejšega zakramenta, in vterjuje v sebi namen in sklep, skrivnostno pričujočega Jezusa vredno prejemati, in ponižno vselej moliti; razžaljenja pa, ki se mu gode, tu in tam po svetu, popravljati.

Ob času *med binkoštimi in adventom* je dobro v spominu imeniti sleherni dan tedna taiste resnice in svetopisemske dogodbe, ktere nam sv. evangelj poprejšnje nedelje pred oči stavi, ter obuditi namen pred sv. mašo, da med njo hočemo Boga zavoljo njih hvaliti, si jih v serce vtisniti, in svoje življenje po njih ravnati.

Ravno tako naj stori pobožen kristjan o praznikih Marije, angelov in svetnikov; naj tedaj že pred sv. mašo namen obudi, da jo hoče darovati Bogu v počastenje in hvalo zavoljo mnogoterih gnad in milost, ki jih je podelil Mariji, ali angelom in svetnikom, in da hoče nasledvati pot taistih nebeških prijatlov in služabnikov božjih.

5. *Posebne namene*, s kterimi se zna pričeti sv. maša, lahko vsak kristjan obudi po svojem znotrajnjem navdihovanji.

Tu le nekteere omenimo v polajšanje slehernemu. Nameni *počastenja*:

V nedeljo se zna darovati sv. maša v čast presvete Trojice; v ponedeljek v čast patronov in angeljev varhov svojih; v tvorek v čast patronov domače fare, in vse dežele in škofije, med njimi v čast sv. Jožefa, v sredo v čast vsih angelov, med njimi v čast sv. Mihela in Gabriela; v četrtek v čast presv. Rešnjega telesa; v petek v čast terpečega in umirajočega odrešenika našega; v saboto v čast prečiste device Marije, matere naše.

Prosivni namen bo imel slehern kristjan različnega po svojih raznih potrebah. Zavoljo reda in da se ne pozabi prositi sa vse, kterim smo molitev dolžni, in v vsih potrebah, v ktere priti zamoremo, znajo pa biti razdelitve prosivnih namenov tele:

V nedeljo darujmo sv. mašo za svoje stariše ali njih namestnike in dobrotnike, za sv. Očeta in duhovne pastirje. V ponedeljek za brate in sestre, znance prijatle in rojake. V tvorek za nevernike, slaboverne grešnike, krivoverce. V sredo za vse reveže, in nadležne, bolnike, terpeče, in za tiste ki so blizo smerti. V četrtek za vse naše brate in sestre v Gospodu, ki so v drugih delih svetá, ali v tujih deželah; za nedolžne, in za spreobrnjence. V petek za duše v vicah in sicer vsak petek za kakšno sosebno dušo ranjega umerlega; zraven pa za naše stariše, brate, sestre, znance, prijatele, dobrotnike, učenike ki so ta svet zapustili; in v saboto za vse soude naših bra-

tovščin, in za vse, ki so z nami v kaki sosebni zvezi, nar bolj pa za vse taiste, ki kakoršno pomoč potrebujejo, n. prim. za kakšnega sosebnega grešnika, da bi se spokoril, za kako sosebno nedolžno osebo, da bi ji Bog gotovo nedolžnost obvaroval, in jo iz kake nevarnosti otel, ki nam je znana.

Zastran svojih lastnih potreb bi se znali prosiivni nameniti zavoljo reda, in da ne pozabimo si prositi nam potrebnih gnad, po naslednjem načinu razdeliti:

Vsak dan se zna darovati dar sv. maše v zadobljenje ene dušne in ene telesne dobrote, in sicer:

V nedeljo, zadobiti ono čednost ki nam je po lastnem prepričanju in po nauku spovednika našega nar bolj potrebna; za blagoslov božji čez vso družino in hišo.

V ponedeljek, zadobiti pridnost v delu in dopolnovanju dolžnost svojega stanú; za ohranjenje in varstvo nesreč ognja, povodenj in kar bi znalo hiši protiti.

V tvorek si hočemo sprositi s sv. mašo poterpežljivost v težavah, voljno vdanost v voljo Božjo, in v pravično voljo svojih višjih, ter prositi, da tekne vse naše delo, da Bog da srečo v vsem, kar pričnemo in dokončamo.

V sredo darujmo sv. mašo v zadobljenje in ohranjenje stanovitnosti v vsem dobrem, in zaupanja v Boga v vsih svojih sklepih; in o telesni zadevi za pridobljenje premoženja, ako bo to Bogu v čast.

V četrtek si prosimo s sv. mašo dar ljubezni do sv. Rešnj. telesa in ljubezni prave do bližnjega; v časnih rečeh, prosimo za gnado, prav obračati pre-

moženje, Bogu v čast, vsim svojim v dušni in telesni prid, in bližnjemu v pomoč.

V petek si obudimo namen, da želimo po daru sv. maše si pridobiti ljubezen do Križanega Gospoda, do njegovih sv. ran, do njegovega ljubezni polnega serca, in resnično ljubezen do sovražnikov in protivnikov; v telesnih rečeh darujmo za svoje in družih zdravje in za odvernitev bolezni, ki se približuje, ali pa je že pri nas.

V saboto obudimo namen si pridobiti z ofrom sv. maše pravo ljubezen do Marije Device, čistost duše in telesa si ohraniti, in kako posebno zlo zaželeno gnado doseči. V zunanjih zadevah pa si prosimo pravega mirú in veselja, mirú in edinosti v hiši; čistega veselja med zakonskimi, nedolžnega veselja med mladino, in srečno Bogu dopadljivo volitev novega stanú.

Slehern pobožen kristjan bo vedel in znal še posebne namene pred sv. mašo in med njo obujati po posebnosti svojih okolišin, ter si bo ž njimi ohranil veči pobožnost in paznost pri ofru sv. maše. Namen, ki si ga pri sv. maši pričujoči storil pred nje začetkom, ponovi pri darovanju, povzdigvanju in pri sv. obhajilu.

Ako se ti ne zdi, ljubi kristjan, da bi bral sv. mašo iz bukev, si prizadevaj, da bodeš dobro opazoval, kaj mašnik dela pri ofru sv. maše ter se sklepaj ž njim; spremljaj ga pa med obujenjem naslednjih čednost in premišljevanj:

Pervi del. Od začetka do darovanja. Obudi vero v to, da zdaj se bode daroval Jezus svojemu nebeškemu Očetu, obudi skesanje zavoljo storjenih gre-

hov; premišljuj Jezusovo včlovečenje, rojstvo, mladost in njegov nauk.

Drugi del. Od darovanja do Sanktusa; spominjaj se Jezusovega terpljenja; moli za žive.

Tretji del. Od Sanktusa do Obhajila; imaj pred očmi Jezusovo smert; moli Jezusa pričujočega v presv. Rešnjem telesu; spominjaj se mertvih.

Četerti del. Sv. Obhajilo; veseli se Jezusovega vstajenja; prosi, naj on prebiva v tvojem sercu, in naj on stori, da deležen postaneš odrešenja in večnega zveličanja.

Prizadevaj si, da bodeš vsak dan pri sv. maši. Ako ti to ni mogoče, skušaj, da saj kdo iz med domačih k sv. maši gre.

Tu, imaš, ljubi pobožni kristjan, ako se ti bolje zdi, med ofrom sv. maše brati iz bukev, trojno sv. mašo. Perva je v čast sv. Kocijana in njegovih sv. tovaršev; in to zavoljo tega, ker so bukvice, ki jih imaš v rokah, tim svetnikom v čast zložene. Dalje, ker so bili ti naši mučenci sosební ljubitelji presv. Rešnjega telesa, in ker resnični častivci tega presv. zakramenta gotovo najdejo pot prave ljubezni do Boga: je pridjana sv. maša v čast presv. Rešnjega telesa. In ker so bili sv. Kocijani v sosebnem varstvu Marije, kateri naj slehern kristjan v goreči ljubezni daruje serce svoje, je tretja sv. maša zložena Mariji v čast.

Pobožnost pri sv. Maši v čast sv. Kocijana in tovaršev.

Daruj nar pred sv. mašo Bogu ter reci:

O Bog, verujem, da se bo po rokah mašnikovih tebi tu na oltarju daroval Jezus Kristus naš Odrešenik, za nas grešnike.

Sklenem se tedaj z mašnikom, in z vsemi njegovimi nameni; tebi, nebeški Oče! tudi jez darujem svojega Odrešenika tebi v čast, v zahvalo za prejete dobrote, v prošnjo za vse, kar mi je potrebno, v potolaženje zavoljo vsih mojih grehov.

Sosebno pa se Jezusu Kristusu in po njem tebi, o večni Oče, pri ti sv. maši želim zahvaliti za toliko gnad, ki so jih od tebe zadobili *sv. Kocijan, sv. Kancij, sv. Kocijanila in sv. Prot*; ž njimi se sklenem, ki te hvalijo in časté v nebesih; prosim pa si tudi po njih sredstvu od tebe, o večni Bog! vsih tistih gnad, ki ti o Bog veš, da so mi potrebne. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Stori zdaj svoj posebni namen in prosi si tega kar veš, da je tebi, ali kakemu drugemu zelo potrebno.

Začetek svete maše. (Introitus.)

Mašnik per spodnji stopnji začne sv. mašo.

V imenu Boga Očeta, † in Sina † in svetega †
Duha. Amen.

M. Stopil bom pred Božji altar.

Sl. Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Sodi me, o Bog! in razsodi mojo reč od nesvetega ljudstva: reši me krivičnega in zapeljivega človeka.

Sl. Ker ti, o Bog! si moja moč; zakaj si me zavergel? in zakaj moram žalosten hoditi zatert od sovražnika?

M. Pošlji svojo luč in resnico, da me vodite, in prepeljete na tvojo sveto goro, v tvoje prebivališče.

Sl. Stopil bom pred Božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Hvalil te bom, s citrami, Bog, moj Bog! Čemu si žalostna moja duša? in čemu me strašiš.

Sl. Zaupaj v Boga; še ga bom hvalil; pomoč moja, Bog moj je on.

M. Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu.

Sl. Kakor mu je bila v začetku, zdej in vselej, in vekomaj. Amen.

M. Stopil bom pred Božji altar.

Sl. Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Naša pomoč je v imenu Boga.

Sl. Kteri je vstvaril nebo in zemljo.

M. Se spovem Bogu vsegamogočnemu, sveti Marii vselej devici, svetemu Mihaelu arhangelju, svetemu Janezu kerstniku, svetima aposteljoma Pe-

tru in Pavlu, vsim svetnikom, in vam bratje, de sim veliko grešil, v mislih, besedah, in v djanji. Kriv sim, kriv sim, silno sim kriv. Zato prosim sveto Marijo, vselej devico, svetega Mihaela arhangelja, svetega Janeza kerstnika, sveta aposteljna Petra in Pavla, vse svetnike, in vas bratje, molite zame per Gospodu našem Bogu.

Sl. Usmili naj se te vsegamogočni Bog, in ti odpusti tvoje grehe, in te pripelji v večno življenje.

M. Amen.

Sl. Se spovem Bogu vsegamogočnemu, sveti Marii, vselej devici, svetemu Mihaelu anhangelju, svetemu Janezu kerstniku, svetima aposteljnomu Petru in Pavlu, vsim svetnikom, in tebi oče, de sim veliko grešil, v mislih, besedah in v djanji. Kriv sim, kriv sim, silno sim kriv. Zato prosim sveto Marijo, vselej devico, svetega Mihaela arhangelja, svetega Janeza kerstnika, sveta aposteljna Petra in Pavla, vse svetnike, in tebe oče, molite zame per Gospodu, našem Bogu.

M. Usmili se vas vsigamogočni Bog, odpusti vam vaše grehe, in vas pripelji v večno življenje.

Sl. Amen.

M. Milost, odvezo in odpušenje naših grehov nam dodeli vsegamočni Bog.

Sl. Amen.

M. Bog! obernil se boš na nas in nas oživil.

Sl. In veselilo se bo v tebi tvoje ljudstvo.

M. Bog! skaži nam svojo milost.

Sl. In dodeli nam svoje zveličanje.

M. Bog! usliši moje molitev.

Sl. In moje vpitje naj do tebe pride.

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

Mašnik gre k altarju in reče:

Molimo.

Odvzemi nam, prosimo, o Gospod! naše pregrehe, de bomo vredni, stopiti s čistim srcem v tvoje svetišče. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Mašnik v sredi altarja perklonjen moli:

Prosimo te, o Gospod, po zasluženji tvojih svetnikov, katerih svetinje se tú znajdejo, in po zasluženji vsih svetnikov, de mi odpustiš milostljivo vse moje grehe. Amen.

Mašnik na strani episteljna prične brati iz mašnih bukev, se prekriža, ter moli o velikonočnem času: Psalm:

Sveti tvoji te bodo poveličevali, slavo bodo peli tvojega kraljestva; aleluja, aleluja. Poviševal te bom Bog, kralj moj, in slavil ime tvoje na veke vsih vekov. Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in sv. duhu. Sveti tvoji te bodo poveličevali, slavo bodo peli tvojega kraljestva; aleluja, aleluja.

V sredi altarja:

M. Gospod, usmili se nas!

Sl. Gospod, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

Sl. Kriste, usmili se nas!

M. Kriste, usmili se nas!

Sl. Kriste, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

Sl. Gospod, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

M. Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te. Zahvalimo se ti, zavoljo tvoje velike časti. Gospod Bog, nebeški kralj! Bog vsegamogočni Oče! Gospod edinorojeni Sin, Jezus Kristus! Gospod Bog! Jagnje Božje, Sin Boga Očeta, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas! kateri odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo prošnjo, ki sediš na desnici Boga Očeta, usmili se nas! Zakaj sam ti si svet, sam ti Gospod; ti sam si nar višji Jezus Kristus, s svetim Duhom v časti Boga Očeta. Amen.

Mašnik se proti ljudem oberne in reče:

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

Mašnik se oberne na levo stran altarja ter moli:

Molimo.

Dodeli, prosimo te vsegamogočni Bog, da ljudstvo tvoje po mučenstvu in smerti **svetih Kocijanov** doseže popolne občutljive pobožnosti, in da one zadobi po zasluženju njih prošnje in njih posredovanja pomnoženje zveličanskih gnad. Po gospodu našem Jezusu Kristusu, ki s teboj in s sv. Duhom živi in kraljuje pravi Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Berilo sv. Petra aposteljna iz njegovega prvega pisma od 1—7 verste:

Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zavoljo svojega velicega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenji Jezusa Kristusa od mertvih, v nestrohljiv in neognušen in nezvenljiv delež, prihranjen vam v nebesih; kateri ste v Božji moči ohranjeni po veri za zveličanje, katero ima razodeto biti poslednji čas. V katerem se bote veselili, če morete zdaj malo žalovati v mnogoterih skušnjavah, da se skušnja vaše vere veliko dražši ko zlató, katero se v ognju skuša, pokaže v hvalo in slavo, in čast v razodetji Jezusa Kristusa Gospoda našega. Aleluja, aleluja.

Sl. Hvala Bogu!

M. Sveti tvoji, o Gospod, bojo cveteli kakor limbar, in bojo pred teboj kakor dišeči balzam, Aleluja.

V. Psalm 115. Dragaja je pred Gospodovim obličjem smert njegovih svetih. Aleluja.

V sredi altarja:

Očisti moje serce in moje usta, vsegamogočni Bog! ki si usta preroka Izaija očistil z živim oglam: tako me očisti s svojo nezasluženo milostjo, de tvoj sveti evangeli vredno oznanujem; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Blagoslovi me, Gospod! Gospod bodi v mojem sercu in v mojih ustih, da vredno in spodobno oznanujem njegov evangeli. Amen.

Mašnik gre na evangelijsko stran ter reče:

M. Gospod z vami.

St. In s tvojim duhom.

Potem prekriža mašnik sv. evangeli in tudi sebe rekoč:

M. *Besede svetega evangelija, ki ga je popisal sv. Janez (15, 5.).*

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Jez sem terta, vi mladike. Kdor ostane v meni, in jez v njem, on rodi veliko sadú; ker brez mene ne morete nič storiti. Ako kdo v meni ne ostane, bo venkej veržen, kakor mladika; in bo usahnila, in jo bodo pobrali in v ogenj vergli, in zgori. Ako ostanete v meni, in moje besede v vas ostanejo, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo. V tem je poveličan moj Oče, da veliko sadú obrodite, in da ste moji učenci. Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jez vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni. Ako moje zapovedi spolnujete, bote ostali v moji ljubezni; kakor sem tudi jez zapovedi svojega Očeta spolnil, in ostanem v njegovi ljubezni. To sem vam govoril, da moje veselje v vas ostane, in da se vaše veselje dopolni.

Mašnik poljubi sv. evangeli in reče:

M. Z evangelijskimi besedami naj bodo sbrisane naše pregrehe.

Sl. Hvala tebi, Kriste!

Mašnik v sredi altarja vero moli rekoč:

Verujem v enega Boga, Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje, vseh vidnih in nevidnih

reči, in v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sinu Božjega, edinorojenega, ki je rojen iz Očeta od vekomej, ki je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, ki je rojen in ne storjen, ki je z Očetom enega bitja, po katerim je vse stvarjeno, ki je zavoljo nas ljudi in zavoljo našega sveličanja z nebes prišel, (tukej se pripogne desno koleno,) in je meso na-se vzel po svetem Duhu iz Marije device, ter se včlovečil. Tudi križan bil za nas pod Poncjem Pilatom, terpel, in bil v grob položen. Tretji dan pa je vstal od smerti po besedah pisem. Je šel v nebesa. Sedi na desnici Očeta, in bo spet prišel s častjo soditi žive in mrtve; kraljestva njegovega ne bo konca. Verujem v svetega Duha, Gospoda, in oživljavca, ki iz Očeta in Sina izhaja, ki ga z Očetom in Sinom vred enako molimo in častimo: ki je po prerokih govoril. Verujem eno, sveto, katoliško in apostoljsko cerkev. Spoznam en kerst v odpušenje grehov. Verujem vstajenje mrtvih in prihodnjo življenje. Amen.

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

Darovanje. Psalm. 31. Veselite se v Gospodu, in radujte se pravični in veselja poskakujte, ki ste ravnega serca. Aleluja.

Mašnik daruje hostijo.

Vzemi, sveti Oče vsegamogočni večni Bog! čisti dar, katerega ti jes, tvoj nevredni služabnik, svojemu živemu in pravemu Bogu darujem za svoje brezštevne grehe, zamere in zanikernosti, in za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive in mrtve, da bo meni in njim v zveličanje in večno življenje. Amen.

Mašnik vlije nekaj kapljic vode v vino:

Bog, ki si prečudno stvaril človeka v blagem stanu, in (ko je grešil) ga še bolj čudno prenovil: daj nam po skrivnosti te vode in tega vina združenim biti s Božjo natoro, tistega ki se je vrednega storil naše človeške natore biti deležen, Jezus Kristus, tvoj Sin, naš Gospod, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog vekomej. Amen.

Per darovanji kelha:

Darujemo ti, Gospod! kelih zveličanja na tvojo milost klicaje, da gre pred obličje tvojega Božjega veličastva, v prijeten dar za naše in za zveličanje vsega sveta. Amen.

Mašnik moli s sklenjenimi rokami:

V duhu ponižnosti in v skesanosti serca nas sprejmi o Gospod! in naj bo pred tvojim obličjem danas naša daritev taka, da ti bo dopadla, o Gospod Bog!

Pridi, posvečevavec, vsegamogočni večni Bog, in posveti ta dar, ki je pripravljen tvojemu svetemu imenu.

Mašnik umije perste in moli iz 25. psalma:

Z nedolžnimi bom umival svoje roke, in obdajal tvoj altar, o Bog! da bom slišal glas tvoje hvale, in oznanoval vse čudeže tvoje. O Bog! jes ljubim lepoto tvoje hiše in prebivališče tvojega veličastva. Ne pogubi moje duše s hudobnimi, o Bog! in ne umori me z željnimi kervi, ki je krivica v njih rokah, in njih desnica polna podkupšine: jest pa hočem v svoji nedolžnosti živeti. Reši me in usmili se me: na pra-

vim stoji moja noga; v zbirališih te bom hvalil, o Bog! Čast bodi Očetu i. t. d.

Mašnik v sredi altarja moli:

Vzemi, sveta Trojica! daritev milosti, ki ti jo darujemo v spomin terpljenja, vstajenja in vnebohoda Jezusa Kristusa, Gospoda našega, in v čast Marije vselej device, svetega Janeza kerstnika, svetih aposteljnov Petra in Pavla, njih in vsih družih svetnikov: naj jim bo v čast, nam pa v zveličanje, in prosijo naj v nebesih za nas, ki obhajamo njih spomin na zemlji. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Proti ljudem:

M. Molite bratje, de bo moja in vaša daritev prijetna Bogu, vsegamogočnemu Očetu.

Sl. Naj vzame Gospod ta dar iz tvojih rok v hvalo in čast svojega imena, tudi v naš prid in v prid vse svoje svete cerkve.

M. Amen.

Tiha molitev.

Ozri se milostivo, o Bog, na darove svojega ljudstva, ktere daruje tvojemu Veličastvu o praznovanji spomina mučencev tvojih, sv. **Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prot**a. Po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Mašnik zdaj povzdigne glas in moli.

Predglasje:

M. Od vekomej do vekomej.

Sl. Amen.

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

M. Povzdignite sereca.

Sl. Imamo jih pri Bogu.

M. Hvalimo Gospoda svojega Boga.

Sl. Vredno in prav je.

Zares, spodobno in pravično, dobro in zveličavno je, da ti vselej in povsod zahvalo dajemo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče večni Bog! po Kristusu Gospodu našem. Po katerem tvoje veličastvo hvalijo angeli, molijo gospostva, trepečejo pred njim oblasti; nebesa in moči nebeške, ter ga blaženi serafi z združenim veseljevanjem preslavjajo. Ž njimi, prosimo, zapovej zediniti tudi naše glasove, ki te ponižno spoznavamo in kličemo: *Svet, svet, svet Gospod Bog vojenstva! Nebo in zemlja je polno tvoje slave, hosana na višavah! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem; hosana na višavah!*

Mašnik se priklone in moli:

Ponižno te tedej prosimo, neizmerno usmiljeni Oče, po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, Gospodu našem, vzemi in posveti te ponudbe, te prečiste svete darove, ki ti jih darujemo za tvojo sveto katoliško cerkev, da ji mir daš, jo varuješ, jo ohraniš v edinstvi in vladaš po vsem svetu: pa tudi za tvojega služabnika našega papeža I., in našega škofa I., in za našega cesarja I. in za vse, ki so v pravi katoliški in apostolski veri.

Spomin za žive:

Spomni se, o Bog! svojih služabnikov in služabnic, (tukaj se spomin stori za tiste, za ktere hočemo darovati) in vsih pričujočih, katerih vero poznaš in vidiš njih

pobožnost, za ktere ti darujemo, ali ki sami darujejo ta dar hvala za-se, in za vse svoje, za odrešenje svojih duš, za upanje svojega zveličanja in varnosti, in ti pošiljajo svoje želje večnemu, živemu in pravemu Bogu.

Zedinjeni tedaj vsi, spomin obhajamo sesebno častite vselej device Marije, matere našega Boga in Gospoda Jezusa Kristusa, pa tudi tvojih apostelnov in mučencev, Petra in Pavla, Andreja, Jakoba, Janeza, Tomaža, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matevža, Simona in Tadeja, Lina, Kleta, Klemen, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lorenca, Janeza in Pavla, Kozma in Damjana, Krizogona, Kocijana, Kancija, Kocijanile in Protá in vsih tvojih svetnikov; daj nam po njih zasluženji in prošnjah, da bomo v zavetji tvoje pomoči obvarovani per vsih rečeh, po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik derži roke nad kruhom in kelhom, in moli:

Prosimo te tedej, o Bog! vzemi potolažen ta dar, ki ti ga darujemo tvoji hlapci in z nami vred vsa tvoja družina, daj nam preživeti v tvojim miru svoje dni, reši naš večnega pogubljenja, in daj nam prištetim biti, med tvoje izvoljene. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Daj, prosimo te, o Bog! da bo ta dar ves posvečen, sprejet, poterjen, resničen in prijeten; da nam bo spremenjen v telo in kri tvojega preljubega Sina, Gospoda našega, Jezusa Kristusa, ki je vzel pred svojim terpljenjem ta dan kruh v svoje svete roke, in je vzdignil oči proti nebu k tebi, svojemu vsegamogočnemu Očetu, te zahvalil, ga

posvetil, razlomil in dal svojim učencem, rekoč: „Vzemite, in jejte vsi od tega, zakaj to je moje telo.“

Mašnik povzdigne sveto hostijo, ter jo ljudem pokaže, da jo molijo in nato reče:

Ravno tako je vzel po večerji tudi prečudni kelih v svoje svete in častite roke, te spet zahvalil, ga posvetil, in dal svojim učencem, rekoč: „Vzemite in pite vsi iz njega; ker to je kelih moje kervi, nove in večne zaveze, skrivnost vere, *kte*ra bo za vas in za njih veliko prelita v odpušenje grehov. Kolikorkrat bote to storili, storite v moj spomin.“

Mašnik povzdigne kelih s sveto kervjo, da jo ljudje molijo, in nato reče:

Zavolj tega tedej obhajamo, o Gospod! mi tvoji hlapci in tvoje sveto ljudstvo, spomin presvetega terpljenja, od smerti vstajenja, in častitega vnebohoda ravno tega Kristusa, Sina tvojega, Gospoda našega, in darujemo tvojemu prečudnemu veličastvu od tvojih daril in dobrot ta čisti dar, ta sveti dar, ta brezmadežni dar, sveti kruh večnega življenja, in kelih večnega zveličanja.

Ponižaj se pogledati na te darove s potolaženim in milostljivim obličjem in jih sprejeti; kakor si se bil ponižal vzeti darove svojega hlapca, pravičnega Abelj-
na, daritve našega očeta Abrahama, in sveto in brezmadežno daritev, ki ti jo je daroval Melkizedek, tvoj veliki duhoven.

Ponižno te prosimo, vsegamogočni Bog! reci prinesti te dari po rokah svojega svetega angelja

na tvoj vikši altar, pred tvoje Božje veličastvo, da bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja, in nas zavžilo presveto telo in presveto kri tvojega Sina, napolnjeni z vso dobroto in gnado. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Spomin za mertve:

Spomni se, o Gospod! tudi svojih služabnikov in služabnic I. I. (tukaj se spomin stori za mertve, za ktere hočemo moliti), ki so prišli pred nami z znanjem vere, in ki so v miru zaspali. Dodeli jim, o Gospod! te prosimo, in vsim, ki so v Kristusu zaspali, kraj počitka, luči in miru. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik se na persi udari in moli:

Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, zau-pajočim v tvojo veliko usmiljenje, daj delež in družbo s svojimi svetimi aposteljni in mučenci, z Janezem, Stefanom, Matijem, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcellinom, Petrom, s Felicito, Perpetvo, Agato, Lucijo, Nežo, Cecilijo, Anastazijo, s svetim Kocijanom, Kaneijanom, Kocijanilo in Protom in z vsimi svojimi svetniki; prosimo te, ne po našim zasluženji, ampak po svoji prizanesljivosti nam daj priti v njih družbo. Po Kristusu, Gospodu našem; po katerem o Gospod, vselej vse te dobrote stvariš, jih posvetiš, blagosloviš in jih nam podeliš. Po njem, z njim in v njem bodi tebi, Bogu Očetu vsegamogočnemu v edinosti svetega Duha vsa čast in hvala.

Mašnik povzdigne kelih s sv. hostijo in potem reče na glas :

M. Od vekomej do vekomej.

Sl. Amen.

M. Molimo.

Z zveličarjevo zapovedjo opominjani, in podučeni z njegovim božjim naukom si upamo reči :

Oče naš, kateri si v nebesih ! Posvečeno bodi tvoje ime. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj danes naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom. In nas ne vpelji v skušnjava.

Sl. Temuč reši nas hudega.

M. Amen.

Reši naš prosimo, o Gospod ! vsega hudega, preteklega, sadanjega in prihodnjega, in na prošnjo svete čistite, vselej device Božje matere Marije, svojih svetih apostelnov Petra in Pavla in Andreja, in vslih svetnikov, daj nam mir v naših dnevih, da bomo s pomočjo tvoje milosti podpirani vselej greha prosti, in vse zmote obvarovani. Po ravno tem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, ki s teboj živi in kraljuje v ediniosti svetega Duha, Bog od vekomej do vekomej.

Sl. Amen.

Mašnik stori s skosčikom sv. hostije trikrat križ čez kelih in reče :

M. Mir Gospodov bodi vedno z vami.

Sl. In s tvojim duhom.

Mašnik pusti košek sv. hostije v kelih in reče:

Ta zmes in posvečenje telesa in kervi Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi nam, ki jo prejmemo, v večno življenje.

Sz. Amen.

Mašnik se trikrat na persi vdari rekoč:

Jagnje Božje, ki grehe svetā odjemlješ, usmili se nas!

Jagnje Božje, ki grehe svetā odjemlješ, usmili se nas!

Jagnje Božje, ki grehe svetā odjemlješ, daj nam mir!

O Gospod Jezus Kristus! ki si rekel svojim apostelnom: mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne glej mojih grehov, ampak vero svoje cerkve, in daj ji po svoji volji mir in edinst, ki živiš in kraljuješ, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! Sin živega Boga, ki si po očetovi volji s svetim Duhom vred svet s svojo smertjo v življenje obudil, reši me s svojim presvetim telesom in s svojo presveto kervjo od vsih mojih pregreh in vsega hudega. Daj, da se vselej tvojih zapoved deržim in ne dopusti, da bi se kdaj ločil od tebe, ki živiš in kraljuješ z ravno tem Bogom Očetom in svetim Duhom od vekomej do vekomej. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! vžiti tvoje telo, ki ga prejeti se jest nevredni človek prederznem, mi nikar ne bodi v sodbo in pogubo, temuč naj mi bo po tvoji dobroti bramba in zdravje duše in telesa. Ki živiš

in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Zavživanje.

Kruh nebeški bom prejel in klical v Gospodovo ime.

Mašnik se trikrat na persi vdari in reče trikrat:

O Gospod! nisim vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.

Mašnik stori križ čez se s sveto hostijo in reče:

Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen.

Mašnik prime kelih rekoč:

Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal? Zveličavni kelih bom prejel in klical v Gospodovo ime. Klical bom va-nj in njegovo hvalo označeval, in v zavetji bom pred svojimi sovražniki.

Mašnik vzame kelih v desno roko, in stori z njim

križ čez-se rekoč:

Kri Gospoda našega Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen.

Molitev po zavživanji.

Kar smo z ustmi prejeli, o Gospod! naj bo s čistim srcem zavžito; in ta časni dar nam bodi večno zdravilo.

Telo tvoje, o Gospod! ki sim ga zavžil, in kri tvoja, ki sim jo pil, naj se z mojim srcem sklene, in daj, da ne bo nič pregrešnega madeža v meni, ker sim s čistimi in svetimi skrivnostmi pokrepčan; ki živiš in kraljuješ od vekomej do vekomej. Amen.

Mašnik na desni strani moli:

Psalm 32. Radujte se pravični v Gospoda, Aleluja, poštenim se spodobi hvalno petje. Aleluja.

Mašnik se v sredi altarja obrne proti ljudstvu in reče:

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

Molitev po obhajilu na epistelski strani.

Molimo.

Klicaje v tvoje presveto ime, o Gospod, prosimo tebe, ki si naše svetnike sv. Kocijane, ki so v taisto prečudno ime zaupali, z angeljsko jedjo in pijačo poživil, da tudi nas po prošnji taistih mučencev s skrivnostnim živežem poživiš in posvetiš, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom in svetim Duhom, pravi Bog na vekomaj. Amen.

Mašnik stopi v sredo altarja se obrne proti ljudstvu in reče:

M. Gospod z vami.

Sl. In s tvojim duhom.

M. Idite, minula je maša.

Sl. Hvala Bogu.

Mašnik višredi altolja priklonjenomoli:

Naj ti, o sveta Trojica, opravilo moje službe dopade, in daj, da bo daritev, ki sim jo nevredni človek pred očmi tvojega veličastva daroval, tebi prijetna, meni pa, in vsem, ki sim jo zanje opravil, spravna po milosti tvoji. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik poljubi altar, se proti ljudem oberne in jih blagoslovi, rekoč:

Blagoslovi vas vsegamogočni Bog † Oče in † Sin in † sveti Duh.

Sl. Amen.

Mašnik stopi na desno stran altolja in reče:

M. Gospod z vami!

Sl. In s tvojim duhom.

M. Začetek svetega evangelija po spisu svetega Janeza.

Sl. Čast tebi, o Gospod!

M. V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila per Bogu, in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku per Bogu. Vse je po nji storjeno in brez nje ni nič storjenega. V nji je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi. In luč v temi sveti, tema je ni zapopadla. Bil je človek poslan od Boga, ki mu je bilo ime Janez. Ta je prišel v spričevanje, da je spričeval od luči, da bi vsi verovali po njem. On ni bil luč, temuč, de bi pričeval od luči. Bila je prava luč, ki razsvetli vsacega človeka, kateri pride na svet. Na svetu je bil, in svet je po njem storjen, in svet ga

ni spoznal. V svojo last je prišel in njegovi ga niso sprejeli. Kolikor pa jih ga je sprejelo, jim je dal oblast Božjim otrokom biti, in njim, ki verujejo v njegovo ime, ki niso iz kervi, ne iz volje mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni. In Beseda, itukej se z desnim kolonom pripogne) je meso postala in je med nami prebivala, in smo vidili njeno čast, kot čast edinorojenega od Očeta polnega milosti in respice.

Sz. Bogu bodi hvala.

Kadar se bere sv. maša v čast sv. Kocijanov zunaj velikonočnega časa, kadar koli si bodi, se premeniš: *Introitus, list, graduale, sv. evangelij in poobhajilni psalm* kakor je brati tu sledeče:

Introit, ali začetek sv. maše.

(*Cerkvenik* 44.) Modrost svetnikov ljudstva pripovedujejo, in njih slavo srenja oznanuje; njih ime pa živi od rodú do rodú. Radujte se pravični v Gospodu, poštenim se spodobi hvalno petje. Čast bodi Bogu Očetu Modrost svetnikov ljudstva pripovedujejo in njih slavo srenja oznanuje, njih ime pa živi od rodu do rodu.

List.

Bukve modrosti p. 5. Pravični pa bodo vekomaj živeli, in pri Gospodu je njih plačilo, in skerb za nje pri Najvišem. Zato bodo prejeli častitljivo kraljestvo in lepo krono iz Gospodove roke; ker s svojo desnico jih je pokrival, in s svojo sveto roko jih bo branil. Prijel bo orožje njegov serd, in oborožil bo stvari v maševanje nad sovražniki. Oblekel bo namesti oklepa pravico, in vzel

namesti čelade pravično sodbo. Vzel si bo pravico kakor nezmagljivi škit.

Graduale.

Psalm 123. Naša duša je bila oteta, kakor vrabec iz zaderge lovcov, zaderga je pretergana, in mi smo rešeni. Naša pomoč je v imenu Gospoda, ki je nebo in zemljo vstvaril, Aleluja, aleluja.

Psalm 67. Pravični naj se gostujejo in radujejo vpričo Boga; ter naj se razveseljujejo v veselji. Aleluja.

Po nedelji Septuagesima pa namesti obojih Aleluja in poslednjih verstic pridenei:

Psalmi 125. Kteri sejejo s solzami, bojo želi z veseljem; hodili so jokaje in sejali svoje semena (na zemlji so veliko terpeli in delali za večnost); prišli pa bodo z veseljem, ter nesli svoje snope (prišli bodo veseli v nebesa s svojimi zaslugami).

Evangelij sv. Lukeža p. 6, 17-23

Tisti čas: Je šel Jezus doli z njimi, in je stal na ravnem polji, in truma njegovih učencev, in velika množica ljudi iz vse Judeje, in iz Jeruzalema; in od primorja in od Tira in Sidona, kateri so bili prišli, da bi ga poslušali, in ozdravljeni bili od svojih bolečin. In ktere so nadlegovali nečisti duhovi, so bili ozdravljeni. In vsa množica se ga je iskala dotakniti, ker je moč šla iz njega, in je vse ozdravila. In on je oči obrnil v svoje učence, in je rekel: Blagor vam ubogim, ker vaše je božje kraljestvo. Blagor vam, ki ste zdaj lačni, ker bote nasiteni. Blagor vam, ki zdaj jokate, ker se bote smejali. Blagor vam, ko vas bodo ljudje

sovražili, in ko vas bodo odločevali, in zasramovali, in zametovali vaše ime, kakor hudo, zavoljo Sinu človekovega. Veselite se tisti dan, in poskakujte, ker glejte! vaše plačilo je veliko v nebesih.

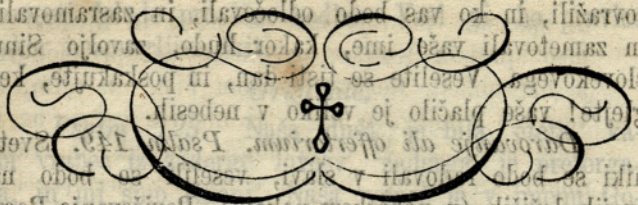
Darovanje ali offertorium. Psalm 149. Svetniki se bodo radovali v slavi, veselili se bodo na svojih ležiših (v nebeškem pokoju). Poviševanje Boga je v njih gerlih (Boga hvalijo na veke). Aleluja.

Poobhajilno branje. Luk. 12. Povem pa vam svojim prijatom: Ne bojte se jih, ki vas preganjajo.

Molitev po sv. maši.

Dodeli nam, o usmiljeni, večni Bog, da gnade ki smo si jih sprosili po daritvi sv. maše, ki je bila ravnokar dopernesena, ohranimo v nas vselej žive. Sosebno želimo, in prosimo, da ti o Jezus zmerom živiš v nas, da ostaneš med nami, in da nas vodiš po taisti poti zatajevanja samega sebe in ljubezni do tebe, po kateri so hodili sv. Kocijan, Kancij, Kocijanila in Prot, da živimo in vmerjemo v ljubezni do tebe, in ž njimi vred tebe o večna ljubezen! gledamo in uživamo v nebesih. Amen. (*Ako imaš čas, moli litanije vsih svetnikov.*)

II.

Sv. Maša v čast presvetega Rešnjega telesa.

Namen, in molitev pred sv. mašo.

Ti o Bog si se nam v presvetem Rešnjem telesu samega sebe zapustil, da te imamo vedno med seboj, in da tebe v svoje serce sprejemamo. To je neizrečeno velika dobrota in naša nar večji sreča, zavoljo katere tebi, o Jezus, nikdar zadostno hvaležni ne moremo biti; to je skrivnostni, nar slajši živež, po katerem naše duše nikdar zadostno hrepeneti ne morejo, ktereга nikdar z zadostno gorečnostjo sprejemati nismo v stanu.

Naj ljubeznjivši, nar drajši nar lepši Gospod Jezus! ti si tedaj vedno med nami. Kdo bi te ne ljubil, kdo bi te ne obiskoval, kdo bi ne bil s teboj vedno sklenjen?

Da bi se tedaj to tolikanj spodobniši zgodilo, hočem danes tebi o večni Bog Oče! v ta namen darovati vs. mašo, v čast presvetega Rešnjega telesa.

Naj bo ta sv. maša *toloživna* daritev zavoljo vsega razžaljenja, zavoljo vse nečasti, ki sem jo kdaj storil presv. Rešnjemu telesu, ali ki so jo storili drugi. Naj bo ta sv. maša daritev *ljubezni* moje do Jezusa v presv. Rešnjem telesu, *ktera* bo od dne do dne veči od danes naprej. Z nar. veči ljubeznijo hočem tebe, o Jezus! vselej v svojem življenju obiskovati in prejemati v sv. Rešnjem telesu; to mojo obljubo naj potrdi ta sv. maša.

Pa tudi zedinjati se hočem vedno z vsimi po vesoljnem svetu, ki ljubijo, obiskujejo in sprejemajo vredno ta presv. zakrament; k temu zedinjenju in k ti sklenitvi naj mi pripomore ta sv. maša. In vsi katoličani naj vedno bolj goré v ljubezni do presv. Rešnjega telesa, med krivoverci in neverci pa naj se živo, močno in naglo razširja vera v ta presv. zakrament. Tudi k temu naj pomaga pričujoča daritev sv. maše. Amen.

(Od začetka sv. maše do darovanja se spominjaj Jezusa, kateri je aposteljnomo noge umival, rekoč: ste sicer čisti, pa ne vsi, tako je njim in tudi nam z zunanjim umivanjem nog, na znanje dal, ako hočejo vredni in deležni biti njegove nar. sveteljši in skrivnostne večerje, da morajo biti tudi od znotraj čisti, ter se čistiti z obujenjem grevence, ponižnosti in vere.)

Začetek sv. maše.

O Jezus! ti si neskončna resnica, in ti učiš pravo pot življenja; tedaj trdno verujem, da si resnično pričujoč kakor Bog in človek v zakramentu sv. Rešnjega telesa, kateri se ponavlja v daritvi sv. maše, kakor si ti sam govoril: Vzemite in jejte, to je moje telo; in ravno to storiti ukazal z besedami: to delajte v moj spomin. Daj mi tedaj, o Gospod!

da me vera v ta skrivnostni zakrament tako napolni in serce moje tako presune, da bom v duhu gledal pričujoče tvoje božje veličastvo.

Podelimi pa dalje, o nar. zvestejši Gospod, stanovito zaupanje, doseči vse čednosti in vse darove, ki se prejeti zamorejo s tem sv. zakramentom. Sosebno pa naj kraljuje v meni ljubezen, katero naj bolj in bolj vžiga v mojem sercu tvoja pričujočnost v presvetem zakramentu. In kako bi te ne ljubil o Jezus! ki si slajši od vsih sladkost svetà, prijetniši ko vse veselja svetà skupaj, drajši, ko vse draginje svetà. Naj prijazneji je tvoj duh, ki se je k nam ponižal iz ljubezni do nas, ter se sklenil z človeško natoro; nar. boljši je tvoj duh, kateri s svojo sladko pričujočnostjo nasituje nje, ki so lačnega duha, in jih napaja z nebeškimi tolažbami.

O Bog! daj, da ta dar, v katerem bo tvoj lastni Sin, resnično pričujoc kakor Bog in človek sam sebe daroval, spremljam z živo vero, s terdnim zaupanjem, z gorečo ljubeznijo in s čistim srcem!

Introit, ali začetek sv. maše.

V. Gospod je svoje ljudstvo nasitel s svojo pšenico, in jih krepčal z medom.

O. Radujte se v Gospodu, pomočniku našem; poveljujte Boga Jakopovega.

V. Očetu in Sinu in sv. duhu bodi čast in hvala na veke.

Obujenje ponižnosti in skesanja. O gospod, nezmerno veličasten, o Bog vsih nebes, vesoljnega svetà in vsih stvari! ti, ki te angeli molijo s strahom

in trepetom! ti, klečiš pred učenci svojimi, in jim noge umivaš, tedaj pričneš vstanovljanje presv. zakramenta s tolikošnim ponižanjem.

Podeli mi zavoljo tega svojega ponižanja dar ponižnosti, da jez, revna stvar, prah in pepel, spoznam revšino in uboštvo svoje sam pred seboj, pred teboj, kakor tudi pred drugim: Daj mi spoznati da kar nič ne premorem brez tebe, da vsak trenutek življenja in vse kar sem in imam, je zastavljeno samo na tebe, o moj Bog!

O moj naj svetejši Jezus! spoznam pa tudi pred teboj krivičnost in pregrešnost svojo. V grehilih sem spočet in rojen; ti pa si me v usmiljenju svojem očistil in opravičil. Toda zopet sem se omadeževal z grehi, in hudobije moje so se narasle čez mojo glavo in so mi postale ko težko breme. O Gospod, kteremu je edino se usmiliti in odpustati, ako me ne bo obdržala tvoja roka, se bom pogreznil v brezdno. Tedaj obrni se k meni, in otmi me zavoljo usmiljenja svojega.

V. Nikar ne pojdi v sodbo s hlapcem svojim.

O. Temuč po velikosti usmiljenja svojega, izbrisi moje hudobije. Bolj in bolj me opèri moje hudobije, in očisti me mojih grehov.

Molimo.

Vsegamogočni, večni Bog! ti, kterega duh vlada in vodi vsi cerkev, usliši našo molitev! ktero ti danes za vse stanove opravljam; daj svoj blagoslov pastirjem in čedi, da vsi skupej tebi zvesto služijo v tvoji gnadi. O Gospod! ti si nas zbral k svoji sv. večerji

okoli svojega altarja, dodeli tedej, da tvoji duhovni tvoji sv. dar s čistim srcem in s čistimi rokami opravljajo; nam pa, da bomo pri ti skrivnostni daritvi s serčno ljubeznijo vneti do presv. telesa Jezusovega in do njegove kervi; da zajemamo vedno novih milost in dobrot iz tega prečudnega najsvetejšega zakramenta, in da nas ta duhovna jed in pijača tudi v smertni uri poživilja in kreпча k večnemu življenju. Po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Evangelij.

Obujenje žive vere. „*Moje telo je resnično jeda in moja kri je resnično pijača; kdor je moje telo in pije mojo kri, bo živel vekomaj in jega bom obudil poslednji dan.*“ Te besede si govoril ti, ki si večna resnica. In kako da se bo to godilo, si ti o Jezus pokazal pri zadnji večerji, ki si kruh spremenil v svoje telo in vino v svojo kri rekoč; „*vzemite in jejte, to je moje telo*“ in „*uzemite in pite, to je moja kri.*“ In da se to zamore zmerom goditi, si zapovedal aposteljnem z besedami „*to delajte v moj spomin.*“ Od takrat pa do današnjega dne si bil tedaj ti sam v vsakem ofru sv. maše resnično pričujoč s telesom in z dušo, kakor Bog in človek, in boš ravno tako še za naprej resnično pričujoč v vsaki sv. maši tje do konca sveta. Tako si tudi pričujoč v sv. Rešnjem telesu, vselej po noči in po dnevi, ker se presveta hostija hrani v tabernakelnu, potem ko se je Kristus pri sv. maši ponižal, in se je skril pod to podobo hostije ali pod podobo kruha. O Bog! ohrani nam vselej to vero práv živo v naših srcih, da ga pričujočega molimo,

da ga tu sprejemamo, in da se od tod nosi k bolnikom; daj, da se ta vera razširi po vsem svetu, da vsi, tebe tu pričujočega molijo, hvalijo in časté. Daj, da se svet veseli zavoljo te prečudne in skrivnostne pričujočnosti tvojega Sinu med nami. Ti o Jezus tu pričujoči! si nas učil nar lepši resnice, ki nam pot odpirajo k večnemu življenju, tedaj obudim v sebi vero v te resnice, rekoč: Daj o Bog, da v ti veri živim in umerjem. Amen.

Vera.

Verujem v enega Boga, Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje, vsih vidnih in nevidnih reči, in v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sinu Božjega, edinorojenega, ki je rojen iz Očeta od vekomej, ki je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, ki je rojen in ne storjen, ki je z Očetom enega bitja, po katerem je vse stvarjeno, ki je zavoljo nas ljudi in zavoljo našega zveličanja z nebes prišel, (tukej se pripogne desno koleno,) in je meso na-se vzel po svetem Duhu iz Marije Device, ter se včlovečil. Tudi križan bil za nas pod Poncjem Pilatom, terpel, in bil v grob položen. Tretji dan pa je vstal od smerti po besedah pisem. Je šel v nebesa. Sedi na desnici Očeta, in bo spet prišel s častjo soditi žive in mertve; kraljestva njegovega ne bo konca. Verujem v svetega Duha, Gospoda, in oživljaveca, ki iz Očeta in Sina izhaja, ki ga z Očetom in Sinom vred enako molimo in častimo: ki je po prerokih govoril. Verujem eno, sveto, katoliško in apostolsko cerkev. Spoznam en kerst v odpušenje grehov. Verujem vstajenje mertvih in prihodnjo življenje. Amen.

Darovanje.

Obujenje pokoršine. Preden si se pri zadnji večerji ti o Jezus samega sebe po skrivnostno uničil in si se vsega z božjo in človeško natoro skril pod podobo kruha in vina, si tirjal pokoršino od svojih učencev, kakor si posebno Petru zaterdil, rekoč: ako ti ne bom nog umil, ne boš imel deleža z menoj. Tudi drugod si ti, o Jezus! po sv. pismu govoril, da je Bogu, tvojemu Očetu, dražji pokoršina kakor ofer. In le samo pokoršina tvoja je vzrokvala naše izveličanje, ker si bil ti, o Jezus! pokoren Očetu svojemu, in sicer pokoren do smerti na križu.

O moj Jezus, zakaj pa bi tudi jez ne bil tebi pokoren, po tem ko vem, da le pokoršina moja zamore tebe poklicati v serce moje?

Posvečujem tebi toraj, o Jezus? sebe vsega z dušo in s telesom, z mislimi, željami, besedami, z deli in z vsim, kar imam in posedem. V vsih okolišinah življenja naj se godi z menoj tvoja volja. Po poti tvojih postav bom hodil vse svoje žive dni, in prizadeval si bom, da tudi vsi, ki so moji skerbi izročeni, živijo vedno po tvojih zapovdih. Vselej bodi hvaljeno, česeno tvoje sveto ime, in naj se godi vselej in po vsem svetu čast taistemu imenu. Amen.

Povzdigne naj se ta naš dar pred sedež tvoje milosti o večni Bog! kakor dišeče kadilo, in sprejmi ga z dopadajenjem.

V. Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi jedal? Zveličavni kelih bom prejel in klical v Gospodovo ime.
O. Klical bom vanj, in njegovo hvalo oznanoval, in v zavetju bom pred svojimi sovražniki.

Pred vsim ljudstvom ga bom zahvalil; obvaroval me bo tudi na dalje.

Blagor meni, o Gospod, hlapcu tvojemu, ti si raztergal verige moje.

Tebi bom opravil hvalno daritev pred vsim ljudstvom v tvoji hiši.

Čast bodi Bogu Očetu.

Predglasje.

Od predglasja do mašnikovega obhajila si postavi pred oči zadnjo večerjo, in v duhu glej Jezusa, ki povzdigne oči k nebeškemu Očetu, ga zahvali in moli, vzame kruh, ga blagoslovi, ter govori: Vzemite in jejte, to je moje telo, i. t. d.

Z nar veči ljubeznijo se oziraj na oltar, kjer je pričujoč ravno ta Jezus, in prosi ga blagoslova za vso cerkev in za vse ljudi.

Hvala in čast Bogu. Pri zadnji večerji so aposteljni tebe, o Jezus, imeli med seboj, so te ljubeznjivo gledali, govorili s teboj, in bili pripravljeni tvojo slavo in čast oznanovati slehernemu človeku. Njih serce se je topilo ljubezni do tebe, njih jezik je govoril tvojo hvalo; vse to, kakor je njih serce čutilo. Z njimi vred in z vsimi ki so te spoznali, častili in hvalili, te tudi mi s serčno ljubeznijo hvalimo, rekoč:

Zares, pristojno in pravično je, modro in zveličavno, da tebe, o Gospod! vselej hvalimo, te častimo, in se ti zahvaljujemo. Saj vemo, da skrivnostno se je včlovečila beseda in se našim dušnim očem v vsem sijanju prave luči prikazala. In ta Beseda, ko jo pričujočo spoznamo, nas pelje k ljubezni nevidnih in večnih dobrót. Hvalimo in povečujemo te tedaj, o čez vse Usmiljeni! z angeli in arhangeli, s troni

in gospostvi; zares te hvalimo z vsimi nebeškimi vojenstvi zveličanih duhov, klicaje ž njimi:

Svet, svet, svet, si ti, naš Bog in naš Gospod! nebo in zemlja je polno tvojega veličastva!

Hosana v višavah! Povelican bodi, ki prideš v imenu Gospodovem! hosana v višavi!

Svet, svet, svet!

Je on, ki je večno bil, in bo

Ki ga slavi zemlja in nebó,

Neizrekljivo svet!

Svet, svet, svet

Je Sin, od Boga poslan,

V zveličanje za nas darvan,

Neizrekljivo svet!

Kanon, ali tiha maša pred povzdigovanjem.

Potolaziti našega v sv. zakramentu pričujočega, pa tolikokrat razžaljenega Gospoda, naj nam bo sosebno v skerbi pred povzdigovanjem; tedaj molimo molitve, ki jih ima zložene, v ta namen Tom. Kempčan v IV. bukvah 3. pogl.

O Gospod! vse je tvoje, kar je na nebu in na zemlji. Iz celega serca želim, se tebi kakor prostovoljen dar darovati, in vselej tvoj biti. Ker družega ne želim, kakor tebi dopasti, o Gospod! se ti danes izročim vednega služabnika, dam se ti v službo tvojo in v dar tvoje neminljive hvale. Sprejmi me danes z daritvijo presvetega Rešnjega telesa vred, ktero ti danes darujem v pričo angeljev, kateri ti tukaj nevidno strežejo; da bode meni in vsemu tvojemu ljudstvu v zveličanje.

O usmiljeni Gospod! na oltar tvoje sprave položim vse svoje grehe in hudobije, ktere sem storil pred tabo in tvojimi angelji od dne, kadar sem prvič grešil, pa do zdanje ure; požgi vse, in uniči jih z ognjem svoje ljubezni, zbrisi vse madeže mojih grehov; očisti mojo vest sleherne hudobije, in dodeli mi v novič svojo gnado; odpusti mi popolnoma vse, in vzemi me med svoje otroke, nad kterimi svoje dopadajenje imaš.

Kaj morem zavoljo svojih grehov družega storiti, kakor da jih ponižno spoznam, milo objokujem, in tebe brez prenehanja odpušenja prosim!

Usliši me, te prosim, bodi milostiv in prizanesljiv meni, ki klečim tukaj pred teboj. Vsi moji grehi se mi zdaj studijo; serce me boli zavoljo njih; spominjal se jih bom vselej z britkostjo; ne bom več grešil, in ves čas življenja se bom pokeril, ter s tvojo pomočjo tebi o pravični Bog! po moči zadovoljval.

Odpusti mi moje hudobije zavoljo izveličanskega imena svojega; ohrani dušo mojo, ki si jo rešil z drago svojo kervjo; položim jo v tvoje presvete in predobrotljive roke, ravnaj z njo po milosti in dobroti svoji.

Odpusti pa tudi vsim drugim njih grehe, sosebno J. J., za ktere moliti, sem sosebno dolzan.

Darujem ti tudi vse svoje dobre dela; ako so ravno majhne in pomanjkljive, ti jih popravi in posveti; imej jih za ljubo in sprejmi jih z dopadajenjem; vodi me zmiraj k boljšemu, da me ubozega grešnika pripelješ k srečnemu in častitljivemu koncu. Še ti darujem vse sveto želje pobožnih duš, vse potrebe, kakor tudi dobre misli, želje in dela staršev,

prijatlov, bratov, sester, in vsih svojih ljubih, in vsih tistih, kateri so meni ali drugim zavoljo tebe kaj dobrega storili, in kateri so sebe in svoje brate moji molitvi in mojemu spominu pri sv. masi priporočili, in me prosili, da naj jih Bogu priporočim; ako so še pri življenju, ali so se že iz tega sveta ločili; da vsi pomoč tvoje gnade, tolažbo tvojega obveseljenja, tvoje varstvo v nevarnostih, in oprostenje kazni občutijo, in da rešeni vsega hudega tebi prepevajo v veselji čast in hyalo.

Prosim tudi ponižno, sprejmi milostljivo moje molitve in dar sprave, posebno za tiste, ki so me kdaj žalili, ali zaničevali in opravljali, ali so mi kaj drugzega hudega in neprijetnega storili. Dalje te prosim za taiste, ki sem jih jez kdaj žalil, zapeljeval, nadlegoval, ali z besedo, z djanjem, iz hudobije, ali iz neumnosti pohujšal; odpusti nam vsim vse, kar smo ali pregrešnega ali eden drugemu hudega storili.

O Gospod, vzemi od nas vse krivo domišljjevanje zoper našega bližnjega; vso nevoljo, serd in prepiranje, in vse, kar zamore bratovsko ljubezen razdirati in kaliti.

Usmili se, o Gospod! čez vse, kateri v tvojo milost kličejo; daj nam vsih potrebnih gnad; in dodeli nam tako živeti, da bomo vredni, tvoje usmiljenje vživati in večno življenje doseči. Amen.

Pri in po povzdigovanji.

O Jezus, ti nar svetejši véliki duhoven, ti si tu pričujoč. Naš pastir, naš učenik, naš kralj! ti se ravno zdaj na altarju daruješ pod podobo kruha

in vina, in dopolnuješ nekervavi dar za nas. Častimo ino hvalimo te z angeli vred; ljubezen in pokoršino ti skazujemo zedinjeni z Marijo; vdani in pohlevni te molimo z vsemi svetniki. Tvoji smo v življenju in v smrti. Čast in hvala in ljubezen bodi tebi o Jezus! v presvetem Rešnjem telesu od mene, od vsih mojih, od vsih ljudi na zemlji, od vsih svetih v nebesih in od vsih duš v vicah. Amen.

Zahvala in počastenje.

Zahvaljen bodi, Stvarnik in Odrešenik vsih ljudi, ker ti si napravil veliko večerjo, pri kateri nam ne daješ jagnjeta stare zaveze, temuč nam na altar postavljaš in v živeš daješ svoje nar sveteje telo in kri. Pri ti sveti gostiji nasituješ duše k večnemu življenju in jih napajaš v odpušenje grehov; pri ti gostiji nam pripravljaš nar veči razveseljevanje, nas pridružuješ angeljem, ki so tu pričujoči, in tebe preslavljaše, prepevaje čast in hvalo.

Z njimi klečimo pred teboj tudi mi, z Marijo Magdaleno poljubujemo tvoje sv. rane, s sv. Tomažem pokladamo, ne svojih perstov, ampak svojo dušo v odprto rano tvojega presvetega serca; z učenci in aposteljni se prijazno s teboj pogovarjamo in te prosimo: „o Gospod, ostani pri nas, mrači se!“ Zahvaljujemo in molimo te pa dalje z vsimi svetniki in svetnicami, sosebno s svojimi pomočniki s patroni naše fare in cerkve, s sv. Kocijanom, Kancijem, Kancijanilo in Protom, s sv. Cecilijo, Nežo, Lucijo, Klaro, s sv. Alojzijem, s sv. Jožefom . . . in pa z

vsemi pobožnimi na zemlji, sosebno pa z dušo ranjega J. ali ranje J.

O kako velika in časti vredna je služba mašnikov, kterim je oblast dana, Gospoda božjega veličastva s svetimi besedami z nebes doli poklicati, z ustmi posvečevati, v roke vzeti, v serce ga prejeti, z rokami drugim deliti!

O Bog! naj jim pride na pomoč tvoja gnada, da, ki si jih izbral v službo svojo, ti služijo s čistim telesom, z neomadežovanim sercem, in da so vselej sklenjeni v pravi ljubezni s teboj. Daj, da živijo v potrebnem zatajevanji in nosijo voljno težko breme imenitne svoje nebeške službe. Daj nam pa, o Jezus, vedno učene, svete in pobožne mašnike, da nas vse njih zgledi storijo pokorne in svete služabnike božje.

V. Ohrani, o Gospod, v nas pravo vero, in z vero vred ohrani med nami to presveto daritev in obderži nam duhovski stan s cerkvami in altarji.

O. Iz te daritve in s tih altarjev naj se razliva vselej tvoj blagošlov o predobrotljivi Gospod! na našega svetega očeta Papeža I; na našega nadškofa I; škofa I; in na naše in vse duhovne; na našega cesarja I. na deželne poglavarje, cesarje in kralje, na vse ljudstvo, na naše hiše in družine, na polja in vse posestvo, na pravične in grešnike, na žive in mrtve. Amen. *Oče naš. Češena si Marija. Vera.*

Od zdaj naprej, to je, pri *Agnus Dei*, ki se mašnik k sv. obhajilu pripravlja, in med mašnikovim obhajilom, si živo pred oči stavlja, s kako nezmerno ljubeznijo se je Jezus pri zadnji večerji samega sebe aposteljnomo vžiti dal in z kako serčno ljubeznijo so ga učenci sprejeli. Ako si pripravljen, tudi ti z njimi sklenjen sprejmi Jezusa; ako pa tega v resnici storiti ne moreš, prosi prav pobožno Gospoda, da saj s svojimi gnadami milostno pride v tvoje serce.

Obhajilo.

Vsegamogočni večni Bog! pristopim k zakramentu tvojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa; pridem bolnik k zdravniku življenja; omadeževan k studentu usmiljenja, slep k luči večne svetlobe, revež in ubog k Gospodu nebes in zemlje. Zdihujem tedaj k nezmerni dobroti tvoji, da ozdravi moje bolezni, da zbrise moje madeže, mojo revšino obdaruje, mojo nagoto pokrije, vse to pa zavoljo tega, da kruh angeljev, kralja kraljev, in Gospoda gospodov sprejeti premorem s taisto poniznostjo in skesanjem, s taisto čistostjo in ljubeznijo, s tajstnim sklepom in namenom, kateri se spodobi tako imenitnemu Gospodu in duši moji zveličanje obrodi. Dodeli mi, da ne sprejemem le samo presvetega zakramenta Jezusovega resnjega telesa, temuč tudi vso moč in vse gnade tega zakramenta.

O usmiljeni in nar. dobrotljivi Bog! daj, da telo edinorojenega Sina tvojega Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki ga je sprejel od prečiste Device Marije, sprejemem tako, da vreden postanem prištet biti udom njegovega duhovnega skrivnostnega telesa. Naj mi bode pripušeno, da poljubim v duhu Jezusa pričujočega presvete rane, naj pribežim v njegovo presv. Serce, ter da sem jez v njem in on v meni.

Ker pa tega sprelepega Jezusa, čigar lepoto angeli in vsi nebeški duhovi občudujejo, zdaj s telesnimi očmi viditi ne morem, temuč ga le samo skritega in nevidnega sprejemem: te prosim, o nar ljubeznjivši Oče nebeški! da Jezusa sprelepega ženina moje duše gledam kdaj vidnega od obličja do obličja v tvojem večnem kraljestvu, ki s teboj in s svetim Duhom kraljuje pravi in resnični Bog, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Zdihljeji ljubezni k Jezusu v sv. Rešnjem telesu.

Nar ljubeznjivši Jezus! prosim te, zavoljo rane serca tvojega rani s pšico ljubezni serce moje, da iz njega vse posvetno zgine, in le samo moč ljubezni tvoje v njem prebiva.

Spoznam, o Gospod! da po svojem zasluženju nisem vreden od tebe tudi nar manji dobroto sprejeti. Toraj te prosim, naj moja slabost domestujejo pobožni in sveti občutki vsih svetnikov, vsih pobožnih duš in sosebo onih, ki so tu pričujoče, ter se ozri na-me, in presuni z ognjem svoje ljubezni moje serce. O duša moja, glej svojega Jezusa! Pojdi mu naproti, objemi ga, skleni se z njim, da te napoji z vsimi milostmi in z nebeško radostjo.

O moj Jezus! tvoje zveličavno telo in tvoja predraga kri ohrani dušo mojo k večnemu življenju. Amen.

O ti moj Zveličar nar ljubši med vsimi! Objemi ti mene, in jez objamem tebe z vso močjo svoje duše.

Ne pustim te nikdar, ne ločim se od tebe, dokler me ne blagosloviš. Pa tudi po tem ne grem od tebe. Hočem biti edino s teboj. Ti si v meni; in jez v tebi. O da bi jez enkrat gledal tvoje veličastvo, pa tudi, da bi vidil veličastvo svoje, ki ga imam prejeti po tebi.

Psalm. Tebi o Zveličar bodi večna hvala za tvoj trud in tvojo smert na križu iz ljubezni do mene.

Smert si premagal, odperl v življenje vrata meni!

Rod rodu izroča to novico, ter tudi jez ime Gospodovo hvalim: usmiljen si, Gospod, Zveličar premilostljivi!

Ti paseš me po paši sladki, ti vodiš me ob vodah bistrih: Pod varstvom tvojim nič mi manjkalo ne bode, povsod obilnost me obdaja.

In ako tud po dragah smertne sence hodim, veselo hodim brez trepetaj; ker ti na strani si mi pastir, ti palica in podpora moja.

Ob roki tvoji ne zaidem, ti si mi prava pot k nebesom: Ti varuješ jih, ki tebe ljubijo, in jim daš kraljestvo večno.

H koncu sv, maše si misli, da z učenci Jezusovimi po zadnji večerji nebeškega Učenika našega zahvaljuješ, in ž njimi zahvalno pesem poješ.

Po sv. obhajilu.

O presladki Gospod Jezus! presuni mojo dušo z naj ljubeznjivši in naj bolj zveličavno rano svoje ljubezni, s pravo, jasno in naj svetejši ljubeznjivostjo, da bo vedno kopernela in se topila moja duša v sami ljubezni in hrepenenju po tebi, Tebe

naj poželi, in koperni naj po tvoji veži; želi naj rešiti se in s teboj prebivati. Daj, da bo moja duša žejalo po tebi, angelskem Kruhu, živežu svetih duš, našem vsakdanjem čeznatornem kruhu, ki ima v sebi vso sladkost, in ljubeznjivost, in veselje in vse prijetnosti. Tebe, katerega angeli želé gledati, naj vedno zaželi in vživa moje serce, in s tvojo preljubeznjivo sladkostjo naj se napolnuje vse znotranje moje duše. Po tebi naj me vedno žéja, ki si studenec življenja, vir modrosti in večnosti, izvir večne luči, reka veselja, obilnost Božje hiše. Za teboj naj zmiraj hodi to serce moje, tebe naj iše, tebe najde, za teboj hiti, k tebi pride, tebe naj premišluje, od tebe govori, in vse naj dela v čast in hvalo tvojega imena, s ponižnostjo in razumnostjo, z ljubeznijo in razveseljevanjem, z lahkoto in priserčnostjo, s stanovitnostjo do konca. In ti sam bodi moje upanje, vsa moja zanesljivost, bogastvo moje, veselje moje, radost moja, moja prijetnost, moja dopadljivost, moj počitek in pokoj moj, moj mir, moja ljubeznjivost, moj lepi duh, moja sladkost, moja jed, moje hladilo, moje pribežališe, moja pomoč, moja modrost, moj delež, moje posestvo, in moj zaklad, v katerem naj bo moja misel in moje serce zmiraj stanovitno in vterjeno in vkoreninjeno. Amen.

Hvalna pesem treh mladenčev v ognjeni peči.

Češen bodi, Gospod Bog naših očetov, kateri si hvale vreden, in častiljiv, in nad vse povišan na vekoma; in češeno bodi tvoje častljivo sveto ime, ter

hvale vredno je in nad vse povišano na vse večne čase.

Češen bodi v svetem tempeljnu svojega veličanstva; čez vse hvale vreden si, in nad vse povišan na vekoma.

Češen bodi na sedežu svojega kraljestva; čez vse hvale vreden si, in nad vse povišan na vekoma.

Češen bodi, kateri globočine pregleduješ, in nad kerubini sediš; hvale vreden si, in nad vse povišan na vekoma.

Češen bodi na trdnjavi nebà; hvale vreden si, in častit na vekoma.

Častíte Gospoda, vse dela Gospodove; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, angelji Gospodovi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, nebesa; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, vse vode, ktere ste nad nebom; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, vse moči Gospodove; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, solnce in luna; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, zvezde na nebu; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíta Gospoda, ves dež in rosa; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, vsi vetrovi Božji; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častita Gospoda, ogenj in vročina; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Častita Gospoda, mraz in vročina; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, rosa in slana; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častita Gospoda, srež in ivje; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Častita Gospoda, led in sneg; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, noči in dnevi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, svetloba in tema; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, bliski in oblaki; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Časti Gospoda, zemlja; hvali in povišuj ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, gorè in hribi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, vse rastline na zemlji; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, studenci; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, morja in reke; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, somi in vse, kar se giblje v vodah; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častite Gospoda, vse ptice pod nebom; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, vse zverine in živina; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, človeški otroci; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častí Gospoda, Izrael; hvali in povišuj ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, duhovni Gospodovi; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, služabniki Gospodovi; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, duhovi in duše pravičnih; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, sveti in ponižni v sercu; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma.

Častíte Gospoda, Ananija, Azarija, Misael; hvalíte in povišujte ga čez vse na vekoma, ker nas je izlekel iz pekla, in nas rešil smerti iz roke, in nas otel iz srede gorečega plamena, in nas izderl iz srede ognja.

Slavíte Gospoda, ker je dober; ker vekoma terpi njegova milost.

Častíte vsi bogaboječi Gospoda, Boga bogov, hvalíte in slovíte; ker terpi vse vèke njegova milost.

Molitev po sv. maši.

O Gospod, ti si nevidne darove pripravil njim, ki te ljubijo; prosim tedaj, ki se prištevam tudi jez ljubivcem tvojim, vlij v moje serce ljubezen do tvo-

jega imena, in podeli, da bo vez ljubezni me vedno vezala s teboj v presv. zakramentu tvojega presv. Rešnjega telesa. Moč tega sv. zakramenta naj izruje vse hudo iz mene, naj ohrani v meni vse dobro, da tako dosežem vse tvoje obljube. Ta sv. zakrament naj nas po prošnji presv. Device Marije očišuje, reši kazni, naj nam bo moč v skušnjavah in varstvo zoper zapeljivi svet. Amen.

Zahvalim se ti za to presveto daritev, ki si jo doprinesel danes v novič tu na altarju za človestvo. Naj bode le-ta daritev presveti Trojici v večno slavo; Mariji, vsim angeljem in svetnikom v čast; vsem ljudem na zemlji v izveličanje, dušam v vica in v rešenje. Amen.

Sv. maša in obhajilo v čast prečiste device Marije.

Daruj sv. mašo večnemu Bogu v zahvalo za velike dobrote in prečudne gnade, ki jih je podelil prečisti Devici Mariji, spominjaj se nezmernih spredkov in sprelepih čednost, s katerimi je bila ozaljšana njena presveta duša, in imej pred očmi, njeno veliko čast, njeno ljubeznjivost, njeno lepoto, njeno usmiljenje in dobrotljivost. Vnemaj v sebi nar pohlevniši, nar čistejši čutila ljubezni do Device vsih devic, do sprelepe veličastne in mogočne Kraljice vsih angeljev.

Priprava k sveti maši.

V prahu svoje revšine in nizkosti tebe, o večni Bog! molim v veličastvu tvojem. Svojo slabo molitev pa sklenem s taisto daritevjo, ki jo je daroval tvoj edinorojeni Sin in naš Odrešenik Jezus Kristus od takrat naprej, ko se je iz večnega naročja tvojega, o Bog Oče! ponižal v naročje prečiste Device Marije.

S tim svetim ofrom sv. maše se hočem *zahvaliti* večnemu Bogu zavoljo tega, da si je izbral Marijo med vsimi ženami Mater svojega Sinu, da jo je okinčal z nar. lepšimi spredki in gnadami in da jo je nam dal usmiljeno Mater in pomočnico. Pa tudi *izvoliti* si hočem v novič tebe o ljubeznjiva Devica in Mati! svojo patroino in prijateljico, in obljubil ti bom ljubezen in nasledovanje tvojega nar. svetejšega življenja, s katerim si celemu svetu postala nar. lepši zgled. Bogu in tebi o Marija! služiti, božji in tvoj otrok biti, to želim, po ti dvojni in edini sreči hrepenim; Jezusov biti in tvoj o Marija! to naj bo moje prizadevanje noter do zadnjega zdihljeja življenja mojega. Naj bo od zdaj naprej naj lepši vez med menoj in med vama o Jezus in Marija, in naj edino ta sklenitev ostane, ki me veže, med tim ko bodo nehale vse druge vezi, ki so me dozdej vezale na stvari in na svet. In k temu naj mi pomaga pričujoča daritev sv. maše, v kateri se bo Jezus daroval ravnokar za nas vboge grešnike nebeškemu očetu.

V. Naj bo ta sv. ofra, ki ga Mariji v čast darujem, celi cerkvi koristen, in naj pripomore k izveličanju sosebno osebi J. J. (Tu imenuj osebo, ki jo Mariji sosebno priporočiti hočeš).

O. Naj nam Bog po tem ofru podeli odpušenje grehov in kazen, varstvo in pomoč na duši in telesu, sosebno pa gnado, ki je toliko zaželim... Bog! prosi gnade, ki je tebi ali kteremu drugemu sosebno potrebna. Naj nas zavoljo tega sv. ofra Marija varuje časne sramote in večne nesreče, in najbo ta daritev po Marijini prošnji vsim živim in vsim vernim dušam v vicah v pomoč in v izveličanje. Amen.

K začetku sv. maše.

Spominjaj se svete mladosti prečiste device Marije, njene dušne lepote, in njene tako velike ljubezni do Boga že v njenih nar mlajših letih, da je ž njo vredna postala izvoljena biti, Mati Zveličarja.

Bodi pozdravljena in počesena sv. Mati, ki si porodila kralja nebes in zemlje, ki je nar ljubeznjivši gospod vsih ljudi in vsih stvari.

V. Moje serce se raduje v Gospodu kralju mojem; njemu darujem sebe in vse svoje dela in njegovi presveti Materi.

O. Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu; kakor je bila od začetka zdaj in na vekomaj. Amen.

Česena si Marija, o sveta Mati, ki si rodila kralja, ki je Gospod nebes in zemlje na vekomaj. Vesela beseda pride iz serca mojega; vse moje dela darujem kralju svojemu.

O Marija, ti Devica nar modrejši, nar častiljivši, nar bolj vredna, pozdravljena, počesena in hvaljena bodi od mene in od vsih ljudi! O Marija ti sprelepa Devica vsih devic, ti jutranja zarja, ti neomadeževana Devica, ti nar bolj dišeca cvetlica, ti si nar drajši zaklad serca mojega za vselej! O ti mogočna usmiljena in zvesta Devica, ti si prijateljica moja izvoljena, na te se zanesem! Ti si moja gospa, jez sem varvanec tvoj noter do smerti.

Od začetka sv. maše do darovanja spominjaj se te skrivnostne resnice, da je Marija božja Mati postala, Jezusa v Betlehenskem hlevu porodila, ž njim v Egipt bežala, ga v Jeruzalemu zgubila in zopet najdla, tedaj ž njim živela v presveti veseli obhoji in družbi do njegovega tridesetega leta. Prosi Marijo, da bi ona hotela biti vselej s svojim nar ljubeznivšim Jezusom tovaršica tvoja na poti v večnost.

Sveti občutljeji o učlovečenju Božjega Sinu.

O kako nezapopadljiva je skrivnost učlovečenja Jezusovega v naročju nar čisteji Device, katero se je zgodilo po vsegamogočnosti tretje božje osebe, sv. Duha takrat, ko je ta nar ponižniši Devica izustila sprelepe besede: „glej, jez sem dekla Gospodova, meni se zgódi po tvoji besedi“. V teistem trenutku je „beseda meso postala in med nami prebivala“; tedaj je beseda se učlovečila, to je, Božji Sin je prebival med nami, in je prinesel nam vbogim Adamovim Sinovom spravo z Bogom Očetom, znotranji mir in večno življenje. O kolikšna sreča nam je prisijala s tim, da je bila nar svetejši duša stvarjena, ter se je sklenila s telesom v naročju Marije, in z božjo natoro druge božje osebe, ktera je tedaj postala človek tako, da je bil Bog in človek v taisti osebi zedinjen, in to zavoljo tega, da je ta Bog in človek s terpljenjem in s smertjo svojo človeka odrešil in ga večno izveličal. O skrivnost! o čudo! o veselje! On je človek postal, ki ima polnost Boga v sebi! in sicer za nas vboge grešnike. O kolika ljubezen do nas! in pa kolika čast! kolika sreča za te o prečista devica Marija! o kako srečna si ti! Srečo ti vošim, blagrujem te zavoljo tolicege povišanja, hvalim, častim te, in veselim se s teboj in z vsemi angelji zavoljo tvojega toliko nezmernege povišanja!

V. Zahvala bodi tebi o Gospod! zavoljo tega, da si nam skrivnost učlovečenja svojega Sina razodel, ki je bilo tebi znano in v tvojih nezapopadljivih sklepih skrito že od vekomaj.

O. Daj nam, da v današni daritvi sv. maše zavoljo tega učlovečenja deležni postanemo tvojih obilnih

gnad, da živimo na zemlji po zgledu tvojega Sinu, ter pridemo po smerti v njegovo presveto kraljestvo.

Molitev. O Bog, ki si hotel, da je tvoja večna Beseda po angeljevem oznanjenju v prečisti Devici meso postala, in od nje rojena bila, dodeli nam, ki ponižno prosimo, da jo kakor božjo porodnico verno častimo, in da po nje prošnji pomoč od tebe zadbimo. Po ravno taistem Jezusu Kristusu, ki s teboj o Bog Oče in s tvojim sv. Duhom, pravi Bog živi in kraljuje od vekov na veke. Amen.

Sveti občutljeji pri berilu lista. (Po Sirahu 24.)

Besede veselja in radosti mi izvirajo iz serca mojega o Devica, kadar premišlujem tvoje veličastvo, v katerega te je kralj vsih kraljev tako zlo povzdignil, da te vsi zvoljeni nebeški in vsi verni na zemlji blagrujejo.

Do tebe je poslal stvarnik svojega nebeškega poslanca, v tvoji utici je stanoval, ki te je stvaril. Obdal te je nebeški Oče tvoj, kakor svojo nar bolj ljubljeno hčer, z nar večji lepoto, ker od vekomaj si bila zbrana iz med vsih človeških stvari; te je vko-reninil sred Izraelskega ljudstva kakor nar zaljši, nar prijetniši dišečo cvetko, kakor zvoljeno Jeruzalemsko hčer, polno nar lepših čednost, nar čisteje svetosti. Ker je nar viši te obsenčil, si rodila nar slajši sad, nar bolj dišeči sad, (Božjega sinu), tedaj si postala nar večji tisa na Libanu (kraljica vsih angelov), nar viši palma v Kadezu (kraljica vsega ljudstva) in nar

bolj bliščeča roža v Jerihi (nar prvi zgled vernim). O blagor nam, ki si nam dala kakor nar bolj zala oljka zdravilo nar boljšega olja (očiščenje greha po Sinu tvojem).

O blagor tebi Marija! naša ljubljena Devica, kako pač tebe Bog ljubi, ki si mu od takrat, ko si se Bogu vdala z besedo: „glej dekla sem gospodova“ dišala kakor nar dražši cimet; ti si mu dajala prijeten duh nar bolj izbrane mire, in nar čistejega balzama, in sicer to vse s svojo ponižnostjo, pokoršino, ljubeznijo, in neomadeževano čistostjo.

O Marija! ti si Mati Jezusova postala, in od takrat si na vse veke Mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja.

Pri tebi je od tod naprej najti vsa gnada življenja in resnice, pri tebi je vse upanje življenja in čednosti. O da bi bil jez pač vreden, k tebi priti, in od tebe slišan in uslišan biti! toda kaj dvomim, saj me vabiš rekoč: pridite k meni vsi, kateri me želite, in nasitite se mojega sadu; tedaj se ne bojim nič več, hitim k tebi, in poklekнем pred tebe sprelepa prečista Devica, ter te prosim daj mi spoznati, ljubiti in slušati Sinu tvojega, daj mi nasledovati vselej tebe o, sladka Devica! Tvoj duh je božji duh, slajši od medu.

V. Tvoj spomin bo na veke in večni; kdor tebe sluša, ne bo osramoten, kdor s teboj dela, ne bo grešil.

O. Kdor tebe najde, najde življenje in bo zveličanje našel od Boga.

Češena, poslavljená, blagrovana bodi o Mati prečista, Mati brez madeža, Mati nedolžna! hva-

ljena, častena od mene in od člega svetá bodi, o Mati presveta, o Mati ljubeznjiva, o Mati prečudna! Ljubljena in na pomoč vselej klicana bodi ti Mati prave milosti, Mati Jezusa, Stvarnika in Odrešenika našega!

Počesena, pozdravljena bodi ti, o Mati Najvišega! Gospod je s teboj, žegnana si med ženami, ti Mati taistega, ki je luč in življenje vsega človeškega rodu; in žegnan je sad tvojega telesa: Jezus, kteremu bodi čast in hvala od vekomaj na vekomaj! Amen.

Sveti občutljeji pri sv. evangelii.

O blagrovana porodnica božja, kako srečna si ti! Veselim se tvojih občutljejev, ki si jih imela, ko si vidila majhno dete Jezusa pred seboj v jaslih položeno in s plenčami povito. Kako veliko in resnično je bilo tvoje spoštovanje do tega deteta, kadar si slišala iz ust pastircev, da so angeli njemu slavo prepevali, in ko si videla te pastirce ponižno moliti to tvoje dete. S kolikšno radostjo si ti poživljala to dete, ga povijala in v jasli polagala. Takrat ko je zvezda iz daljnih krajev modre pripeljala molit dete tvoje, o takrat si ti s sveto ponosnostjo gledala na to sprelepo dete, na čegar ramah je gospodarstvo, ktero deto je čudapolno, svetovavec, Bog, kralj miru. O srečno si se štela, in Bogu se zahvaljevala, da si smela to dete voditi, ga previditi z vsim potrebnim, in viditi kako da ono raste pod tvojim varstvom, postaja mladenček, in raste kakor v letih, tako tudi v modrosti pred Bogom in pred ljudmi. Le tebi je bilo dano

spoznati veličastvo in nebeško slavo tega Sinu tvojega, kateri je bil v očeh ljudstva sin revnega tesarja. Kteremu jeziku bi bilo mogoče, dopovedati zadostno, koliko zatajevanja in premagovanja si ti prestala iz ljubezni do svojega Sina, kteremu si stregla in mu preskerbovala s tiho pobožnostjo in ljubeznijo vse potrebno, pri vsem tem, da je bila tolikšna tvoja revšina v tvoji nepoznani utici Nacarenski. Tam v taisti utici si Ti o Mati Božja v tihi samoti živela z Jezusom in Jožefom, nam prevzetnim Adamovim sinovom v zgled, kako da naj sleherni v delavnosti in zadovoljnosti in vdanosti v voljo božjo živi vse dni svojega življenja!

Tam v Nacarenski utici si bila ti o prečista deviška Mati tako srečna, toliko let živeti v vedni obhoji z njim, ki nam ga je nebeški Oče v odrešenje naše poslal; tedaj si iz njegovih presvetih ust zaslišala in po moči tvojih maternih pravic pozvedila vso skrivnost njegovega nebeškega poslanstva; tvoja vednost in nebeška učenost se je poviševala od dne do dne, ker si vse, kar si slišala od njega, hranila v srcu svojem in skerbno premišljevala. Soznanila si se tako z božjimi sklepi, in gospodovimi skrivnostmi, ktere zapopasti in spoznati nobenemu ni bilo dano, zunaj tebi o Mati presveta!

V. Žegnana si med vsimi ženami.
O. Žegnan je sad tvojega telesa Jezus, kteremu naj bo čast in hvala od vekov na veke. Amen.

O Marija podoba pravice, pozdravljena bodi! ti sedež modrosti božje, ti uzrok veselja našega, hvaljena počastena nam bodi! Ti o Marija si spočela in rodila nar slajši sad, Jezusa Kristusa, od-

rešenje naših duš! tedaj si ti Posoda duhovna, Posoda nar večji časti vredna, Posoda naše svetosti; tedaj blagrovana, hvaljena češena nam bodi Ti, o naše veselje, o naša lepota o naša sladkost!

Molitev. O mogočna in milostiva devica Marija! sprosi nam taisto nebeško modrost, da verujemo vse skrivnosti svetega evangelija tvojega sinu; daj nam spoznati vse njegove nauke; sprosi nam moč jih obdržati v spominu, in živeti po njih vodilu. Verujem v Boga Očeta i. t. d.

Sveti občutljeji k veri.

Sredi temne noči je prišla doli iz večnih nebes in iz kraljevega sedeža vsegamogočna beseda tvoja, o Oče nebeški! razpodit noč zmote in hudobije. Ljudstvu, ki je prebivalo v črni noči in v smertni senci, je vzhajala luč sprelepa. Dan se je napočil, ker ti o Bog si odrešenje poslal svojemu ljudstvu. Judeja, Samarija in Galileja so bile priče tvojih čudežev. Ti o Bog Oče! si pomazilil in poslal svojega Sinu, revnim sv. Evangelij oznanovat, ozdravit njih, ki so skesanega serca, in oznanovat, jetnikom rešenje, slepim razsvetljenje, bolnim zdravje in vsim skupaj izveličanje. O nezapopadljiva ljubezen, ti si dala v smert Sinu, da si revnega hlapca rešila!

V. Daj, da to skrivnost obhajamo s hvaležnostjo.

O. In da tudi mi odrešenje, gnado in večno usmiljenje zadobimo.

Darovanje.

Ko mašnik kruh in vino, ki bo kmalo potem spremenjeno v Jezusovo telo in njegovo rešno kri, daruje nebeškemu Očetu, tudi ti z mašnikom sklenjen Bogu v dar prinesi ravno ta kruh in vino. Zraven pa se skleni z Marijo, njo na pomoč kliči in se posebno jo prosi taiste gnade, ki si jo sebi ali pa kaki osebi (imenuj nje ime,) želiš.

O prečista Devica Marija! kako srečna si bila ti! Ti si kakor Mati Jezusova smela ob času, ko je on potoval po Judovski deželi, in po mestih in vaseh učil ljudstvo svojo zveličansko vero, njega spremljevati, ti si smela priča biti, ko je on tolažil žalostne, bolne ozdravljaj in ljudem v vsakterih zadregah pomagal. Ti o Marija! si že takrat, ko je pri ženitvanju v Kani Galilejski vina zmanjkalo, pomočnica postala tem, ki so bili v zadregi in sprosila pomoč njim, ki so bili v pomankanju: tedaj, o presveta srednica med Bogom in med nami revnimi grešniki, stoj nam na strani, in pomagaj nam, da vredno darujemo nebeškemu Očetu njegovega lastnega Sinu v pričujočem opraviilu svete maše; in da, kakor se bota kruh in vino spremenila v Jezusovo telo in njegovo presveto rešnjo kri, tako tudi mi se spremenimo popolnoma; tedaj, da pustimo vsako pregrešnost in podobni postanemo njemu, ki se je iz ljubezni do nas svojemu Očetu v nebesih daroval skoz smert na svetem križu. Sprosi nam, da težave, nadloge in križe svojega življenja voljno prestanemo, in jih kakor Bogu dopadljiv dar vselej njemu in njegovemu nebeškemu Očetu doprinašamo.

V. Daj, o Bog, da nam pričujoča daritev po tvoji milosti prinese dušni mir in večno zveličanje.

O. Naj nam to sprosi prečista Devica Marija po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Predglasje.

Od predglasja noter do povzdigovanja se spominjaj nezmer-
nih bolečin, ki jih je Marija občutila v svojem sereu, kadar je
vidila Sinu svojega terpeti in umreti. Spominjaj se, da sicer je
dovolila v smert svojega Sinu, ter imela svoj delež pri odrešenju
človeškega rodu; vendarle ji je ljubezen do terpečega in umirajo-
čega Sina uzrokovala nezmerne znotranje bolečine, zavoljo katerih
je ona postala prva iz med vseh mučencev in mučenk, tedaj kra-
ljica vseh mučencev, in si je s temi bolečinami nezmerno zaslu-
ženje pred Bogom prisluzila.

Zares, spodobno in pravično, dobro in zveli-
čavno je, da ti vselej o Bog! zahvalo dajemo po
Jezusu Kristusu, Gospodu našem, kateri je, da bi
človeka odrešil, po posebnem čudežu svoje ljubezni
človek postal, ter prišel v kraj bolečin in smerti,
kakor da bi bil z grehi obložen: da je človeka z
Bogom spravil, grešni dolg zbrisal, in namesto naših
britkost, ki si jih je on sam naložil, nam dal svoj
mir, svojo moč in svoje zveličanje.

Po njem tvoje veličastvo o Bog hvalijo vsi An-
geli, Arhangeli, vsi Kerubini in Serafini in vsi ne-
beški duhovi, s kterimi sklenemo tudi mi svoj glas,
ter zakličemo: Svet, svet, svet je Gospod Bog voj-
nih trum. Nebo in zemlja je polna tvoje slave, ho-
sana na višavah! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu
Gospodovem, hosana na višavah!

Sveti občutljaji do terpeče in žalostne Matere Božje.

Zares naj te hvali ves človeški rod, in oči vseh
ljudi naj se obernejo na te o Marija! Po tvoji po-

koršini, po tvoji ponižni vdanosti je Jezus na svet prišel. Pa tudi potem si bila vsega, kar je prišlo čez Sinu tvojega, deležna; ker gotovo bolečine sina vselej zadevajo tudi mater.

Kako oster meč bolečine te je presunil, kadar ti je Simeon v tempeljno prerokoval od Sinu tvojega rekoč: tvoj Sin bo mnogim v padec in tvojo dušo bo meč bolečin presunil! Kako hudo ti je moglo biti pri srcu, kakar si mogla bežati s svojim Sinom tako daleč; v Egipt! In s kakim velikim strahom si se vernila iskat svojega dvanajstletnega Sinu, ko vernivši se iz Jeruzalema, ga med sorodniki nisi videla.

O ko bi mi bilo dano zapopasti velikost tvojih serčnih in dušnih bolečin! da bi te miloval, da bi se vedno s teboj o žalostna Mati v bolečini sklepal! To pač spoznam, da ker je bila večí tvoja ljubezen do Jezusa, od ljubezni vsake človeške matere do svojih otrok, je gotovo tudi tvoja bolečina, pri terplenju tvojega Sinu bila večí od vsake bolečine, bodi si ktereга človeka koli, kateri je živel tu na zemlji.

Videla si Sina svojega prodanega za ceno sužnjega, vidila si ga izdanega, zapušenega od učencev, ki jih je on tolikanj ljubil; slišala si ljudstvo s strašnim upitjem tirjati smert njegovo; vidila si ga razterganega od bičanja; kronanega s ternjem; kervavega, razmesarjenega, zaslišala si obsojenje njegovo k smerti: vse to je bilo toliko ostrih mečev, ki so prebadali dušo tvojo in ti uzrokovali nezapopadljive, nezmerne bolečine!

Še huji rane pa so te čakale na poti, po kateri je šel Jezus v smert na goro Kalvarijo. Ko

lika sramota je bila v očeh grozovitega ljudstva za te, kakor Mater k smerti obsojenega Jezusa, ki je bil takrat nar bolj zaničevan; in od vseh nar bolj zaveržen; o koliko sramota v očeh ljudstva za te o Marija! za njim iti na Kalvarijo, in pri njegovem križu stati.

Nič menj zavoljo tega si pa ti o Mati nar zvestejši za svojim Sinom hodila tudi na zadnji nar strašnej nar zaničljivši njegovi poti, med tem, ko je tvoje serce tolikokrat bolečina žalosti in tuge prebadala, kolikokrat je bilo prebodeno telo Sinu tvojega in kolikor curkov kervi je teklo iz njih.

O kako hude so bile za te zadnje ure Sinu tvojega, in kako ojstra poskušnja vere tvoje in tvojega zaupanja, ko si slišala zaklicati Jezusa: moj Bog, moj Bog! zakaj si ti mene zapustil!

Vendarle nič ni bilo v stanu tudi takrat, ko je cel svet Sinu tvojega zapustil, premakniti, ne tvoje stanovitne vere v to, da je tvoj Sin Božji Sin, ne tvojega zaupanja v to, da on bo svet odrešil, ne tvoje ljubezni, ktera je gorela za Sinu tvojega toliko v njegovem nar večem povišanju, kolikor tudi zdaj v njegovem nar strašnejem ponižanju.

Pri vsi tvoji stanovitosti, pa o kako strašan je bil meč, ki je presunil dušo tvojo, ko vidiš Božjega Sinu v tolikšni zapušenosti, v tolikih nezmernih bolečinah, v toliki nezapopadljivi žalosti!

Tedaj te pa tudi milovamo v tvojih bolečinah, in te hvalimo in častimo v tvojem poterpljenju in v tvoji stanovitosti z vsemi svetniki, z našimi patroni, z našimi angeli, in te prosimo, nesi naše

molitve pred Gospoda Jezusa Kristusa, kateri si je tu na oltarju sedež svoje milosti postavil.

Prosimo te, sprosi nam danes pri tem tvojem Gospodu to le gnado.... (povej Mariji, kaj da sosebno si želiš zadobiti).

Ti o Marija si mogočna postala pred Bogom; zamoreš nam vse pri njem pridobiti.

Počesena tedaj bodi ti, Turn kralja Davida, Turn slonokosteni, Skrinja miru in sprave!

Ti si nam vrata nebeske, ti naše zdravje; tedaj hvaljena, počesena blagrovana nam bodi!

Pred povzdigovanjem.

O Marija! zavoljo žalosti tvoje velike, presuni naše duše z mečem žive vere, zaupanja in ljubezni, da tudi mi le Gospodu našemu Jezusu Kristusu živimo kakor ti, svetu pa in mesu odmerjemo. Meč greha pa naj nas po tvoji prošnji neha prebadati, in meč kazni naj po ravno ti tvoji prošnji in po milosti Gospoda, ki bo ravno kar tu na altarju pričujoč, se odverne za vselej od nas.

Med povzdigovanjem.

Počeseno, pozdravljeno, moljeno in hvaljeno bodi o presveto Jezusovo rešnje telo; ki si tu pričujoče, teisto, ki si bilo rojeno od Marije Device, ki si rešnično terpelo in bilo na križu darovano in umorjeno za nas! O hvala in zahvala večna tebi o Jezus! od mene in od vsih ljudi, ki so bili, ki so, in ki bodo na svetu!

Počesena, moljena in hvaljena bodi, o presveta rešnja Kri, ki si tekla iz tolikih ran Jezusovih, ki si z vodo vred tekla iz njegove presvete strani, in ki si ravno taista tu na oltarju pričujoča! v življenju bodi moja krepost, v smerti moja pomoč in moje izveličanje!

O Jezus! ki te tu z živo vero gledam pričujočega pod podobo kruha, daj da gledam tebe z telesnimi očmi na dan sodbe z zaupanjem, in od takrat na vse večne čase z veseljem v tvojem nebeškem veličastvu.

Po Povzdigovanji.

O Jezus! ti si tu na oltarju skrit pod revno podobo kruha in vina! Ti si se ob času, ki si bil vidno na zemlji pričujoč, skril v revno človeško podobo in na zadnje si šel v temoto smerti, v temoto groba. Vse to si storil iz ljubezni do mene in do vsega človeškega rodu. Toda pri vsem tem, da si bil v revni človeški podobi na zemlji skrit, da se zdaj pa skrivaš pod podobami kruha in vina, vendarle trdno verujemo, da si ti, tu pričujoči! pravi Bog in človek, da si prava luč sveta, ki razsvetljuje temoto nevednosti, da si solnce pravice in usmiljenja, ki išeš zveličanje naše.

Ker si tedaj ti, o prava luč vse resnice, med nami, ne pripusti, o Jezus! da bi jez še kdaj po poti pregrehe in temote hodil, temuč daj meni, pa tudi vsem drugim, da mi vsi po poti tvojih zveličanskih postav in nasvetov živimo. Ti si iskal le samo naše zveličanje, daj da tudi mi odmerjemo po-

svetnim željam, in da išemo le nebeške sladkosti, le liubezen do tebe, do tvojega Očeta, do sv. tvojega Duha, in do vsih nebeščanov. Daj mi po ti tvoji luči spoznati, da je nar boljše ljubiti tebe, o Jezus! in vse to, kar pelje k tebi; sosebno, da je pot križev in težav, pot terpljenja, prava pot proti nebesom.

Ker si pa ti, o pričujoči Jezus! vsa pravica in usmiljenje, prosim te, opraviči mene in vse ljudi; vzemi proč od nas težo pregreh, in usmili se nas zavoljo tvojega terpljenja in tvoje smerti. Naj bomo očisteni, ki se vdeležujemo tvoje svete kervave daritve na križu s pobožno pričujočnostjo pri ti nekervavi daritvi sv. maše. Saj smo po Mariji, Materi tvoji in Materi naši, bratje tvoji, tedaj ne zaverzi nas, temveč reši nas od greha in od vsega hudega. Naj pa bodo tudi čiste duše naših umerlih očisene po zasluženju tvoje kervave smerti na sv. križu in tvoje nekervave daritve tu na altarcu. Vzemi jih po ti sv. maši v nebasa, da se veselé pri tebi na veke. Imenuj svoje ranje, ki so ti sosebno pri sercu, po imenu.

V. Tudi oni so živi udje Sinu tvojega, o Gospod!

O. Naj oni kmalo zadobijo dedšino, ktero jim je tvoj Sin s svojo kervijo in s svojo smertjo pridobil. *Oče naš.*

Kmalo po povzdigovanji prični, in do konca sv. maše premisluj, Marijno terpljenje pod križem pri Jezusovi smerti in pri njegovem pokopu; spominjaj se tega, da je umirajoči Jezus tebe po svojem ljubljencu sv. Janezu, svoji Materi izročil. Skleni za terdno, da kakor je Marija vedno bila sklenjena s tvojim Sinom, tudi ti hočeš vedno Jezusa v sercu s seboj imeti, ž njim živeti in ž njim umreti.

Sveti občutljaji do Marije po povzdigovanji.

O srečni mi na zemlji, ki smo tako dobro Mater zadobili. Ti si zares naša Mati o Marija! Božji Sin je na svet prišel, ter po Mariji človek, s tem pa tudi naš brat postal. Tedaj si ti tudi naša Mati, ki si Mati našega brata Jezusa.

Ko si ti o Marija pod križem stala, in si vidila, da ti bo kmalo odvzet tvoj Sin, ki si ga po tolikšnem čudežu božjem spočela in rodila, si ti vedela, da se to mora zgoditi, zavoljo odrešenja in izveličanja človeškega rodú.

Tedaj si ti voljno življenje Sinu tvojega nebeškemu Očetu darovala in si svoj velik dar sklenila z darom, ki ga je tvoj Sin sam na križu nebeškemu svojemu Očetu doprinesel, nam v odrešenje. S tim pa si se vdeležila djanja odrešenja Jezusovega, si pripomogla k odrešenju naših duš, ter si nas po duhovno porodila v sinove svoje, in pripomogla k našemu prerojenju, k oživljenju naših duš! Ti si tedaj s tem Mati živih postala; med tem, ko je bila Eva mati vsih mrtvih, zakaj vsi, ki so iz rodu Evenega, so otroci greha, tedaj mrtvi, dokler jih Marija s svojo prošnjo ne porodi v svoje otroke in jih Jezus ne prerodi k življenju, in k gnadi.

Tedaj pozdravljena, počesena bodi o Marija! Mati vsih živih. Ti si nam prinesla na svet s tem, da si nam Jezusa porodila, pravi živi kruh, ki nas poživlja k večnemu življenju. Sprosi nam, o ti spreljuba Mati živih, ker se po duhovno slehern dan Jezus sam, nar svetejši angeljski kruh, živež naših d š,

na altarju v novič porodi: da ga vselej vredno uživamo, in sicer tako, da on vedno v nas ostane in mi v njem, in da po tem nar svetejšem zakramentu živimo na večno.

Tvoje usmiljeno serce o Marija naj bo naša Hiša zlata! Ti si naš up, tedaj naša sprelepa zgodnja Danica! Ti si pomočnica nam v bogim grešnikom, tedaj Pribežališe in Tolažba naša; o pozdravljena, počesena bodi ti sladka naša Marija!

Pri obhajilu.

O Jezus! daj mi počivati na tvoji strani. Daj skleniti se t ojo kri z mojo kervijo, da vse strasti v meni potihnejo in se vmiri vse znotranje moje.

Prevzetnost in napuh, lakomnost in samopridnost naj nehajo v meni kraljevati; hudobna poželjivost naj nikdar več prostora v meni ne najde! Po tem nar svetejšem zakramentu naj se moja volja s tvojo voljo, o Jezus! popolnoma zedini, da bom le hotel, kar ti hočeš. Vlij v mene studenec tvoje milosti in tvoje gnade, in naj se ona slehern dan razodeva v meni z dobrimi deli, in naj me ona vodi noter do zadnjega. Naj po ti sklenitvi s teboj, o Jezus! postanem za vselej tvoj ljubljenelec, in Marije Matere tvoje sin. Bodi ti, o Jezus! moj brat, varuj moje telo, mojo dušo, uterjaj v meni vero, krepčaj zaupanje moje, in vžigaj zmerom v novič ljubezen v meni. Stori s svojo vsegamogočnostjo, da se grehu vselej odpovem, nedolžno živim in v tvoji ljubezni umerjem.

V. O Jezus! naj se povišuje slehern dan po tem nar

svetejem zakramentu število tvojih bratov in Marijinih sinov.

O. O Marija! stori, da brezštevilna množica tvojih sinov in tvojih hčer vsak dan bode nasitena in napojena k večnemu življenju pri Gospodovi mizi.

O Marija sladka Devica! ti si Mati Jezusova, tedaj te tudi vse, kar je v nebesih, in kar je na zemlji nar bolj časti za Bogom. Ker je Jezus kralj nebes in zemlje, ti pa si Mati njegova, *si gotovo ti Kraljica nebes in zemlje; tedaj pozdravljena, počešena bodi ti Kraljica vsih angelov vsih očakov, vsih prerokov! Blagrovana bodi ti Kraljica vsih aposteljnov, mučenčev in spoznovavcev! Pohvaljena si vselej ti Kraljica vsih svetnikov, vsih devic; ljubljena, poslavljenja povečevana bodi ti Kraljica vsih živih, vsih duš v vi-
cah in vsih nebeščanov!*

Hvala in zahvala tebi o Kraljica serca mojega na veke! Amen.

Po svetem Obhajilu.

V. Sveta Mati, studenec gnad in ljubezni, daj, da občutim s teboj bolečine tvoje, in da občutim nad seboj sad terpljenja Sinu tvojega.

O. Sprosi da kakor je tvoj Sin umerl, pokopan bil in od mertvih ustal, tako tudi jez terpim, umerjem in ustanem od mertvih.

Molitev.

O Mati Izveličarjeva! Ti si žegnana in nar sreč-
niši med vsemi ženami! ti si v svojem nar čistejem
naročji spočela Sinu božjega, si ga na svojih ramah
nosila, ga z neizrekljivo ljubeznijo preskerbovala, in

mu vedno z nar veči in nar zvesteji ljubeznijo vdana bila. Ti si po smerti sicer z veliko bolečino v sercu, vendarle z voljno potrpežljivostjo njegovo mrtvo, prebodeno truplo vzela v svoje naročje in si ga s tiho vdanoostjo položila v pokopališe: tedaj zavoljo vsih tih tvojih zaslug te prosim: daj mi, da postanem Jezusov ljubljeni učenec, ki mu bom vselej vdan s srcem in z dušo, in ki mu bom vselej služil z deli ljubezni božje. Daj mi, da Jezusa v sercu nosim in nič drugega, in da ga ne zapustim nikdar, temveč sklenjen ostanem ž njim za vselej. Mati lepe ljubezni, vžgi v meni in v vsih pravo ljubezen, da nas ona ogreva k svetemu življenju; da nas zbujajo k zatajevanju samega sebe, in da nas serčne dela k razširjenju vsega resnično dobrega med našimi bližnjimi. Nar zvesteji Devica! ti si po Jezusovem vnebohodu postala vesoljnemu svetu *svetovavka nar modreji; tolažnica žalostnih nar slajši; pomočnica kristjanov nar ljubeznjivši*, in pribežališe grešnikov nar bolj gotovo: tedaj stoj meni in vsem nam na strani v vseh okolišnah življenja, stori nam sladko vsako terpljenje s svojo pričujočnostjo, obvaruj nas vsih skušnjav in nevarnost, da zamoremo tako svoje in drugih zveličanje zagotoviti; tedaj smemo zaupati, da bomo gor vzeti v kraljestvo, v katerem ti kakor Kraljica se veseliš z Jezusom Kristusom, kateri je z Očetom svojim in s sv. Duhom Bog, od vekomaj na vekomaj. Amen.

Priporočilo Mariji konec sv. maše.

Tebi se izročim o preblaga sprelepa in usmiljena Devica Marija! z vsem, kar sem in kar imam.

In zares, kdo bi se pač ne izročil vsega tebi, ki si nar bolj mogočnega Gospoda, stvarnika vsih stvari, spočela, ga vsa vredna v sebi nosila, ga porodila, in ž njim v nar več ljubezni sklenjena živela. Tebe, o devic Devica! prošim, da vložiš tvojo sladko in toliko vredno besedico pri taistem Sinu, da mi odpusti vse raztrešnja in pomankljivosti, ki sem se jim prepustil v pričo tako nezrečeno svetega zakramenta. Ti, ki si po spočetju tega nar svetejšega Sinu svojega še bolj čista, še bolj nedolžna in še bolj sveta postala, ti stori s svojo prošnjo, da ta nar sveteji sv. zakrament mi oduzame vso nepopolnomast in me svetega prenaredi. O Marija! prošim te, naj me ta sv. zakrament po tvoji prošnji pri Sinu tvojem na duši in telesu tako posvečuje, da vse moje želje, moje djanje in nehanje tebi, o Bog! dopade; da, z eno besedo, ostanem otrok nebeskega Očeta.

Ti, o moja Mati preljuba! si potem, ko si bila spočela Sinu Božjega, veselje in radost svojo na znanje dala z navdušeno sledečo pesmijo:

Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu mojem Zveličarju;

Ker se je ozerl na nizkost svoje dekle; zakaj glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.

Zakaj velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime.

In njegovo usmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega boje.

Meč je skazal s svojo roko, in razkropil je napuhnjene v misli njih serec.

Mogočne je s sedeža vergel, in ponižne povzdignil.

Lačne je z dobrimi napólnil, in bogate prazné spustil.

Sprejel je Izraela svojega služabnika, in se je spomnil svojega usmiljenja.

Kakor je obljubil našim očakom, Abrahamu in njegovemu žaródu na vekomaj.

O s kakim občudenjem si tedaj ti o deviška Mati premišljevala srečo svojo nezmerno in nezapodajljivo!

O dobrotljiva, o usmiljena Mati moja! o ko bi pač tudi jez zamogel po prošnji tvoji gnado doseči, da bi ta sv. zakrament, to sv. obhajilo, (ako si ga prejeli) v mojem sercu užgalo taisto ljubezen, taisto gorečnost v dobrem, ki je tebe in po tebi svetnike večnemu Bogu dopadljive storila! Naj po tvoji pomoči o Marija! hvaležnost do Sinu tvojega, ki je zdaj pri meni kakor gost, v meni za vselej ostané živa, da ga ta moja hvaležnost ohrani v sercu mojem, kakor v sercu zvestega služabnika, od zdaj noter do smerti moje. Amen.

Prošnja blagoslova.

Gospod moj in Bog! ti si me s svojim nar svetejšim zakramentom očistil in posvetil; obvaruj v meni ti sam o Bog! neprecenljive darove svoje; vreduj ti sam moje življenje in zadržanje moje; varuj me zmot, vodi moje stopinje in ohrani me na poti zveličanja in vterdi dušo mojo na poti tvoje ljubezni; zdaj pa me pusti iti v miru, o trojediní Bog Oče, Sin in sv. Duh! Amen.

Spovedna pobožnost.

Greh je prostovoljno prelomljenje božje zapovdi. Greha nasledki so strašni. Človek zgubi po grehu gnado božjo, duša njegova postane mrtva; greh ga loči od Boga, greh človeku nakoplje večne, dostokrat pa tudi časne nesreče.

O človek! tvoja duša je stvarjena zavaljo Boga, da bi bil z njim sklenjen, in da bi se pri njem veselil na veke. In glej! po grehu zgubiš pravico do obojega! O ljuba moja duša! ali zamoreš le en sam trenutek živeti v prostovoljnem grehu, v prostovoljni ločitvi od Boga! v strašni nevarnosti, pogubljena biti, ako te neprevidoma smert prehiti, in te najde v grehu!

Po koncu tedaj, ljuba duša moja! verzi proč od sebe greh, poiši si v novič sprelepo obleko gnade, življenje dušno, ki ti ga usmiljeni Bog prav rad podeli, in sklenitev z njim, ki je naš Oče, naš prijatelj, ženin naših duš, in naša zgol dobrota.

Ker pa te vera uči, da vse to zadobiti zamoreš z vredno sprejemo zakramenta sv. pokore, hati ga sprejeti, ne odlašaj spoved, naglo, urno si poiši spovednika in odkritoserčno mu potoži vse svoje dušne rane in bolezni.

Ker pa je sprejema zakramenta sv. pokore kaj sveto in imenitno opravilo, poklekni najpred in moli nekoliko očenašev in češenamarij na čast sv. Duhu, da bi mogel vse svoje grehe spoznati, se jih prav skesati, terden sklep poboljšanja storiti, se čisto spovedati, in pokoro vredno dostati. Tudi Mariji Devici, angelu varhu in svojemu patronu se priporoči za pomoč, da bi mogel spoved vredno opraviti. Vsakemu teh na čast utegneš moliti en očenaš in eno češenamarijo.

Oče, Sin, sv. Duh, trojedini Bog! prosim te, dodeli mi milost, da bom mogel svoje grehe in njih število prav spoznati, se jih serčno kesati, prav spovedati in resnično poboljšati. Pomagaj mi milostno, dà se spomnim, kar sem te razžalil z mislimi, z željami, z govorjenjem, z gledanjem, s poslušanjem, z djanjem ali z zamudo dobrih del.

O usmiljena Mati Marija, pribežališe grešnikov! pomagaj mi zdaj, ko sem pomoči nar bolj potreben. Moj kerstni, birmski in drugi pomočniki, vsi svetniki in svetnice, prosite za me, da ta presveti veliki zakrament vredno prejmem. In ti moj zvesti angel varh, spomni me vseh grehov, ki sem jih storil v tvoji pričujočnosti. Sprosi mi pri Bogu moč, da se jih bom brez napčne boječnosti čisto in odkritoserčno spovedal Božjemu namestniku. Teh milost prosim po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Spraševanje vesti.

Spominjaj se nar prvič tega, ali nimaš na svoji duši kaj pozabljenega ali prikritega ali zamolčanega greha. Spomni se, svojega dozdanjega skesanja in žalosti zavoljo greha, ali nisi znabiti dozdej pre malo svoje grehe obžaloval, ali se jih še celo veselil, jih drugim pripovedoval in s tem jih v enake grehe zapeljeval. Spominjaj se, ali si po dozdanjih spovedih vse storil, kar ti je bilo od spovednika naloženega, ali ne?

Grehi zoper deset Božjih zapoved.

I. Veruj v enega Boga.

Zoper to zapoved greši; kdor ne veruje, da je le en sam Bog, gospodar sveta, življenja in smerti; kdor dvomi radovoljno nad resnicami naše svete vere; kdor Boga ne moli, ali pa da se sramuje, Bogu čast skazati; kdor si ne prizadeva spoznati zveličanske resnice naše vere; kdor govori zoper spoved, post, cerkvene šege, zoper sv. Očeta, škofo in duhovne; kdor obupa nad božjo milostjo; kdor ne moli zjutrej, opoldne in zvečer, pred jedjo in po jedi; kdor Boga ne ljubi, ali si ne prizadeva si pridobiti ljubezen božjo. i. t. d.

II. Božjega imena nepridno ne imenuj.

Zoper to zapoved greši: kdor brez potrebe imenuje Božjega, Jezusovega in Marijnega imena; kdor kolne, se roti ali druge draži, da kolnejo; kdor storjene obljube prelomi; kdor po krivem priseže; kdor se besedi svetega pisma ali katoliške cerkve v nespodobnih norčijah po nemarnem posluži; i. t. d.

III. Posvečuj praznik.

Zoper to zapoved greši: kdor ob nedeljah in praznikih nepotreboma ali brez privoljenja duhovne gosposke hlapčevske opravi dela ali delati ukaže; da po tem morda še clo očitno službo božjo zamuja in druge pohujšuje — kdor v dnevih Bogu posvečenih v zgolj veselji živi — kdor zamudi službo božjo, sv. mašo in pridigo, kdor odvraca druge od službe božje in kdor ostaja med službo božjo zunej cerkve.

IV. Spoštuj očeta in mater, de boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji.

Stariši greše: če se med seboj ne zastopijo, ali pa nasprot če je med njimi le posvetna, namesti božje in čiste ljubezni; ako ne skerbe nič, ali malo za dušno izrejo svojih otrok; ako zane-marjajo njih časno srečo; ako zapravljajo premoženje; ako ne dajejo lep izgled otrokom in družini v spolnovanji dolžnost, ki jim jih katoliška cerkev naklada zastran molitve, obiskovanja cerkve, sprejemanja sv. zakramentov, posta, delitve milovšine; ako otrokom pripuste nevarne družbe, veselja, glediša, ples, igre, obhojo z drugim spolom, nečimernost i. t. d; ako prosto brez premislika pred otroci govorijo to in uno, kar jim v glave pade, tudi nesramožljive reči; ako branijo otrokom sprejemo sv. zakramentov, duhovne vaje, ali se celo prestop v duhovski stan i. t. d; ako svoje otroke ne opominjajo, kadar jih vidijo na napčni poti i. t. d., ako za svoje otroke ne molijo.

Otroci greše: če svojim staršem ne skazujejo pokorsine, ki jim gre, spodobnega zadržanja in ljubezni — če jim gerde primke dajejo — če jih z gerdim zadržanjem žalijo in jeze — če jih zasramujejo in zaničujejo, če se jih sramujejo — če kaj hudega od njih govorijo — če jih v revšini in boleznih brez pomoči pušajo — če njih zadnje volje natanko ne spolnijo — če zanje ne molijo.

Bratje in sestre greše: če se ne ljubijo, če eden čez drugega tožijo, opravljajo eden drugega; če se pohujšujejo, se v greh zapeljujejo; če se eden drugega ne podučujejo, in ne opominjajo, kadar je kdo iz med njih na napčni poti; če si ne pomagajo eden drugemu v zadregi; če eden za drugega ne molijo i. t. d.

Podložni sploh greše: če svojim vikšim dolžnega spoštovanja, zvestobe in podložnosti ne skazujejo — od njih slabo govorijo, in njih napake razglasujejo — če jim z zanikernostjo škodo delajo — če se svojim vikšim v grešne reči vdajo — če njih povelj, naredb ne spolnujejo.

V. Ne ubijaj.

Zoper to zapoved greši: kdor bližnjemu ali sam sebi življenje vzame, ali sklene, da bo to storil, in take misli v glavi ima — kdor sam sebi ali drugim življenje krati in na zdravji škoduje, z nezmernostjo, s hudo jezo, z dolgim žalovanjem, z neusmiljenim strahovanjem, s škodljivimi jedmi in pijačami, s preobilnim delom, z nespodobnostjo, — kdor hudobno sebi ali drugim smert ali veliko nesrečo želi — kdor ima sovraštvo s svojim bližnjim — kdor je rad ježen, se v jezi roti — kdor s pohujšanjem dušo bližnjega umori.

VI. Ne delaj nečistosti.

Zoper to zapoved greši: kdor nespodobno govori, ali take pogovore z dopadajenjem posluša — kdor se prostovoljno v nevarnost poda, da v sebi skušnjavo k nečistosti obudi — kdor ponoči okrog roji, v nevarne tovaršije hodi — kdor nesramne poglede ima, in nespodobno dotika ali drugim kaj takega do sebe dovoli — kdor si priderzne do sebe ali do drugih kaj nesramnega storiti — kdor pregrešno znanje dela, in se z osebami drugega spola nesramno obnaša.

VII. Ne kradi.

Zoper to zapoved greši: kdor skriva ali s silo vzame, kar je bližnjega — kdor najdenih ali ukradenih reči nazaj ne da — ukradeno blago kupi, spravi ali vzame — kdor prevelike obresti ali čimže jemlje, si kaj sposodi ali proda, dobro vedoč, da ne more vrniti ali plačati — kdor druge poškoduje — kdor pokažene reči z vednostjo za dobre prodaja — kdor na polji, na travnikih, v hosti, na vertih, ali per pohištvih škodo dela — kdor goljaze per kupčiji, meri ali vagi — kdor kupi, kar se mu zdi, da je ukraden.

VIII. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.

Zoper to zapoved greši: kdor krivico zoper koga govori — kdor z lažmi bližnjemu dobro ime odvzame, ali ga v škodo pripravi — kdor krivo pričuje, kdor rad od grehov svojega bližnjega govori — kdor druge opravlja, morebiti celo sosesko in duhovne — kdor se iz potuhe prilizuje — kdor druge podpihuje, s tem zdražbo dela — kdor odvzete časti bližnjemu nazaj ne da.

IX. Ne želi svojega bližnjega žene.

Zoper to zapoved greši: kdor v nečistih mislih, željah in občutkih z dopadanjem ostane ali vanje res dovoli, ali kdor nespodobne sanje in misli radovoljno, z dopadanjem premišljuje i. t. d.

X. Ne želi svojega bližnjega blaga.

Zoper to zapoved greši: kdor ima misli in poželenje v sebi, da bi se po krivici kaj tujega polastil, koga prekanil ali mu ne dal plačila — kdor je drugim zavoljo njih sreče ali premoženja nevošljiv i. t. d.

Pet cerkvenih zapovedi.

I. Posvečuj zapovedane praznike.

II. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo per sveti maši.

Perva in druga cerkvena zapoved — Glej spredej v tretji božji zapovedi.

III. Posti se ob zapovedanih postnih dneh i. t. d.

Ob postnih dneh ni le zapovedano se mesnih jedi zderžati, temuč prepovedano je tudi se več ko enkrat do sitega na dan najesti. Pregreši se: kdor post prelomi, druge k temu napeljuje, post zaničuje i. t. d.

IV. Spovej se svojih grehov svojemu spovedniku nar manj enkrat v letu i. t. d.

Ali sim opravił ob velikonočnem času spoved in sveto obhajilo? — Ali se nisim pomankljivo in nevredno spovedoval? — Sim vselej vest natanko spraševal? — Ali sim vselej imel resnično in preserčno grevengo čez svoje grehe? — ali sim povernil, kar so mi spovednik ukazali? — Ali sim naloženo pokoro vselej natanko in zvesto opravił.

V. Ne obhajaj ženitve v prepovedanem času.

Prepovedani čas je: od adventa do svetih treh kraljev, in od pepelnice do prve nedelje po veliki noči. Tudi so drugi dnevi pokore in molitve, v kterih je prepovedan posvetni hrup, kratkočasnice in šumeče veselice.

Po mnogih grehih.

Poglavitni grehi so:

1. Napuh, 2. lakomnost, 3. nečistost, 4. nevošljivost, 5. požrešnost, 6. jeza, 7. lenoba.

Grehi v svetega duha so:

1. Prederzno v božjo milost grešiti, 2. nad božjo milostjo obupati, 3. spoznani keršanski resničci se ustavljati, 4. svojemu bližnjemu zavolj gnade božje nevošljiv biti, 5. do lepega opominjevanja oterpnjeno serce imeti, 6. v nespokornosti terdovraten ostati.

V nebo upijóči grehi so:

1. Radovoljni uboj, 2. mutasti ali sodomni greh, 3. zatiranje ubožcev, vdov in sirot, 4. delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utergovati.

Ptují grehi so:

1. V greh svetovati, 2. grešiti veleovati, 3. v drugih greh privoliti, 4. druge v greh napeljevati, 5. drugih greh hvaliti, 6. k grehu molčati, 7. greh pregledati, 8. greha se vdeležiti, 9. greh zagovarjati.

Sedem telesnih del usmiljenja:

1. Lačne nasititi. Tu se je treba sosebno dobro spominjati, kako da smo po svojem premoženju ubožcem sirotam in vdovam pomagali, ker je eden nar večih grehov ta, ako premožen svojemu revnemu bližnjemu ne pomaga. 2. Žejne napojiti, 3. popotnike sprejemati, 4. nage obleči, 5. bolnike obiskati; bolnikom streči, jim zdravnika, zdravila, dobro hrano, posteljsko odejo i. t. d. preskerbeti, je eden nar lepših in Bogu nar bolj dopadljivih del; 6. jetnike rešiti, 7. merlice pokopovati.

Sedem duhovnih del usmiljenja:

1. Grešnike svariti, 2. nevedne učiti, 3. jim prav svetovati, kateri svetovanja potrebujejo. Zlo zlo se pregreše, kateri vidijo bližnjega, sosebno mladenčca ali deklico v kaki hudi pregrešni nevarnosti, in jih iz strahu ali da bi se komu ne zamerili, s dobrim svetom in opominjevanjem nočijo rešiti iz nevarnosti greha, ter so jim vzrok njih dušne pogube; 4. žalostne tolažiti, 5. krivico voljno terpeti, 6. jim iz serca odpustiti, kateri nas žalijo, 7. za žive in mrtve Boga prositi.

Kesanje ali obžalovanje.

Potem ko si spoznal svoj greh in svoj dušni stan, si pred oči postavi nezmerno svetost in lepoto našega Boga, zavoljo kterega si stvarjen, in primeri k ti svetosti svojo pregrešnost. Pri tem se tudi spominjaj neizrekljive dobrotljivosti in usmiljenja Božjega, zraven pa si pred oči stavi svojo nehvaležnost, v kateri si Boga razžalil s svojimi grešnimi djani. Vses, z vsemi svojimi dušnimi in telesnimi močmi, si viseč le od Boga, in vendarle si ga žalil! In zraven tega pomisli, kaj za eno nezmerno škodo da ti je greh nakopal; vzel ti je gnado, vso dušno lepoto, in te večnega življenja pri Bogu nevrednega storil!

O toda, še se da vse popraviti, hiti nazaj k Očetu, in z žalostjo zavoljo greha storjenega kliči k njemu rekoč:

O moj Bog, vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sem z njimi razžalil tebe svojega preljubeznjivega Boga, neskončno svetost in dobroto, ki te iz celega serca ljubim. Terdno sklenem, si tvojo gnado svoje življenje poboljšati in rajši vse preterpeti, tudi celo smert, kakor da bi še s kakim grehom več razžalil tebe svojega preljubeznjivega Boga, ki si vsa svetost in

neskončna dobrota. Daj mi gnado, da bom mogel ta svoj sklep spolnovati, prošim te po neskončnem zasluženju tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

O preljubeznjivi Jezus, moj Odrešenik, prijatelj in dobrotnik moje duše, ki si zanj, svojo predrago kri prelil; ozri se milostno name in omeči moje serce, da se v njem obudi resnično obžalovanje vsih mojih grehov. Glej! jest sem tisti zgubljeni sin, ki sem zapravljajal tvoje premoženje; toda zdaj mi je iz srca žal za vso mojo nehyaležnost, s katero sem te tako silno žalil. Oh usmili se me še enkrat, pelje naj me tvoj angel k tvojemu namestniku, kateri bode ozdravil v tvojem imenu mojo bolno dušo in govoril besede hladila, mira in tolažbe nad menoj.

Ako je še čas, moli nektare očenaše za pravo obžalovanje, priporočuj se tudi Marii in svetnikom y ravno ta namen.

Sklep.

Da bo spoved veljavna, moraš terdno skleniti, da se res v greh ne boš več povernil. Še posebno moraš skleniti se večih grehov varovati, zakaj kolikor veči so grehi, toliko večji je razžaljenje Božje. K temu je ravno tako potrebno prav za stanovitno se odločiti: da se boš ogibal tistih ljudi, hiš ali krajev, kratkočasov itd., kjer bi zopet v greh zabredel, ako bi se jih ne varoval, pa da se boš hudemu nagnjenju ustavljal, storjeno škodo popravil, sovražnikom odpustil, dobro ime povernil. K temu pa je čez vse potreba Božje milosti, za katero moraš ponižno prositi. V ta namen ti utegne tudi ta-le moliteica nekoliko služiti:

Na novo spoznam, o Bog! kako nesrečnega so me moji grehi storili, iz celega srca mi je žal, da sem tako nepremišljeno, pa tudi hudovoljno tebe žalil. S tvojo pomočjo in milostjo prav za terdno sklenem, nikoli več od tebe se ne ločiti, rajši yse hudo terpeti,

kakor še kterikrat v greh privoliti ali pa v nevarno priložnost greha se podati. Še zdaj mi pomagaj, o moj usmiljeni Odrešenik! da se čisto skesano spovem in odvezo svojih grehov dosežem. Podpirajte pri Bogu to mojo ponižno prošnjo, Marija, moj angel varh, in vsi svetniki Božji, posebno pa vi imenitni spokorniki: Sv. Peter, sv. Marija Magdalena, sv. Auguštín; pa tudi vi prijatli nedolžnosti in mladosti: Sv. Alojzij, sv. Štanislav, sv. Katarína, sv. Barbara, sv. Neža, S. Kancij, Kocijan, Kocijanila in Prot. Oh prosite zame, ker zdaj se bo godila moja sodba pred namestnikom Božjim.

Spoved.

Ako ti je treba na spoved čakati, se tačas zvesto pripravljaj. Bog ne daj pri spovednici žlobodrati, nespametno se posmehovati, ali kaj enacega nespodobnega. Kdor kaj tacega počenja, ne vé, kaj je spoved, in njemu se bo taka prederznost grenko povračevala. Če si pa vse že opravil in se dobro pripravil, utegneš med tim moliti druge molitve, kake litanije, rožni venec itd. Kdar prideš na versto, reci klečé:

Prosim, duhovni Oče, svetega blagoslova, da bi se mogel svojih grehov prav in čisto spovedati. (Tisti čas, ko te blagoslovlujejo, se pokrižaj in moli precej očitno spoved:)

Jest ubogi grešnik se spovem Bogú Očetu vsega-mogočnemu, Marii Materi Božji, vsim ljubim svetnikom in Vam častitljivi mašnik, namestnik Božji, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil (povej tukaj kdaj), velikokrat in obilno grešil z mislimi, z željami, z besedami, z djanjem, z zamudo dobrih dél; posebno se pa obtožim, da sem—(zdaj se razložno in brez pomude spovej svojih grehov).

a) Vselej moraš pristaviti: 1. kdaj si bil zadnjič pri spovedi; 2. če si bil tudi odvezan in pri sv. Obhajilu.

b) Tiste grehe najprej povej, ki se ti naj hujši zdé in ne pozabi tudi števila grehov pristaviti. — Hujših gre-

hov ne pravi tje po verhu, ampak razloči po okolišnah, kjer je treba. Manjih reči ni treba na dolgo razkladati, s tem se le čas zgubi.

c) Spovednika se nikar ne boj, in ne zamolči nikoli nobenega greha, ko bi tudi naj veči in naj hujši bil! zakaj s tem bi sv. zakrament oskrnil in troje zadolženje bi bilo silno hudo, tvoja nesreča grozno velika. Ko bi te skušnjave motile kaj zamolčati, prosi sv. Duha za serčnost in ne hodi k spovednici, dokler nisi prav terdno sklenil čisto se spovedati.

d) Ako te spovednik kaj praša, moraš ob kratkem in razločno odgovoriti. Varuj se lagati, da boš to in to spolnil, ako v sercu drugač misliš, sicer bi bila tvoja spoved neuredna.

e) Dobro poslušaj, kar ti spovednik naloži, da boš spolnil. zakaj k temu te reza dolžnost veže.

f) Kadar spovednik odvezo moli, obudi obžalovanje ali grevengo, čez vse svoje grehe, in kadar mašnik križ čez tebe stori, pokrižaj se tudi ti.

g) Ako nisi odvezan, Bog ne daj k sv. Obhajilu hoditi, storil bi rop Božji. Opravljaj na tanko pokoro in gotovo moraš zopet ravno tisti čas k spovedi iti, ki ti ga je spovednik odkazal.

h) Po spovedi ne smeš nikoli naravnost iz cerkve iti: tako delajo le nar bolj prederzni nehvaležniki in divjaki. Poklekni na stran, zahvali s celim srcem Boga, ki ti je grehe odpustil, opravi molitve po spovedi, začni opravljati naloženo pokoro, ako je primerno.

Po spovedi.

Morebiti bo naj bolj primerno precej po spovedi moliti nektare očenaše in češenamarije: na čast sv. Trojici za zahvalo; na čast Kristusovemu terpljenju za nadomestovanje, ako bi bilo po človeški slabosti kaj pomanjkljivega; na čast Materi Božji za pravo poboljšanje.

je; na čast angelu varhu, da te varuje nevarnosti greha; na čast svojemu kerstnemu pomočniku za stanovitnost itd.; naloženo pokoro.

Molitev.

Hvali moja duša Gospoda, in vse, kar je v meni, naj povišuje njegovo sveto ime. Hvali moja duša Gospoda, in ne pozabi njegovega usmiljenja! On ti je milostno odpustil tvoje grehe, ozdravil te je tvojih slabost; tvoje življenje je otél pogube, skazal ti je svojo milost in usmiljenje. O Gospod, kako si ti prizanašljiv, milostljiv in usmiljen! Nisi z menoj delal po mojih grehih, nisi mi povračal po moji hudobii; temuč rešil si me zopet mojih grehov. Kakor se oče usmili svojih otrok, tako si se ti, o moj Bog! usmilil mene ubozega, skesanega grešnika. Iz ljubezni do tebe, o predobrotljivi Bog! se bom zanaprej vsih grehov varoval, zares sem pripravljen rajši umreti, kakor tebe še s kakim grehom več razžaliti. Podeli mi k temu sklepu potrebno moč po Jezusu Kristusu, Gospodu in Zveličarju našem. Amen.

Sveta Marija, Mati Božja! ki si tolikim grešnikom sprosila spreobrnjenje, pokoro, pa tudi stanovitnost do konca: ozri se tudi name z milostnim očesom in sprosi mi to neprecenljivo milost od Jezusa Kristusa, našega Gospoda.

Sveti angel varh! vari me po vsih mojih potih; vsi svetniki in izvoljeni Božji! prosite za-me, da nikdar več ne zgrešim steze čednosti in zveličanja. Amen.

Glej! kako srečen si zdaj; Jezusovo zasluženje na sv. križu te je očistilo greha, ti je prineslo gnado, te je spravilo z večnim Očetom; in odperte so ti v novič nebesa! O kako srečen si; zdaj si opravičen, z Bogom zopet sklenjen zopet, njegov otrok.

O varuj se novega greha, boj se ga, kakor nar hujega strupa, nar veči nesreče. O blagor tibi! kako

tepa je tvoja duša, kako veseli so te angeli, s kako veliko ljubeznijo te v novič objame Kristus nebeški ženin naših duš.!

Da pa se boš zamogel ohraniti v zdanjem presrečnem stanu, sprejmi večkrat zakrament sv. pokore, vsaki mesec, in ako moreš še pogosteje. Bolj ko se očiščuješ, bolj bodeš spoznal svoje enotranje rane in bolezni. Večkrat ko se uredno spoveš, bolj boš uterjen v dobrem, manji bodo nevarnosti, ki spravljajo dušo s prave poti, in bolj in bolj bo sklenjena duša tvoja z Bogom (Sv. Laurenz Just., Sv. Krizostom, kralj sv. Ludovik IX; sv. Alfonz Liguori; sv. Korel Baromej; sv. Frano Salezij i. t. d.). Ne boj se v ti reči nobenega, ne imej ozir na nobenega; in vedi, da v ti reči imaš slušati le zapovedi in nasvete naše katoliške cerkve in da v dušnih rečeh imajo govoriti le modri dušni pastirji in cerkveni višji.

Sveto Obhajilo.

Ljubi kristjan, vse svoje moči dobro zberi, da se vselej vredno in skerbno k sveti večerji Gospodovi pripraviš. Bati se je, da jih je zato tako malo stanovitnih, ker v mladosti preveč nepremišljeno k sv. Obhajilu hodijo. Skerbno se pripravi k tej preimenitni nebeški gostiji, da se vredno skleneš z večnim Ženinom svoje duše, kateri ima veselje sedež imeti v tvojem sercu, ako je čisto. Premisli preobilne dobrote, ki bo z njimi tvojo dušo obogatil. On ti bo 1. pomnožil posvečujočo milost ali gna do Božjo; 2. odpustil ti bo vse male grehe; 3. razsvetlil ti bo um; 4. volji tvoji moč dal, da se boš ložej hudega varoval; 5. oslabil in poterl tvoje hude nagnjenja in strasti; vterdil tvojo stanovitnost v milosti Božji; 7. dal ti bo zastavo večnega življenja.

Vari se pa pred vsim nar bolj nevrednega Obhajila, ktereга se tisti deležen stori, kteri z zamolčanim smertnim grehom to angelsko jed vžije, ali pa je sploh terdovraten in brez vsega poboljšanja — v smertnem grehu. Tak nesrečen človek stori s samim nevrednim Obhajilom nov smertni greh, ki je veči, kakor vsi drugi, in on sam sebi sodbo in pogubljenje jé, kakor apostelj pravi. Bog obvari vsakterega tolike nesreče!

Ne pozabi pred sv. Obhajilom opraviti, kar si se učil v keršanskem nauku. 1. Obudi vero, upanje in ljubzen; 2. moli ponižno presv. Rešnje telo; hvaležno premišljuj Jezusovo terpljenje in smert; 4. obuduj v sercu ponižnost, poterpežljivost, čislost in druge čednosti, posebno pa glej, da nisi s kom v socraštvu, kadar imaš iti k večerji pohlevnega Božjega Jagnjeta. V tacih djanjih imaš zlasti priložnost vaditi se o večerih, kadar greš drugi dan k sv. Obhajilu.

Djanje vére.

Moj Bog! verujem v tebe pravega živega Boga, edinega v natori in trojnega v osebah: Očeta, Sina in svetega Duha; verujem, da je Sin Božji, druga oseba v sveti Trojici, za nas človek postal, terpel in umerl; da je tretji dan od smerti vstal, in da po svojem v nebohodu sedí ob desnici Boga Očeta in bo prišel sodit žive in mrtve; verujem, da je Jezus Kristus svete zakramente postavil, da nobeden brez vere in kersta, in po tem, kadar v greh pade, brez pokore zvelican ne bode; verujem, da je gnada Božja vsem potrebna, verujem tudi, da ti, moj Bog! vse dobro z dobrim in vse hudo s hudim plačuješ, da nam naše zasluženje samo po tvojem zasluženji pomaga; verujem neumerjočnost človeške duše; verujem zadnjič tudi vse, kar si ti po svoji sveti katoliški cerkvi zapovedal verovati, in da zunaj taiste nobeden zvelican ne bode. Vse to pa za to verujem, ker si ti to razodel, kteri si večna mo-

drost in resnica. V ti in za to kakoliško vero želim živeti in umreti. O moj Bog! potrdi me s svojo gnado v ti sveti veri.

Djanje upanja.

Moj Bog! terdno upam po zasluženji, terpljenji in smerti svojega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa zadobiti odpušenje vsih svojih grehov; zaupam s tvojo gnado in pomočjo tvojo voljo dopolniti, greha se varovati, in tako večno veselje in zveličanje doseči. In vse to upam zato, ker si ti, moj Bog, to obljubil, ki si vsegamogočen, neskončno dober in zvest v svojih obljubah, kateri ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti. Moj Bog in Gospod, stori še večí to moje upanje.

Djanje ljubezni.

Ljubim tebe, moj Bog, iz celega serca in čez vse, za to, ker si ti sam v sebi naj večí, vse ljubezni in časti vredna dobrota in lepota. Iz te ljubezni do tebe je meni močno žal zavoljo vsih grehov mojega celega življenja, ker sem z njimi tebe, svojega Boga, razžalil, in sklenem od zdaj na daljej tebe, svojega Boga, nikoli več ne razžaliti; tebi samemu želim služiti, tebi v vsih rečéh dopasti, svojega bližnjega hočem zavoljo tebe kakor sam sebe ljubiti, in tako želim v ti ljubezni živeti in umreti. O Bog! vžgi v meni ogenj svoje ljubezni, da bom v sercu gorečo ljubezen do tvoje dobrote vedno ohranil. Amen.

Počesevanje.

O naj vikši Gospod nebés in zemlje! Tebe vse nebesa molijo in trume nebeških duhov ti neprenehoma pojejo: Svét, svét, svét! Tudi jest te molim, trojedini Bog! molim te, o Gospod Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek! in spoznam, da si ti moj Odrešenik in

Zveličar, moj poslednji cilj in konec. Ker je pa moja molitev in počesovanje vse preslabo in nevredno, torej darujem v molitev in česenje neskončnemu Bogu Jezusu najsvetejši Serce, njegove rane in terpljenje, in sicer tako, kakor se to presveto Serce v tabernakeljnu samo neprenehoma daruje. Darujem ti tudi, o moj Bog! česenje preblazene Marije Device, vsih angelov, svetnikov in izvoljenih v nebesih in vsih vernih kristjanov na zemlji. Česen in hvaljen bodi, Bog Oče, ki si me stvaril; Bog Sin, ki si me odrešil in si iz ljubezni do nas v naj svetejšem zakramentu pričujoč; Bog sveti Duh, ki me v sv. zakramentih posvečuješ: česena moljena, hvaljena bodi presveta Trojica, edini Bog, od kterega je vse, kar koli sem in kar koli imam. Amen.

Obžalovanje in hrepenenje.

Bojim se, o Jezus! te k sebi vabiti, ker spoznam svojo silno slabost in neštevilne zanikarnosti. Žal mi je iz celega serca in iz cele duše zavoljo moje tolike merzlotе, neobčutljivosti, nehvaležnosti in tolikih vsakdanjih razmišljenost in pregreškov, s kterimi sem tvojo nezmerno ljubezen žalil, in strah me je pred te se približati. Ker si pa sam razodel, da je tvoje veselje biti s človeškimi otroci; zato te ponižno prosim, nikar tudi mene ne zaverzi, ki skesan in poboljšan k tebi pridem in se želim skleniti s teboj, s svojim pravim živim Bogom. Pridi tedaj k meni, kakor k Caheju in prinesi mi zveličanje; ozri se name, kakor na Petra, in odpusti mi; obrni se k meni, kakor k razbojniku na križu, in bodi mi milostljiv!

Prošnja.

Prosim te, o usmiljeni Jezus! nadomesti v meni, kar je pomanjkljivega, odpusti kar je grešnega; stori močno, kar je slabega; razsvetli kar je temnega; očisti, kar je premalo čistega; povzdigni, kar je nezaupnega,

in stori, da se z dobro vestjo in z veselim srcem s teboj sklenem in na vekomaj tvoj ostanem. Amen.

O Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša. (*Reci trikrat.*)

Sveto obhajilo daruj presv. Trojici v čast in v hvalo in v zahvalo za prejete dobrote; in daruj ravno sprejetega Jezusa nebeškemu Očetu v prosivni dar za vse dušne in telesne dobrote, v tolaživni dar zavoljo storjenih grehov. Skleni se v duhu z Marijo, z angeli in svetniki, z vsemi kristjani, ki danes tudi sv. obhajilo sprejmejo. Sosebno Boga prosi, da naj tebi ali pa drugim kakšno posebno gnado podeli zavoljo tega sv. obhajila in ne pozabi nikdar darovati sv. obhajilo za duše v vica.

Obhajanje in prenehanje.

Bojim se, o Jezus, da ti sebi vidiš, ker spoznam svojo silno slabost in nečisto srce in iz cele duše molim te, da mi

Po sv. Obhajilu.

Čas po sv. Obhajilu je silno imeniten, torej se vari razmišljenja in te le imenitne reči opravi: 1. Zahvali Jezusa; 2. moli ga v tvojem srcu pričujočega; 3. prosi ga za pomoč, da bi saj v noben smertni greh nikoli ne padel; 4. obljubi mu zvestobo do smerti, ko bi te imelo še toliko premagovanja stati; 5. obudi vero, upanje in ljubezen; 6. prosi ga pomoči tudi v telesnih težavah in potrebah.

Molitev sv. Ignacija.)*

Duša Kristusova posveti me; Telo Kristusovo reši me; Kri Kristusova napoji me; voda iz strani očisti me. O dobrotljivi Jezus, usliši me; v svoje svete rane

*) S to molitvijo je sklenjeno 300 dni odpustkov, kolikorkrat se skesano moli; duhovni po maši in verniki po sv. Obhajilu pa zadobé z njo vsakrat 7 lét odpustkov; in kateri jo vsak dan pobožno molijo, zamorejo enkrat na mesec z navadnimi pogodbami popolnoma odpustek zadobiti (Pij IX. pros. 1854.)

skrij me; ne dopusti mi ločiti se od tebe, pred hudobnim sovražnikom brani me; ob smertni uri moji pokliči me; in zraven sebe posadi me, da z angeli bom hvalil te — vse večne čase. Amen.

Občutljivi vselja in zadovoljnosti po sv. obhajilu.

Najdel sem, ktereга ljubi duša moja, sklenjen sem z njim, držim se ga, in ne pustim ga nikdar več. Jezus, ki sem ga ravnokar sprejel v serce svoje, in ki ga je za vselej objela duša moja, je tedaj popolnoma moj! O sreča nezapopadljiva ta: O veselje prečudno in čez vse sladko to! O in zakaj bi se jez ne štel cez vse srečnega: Ali ni Jezus večji, boljši, mogočnejši od vsacega pozemeljskega očeta, ali ni on skerbnejši, milejši, ljubeznivši od vsake matere na zemlji! Kje so stariši, da bi toliko storili za otroke svoje, kakor stori Jezus za nas, ki sem ga ravno kar sprejel? Ako nimam mater, nimam Očeta, imam pa tebe o moj Jezus! ti o nar boljši Gospod, od danes naprej si mi oče, si mi mati. Če pa tudi še imam stariše, in če tudi so mi še tako dobri, ti o Jezus! si še boljši, ti si viši od njih; ti si tudi mojim starišem več ko oče, več ko mati, ti si jim vse, ti si in bodi tudi njim nar drajši zaklad.

Dalje, ali ne boš veselja kopernela duša moja, ali se ne boš radovala zavoljo pričujočnosti Jezusa samega pri tebi? Iše si slehern človek koga, da bi ga ljubil: ženin iše neveste, nevesta ženina, prijatelj prijatla, brat brata, sestra sestro; in glej duša moja, ti si najdlja ravno kar več, ko so vsi ti!

Jezus je tebi več, ko vsak ženin te zemlje, ko vsaka nevesta. On je ne le nar lepši iz med vsih človeških otrok, temveč je lepši od vsih angeljev; ne kerubini, ne serafini, celo tudi Marija ne doseže lepote, prijaznosti, ljubeznjivosti tega ženina. Zvesti so si bratje, sestre v ljubezni, si pomagajo v nadlogah in britkostih, toda od njih zvesteji je Jezus, ki si ga ravno zdaj

sprejela, o ti presrečna duša moja! In ali ni zares zvest, ali ni zares dober, ki vsak dan, po vsih krajih, samega sebe z vsemi svojimi zakladi se slehernemu daje, da ga obiše, da se ž njim pogovarja, da mu vse potoži in da ga sprejme, ter da se edino ž njim sklene, kadar koli le hoče! Ako tedaj tudi nimam na svetu nobenega, da bi me ljubil; ako sem sam na svetu, sem zapušena srota, ali zapušena udova, samotni revež, ako mi je cel svet nezvest postal, sem zaničvan, preganjan, nič ne de, tebe o Jezus imam vselej, ki si nar bolji ženin, nar bolji brat, nar bolji in ljubši, ko vsaka sestra, zvesteji od vsacega prijatla. Nasprot pa, če tudi imam dosto dobrih prijatlov na svetu, brate in sestre, in ljudi, ki me serčno ljubijo, ti o Jezus! ki te imam v sebi, me ljubiš še bolj, ti me ljubiš nezmerno, tvoja ljubezen si ostane zmerom enaka in nikdar ne mine, ti se mi daš samega sebe z vsemi svojimi dobrotami popolnoma v last!

Svet ljubi bogastvo, poželi denar, si zida palače, si kupuje dragine, si zaljša in kinča svoje stanovanja.

Jez pa sem v tih rečeh revež, ne posedem tega. Toda pri vsem tem, o ali nisem bogateji od vsega sveta zdaj, ko imam Tebe o Jezus v sebi! Ti sam v sebi si nar bolj popolnoma bitje, nar bolj zveličani, nar svetejši Gospod! v tebi je nar večji bogastvo vsega tega, kar mora vsakemu človeku nar drajšega nar bolj zaželenega biti. Ti si naš cilj in konec, ti si Gospod, ki samega sebe užiti, gledati daješ izvoljenim na veke; tedaj si ti nar večji in nar prvo bogastvo slehernemu človeku, ti si naš neprecenljivi zaklad, ti naš biser, ki več velja ko vsa zemlja, več ko vse zvezde, več ko solnce in luna in več ko vse nebesa. In, o sreča za-me! tebe imam, ti si moj, ti si mē objel, in si se mi popolnoma v last dal, kaj mi še manjka! Kaj mi bo tedaj mar za bogastvo pozemeljsko? In ako ga tudi po božji previdnosti dosto imam, o prav nič nimam serca vezanega nanj, poslužiti se ga hočem le tebi v čast in

v hvalo, bližnjemu v prid, in duši moji v zveličanje; pravo bogastvo pa išem le v tebi, o Jezus! ti moj zaklad, moja sreča, moje vse!

Sem bil nesrečen, sem doživel veliko zgubo, ali me znabiti v prihodnje kaj tacega še čaka!

O nič ne de; ako je tako tebi o Jezus! ušeč. Kaj mi more biti mar začasne nesreče, začasno zgubo, ako tebe o Jezus! posedem. Ti si v meni, jéz sem v tebi, mi dva sva sklenjena edino, in kadar sem tako edino sklenjen s teboj, v tebi imam vse, tedaj mi nič ne manjka. Zraven tega najdem v tebi zopet vse kar sem znabiti zgubil.

V tebi počivajo starši moji, prijatli, bratje, sestre, ljubljeni moji; tedaj ako posedem tebe, o Jezus! najdem v tebi tudi vse taiste, ki sem jih nekda j imel, pa potem zopet zgubil.

Hvala in zahvala toraj tebi, o Jezus! zavoljo milosti in dobrotljivosti tvoje, s katero si samega sebe meni podelil! Čast, veličastvo, ljubezen, vdanost, bodi tebi, o Jezus! v presvetem zakramentu Rešnjega telesa tvojega od vsih nebeščanov, od mene, od vsih mojih od vsih ljudi, od vsih vernih duš v vica h. Amen.

Razni občutki po sv. Obhajilu.

O Jezus, večna moja dobrota, večno moje veselje! zdaj si moja posest, zdaj živiš v meni in jest v tebi. Vekomaj moljen, češen in hvaljen bodi za to nezmérno čast, ljubezen in dobroto! Ker se pa sam ne morem vredno zahvaliti, torej ti darujem v naj priserčniši zahvalo tvoje lastno serce z vsim tvojim neskončnim zasluženjem. Kličem tudi Marijo, vse angele, svetnike in izvoljene Božje, sklenite svojo ljubezen in zahvalo s slabo zahvalo mojega grešnega serca, in v edinosti z njimi te hočem vse večne čase v mislih, željah, besedah in djanjih poveličevati, ljubiti in hvaliti za tvojo nezmer-no dobroto. Oh zavoljo svojega preobilnega zasluženja sprejmi mojo zahvalo!

Iz ravno tega namena se ti zdaj in za vselej, o Jezus! popolnoma vdam, podvčerjem in izročim z vsim, kar sem in kar imam. Tebi hočem služiti, tebi delati, tebi počivati, tebi živeti, tebi umreti, tvoj na vekomaj biti. Daj mi, o Jezus! zares rajši umreti, kakor z grehom se od tebe ločiti. Dodeli mi, o usmiljeni Odrešenik! tako močno pomoč, da bom vsaki čas pripravljen, rajši življenje dati, kakor pa tebe razžaliti. Poterjaj me v skušnjavah, tolaži me v britkostih, podpiraj in povzdiguj me v obupljivosti, vari v sreči, vodi me v nesreči, bodi z menoj v bolezni, zveličaj me v smerti.

Obudi vero, upanje, ljubezen.

(Glej stran 195).

Ljubezen k sercu Jezusovemu.

O naj slajši in naj svetejši moj Gospod Jezus! iz globočine svojega serca te ljubim, in iz serčne ljubezni do tebe poljubim rano tvojega Serca. Vse svoje dni si ti mene ljubil, me v svojem ljubijočem Sercu nosil, in na pripomočke mislil, kakó bi me k svoji Božji ljubezni pripeljal in zveličal. O dodeli, dodeli, mi moj Jezus, da bo ta tvoja močna ljubezen tudi mene nase potegnila in me z naj priserčniši ljubeznijo do tebe vnéla. O da bi te zamogel jest le saj nekoliko malo po spodobnosti in vrednosti ljubiti! Le za eno samo kapljico iz morja tvoje neskončne ljubezni te prosim, naj ona kane v moje merzlo serce, in vnel se bo v njem ogenj prave, goreče in delavne ljubezni do tebe in do mojega bližnjega. O sladko Serce Jezusovo, ti Serce mojega serca, ti zaklad moje duše, ti tolažilo mojega duha! tisuč in tisučkrat se ti zahvalim za silno veliko ljubezen, katero imaš do mene, in želim in hrepenim jo poverniti s tem, da tudi jest tebe s hvaležnim in ravnim srcem ljubim. Torej serčno ljubezen vnovič obudim do tebe; ljubim, ljubim te, o Jezus! le sama tebe želim ljubiti, v znamenje te svete ljubezni te

v svoje revno serce zaprem. Posveti, o posveti ga, in napolni ga s pravo, resnično in gorečo ljubeznijo. Amen.

Priporočanje v Serce Jezusovo.

Molim te, o Serce Jezusovo, iz cele moči svoje duše, in ti skazujem pravo božjo čast in poniževanje pred tvojim neskončnim veličastvom. Ker ti si naj imenitniši zaklad, ki ga spoznam. Ti si prava skrinja miru in sprave, v kateri Božja natóra počiva. Tebi posvečujem in darujem svoje serce z vsimi mislimi, željami; besedami in deli, in naj bodo vse po tvojem božjem Sercu v večno čast ravno tega tvojega naj svetejšega Serca doprinašane. O ti prebodeno Serce Jezusovo! v tvojo globoko rano zaklenem jest svoje serce, da ga nobena sila več iztergati ne bo mogla, da bo moje serce tvojo ljubezen in moč iz tvojega Serca, o Jezus! zadobilo, in vse svoje želje po volji tvojega Serca ravnalo. Amen.

Po svetem obhajilu tisti dan imaj v Bogu zbrane misli. Varuj se greha; ako se nekoliko pregrešiš vsled človeške slabosti, se hitro in s skesanim srcem obrni k Jezusu, in ga prosi, da naj te nikdar ne zapusti. Vsako jutro, ali se že zamoreš s tel. sno pričujočnostjo ali le z duhom vdeležiti sv. maše, ponovi sklenitev z Jezusom v duhovnem obhajilu. Kadar te skušnjavec moti, in te zapeljuje v poprešnje pregrehe, samega sebe opominjaj rekoč: o kako bi mogel zopet prostovoljno v tako nesrečo zabresti, da bi grešil, ter Jezusa zgubil, ki sem ga ne davno sprejel! o nikdar več ne bom grešil; beži proč od mene skušnjavec, zapusti me za vselej o nesrečni, o gerdi greh, beži od mene proč, vzrok mojega greha! Ti pa o Jezus ostani pri meni in ne zapusti me!

Potem naj bo tvoja nar. veči skerb ta, da se po slehernem sv. obhajilu sosebno v eni čednosti vadiš; tedaj boš vselej k prihodnjem sv. obhajilu z novo čednostjo olepšan priti, in s tem Jezusu dopadljiv dar hvaležnosti na oltar položiti zamogel.

Že iz tega lahko posnameš, koliko ti bodo svete obhajila koristile, in kako dobro da je, se pogosto z Jezusom v sv. obhajilu skleniti.

Ia še od druge strani bodeš lahko spoznal korist vrednega in sicer pogostega sv. obhajila.

Vera namreč nas uči, da smo po Jezusu Kristusu edino sklenjeni s svetniki v nebesih, z vernimi dušami v vicah, in z verniki na zemlji. Vse svoje dobra dela tedaj doprinašamo svetnikom v čast, dušam v vicah v rešenje iz vic, in vernikom na zemlji v pomoč. Nar lepši, nar svetejši, nar bolj zveličansko opravilo naše pa je sv. obhajilo. Tedaj sveto obhajilo sprejemamo, da svetnikom čast skažemo, da dušam v vicah pomoč donašamo, in da vernike, brate in sestre svoje v Kristusu podpiramo po poti proti večnosti.

Darujmo tedaj sv. obhajilo vsakibart za enega ali za več iz med svojih bližnjih, posebnó za tiste, ki bi radi sv. obhajilo sprejeli, pa ga ne morejo, kakor so delavci, posli, bolni, vojaki, kupčevavci, mornarji, verni prebivavci gorá, pušav in dežela po drugih delih svetá, kamor duhovni malokrat pridejo; — kakor tudi za tiste, ki vsled pomankljivega spoznanja sv. obhajilo sprejemati nočejo; — ti so, n. pr. nekteri ljudje viših, imenitnijih stanov, bogatini, prebivavci mest i. t. d. katerim so veselja in kratkočasi ljubši, ko gospod Jezus v presv. Rešnjem telesu. — Da se pa v ti reči kaj več storiti zamore, je treba pogosto in vselej prav vredno prejeti Jezusa v sv. Rešnjem telesu; in kteremu je dana sreča pogostega sv. obhajila, naj ga posebnó tudi za duše v vicah sprejema, da jim pomoč in rešenje prinese.

Kdor je ud ene ali več bratovšin, in tedaj večkrat popolnoma odpustkov deležen postane, naj po sv. obhajilu moli pet očenašev in pet česnamarij v prid keršanske in katoliške cerkve, za sv. Očeta, za škofe in duhovne; za razširjenje vere in cerkve, za spreobrnjenje grešnikov, krivovercev in nevernikov.

Potem pa naj našteje taiste duše ranjih umerlih, ki so mu sosebno pri sercu, in naj za nje daruje popolnoma odpustik. Pri tem naj se spominja večkrat tudi umerlih revežev, sirot, udov in družih tacih, ki nimajo znabiti nobenega, da bi sosebno za nje molil, ki nimajo na grobu nobenega znamnja, ki se morabiti še nobedenkrat kaka sv. maša za nje brala ni.

Nar bolji bo, si darovanje sv. obhajila vrediti, da se kaka oseba ne pozabi, kateri smo hvaležnost in ljubezen dolžni. Tedaj daruj Bogu eno obhajilo za svoje stariše, žive ali mrtve; drugo za taiste, ki so te izrejevali, podučevali, ti pomagali k boljšemu stanu, ki so še živi, ali pa že mrtvi; tretjo obhajilo za brate in sestre in taiste, s kterimi si s posebnimi vezmi božje ljubezni zvezan, naj bojo ali še živi ali že mrtvi; i. t. d.

Tako bodo tvoje sv. obhajila živim in mrtvim v prid in v pomoč, tebi pa bodo prinesle ne le zveličanje, temveč ti bodo v nebeški venec nar lepši, nar dražji biser uložile.

Molitev pred pridigo.

Moje serce je pripravljeno in željno slišati tvojo besedo; tvoj uk in tvoje opominovanje hočem ponižno sprejeti. O Jezus! luč sveta! razsvetli moj um, očisti in pripravi moje serce. Sveti Duh, kateri nas s svojo sveto gnado razsvetljuješ, vžgi v mojem sercu ogenj Božje ljubezni, da po Jezusovih naukih zvesto živim in večno srečo dosežem. Amen.

Molitev po pridigi.

Zahvaljen bodi, o Gospod! da si mojo dušo s svojo božjo besedo nasitil. Jezus Kristus! ker si tako žlahtno seme svetega nebeškega nauka na njivo mojega serca vsejal, prosim te, dodeli mi gnado, da Božja beseda, ki sim jo slišal, obilni sad dobrih del obrodi, da z

njimi večno življenje zaslužim. Prosim te, o Jezus! dodeli mi gnado, da vselej po tvojih naukih zvesto živim, in se nikdar več od tebe ne ločim. Amen.

Ko je pridigar svoj govor sklenil, povzemi vse taisto iz njega, kar je nar bolj ganilo tvoje serce. Ponovi v sercu večkrat čez dan slišani poduk, spominjaj se ga vsak dan tedna, in vravnaj življenje svoje po njem. Tudi druge udeleži slišanega podučevanja, in jih prosi, da naj živijo po njem. Ako znaš pisati, si ta navk z malimi besedami zapiši, da ga ne pozabiš.

Sosebno dobro bo, v družini, govoriti od naukov, ki jih duhovni v nedeljah oznanujejo v hiši božji, namest da bi družba opravljala in obrekovala druge, in se udeleževala pokvarjenja dobrega imena.

Pred vsem pa se varuj pridigarje oponašati, zaničevati njih govore ali zavoljo deklamacije, to je obnašati pri oznanovanju božje besede, ali pa zavoljo zapopadka njih govora, ki ti, bodi si iz ktereга uzroka koli, ne dopade. Ne glej na njih veliko in lepo, ali pa majhno in slabo zgovornost in učenost, ne na njih zunanjo postavo, tudi ne na njih okolišne

Spominjaj se pa vselej tega, da pridigar oznanuje namest Kristusa božjo besedo; poslušaj tedaj cerkvene govore duhovnov vselej z dobrim namenom, se kaj svetega naučiti.

Iz vsake tudi še tako slabo vravnane pridige, se lahko kaj naučiš; in ako bi ne bilo družega, kakor da slišiš oznanovati iz ust božjega namestnika presv. ime Jezus, zadosto naj ti bo, že samo to nar slajši ime „Jezus“ naj vžiga serce tvoje k zmerom večji ljubezni.

Litanije

od svetega Rešnjega telesa.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog,

Sin, vsega sveta rešnji Bog!

Sveti Duh, resnični Bog,

Sveta Trojica, en sami Bog,

Jezus, kateri si pri zadnji večerji samega sebe svojim učencem zavžiti dal,

Jezus, kateri si v presvetem Zakramentu resnično pričujoč, z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, po Božji in človeški natori,

Jezus, živi kruh, kateri si z nebes prišel,

Jezus, kruh angeljev,

Jezus, kruh izvoljenih,

Jezus, kruh močnih,

Jezus, kruh čeznatorni,

Jezus, skriti Bog in Zveličar,

Jezus, studenec vsih milost,

Jezus, vedni in naj čistejši dar,

Jezus, nekervavi dar nove zaveze,

Jezus, nedolžno Jagnje Božje,

Jezus, skrita mana,

Jezus, Beseda, ktera je meso postala in vedno med nami prebiva,

O naj svetejši Zakrament,

Naj veči skrivnost Božja,

usmili se nas!

Spomin naj večih čudežev Božjih,
 Prečudno znainnje naj veži ljubezni Božje,
 Zakrament večne ljubezni,
 Skrivnost vere,
 Dar sprave za žive in mertve,
 Naj veči moč v skušnjavah,
 Naj močnejši orožje zoper hudobnega sovražnika,
 Naj imenitnejši vsih darov Božjih,
 Presveti spomin Gospodovega trpljenja in njegove smerti,
 Presveta Gospodova večerja, pri kateri angelji strežejo,
 Naj veči veselje pobožnim dušam,
 Naj veči dobrota vernim kristjanom,
 Naj slajši živež našim dušam,
 Moč slabim,
 Tolažba žalostnim,
 Pomoč zapušnim,
 Popotnica vsim, ki v večnost gredó,
 Zastava večnega življenja,
 Bodi nam milostljiv, zanesi nam, o Jezus!
 Bodi nam milostljiv, usliši nas, o Jezus!
 Vsega hudega,
 Vsega greha,
 Nevrednega prejemanja tega presvetega zakramenta,
 Poželjenja mesa,
 Poželjenja oči,
 Prevzetnosti življenja,
 Vseh pregrešnih priložnost in nevarnost,
 Skrivnih skušnjav in zalezovanja hudobnega duha,
 Vseh nesreč,
 Nagle in neprevidene smerti,
 Večne smerti,
 Z ljubeznijo, s katero si ta zakrament postavil,
 Z ljubeznijo, s katero si pri zadnji večerji svoje aposteljne obhajal,
 Z ljubeznijo, s katero tudi nas s svojim presvetim Rešnjim telesom pozivljaš,

usmili se nas!

reši nas, o Jezus!

Z ljubeznijo, s katero se v tem presv. zakramentu
za nas daruješ,
Z ljubeznijo, s katero v tem daru Božji pravici
zadostuješ,
Z ljubeznijo, s katero nevrednim kristjanom zanašaš,
Z ljubeznijo, s katero v tem zakramentu tolikanj
nečasti terpiš,
Z ljubeznijo, s katero s stola svoje milosti tako
usmiljeno na nas gledaš,
Z ljubeznijo, s katero nas tako dobrotljivo poslušáš,
Z ljubeznijo, s katero v tem presvetem zakramen-
tu tolikanj milost skazuješ,
Z ljubeznijo s katero v tem presvetem zakramentu
do konca sveta pri nas ostaneš,
Mi ubogi grešniki,
Da nam zanesesh,
Da nam vse naše grehe odpustiš,
Da nas v živi veri v ta presveti zakrament po-
terdiš in obderžiš,
Da v naših sercih terdno zaupanje v ta naj sve-
tejši zakrament obudiš,
Da v naših sercih gorečo ljubezen do tega naj
svetejšega zakramenta pomnožiš,
Da naše češenje in našo pobožnost k temu pre-
svetemu zakramentu pomnožiš in ohraniš,
Da nam gnado daš, vselej z dobro pripravo k
tvoji Božji mizi pristopiti,
Da nam sad tega presvetega zakramenta obilno
dodeliš,
Da resnično češenje tega naj častitljivšega zakra-
menta med nami pomnožiš,
Da vso nečast od te naj častitljivši skrivnosti Božje
zavaruješ in odverneš,
Da svojo sveto cerkev vladaš in ohraniš,
Da vsim nevernikom luč prave vere dodeliš,
Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,

reši nas, o Jezus!

prosimo te, usliši nas, o Jezus!

Da naše serca s svojim milostljivim obiskovanjem
razveseliš in očistiš,
Da nam vselej veselje nad tim presvetim zakra-
mentom daš,
Da vedno v nas ostaneš in mi v tebi,
Da nas konec našega življenja s to nebeško po-
potnico previdiš in oveseliš,
Da nas poslednji dan k večnemu življenju obudiš,
Da vsim dušam večni mir in pokoj dodeliš,
Da nas na sedežu svoje milosti dobrotno uslišiš,
Jezus, Sin Božji,

prosimo te, usliši nas,
o Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, zanesi nam, o
Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, usliši nas, o
Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas,
o Jezus!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Očenáš. Češena si Marija.

V. Dobrotljivi in usmiljeni Gospod je spomin svojih
čudežev storil.

Č. Dal je hrano njim, ki se ga bojè.

V. Kruhi z nebes si nam dodelil.

Č. Ki vse razveseljenje v sebi ima.

V. S tvojega altarja, o Gospod, prejemamo Kristusa.

Č. Nad katerim se razveseljujete naša duša in naše telo.

V. Gospod, usliši moje molitev.

Č. In moje vpitje naj do tebe pride.

M o l i m o .

O Bog, kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin
svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skriv-
nosti tvojega Telesa in tvoje Kervi tako častiti, da sad tvo-

jega odrešenja vedno v sebi čutimo. Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Gospod Jezus Kristus, Sin Božji, ki si po volji Očetovi s pripomočjo sv. Duha svet poživil, reši nas po strahoviti skrivnosti svojega Telesa in svoje Kervi vsih naših pregreh in vsakterega zlega; dodeli nam, da se bomo vselej tvojih zapoved deržali, in ne dopusti, da bi se kdaj od tebe ločili.

Bog, ki si njim, ki te ljubijo, nevidne dobrote pripravil; vlij v naše serca ogenj svoje ljubezni, da bomo tebe v vsem in čez vse ljubili, in tvoje obljube, ki vsake želje presežejo, srečno dosegli. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Obiskovanje sv. Rešnjega telesa.

„Moje veselje je, prebivati med človeškimi otroci.“ Tako si govoril ti o nar. ljubeznjivi Jezus! O čudapolne besede! O besede polne sreče in veselja za nas zapuščene in revne Evne otroke v ti dolini solz! Bog sam je izustil te besede, On, ki vso zveličanje, vso zadovoljnost najde že sam v sebi; On, ki je večni, nezmierni, brezkončni Bog, hoče prebivati med nami, ter se je skril v revno podobo kruha, in ostane tam iz ljubezni do nas. O čudo, o neizrečeno, nezapopadljivo čudo!

*Pa zraven tega je drugo čudo to, da on prebivati hoče v kraju, v katerem je zapuščen, zanemarjen, skoraj popolnoma pozabljen. Kako malo namreč je kristjanov, ki se približujejo Jezusu, ki vedno prebiva med nami! da bi ga hvalili in molili. Prizadujmo si tedaj mi, po-
dravljati toliko nehvaležnost, in v ta namen hodimo vsak*

dan presv. Rešnjé telo obiskat; kadar pa nam je to nemogoče, pojmc k Jezusu v presv. Rešnjem telesu v duhu.

Náše obiskovanje pa naj bo tako le vravnano:

1. Obudimo, ko se odpravimo od doma Jezusa obiskat, namen obiskanja, ki naj bo čista ljubezen. Recimo tedaj sami pri sebi: „O Jezus grem k tebi, ki si moja edina ljubezen na zemlji, zavoljo tega, da ti ljubezen skážem, da se ta ljubezen poviša, da ogenj te ljubezni sožge v meni vse korenike pregrehe, in obudi v duši moji vse kersánske čednosti.“

2. Po poti do cerkve naj te žene želja po Jezusu, in ktenega koli srečaš, mu želi v sercu Jezusovo ljubezen, in skleni tudi zanj darovati troje obiskanje.

3. Ko v cerkev stopiš, prozdravi svetnike, katerim v cast so posvečeni oltarji te cerkve; potem počasti angele, Kerubine in Serafine, ki tu oblicje Jezusa gledajo in ga molijo. Prosi jih, da ti pripuste, da med nje stopiš, in se jim pridružiš; tedaj ž njimi sklenjen pojdi pred oltar presv. Rešnjega telesa.

4. Tu padí na kotena in s serčno ljubeznijo reci: „Hvaljen, česen, poveličevan bodi o Jezus moj! v presvetem Rešnjem telesu od Marije, od vsih angelov, od vsih svetnikov, od mene obozega grešnika, in od vsih ljudi!“ Spoznaj svojo nevrednost, obudi kesanje zavoljo svojih grehov, in prosi, da naj te Jezus s svojim usmiljenjem vrednega stori, se ž njim pogovarjati.

5. Pozdravi in moli v kratkem zdihljeju po Jezusu Kristusu njegovega večnega Očeta, in svetega Duha, ter obudi vero, upanje in ljubezen do presvete Trojice.

6. Zdaj premišluj nekoliko in sicer kolikor ti čas pripusti, življenje Jezusa Kristusa, ki je tu v presv. Rešnjem telesu resnično pričujoč. Kdor hodi Jezusa vsak dan obiskat, si zna petnajst delov svetega rožnega venca tako razdeliti, da slehern dan enega tih delov premišluje.

To premišljevanje naj obstoji v obujenju vere v to resnico, ktero nam del rožnega venca pred oči stavi, v

zahvali večnemu Bogu zavoljo spoznanja te skrivnostne resnice, v veselju zavoljo dušnih dobrot, ki se iz Jezusovega življenja in djanja za nas izhajajo, in v prošnji, da bi mi po ti resnici svoje življenje vravnali. Potem naj obiskavec deset češenamarij, čast Bogu, in oče naš molli. V petnajstih dnevih je premišljeval celi rožni venec, tedaj naj na šestnajsti dan prične od začetka; tako se bo to premišljevanje doveršilo dvakrat v mesecu.

Zavoljo spremena se pa znajo zvoliti v premišljevanje pred sv. Rešnjem telesom drugi mesec štacijoni Jezusovega terpljenja.

Kdor pa menjkrat Jezusa v presv. Rešnjem telesu obiše, zna premišljevati, klečijoč pred njim:

Enkrat, da je Jezus naš Bog. Jezus je očitno s čudeži, z besedami lastnimi, s prerokvanjem dokazal svojo Božjo natoro. Molili so ga sv. Peter, Marta, aposteljni in od takrat vsi verni, skoz vsa stoletja noter do današnjih dni po vsih krajih svetá. Molijo ga angeli in svetniki v nebesih.

Drugikrat premišljuj Jezusa, kakor nar višega Duhovnega, ki je dal samega sebe v dar na križu zavoljo naših grehov, in se daruje še slehern dan svojemu Očetu za človestvo v sv. maši, in v pričujočnosti v presv. Rešnjem telesu.

Tretjibart Jezusa premišljuj svojega nar zvestejega Prijatla, kateri je vse popustil, vse zgubiti hotel, samega sebe uničil, da je tebe ovčico svojo, prijatla svojega, otel iz brezna večnega pogubljenja.

Četertibart premišljuj Jezusa svojega nar boljšega Voditelja, ki ti je pot pokazal, in ti jo še kaže, ki pelje gotovo v nebesa; on sam gre pred teboj s palico sv. križa, in ž njim te varuje sovražnikov, nesreč, padica; in ako vendarle padeš, te zopet vzdigne.

Petibart premišljuj Jezusa Tolažnika nar slajšega. V vsih nadlogah te vabi k sebi, ti daje samega sebe, ti naznanja veliko plačilo zavoljo tvojih križev, in ti po svoji previdnosti, pomaga venkaj iz srede težav in križev.

Sestibart premisljuy Jezusa svojega Gospoda. On te je otél iz sužnosti greha in hudobnega duha, je pripravil na zemlji pravo pašo duši tvoji, ti daje svoje telo v živeš, svojo kri v pijačo, in ti je pripravil v nebesih neminljivo dedšino.

Sedmibart premišljuy Jezusa, nar lepši Zgled vsa cega kristjana. V vsih okolišinah življenja nam on ponižnost, pohlevnost, poterpežljivost in ljubezen svojo pred oči stavi, in lahko je s terdno voljo in stanovitnimi sklepi hoditi po poti, po kateri je hodil on, naš nar ljubeznjivši Jezus.

To sedmero premišljevanje je lahko tudi razdeliti med sedem dni tedna.

7. Ko si premišljevanje doveršil, prični ga darovati za se in za druge; sosebnost se tu spominjaj grešnikov, nevernikov in krivovercev, da bi spoznali katoliške vere sprelepe in edinozveličarne resnice, da bi se spreobrnili in se poboljšali, da bi tedaj verovali v pričujočnost Jezusa v presv. Rešnjem telesu in ga vsled tega ljubili, molili in sprejemali. Ene krati v mesecu, postavim v petkih obiši sv. Rešnje telo dušam v vicah v prid.

8. V žalostnih in nemirnih časih vso svoje obiskovanje daruj za nje, ki so od nesreč nar bolj prizadeti. Tako n. pr. v zdanjih časih, ki so sv. Oče, s cerkevjo vred, preganjani, naj ljubitelj presv. Rešnjega telesa - in to mora biti vsak katoličan - enkrat ali dvakrat v tednu, n. pr. v četertkih in nedeljah sv. Rešnje telo obiše v pomoč našemu ljubljenu Očetu papežu Piju IX.

V vojskih časih, kakor jih imamo tudi zdaj, obišimo presv. Rešnje telo večkrat našim vboгим bratom v pomoč, ktere štrašna kazen vojske in nemiru, punta in revolucije nar bolj prizadeva.

Obišimo pa tudi večkrat presv. Rešnje telo njim v pomoč, ki so jo nar bolj potrebni; ti so naši duhovni in deželjski vladarji. Vse dan danes na naše višji pastirje gleda, od katerih modrostnega vladanja toliko duhovne sreče, duhovnega napredovanja njihove čede visi; tedaj

obišimo presv. Rešnje telo za naše Nadškofe in Škofe in za vse naše dušne voditelje; kakor tudi za deželske poglavarje sosebno za svojega ljubljenega Cesarja, ki nam ga je Bog postavil, da naj modro in po poti sreče vlada ljudstva, ter jim mir ohrani, cerkev pa in nje pastirje da naj jih varuje sovražnikov.

9. Ob koncu svojega obiskanja skleni, da ves čas, dokler ne prideš zopet tu sem, hočeš služiti Bogu v ljubezni, v pridnem delu, v dopolnjenju dolžnost svojega stanu in da se hočeš vaditi sosebno v čednosti ... (tu jo imenuj), tedaj da ž njo ozaljšan hočeš biti, kadar prideš zopet Jezusa obiskat.

Skleni se v novič z angeli in svetniki, položi serce svoje na oltar, pusti ga tu; prosi Jezusovega blagoslova, ter pojdi proti domu.

10. Med delom, ali po poti, sosebno, ko vidiš od daleč cerkev, ali greš memo nje, pozdravljaj večkrat čez dan presv. Rešnje telo z besedami: „Počeseno, pozdravljeno, hvaljeno in moljeno bodi presv. Rešnje telo od mene, od vsih nebeščanov, od vsih ljudi in od vsih vernih duš v vicah.“

Kdor pa hoče raji brati pri obiskanju presv. Rešnjega telesa, se mu tu ponudijo nektare premišljevanja povzete iz stariga rokopisa.

■

Spoznaj veliko srečo, da imaš priložnost vsak dan s svojim Jezusom pod podobo kruha se pogovarjati. Poprašaj na poti, preden v cerkev prideš, samega sebe; in reci: Kdo na tebe čaka v cerkvi? Cgovori si sam sebi: Na me čaka v tabernakeljni Stvarnik nebes in zemlje; pred njim se pripogujejo vse kolena v nebesih in na zemlji. On je zadosti mogočen me varovati; on me hoče poslušati, on me hoče uslišati, on me hoče za svojega dediča sprejeti, on me hoče v nebesih pri sebi imeti; torej se spodobi, da ga tudi jest na zemlji obiskujem. Oh sreča nad vse sreče! Ako ti iz ljubezni k

njemu popotvaš, ti bodo vse stopinje iz tvoje hiše do cerkve povernjene; angel varh jih šteje, in jih bo zadnjo uro v tvoje tolažilo prinesel.

Zdihovanje pred tabernakelnjom.

1. O častitljivi, nikoli ne zadosti prehvaljeni Jezus! kdo sem jest, in kdo si ti? Jest sem nehvaležna, nevredna tvoja stvar; ti pa si Najvikši, pred katerim se angeli tresejo. O kolikošno ljubezen sem ti dolžan, da ti, moj Bog, Gospod večne slave, noč in dan med nami prebivaš!

2. O ljubi, o poterpežljivi Jezus! kakò daleč te je ljubezen prignala. Eno samo lučico za ljubo imaš, ena svetilka ti je zadosti, z lesenim tabernakelnjom si zadovoljen. Noč in dan na altarcu prebivaš, naj bo kdo pri tebi, ali nobeden. O ljubezen čez vse ljubezni! Ti ne išeš tukaj nič sam za-se; mene išeš, zavoljo mene tukaj prebivaš.

3. Zavoljo tvoje preobilne ljubezni hočem in moram po pravici tudi jest le tebe samega čez vse ljubiti. Iz serca vošim, da bi ti, ljubi Ženin moje duše! bil tolikanj ljubljen in tolikrat preljubljen, kolikor je kapljic v morju, kolikor cvetic po zemlji, kolikor je zvezd na nebu, kolikor vseh stvari na svetu; želim imeti vse serca tvojih služabnikov in vsih angelov, in tebe ž njimi ljubiti.

4. Oh ljubeznjivi Jezus! od kod vendar izhaja, da ti ljudje, kateri imajo um in pamet in znajo vse reči preceniti, vedó od vsih reči govoriti; vendar tebe ne spoznajo, tebe ne ljubijo, na te ne mislijo, od tebe ne znajo govoriti. Vse reči imajo prostor v njih srcih, tudi ljubezen do prijateljev ima v njih mesto; le samo ti in ljubezen tvoja nimata v njih prostora! Pa, kaj od drugih ljudi govorim, ker imam sam tako merzlo, tako neobčutljivo, tako terdo, tako nehvaležno serce do tebe! O Jezus! omeči nas, o Jezus, poboljšaj nas!

5. Vse moje misli, želje in nagnjenja, se imajo v tebi sniti, tebe častiti, tebi služiti. Srečni so bili sveti trije Kralji, ki so te novorojenega obiskali, spoznali, ljubili in molili, ko so te v človeški natori vidili; pa srečen sem tudi jest, ker dasiravno te s telesnimi očmi ne vidim, te vendar z močjo svete vere vidim, v duhu govoriti slišim, ker te pred seboj pričujočega imam in z angeli častim in molim.

6. Sveti Avguštín govori: „Kjer je ljubezen, tam je vse lahko, nič ni težko.“ Zdaj umém besede svetega očeta: kako z velikim veseljem si ti, moj Jezus! tekel in pri studencu Siharji čakal na samarijansko ženo, da bi ž njo govoril, ter jo k pokori pripeljal in ji proti nebesom pot pokazal. Ravno zato tudi tukaj na mene čakaš, da bi se z menoj pogovoril, me k pokori obudil, ljubezen v mene vnél in me v nebesa pripeljal.

7. Oh, naj svet ljubi, kar hoče; naj hlepí po blagu, po časti; naj se svet veseli pri gostarijah, pri godbi, plesu ali petju: jest se hočem samo v tebi veseliti, o moj Bog! vse nevarne posvetnosti pa se varovati in samemu tebi služiti, tebe, naj boljšega prijatla, v tabernakeljnu večkrat obiskovati. Meni je več, le pol ure pri tebi v premišljevanju biti, k tebi zdihovati, kakor celi dan pri gostarijah in posvetnih kratkočasih s svetom se veseliti.

8. Kdo bo meni pomagal tebe po vrednosti ljubiti, se pred teboj prav poniževati, te prositi, moliti in častiti! Vi letukaj pričujoči angeli! pomagajte mi k pravi ljubezni, posodite mi goreče želje za pravo ljubezen. Sveti Janez Krizostom govori: „Kjer se znajde naj svetjši zakrament, tam je veliko tisuč čistih angelov“. O vi tisučere trume čistih angelov, sprosité mi očíšenje mojega grešnega serca, da bom z njim zamogel čisto Jagnje Božje v tabernakeljnu vredno moliti in ponižno častiti in povelicevati.

9. O da bi zamogel jest vselej na le-tem kraju ostati, te tukaj s tvojimi angeli uživati, ljubiti in moliti! Da bi pač mogel, kakor sveta Marta, tebi streči, ti v svojem sercu prijetno in ljubeznjivo gostovanje napraviti. O da bi mogel, kakor Marija, vselej pri tvojih svetih nogah sedeti in tvoj sveti glas poslušati: vse ure bi mi bile vesele in kratke, ker ti sam si pravo tolažilo in resnično veselje na svetu; o bodi tudi meni razveseljevanje in tolažnik. Ljubezen želi ljubljenega viditi, posesti in njegov glas poslušati: jest tebe ljubim, ali ne vidim te, ne slišim te; zato mi je težko in bitko pri sercu, dokler te v nebesih ne bom vidil, o moj ljubi Oče! Ali je pa mogoče, da bi moje oči — tako pregrešne — enkrat gledale tvojo neizmerno lepoto da bi moje ušesa poslušale angeljsko petje, da bi jest, ki sem prah in pepel, smel pred tvoje sveto obličje priti? Ti, o Jezus, dobri Pastir, večna milost in dobrota, mi boš k temu pomagal; v tebe upam. Amen.

II.

Kdo čaka noč in dan na tebe v cerkvi? Odgovor. Na-me čaka naj lepši, naj blagši, naj svetejši Ženin moje duše. Le-tá je za-me umerl; letá se hoče z mano pogovoriti; le tá mi ponuja perstan svoje prijaznosti: k njemu pojdem in svoje zdihtovanje mu hočem naznaniti.

Zdihtovanje.

1. V ti Božji veži, kjer te nebeški angeli časté in molijo, te tudi jest z njimi vred molim. Ko bi ti pač mogel vso čast poverniti, ktero ti odjemljejo grešniki po vesoljnem svetu, ko bi pač mogel vse krivice in oskrunovanja odverniti in ustaviti, ktere grešniki delajo. Ali da bi zamogel vso čast poverniti, ktero sem ti odvzel in vse krivice popraviti, ktere sem ti storil. Veliko krivic in zasramovanja so ti storili ob času tvojega bitkega terpljenja tvoji sovražniki, veliko zlega

si preterpel v Kajfovi hiši; še več hudega se ti zgodi sedanje čase.

2. Ako pomislim nehvaležnost in pregrehe svetá, in pa nezmerjeno lepoto in svetost tvojega obličja, se mi zarés milo dela, ker ti, naj večí lepota, nisi ljubljén, ampak še zaničevan.

3. Iz serca želim vso čast in hvalo, vso ljubezen, moj Bog! tebi dati, kakoršno so ti od začetka sveta skazovali angeli in bogoljubni; ponovim vso ljubezen, katero je prečista, brez vsega madeža vselej ohranjena Mati in Devica obudovala od prve minute svojega svetega življenja do svoje poslednje ure. Z le-to ljubeznijo te želim ljubiti, moj Bog! O da bi jo zamogel res imeti, o da bi mogel nadomestiti čast, katero ti greh odjemlje!

4. Izbriši mi iz serca, moj Bog! vse prazne, nepotrebne hude in nevarne misli, ker pred teboj klečim, pred solncem pravice, pred prihodnjim sodnikom. Vse kar je tvojim svetim očém zopernega, vse kar je tvojim svetim očém žalivega, vse kar je hudega, preženi iz mojega serca, da te bom zamogel ljubiti s celim srcem.

5. Ti, o Bog! si me stvaril k temu cilju in koncu, da bi te spoznal, te ljubil, tvojo čast povikševal. O kakó vesel, kako srečen bi bil, ako bi mogel vse to prav dopolnovati, ako bi mogel samega sebe in vse druge čisto od greha zderžati in vse k ljubezni obuditi! Torej želim in hočem tvoje češenje in poveličevanje ponoviti. Kolikorkrat mi serce klépne, žilice trépnajo, oči mignejo, kolikor je na nébu zvezd, angelcev v nebesih: toliko milijonkrat bodi ti, moj Bog! pohvaljen, počešen, móljen in poveličevan v naj svetejšem zakramentu.

6. Ti, moj Bog! si me od vekomaj v svoji modrosti previdil, izvolil, me od vekomaj ljubil; in da bi mogel jest še bolj tvojo ljubezen umeti, spoznati, in si jo k sercu gnati, si se včlovečil, terpel, bil z ranami obdan, in si umerl. Znamnja teh svetih ran tudi pod

podobo kruha v presvetem zakramentu ohraniš: o kdaj bom mogel zadosti častiti tvoje svete rane, kedaj ti bom mogel poverniti tvoje bolečine, ktere si za-me prestal?

7. Ako premislim še enkrat tvoje svete rane na rokah, nogah, v sercu, — o kako se moram sramovati! Sramovati se moram zavoljo svojih rók, nóg in serca, ker sem te počutke in moči tolikrat v greh obračal; nisem te stanovitno ljubil, kakor je bila moja dolžnost. O da bi mogel vse minute svojega življenja nazaj priklicati, da bi tiste mogel drugač in boljši obrniti.

8. O vi čisti angeli Božji, vi sveti duhovi! nikar ne menite, da je Kristus Jezus zavoljo vas pod podobo kruha; on je tukaj zavoljo mene, mene čaka, mene k sebi vabi; vendar, vi čisti duhovi, nikar ne nehajte mojega Boga častiti, ker moje češenje je omadežano, moje serce je grešno, moj glas velikrat s hudim govorjenjem zoper bližnjega okaljen; jest ne morem vedno na tem kraju biti, pa tudi vreden nisem, neomadežano Jagnje v tabernakeljnu častiti in poviševati. Vendar ti, o preusmiljeni Jezus! stori tudi mene vrednega, se v tvojo hvalo k angelskim trumam pridružiti.

9. Ker si ti tedaj, o dobrotljivi Jezus! zavoljo mene v tabernakeljnu, se meni ponujaš, ki si zgolj tolažilo in pomoč, se meni dati hočeš; kaj ti bom jest revna stvar za to ljubezen mogel dati? Sveti Avguštin je zdihoval: „Moj Bog! vse sem tebi dolžan, ker ti si me stvaril“. Kaj ti bom dal jest zato, ker si me stvaril, ker si me odrešil? Ne vém, kaj ti naj dam, ker nimam serca svetega; hvalite ga noč in dan vi sveti angeli; noč in dan mu s čistim glasom pojte: svet, svet, svet Gospod Bog sabaot! Tukaj pred tvojim tabernakeljnom so zarés nebeški preobčutki, o Jezus! O, ko bi se zdaj tabernakelj odperl, in bi se razgernile in zginile bele podobe kruha, in se ti, o Kralj večne časti, razodel, da bi jest vidil in vžival nezmerno lepoto Božjo, kakor jo vidite in vživete, vi angeli! ker vaša jed je: gledati in ljubiti Boga.

III.

Kdo čaka v cerkvi noč in dan na tebe? Odgovor. Na-me čaka Jezus, dobri Pastir moje duše; tri in trideset let me je iskal, zdaj me vabi k sebi in me želi zveličati.

Zdihovanje.

1. O moj ljubi, v tabernakeljnu pričujoči, vendar pa od ljudi, od kristjanov tako pozabljeni Bog in Oče! kaj si ti kristjanom storil, kaj si se tajistim zameril, da se takó malo na-te spominjajo, da tako malo k tebi zdihujejo? In ako že tudi v cerkev pridejo, ne mislijo na-te, da si vpričo, ne povzdigujejo k tebi serc. To mene žali, me grozno teži, da ti, večna lepota, nisi spoznan in ljubljen. O, da bi imel jest vsih ljudi serca v svoji oblasti, da bi jih mogel v ljubezni Božji vžgati, in z njimi tebe samega ljubiti! Ali kaj druge tožim, ker je moje lastno serce tako merzlo, tako vnémarno in nehvaležno, da me groza obhaja, kadár to nekoliko bolj spremislim! O, da bi mogel saj svoje lastno serce k pravi ljubezni do tebe vneti!

2. O ljubeznjivi Pastir moje duše! pripusti, da te za-se in za vse nehvaležne in vnémarne kristjane počastim in ponižno mólim. Spoznam za veliko srečo, da te morem in smém tukaj obiskati in počastiti. Sprejmi dobrotno mojo slabo pobožnost, mojo majhno in merzlo ljubezen.

3. Sveti Bog, neskončni Bog! moja ljubezen je v resnici celó nič proti tvojemu veličanstvu. Ako kaplja v morje pade, vendar toliko zdá, da je ena kaplja več; ako pa jest tebe počastim, ne morem k tvoji svetosti nič pridjati, ta čast in hvala tebi nič ne pomaga, ampak se k meni poverne in je meni v prid. Zato se moja duša razveseljuje nad tvojo nezapopadljivo popolnamostjo, ker si tako neizmerjeno svét, lep in mogočen, in ne moreš od nikogar po vrednosti hvaljen in ljub-

ljen biti. Celó angeli se te ne morejo nagledati zavoljo tvoje neizmerne lepote.

4. Verujem, da te tvoji angeli na tem svetem kraju noč in dan časté, te hvalijo in ti slavo ženó. O, da bi imel jest le samo nekoliko malo tega angeljskega občutka za tvoje češenje, molitev in poveličevanje! Vošil bi si slišati petje, kakor ga je sv. Nikolaj Tolentinski slišal, morebiti bi se moje kamenitno serce saj začelo tajati in bi ti z angeli vred, vredno hvalo pél.

5. Kako se vendar ponižaš, o zvesti Pastir naših duš! pod podobo kruha tukaj prebivati, ker vidiš tolikanj hudobnih ljudi pred seboj, kateri na te ne mislijo, od tebe govoriti nočejo, kateri namesti molitve v cerkvi govoré, drugam misli obračajo, se posmehujejo, ali še tudi nespodobne misli imajo? Ti pa vendar molčiš, prizanašaš in terpiš, kakor da bi za vse to ne vedil.

6. O poterpežljivi Jezus, kaj ti vendar dopade, da v ti sveti veži stanuješ! Koliko ur tega dneva si ti sam, in te nobeden v tvoji hiši ne moli in ne časti! Ti vse rediš in vse živiš, vendar le malo kdo pride v cerkev, se ti za-to zahvalit, tebe častit in z angeli vred molit.

7. O Zveličar, moj zaklad! Ti si moje bogastvo; nobeden mi ne more serca vzeti, nobeden ga zderžati, da bi k tebi ne puhtelo. Moje serce ima tje hitéti in tam prebivati, kjer je moj zaklad; moj zaklad pa je neomadežano Jagnje v svetem tabernakeljnu. Toraj, kadar bom jest domá pri delu, pri jedi, pri potrebnem govorjenji; hočem na tebe misliti, kakor da bi pred teboj v cerkvi klečal in molil. Perva misel zjutraj ima biti tebi zročena, in vse čez dan hočem tebi v čast delati in opravljati; nobena tebi nasprotna misel, nobena grešna beseda ali djanje ne smé prostora v mojem sercu imeti.

8. O moj ljubeznjivi Oče! moj Odrešenik. Ti si bil zvézan z yervmi, v vezéh vlečen pred sodnike, kakor nedolžno jagnje, in si se dal peljati od sodniša do

sodniša; prosim te, zveži tudi mene s temi vervmi in vkleni me v té okove, da ne bom mogel več od tebe bežati, se ne več od tebe ločiti. Ako ravno se podám v hišo, ako grem na delo, ima moje serce pri tebi biti, in ti me vselej lahko nazaj potegneš; zakaj meni nikjer ni dobro, kakor le pri tebi v cerkvi, tam sem pred zmotami najbolj varen.

9. Oh, kakó pozno sem le spoznal, kakó vse prepozno sem za to tvoje prebivališče zvedil. Oh, kolikrat sem bil v cerkvi, in si nisem do serca gnal, da ti v tabernakeljnu prebivaš; sem prišel v cerkev morebiti med smehom, norčijami s tovarši, in sem zopet iz cerkve šel v šumu, v gnječi, brez vsih svetih misel. Dodeli mi milost, da bom zamujeno česenje in molitev nadomestoval in vso svojo zanikarnost z grenkimi solzami izmival.

IV.

Kdo na te čaka v cerkvi, kdo te k sebi vabi? Mene čaka in k sebi vabi moj Jezus, moj ljubi Oče, on mi hoče moje solzne oči obrisati, hoče mene žalostnega potolažiti.

Zdihovanje.

1. O Bog vse ljubezni! Spoznam dobro, da ti mene dobrotljivo k sebi vabiš, naj gredó drugi za veseljem tega svetá; naj si gredó zveseljevat ušesa, oči, roke in noge; meni nikjer ni všeč, kakor pri tebi ostati, moj Gospod! pri tvojih nogah klečati, se s teboj v molitvi in premišljevanji pogovarjati in tvojo prijaznost uživati. O Gospod, stori me vrednega.

2. Želim slišati tvoj glas, zvediti tvojo voljo, kar ti meni govoriš, kar ti želiš od mene. Vém, da ti celo moje serce hočeš imeti, in ti ga tudi rad dám; v mojem sercu ne smé nič prebivati, kakor le sam ti in tvoja ljubezen.

3. Zatorej jest tvoje sveto prebodeno in od ljubezni ranjeno serce pod podobo kruha počastim, in te ponižno

zahvalim za tajisto ljubezen, ktera je izvirala iz tvoje-
ga serca, in bo na vekomaj tekla za vse izvoljene! O,
da bi bil jest z Magdaleno pod križem stal, kjer je
bilo tvoje serce iz ljubezni proti meni prebodeno, kako
bi se móгло moje kamenitno serce oméčiti! S to rano
svojega serca si ti hotel hudojne misli iz mojega serca
pregnati ter zamoriti.

4. Zdaj pa se hočem oberniti k tvoji desni roki.
Spominjam se, s koliko silo je bila tvoja desna roka
na križ pribijana. Ako se jest le z iglo zbodem, kako
me zabolí, kako se hitro umaknem; kakšna je mogla
še le tvoja bolečina v tem terpljenji biti! Za to bodi
ponižno zahvaljen, in serčno častim sveto rano tvoje
desne roke, iz ktere prejeman vse dobrote na duši.

5. Od desne roke se obernem k tvoji levi roki, in
počastim tvojo sveto rano, ki ti je bila usekana, ko je
bila tvoja leva roka na križ pribijana. Bodi mi za-
hvaljen za vso pomoč, za vse polajšanje in tolažilo, ki
ga v nadlogah iz tvojih dobrotnih rok prejémam.

6. Častim in hvalim tudi rano tvoje desne noge,
in se ti zahvalim za veliko gorečnost in trud, ki si ga
imel za moje zveličanje. To si pokazal, kadar si v
opoldanski vročini govoril pri siharskem vodnjaku s
samarijansko ženo, ji pregrehe očital, ter jo k pokori
napravil, kakor nam sveti evangelij o nekem postnem
petku pripoveduje.

7. Ako pa še dalje premišlujem sveto rano tvoje
leve noge, me svét strah obide, ker ne čutim dosti mo-
či, te hvaliti, in ti ne morem poverniti tvojih svetih,
trudnih stopinj, ktere si na svetu storil skoz tri in tri-
deset let zavoljo mojega zveličanja. Kolikrat si padel,
ko so te judje vlekli iz Getsemana in čez potok Ce-
dron, pa zopet pod križem na potu na Kalvarijo, ter
si si svete svoje kolena razbil in ranil.

8. Pred teboj klečim, o Jezus! in častim tvoje
svete noge, ktere so bile na križ pribite. Oh, ko bi
jest mogel prav spoznati, zakaj si bil ti tako ranjen

na nogah in na rokah, kako bi se zavedil dolžnega, da naj svoje noge krotim, jih zderžujem grešnih potov, dolgo klečim, jih z zatajevanjem vežem, kakor sv. Frančišek Ksaverjan, kateri si je terdo noge zvezal in tolikanj milj daleč v takem zatajevanji popotval zavoljo nekega plesa.

9. Zdaj tedaj jest z zdihovanjem svojega serca pribežim k tvojim peterim ranam, pri njih pomoči išem, in se vanje skrijem, da naj mi bodo poslednji dan v tolažilo in zveličanje, in ne v sramoto in pogubo, kakor hudobnim.

V.

Kdo čaka na te v cerkvi? kdo te želi pred seboj imeti? Na me čaka Jezus, moj prihodnji sodnik. V njegovih rokah je moja večna sreča, ali pa večna nesreča; on sam me zamore z dobrotami nasititi na tem in na unem svetu.

Zdihovanje.

1. O ljubi Oče! Oče ljubezni! Oče lepe ljubezni! ti si od vekomaj previdil, da boš mene stvaril in me na svetu pustil. Ti si tudi previdil, kako nehvaležen bom jest proti tebi. Vendar si si v presvetem zakramentu tukaj prebivališe zvolil, da bi mene poživljal s svojim svetim telesom. Akoravno je moja nehvaležnost velika, je vendar tvoja ljubezen še večji, ker pregleduješ mojo nehvaležnost, ter išeš le mojega zveličanja, kakor govoriš pri preroku Ezehielu: „Nočem smerti grešnika, temuč da se spokori in živi.“

2. Ako bi ti meni angela poslal, me potolažit in razveselit, mi na serce govorit in me učiti, koliko čast, ljubezen in hvalo bi ti bil za to dolžan. Ker pa ti sam iz nebes prideš, ki si stvarnik nebes in zemlje, moj prihodnji sodnik in ostri in pravični povračnik, in v svetem zakramentu pred me stopiš, se mene nasitovati ponižaš, je to zares velika nezapopadljiva lju-

bezen, ki je ne morem nikoli prehvaliti, še manj poverniti.

3. Veliko milost je imela sveta Ana, ker je tebe v človeški natóri in podobi vidila, ali ona ni dočakala, da bi tebe pod podobo kruha v presvetem zakramentu prejela in v svoje serce hranila. O, koliko veliko sem pa jest tebi dolžan, ker tebe vidim z očmi svete vere, tebe molim, tebe, svojega prihodnjega sodnika, celo prejinem in v svojem sercu ohraniti zamorem.

4. Zatorej ponižno pred teboj klečim, in odpusjenja prosim zavoljo svojih pogreškov in vнемarnost v prejemanji svetega zakramenta. Sveti angeli, čisti duhovi nebeški, trepečejo pred tvojim obličjem; zakrivajo si obličja zavoljo tvoje neizmerne svetosti in mogočnosti, ker vendar tebe nikoli razžalili niso; jest pa, nevredna, nehvaležna stvar, sem se tolikrat zoper tebe spertl.

5. Zdaj ti v tem svetem zakramentu prebivaš, molčiš, kakor da bi za moje pregrehe ne vedil, kakor da bi ti moja hudoba ne bila očitna. Tako me z ljubeznijo in s pohlevnostjo k sebi vabiš, in se mi še celó vživati daješ; ali prišel bo čas, da boš ti svojo pravico razodel, me po vsih mojih delih na tanko sodil, in ti bom mogel čist odgovor dati, kaj sem tebe od začetka tvojega življenja stal, in kako sem tvoje velike darove obračal. Komaj si bil rojen, si že terpel, — oh, koliko zaničevanja, tepenja, zasramovanja — v bičanji, v kronanji si ti prestal zavoljo mene.

Ko si na svetu živel, si imel občutljivo človeško natóro, si občutil vse terpljenje in bolečine tako silno, da bi bil mogel umreti, ako bi te božja natóra ne bila zderževala; zdaj se pa tukaj v podobi kruha z ravno tistim, presvitljenim in častitljivim telesom znajdeš, da opominjaš, kaj in koliko si zame storil in preterpel. O, da bi zamogel tvoje sveto terpljenje v resnici tudi jest v svojem sercu práv čutiti, kar si prestal na svoji sveti glavi, na očéh, na persih, na svoji sveti duši.

Sveti Francišek je iz živega premišljevanja tvojega terpljenja in iz ljubeznjivosti proti tebi zadobil pet ran, na rokah, na nogah in na strani; kdo tudi meni dá enako ljubezen, kdo me vname z ognjem te gorečnosti!

7. Oh, ljubi Oče moj! jest sem tajisti, zavoljo kterega si prestal toliko terpljenja, toliko rán. O kako grenko mi bo pri sodbi zavoljo mojih očí, zavoljo toliko radovidnih pogledov, zavoljo poslušanja nečimernih pesem, zavoljo nespodobnega govorjenja, zavoljo mojega nezderžnega jezika! Kako bi bil srečen, ko bi bil velikrat raji molčal, ali le malo govoril! Oh, ko bi zdaj noč in dan zamogel biti pri tebi, s svetimi angeli tvojo čast peti, in objokovati svoje grehe! Nikoli ni zadosti greh objokan, nikoli zadosti moj Bog ljubljenu!

VI.

*Kdo čaka na te v cerkvi? Na-me čaka moj do-
brotljivi Zveličar. On kaže pravo življenje; daje mi
spoznati, kako prazno je vse časno, dopoveduje mi, koli-
ko in kaj je na njegovi milosti ali gnadi ležéče.*

Zdihovanje.

1. O dobljivi Jezus, ti edino tolažilo, ti veselje angelov, ti popolnoma plačilo izvoljenih v nebesih; o da bi te smel jest prašati, ali bom tebe kdaj obličje v obličje gledal, ki te ne vidim in nisem vreden te gledati?

2. Sveta Mehtilda je velikonočno sredo pri sveti maši slišala besede, kakor se tudi sveta maša začne: „Pridite vi izvoljeni, posedite kraljestvo mojega Očeta“. Na to je zdihovala: O da bi jest tako srečna bila in enkrat te zveličavne besede slišala: pridite izvoljeni k meni! In ti, o Zveličar, ki si ji take želje obudil, si jo v prikazni srečno imenoval, ji svoje serce zastavil, in ji tudi res o smerti, kakor je v življenji želela,

sladke besede slišati dal: „Pridi, ti izvoljena mojega Očeta!“ Dodeli, o moj Zveličar! da se tudi moja serčna želja enkrat spolni, ter pridem v kraljestvo svojega Očeta.

3. Ali kako daleč sem jest še od te tvoje velike prijateljice, kakó nevreden sem tega, kar si ti pripravil tistim, kateri tebi služijo in tebe ljubijo, ker ti sam si govoril, da se bodo pravični svetili kakor solnce. O kako drago ti plačuješ svoje služabnike za njih službo!

4. O sreča presreča, ako jest, moj ljubi Jezus! po tvoji milosti v nebesa pridem. Svetil se bom kakor lepo, svetlo, čisto solnce; svetile se bodo moje oči, moje ušesa, moje lica, in vse moje truplo. Ako bom med izvoljenimi, ne bo nobene skušnjave več, ne bo, ne mraza ne vročine, in tudi nobene težave na sercu, se ne bom bal ne smerti, ne pekla; temuč vekomaj bom srečen.

5. Ti si zvest v svojem govorjenji, stanoviten v obljubah; desnemu razbojniku si bil sveti raj obljubil, in si ga mu res dal: „Resnično ti povem, še dans boš z menoj v raju“, si mu rekel, in zgodilo se je. O moj dobrotljivi Jezus! kako močno tvoje veliko usmiljenje poterjuje moje upanje; tudi jest sem s svojimi grehi zaslužil od tebe ločen biti, pa ker zdaj s celim svojim srcem greh sovražim, in želim vse hudo popraviti, se zanesem na tvoje besede; kakor hitro bo grešnik pokoro storil, ga hočem sprejeti. Bodi hvaljen vekomaj za to veliko usmiljenje s spokornimi grešniki! —

Lavretanske litanije.

Gospod usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog,

Sin vsega sveta rešnji Bog,

Seti duh, resnični Bog,

Sveta Trojica, en sami Bog,

Sveta Marija,

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti Božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

Mati ljubeznjiva,

Mati prečudna,

Mati našega Stvarnika,

Mati našega Odrešenika,

Devica modra,

Devica častitljiva,

Devica hvale vredna,

Devica mogočna,

Devica usmiljena,

Devica verna,

Podoba pravice,

Sedež modrosti božje,

Začetek našega veselja,

Posoda duhovna,

usmili se nas!

za nas Boga prosí!

Posoda časti vredna,
Posoda vse svetosti,
Skrivnostna roža,
Turn kralja Davida,
Turno slonokosteni,
Hiša zlata,
Srinja mirú in sprave,
Vrata nebeške,
Zgodja danica,
Zdravje bolnikov,
Pribežališe grešnikov,
Toložnica žalostnih,
Pomoč kristjanov,
Kraljica angelov,
Kraljica očakov,
Kraljica prerokov,
Kraljica aposteljnov,
Kraljica maternikov,
Kraljica spoznovavcev,
Kraljica devic,
Kraljica vsih svetnikov,

Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta, za nas
Boga prosi!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ; zanesi nam
o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ; usliši nas o
Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ: usmili se nas,
o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Očenaš . . Češenasimarija . .

za nas Boga prosi!

MOLITVE.

1. K presvêtemu Reinjemu telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh iz nebes si jim dodelil,

O. Kteri ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog, kteri si nam v preêudnem Zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje Kervi take âstiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi âutimo.

2. K sveti Devici, materi Mariji.

Pod tvojo pomoâ pribežimo, o sveta Božja poronica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuâ reši nas vselej vsih nevarnost. O âstitljiva in blažena devica; naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomoânica. S svojim Sinom nas spravi; svojemu Sinu nas priporoâi, svojemu Sinu nas izroâi.

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Dodeli nam, svojim sluŹabnikom, prosimo, Gospod Bog! da vedno zdravje na duši in na telesu vživamo; in da bomo po âstitih prošnjah presvete device Marije vselej sedanje žalosti rešeni, in veânega veselja deležni.

3. K sveti Devici, materi Mariji.

Od 1. adventne nedelje do BoŹiâa.

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeške in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa Źeli vstati: ti ki si svojega Stvarnika preêudno ro-

dila, devica pred in potlej ostala ko si iz Gabrielovih ust prejela češenje, usmili se grešnikov.

V. Angelj Gospodov je oznanil Mariji.

O. In je spočela od svetega Duha.

M o l i m o.

Svojo milost, prosimo Gospod! v naše serca vlij, da, ki smo po angelovem oznanjenju včlovečenje Kristusa, tvojega Sina, spoznali, po njega terpljenju in križu častitljivo vstajenje dosežemo.

Od Božiča do Svečnice.

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeške in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati: ti, ki si svojega Stvarnika prečudno rodila, devica pred in potlej ostala, ko si iz Gabrielovih ust prejela češenje, usmili se grešnikov.

V. Po porodu si Devica čista ostala.

O. Prosi za nas, Božja porodnica.

M o l i m o.

Bog, kateri si po rodovitnem devištvu svete Marije človeškemu rodu dar večnega zveličanja dodelil; daj, prosimo, da njo za nas prositi občutimo, po kateri nam je sreča došla prejeti življenja začetnika, Gospoda našega Jezusa Kristusa, Sina tvojega.

Od Svečnice do velikega četrтка.

Bodi češena, nebes Kraljica, češena angelov gospá; češena korenina; češena ti, ki si svetu pravo luč rodila! Bodi pozdravljena, Devica častita, memo vsih lepa; bodi pozdravljena, preljubeznjiva, in prosi za nas Kristusa!

V. Naj te hvalimo, Devica presveta!

O. Daj nam moč zoper sovražnike svoje.

Molimo.

Dodeli, milostljivi Bog! brambo naši slabosti, da, ki svete Božje porodnice spomin obhajamo, s pomočjo njenih prošenj od svojih grehov vstanemo.

Od velike sabote do 1. nedelje po Binkoštih.

Veseli se, Kraljica nebeška, aleluja! Kterega si zaslužila nositi, aleluja! je vstal do smerti, kakor je rekel, aleluja! Prosi za nas Boga, aleluja!

V. Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja!

O. Ker je res vstal Gospod! aleluja!

Molimo.

O Bog! ki si po vstajenju svojega Sina, Gospoda našega Jezusa Kristusa, svet razveselil; dodeli, prosimo, da po njegovi Materi, Devici Mariji dosežemo večnega življenja veselje.

Od 1. nedelje po Binkoštih do 1. adventne nedelje.

Češena bodi Kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena! K tebi vpijemo zapušeni Evini otroci; k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej dolini solz. Oh obrni tedaj, naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas; in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa! o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molitev.

Vsegamogočni, večni Bog! ki si dušo in telo čistite Device Matere Marije, da bi vredno prebivališe tvojega Sina biti zaslužila, s pripomočjo svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjih zlegov in večne smerti rešeni.

4. K svetemu Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, ktereга je postavil Gospod čez svojo družino.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o .

Naj nam, prosimo, Gospod! zasluženje ženina tvoje presvete Matere Marije pomaga, da, kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.

5. Za vse potrebe.

Ponižno, Gospod! te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene Matere, ljube Device Marije in vsih svojih svetnikov nas, svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohoštvo v vsi svetosti; tudi očisti vso našo rodovino in naše prijatle od hudobe in grehov, in napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir in zdravje; odverni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude želje, daj nam zdravo vreme in dobro letino; skaži milost našim prijatom in neprijatom, in obvaruj to faro z vsimi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa, povodnji, in dodeli milostljivo vsem vernim keršenikom, živim in mertvim, v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj. Obvaruj našega papeža I., našega škofa I., našega svetlega cesarja I. in vso našo duhovsko in deželsko posposko, in vse keršansko ljudstvo vsih nadlog in vsega zlega. In tvoj blagoslov pridi iz nebes doli na nas, in bodi vselej nad nami. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog vekomej. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Očenaš . . . Češenasimarija . . . (petkrat).

MOLITEV,

s ktero se Marija v mater izvoli za varstvo čistosti.

O Marija, Kraljica devic, preljuba moja Mati! glej, predobrotljivi tvoj deviški Sin je deviškega Janeza, in mene prenevrednega, tebi Devici za sina izročil. Prosim te tedaj pri ljubezni, kervi in smerti njegovi, sprejmi me za sina, ker tvojega Sina in tebe iz vsega serca ljubim in te v Mater izvolim; in še več, ako je tebi dopadljivo, izvolim te z Bernardinom in Edmundom za nevesto svoje duše. Hočem ramreč rajši umreti, kakor pa se z mislijo, z besedo ali v djani kakoršne koli nedopuščene ljubezni oskruniti. Tebe kopernim nasledvati, in Jezusa Jagnje, kamor koli pojde, na vekomaj; v družbi svojega angela varha želim angelsko čistost po svojem stanu ohraniti na veke. Sprejmi in ohrani mene, o presladka Mati! moje serce, mojo dušo in moje telo, kar ti iz vsega serca posvetim na vekomaj. Amen.

Molitev sv. Bernarda ali Memorare.

Spomni se, o preusmiljena Devica Marija! še nikdar ni bilo slišati, da bi kdo zapušten bil, kdorkoli je pod tvojo obrambo pribežal, tebe pomoči prosil, in se tvoji prošnji pri Bogu priporočal. S tim zaupanjem navdan hitim k tebi, o devic Devica, kraljica angelov, in Mati našega Gospoda Jezusa Kristusa! K tebi, o zvezda na morju! zdihujem; k tebi pritečem, k tebi pribežim, pred teboj grešnik zdihovaje klečim: ne za-verzi mojih besedi, o mati večne Besede; temveč mi-lostno me sliši in usliši. Amen.

Očenaš . . . Češenasimarija . . .

Litanije vsih svetnikov.

Gospod, usmili se nas!
 Kriste, usmili se nas!
 Gospod, usmili se nas!
 Kriste, sliši nas!
 Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog,
 Sin vsega sveta rešnji Bog,
 Sveti Duh, resnični Bog,
 Sveta Trojica, en sami Bog,
 Sveta Marija,
 Sveta Mati Božja,
 Sveta devic Devica,
 Sveti Mihael, za nas Boga prosi!
 Sveti Gabriel,
 Sveti Rafael,

Vsi sveti angelji in verhangelji, za nas
 Vse svete verste zveličanih duhov, Boga prosite!
 Sveti Janez Kerstnik, za nas Boga prosi!
 Sveti Jožef, za nas Boga prosi!
 Vsi sveti očaki in preroki za nas Boga prosite!
 Sveti Peter,
 Sveti Pavel,
 Sveti Andrej,
 Sveti Jakob,
 Sveti Janez,
 Sveti Tomaž, za nas Boga prosi!
 Sveti Jakob,
 Sveti Filip,
 Sveti Jernej,
 Sveti Matevž,
 Sveti Simon,

Sveti Tadej,
Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Lukež,
Sveti Marka,
Vsi sveti aposteljni in evangelisti, za nas Boga prosite!
Vsi sveti učenci Gospodovi, za nas Boga prosite!
Vsi sveti nedolžni otroci, za nas Boga prosite!
Sveta Fabijan in Sebastijan,
Sveta Janez in Pavel,
Sveta Kozma in Damijan,
Sveta Gervazij in Protazij,
Vsi sveti materniki, za nas Boga prosite!
Sveti Silvester, za nas Boga prosi!
Sveti Gregor,
Sveti Ambrož,
Sveti Auguštín,
Sveti Hieronim,
Sveti Martin,
Sveti Nikolavž,
Vsi sveti škofje in zpoznavci, za nas Boga prosite!
Vsi sveti učeniki, za nas Boga prosite!
Sveti Anton,
Sveti Benedikt,
Sveti Bernard,
Sveti Domínik,
Sveti Frančišk,
Vsi sveti mašniki in leviti, za nas Boga prosite!
Vsi sveti menihi in pušavniki, za nas Boga prosite!
Sveta Marija Magdalena,
Sveta Agata,
Sveta Lucija,
Sveta Neža,
Sveta Cecilija,
Sveta Katarina,
Sveta Anastazija,
Vse svete device in vdove, za nas Boga prosite!

Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas Boga prosite!
 Bodi nam milostljiv; zaneši nam, o Gospod!
 Bodi nam milostljiv; usliši nas, o Gospod!
 Vsega hudega,
 Svoje jeze,
 Nagle in neprevidene smerti,
 Skušnjav hudicevih,
 Jeze, sovraštva in vse hude volje,
 Duha nečitosti,
 Treska in hudega vremena,
 Šibe potresa,
 Kuge, lakote in vojske,
 Večne smerti,
 Zavoljo skrivnosti svojega svetega včlovečenja,
 Zavoljo svojega prihoda,
 Zavoljo svojega rojstva,
 Zavoljo svojega kersta in svetega posta,
 Zavoljo svojega križa in terpljenja,
 Zavoljo svoje smerti in svojega pokopa,
 Zavoljo svojega svetega vstajenja,
 Zavolje svojega čudovitega vnebohoda,
 Zavoljo prihoda Tolažnika svetega Duha,
 V dan sodbe,
 Mi grešniki,
 Da nam zanešes,
 Da nam odpustiš,
 Da nas k pravi pokori pripelješ,
 Da svojo sveto cerkev vladaš in ohraniš,
 Da pastirja apostolskega in vse cerkvene standore
 v svoji sveti veri ohraniš,
 Da sovražnike svete cerkve ponižaš,
 Da kersanskim kraljem in oblastnikom mir in pra-
 vo enovoljnost daruješ,
 Da vsemu keršanskemu ljudstvu mir in edinost
 daš,
 Da nas vse v svoji sveti službi poterdiš in obderžiš,
 Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,

Da vsim našim dobrotnikom večne dari dodeliš,
 Da duše naše in naših bratov, bližnjih in dobrot-
 nikov večnega pogubljenja rešiš,
 Da sad zemlji daš in ohraniš,
 Da vsim vernim dušam večni pokoj dodeliš,
 Da nas uslišiš,
 Sin Božji!

prosimo te, usliši
 nas!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ; zanesi nam, o
 Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ; usliši nas, o
 Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ; usmili se nas
 o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Očenaš . . . i. t. d.

V. In nas ne vpelji v skušnjavo.

O. Temuč reši nas hudega. Amen.

Molitve po Litanijah

69 Psalm.

O Bog! hiti me otet;

Gospod! teci mi pomagat.

Omoteni in osramoteni naj bodo, kateri mi strežejo po
 življenji.

Odstopijo naj, in sram jih bodi, kateri mi hočejo hudo.
 Obernejo naj se zdajci osramoteni, kateri pravijo: haha!
 haha!

Vsi pa, kateri tebe išejo, naj se veselé in radujejo.

Vedno naj rekó: Hvaljen bodi Bog! kateri ljubijo tvoje
 odrešenje.

Jest pa sem revež in siromak, o Boghiti k meni!
Moj pomočnik in moj odrešenik, o Bog! nikar se ne
mudi.

Čast bodi Bogu Očetu i. t. d.

V. Pomagaj svojim služabnikom,

O. Ki v te zaupajo, moj Bog!

V. Bodi nam, Gospod! močen turn,

O. Pred sovražnikom.

V. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas,

O. In otrok krivice naj se ne loti nam škodovati.

V. Gospod! ne raynaj z nami po naših grehih.

O. In ne povračuj nam po naših hudobijah.

V. Molimo za našega papeža I.

O. Ohrani ga, Gospod! oživiljaj in osreči ga na zemlji,
in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.

V. Molimo za svoje dobrotnike,

O. Poverni, Gospod! milostivo zavoljo svojega imena
večno življenje vsem, kateri nam kaj dobrega storé.

V. Molimo za verne mertve.

O. Gospod! daj jim večni mir in pokoj, in večna luč
naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

V. Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

O. Pomagaj svojim služabnikom, ki v te zaupajo, moj
Bog!

V. Pošlji jim, Gospod! pomoč iz svetišča.

O. In vari jih iz Siona.

V. Gospod, usliši mojo molitev.

O. In moja vpitje naj do tebe pride!

Molimo.

O Bog! ki ti je lastno, usmiliti se vselej in pri-
zanesti, usliši naše pohlevne prošnje, da nas in vse
tvoje služabnike, ktere grehov ketina veže, milost tvoje

dobrote odveže. Usliši, te prosimo, o Bog! našo pohlevno molitev, in odpusti nam grehe, ki se ti jih obtožimo, da nam dobrotljivo s svojim odpušenjem vred mir dodeliš.

Skaži nam dobrotljivo, o Gospod! svojo neizrečeno milost, ter nas od vsih grehov odveži, in od šib, ~~katere za nje zasluži~~mo, reši.

Bog, ki te greh razžali in pokora potolaži, ozri se milostljivo na prošnje k tebi kličejočega ljudstva, in šibe svoje jeze, ki jih za svoje grehe zasluži~~mo~~, od nas odverni.

Vsegamogočni, večni Bog! usmili se svojega služabnika I., našega papeža, in vodi ga po potu večnega zveličanja, da bo stvojo pomočjo, kar je tebi dopadljivo, želel, in z vso močjo storil.

O Bog! od katerega prihajajo svete želje, dobre misli in pravične dela, daj svojim služabnikom tak mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naše serca tvojim zapovedim vdane, in po zatertem strahu sovražnikov časi s tvojo pomočjo varni in mirni.

O Bog! vžgi naše serca z ognjem svojega svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili, in z očišnim srcem dopadli.

Bog, stvarnik in odrešenik vsih vernih! dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpušenje vsih grehov, da milostljivo odpušenje, katerega so vselej želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo.

Žačni, prosimo, Gospod! s svojim Duhom naše djanje, in spremljaj ga s svojo sveto pomočjo, da se vse naše molitve in dela vselej iz tebe začno, in iz tebe začete tudi v tebi končajo.

Vsegamogočni, večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mrtve, in se usmiliš vsih, katere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš, prosimo te pohlevno, naj vsi, za katere smo se namenili moliti, kateri so še pri življenji, ali pa so se že iz sveta ločili, po prošnjah vsih tvojih

svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vsih svojih grehov dosežejo. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj Amen,

V. Bog, usliši moje molitev.

O. In moje vpitje naj do tebe pride.

V. Vsegamogočni in usmiljeni Bog naj nas usliši.

O. Amen.

M. In vernih duše naj po milosti Božji počivajo v miru.

O. Amen.

MOLITVE

po litanih pri popoldanji službi Božji ob nedeljah in praznikih, kateri niso Matere Božje.

K svetemu Rešnjemu telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Kteri ima yso sladkost v sebi.

M o l i m o .

O Bog! kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil; daj nam, te prosimo, svete skrivnosti, tvojega telesa in tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo,

Za odvernjenje vsih nadlog in nevarnost.

Vsegamogočni, večni Bog, nebeški Oče! pogledaj z očmi svoje neskončne milosti naše reve in nadloge. Usmili se vsih vernih kristjanov, za katere se je tvoj edinorojeni Sin, naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus, voljno grešnikom v roke dal, in je tudi svojo drago kri na lesu svetega križa preli. Po tem Gospodu odverni, milostljivi Oče! zaslužene šibe, sedanje in pri-

hodnje nevarnosti, punte, vojsko, kugo, lakoto, dragino in žalostne revne čase.

Vsegamogočni večni Bog! usmili se svojega služabnika, našega papeža I., in vódi ga po potu večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetno, želel, in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vladar vsih vernikov! glej milostljivo na svojega služabnika, našega nadškofa I., ki si ga pastirja naši škofiji postavil; dodeli mu, prosimo, da tistim, čez ktere je postavljen, z besedo in z djanjem k dobremu služi, in tako s čedo, ki mu je zročena, večno življenje doseže.

Bog, varh vsih kraljestev, dodeli svojemu služabniku, našemu cesarju I. spoznati in častiti tvojo moč, s ktero se sovražnik preмага, da, ker je po tvoji volji cesar postal, bode tudi v tvojem varstvu vselej moččen.

Razsvitli in poterdi v vsem dobrem duhovske in deželske oblastnike in gosposke, da nas bodo na vse to napeljevali, kar zamore k tvoji božji časti, k našemu zveličanju, in k miru in sreči vsega keršanstva pripomoči.

Prosimo tudi, kakor hočeš, da nam je prositi, za svoje prijatle in neprijatle, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristjane, za žive in mertve.

Vsegamogočni večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mertve, in se usmiliš vsih, ktere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš: pohlevno te prosimo, da vsi, za ktere smo se namenili moliti, kateri so še pri življenju, ali pa so se že iz sveta ločili, po prošnjah vsih tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vsih svojih grehov dosežejo.

Dodeli nam, o Bog mirú! pravo edinost v veri brez vsega razdertja in ločitve. Preoberni naša serca k pravi pokori in k poboljšanju našega življenja. Vžgi v nas ogenj svoje ljubezni. Daj nam goreče želje po

vsi pravičnosti, da ti bomo kakor tvoji pokorni otroci
v življenju in v smerti prijetni in dopadljivi.

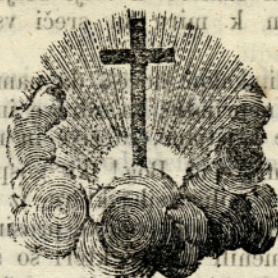
Tebi bodi vedno priporočeno, o Gospod! vse naše
djanje in nehanje, naše delo in opravilo, naše življenje
in naša smert. Daj nam tvojo milost tukaj uživati, in
tamkej z vsimi izvoljenimi doseči, da te bomo v več-
nem veselju in zveličanju hvalili in molili.

To nam dodeli, o Gospod nebeški Oče! po Jezusu
Kristusu, svojem ljubem Sinu, Gospodu našem in Odre-
šeniku, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega
Duha Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Očenaš. Česnasimarija. (petkrat.)

Sveti križev pot

svetega očeta.

Leonarda Porto-Mavriškega.

Opombe zastran opravljanja križevega pota. *)

1. Bistvena reč je v tej pobožnosti, da si pred križem in podobami, ki so bile v ta namen blagoslovljene, in premišljuješ nekoliko terpljenje Jezusa Kristusa. Zadosti je obrniti se proti podobam, ako se ne more prostor spremeniti.
2. Zamoreš tudi premišljevali eno samo okolišino terpljenja, postavim, tritkosti Zveličarja na Oljski gori, njegove bolečine na križu itd.
3. Vender pa, če te ne mika posebno pri eni resnici ostati, je bolje, da vse premišljuješ.
4. Za odpustke ni ravno potrebno, da bi molitve z besedami molil, ktere se po bukvah najdejo, ki so iz navade in pobožnosti vpeljane; vender pa so koristne, zlajšajo molitev križevega pota in nas zagotovijo sadi. Dobro je se jih posluževati.
5. Smé se molitev križevega pota pretergati, samo da se tisti dan doverši.
6. Z obiskovanjem križevega pota se dobijo vsi tisti popolnoma odpustki, ki so sklenjeni z obiskovanjem križevega pota v Jeruzalemu.
7. Odpustki se zamorejo zađ obiti večkrat na dan, ako se večkrat križev pot móli.
8. Dobro je, da obiskovavec križevega pota ohrani en odpustek za-se, druge daruje dušam v vica.

*) Le Chemin de la Croix; Einsiedeln, New-York itd.

9. *Ako se za duše v vicah obernejo odpustki, jih jim zamore obiskavec zadobiti, ako bi imel tudi nesrečo, da je v smertnem grehu; ne pa za se v takem stanu. Dobro je pred obiskanjem križevega pota obuditi popolnoma skesanje, da bi se mogel obilniše odpustkov vdeležiti.*

Darovanje sv. križevega pota.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim te čez vse, ker si večna dobrota in neskončna milost. Žal mi je iz vsega serca, da sem kdej tebe, o naj večji dobrota! razžalil. Darujem ta sveti križev pot tebi v čast, v spomin ti-stega težavnega pota, po katerem si zavoljo mene ubozega grešnika hodil. Vsih odpustkov se želim vdeležiti, kateri so za sveti križev pot podeljeni; torej tudi želim tako vse opraviti, kar in kakor je v zadobljenje odpustkov storiti potreba. Prosim te, o Jezus! dodeli mi gnado in moč, da bi s svetim križevim potom v tem življenji tvojo milost, v prihodnjem pa večno veselje mogel za-sluziti. Amen.

(Zdaj daruj Bogu odpustke za tiste, za ktere mu jih daro-vati želiš, da bi jim v prid bili.

Pri nekterih postajah se zadobé popolnoma odpustki; ker pa nobeden ne more zase več kot en popolnoma odpustek zadobiti, torej prvi popolnoma odpustek sebi v prid obrni, druge pa za duše v vicah Bogu daruj; ali za dušo ranjega očeta ali ranjce matere, brata, sestre, prijatla ali ktereга družega.)

Oh, pridite stvari!

Kaj, glejte, se godi!

On, ki nas vse živi,

Strašno za nas terpi.

1. Postaja.

Jezusa v smert obsodijo.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, prečudno, ponižnost svojega, nedolžnega Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsega ugovaranja poslušal in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnjive in krivične priče, ki so sodbo podpisale. Hudobnost tvojega jezika, s katerim si se večkrat zoper Boga in bližnjega pregrešil, je sodnika oslepila, da je nedolžnega Jezusa v smert obsodil. Obérni se tedaj k njemu, jokaj in zdihni bolj s srcem, kakor z ustni:

O moj ljubeznjivi Jezus! kako nezmerna je tvoja ljubezen proti meni, ubogemu grešniku! Boš li tedaj za nevredno, hudobno stvar ječo, verige, tepenje terpel? in v tako grozovito smert obsojen? Oh! to je zadosti, da mi rani moje srce, da objokujem vse pregrehe, ki sem s svojim jezikom storil. Tedaj jih obžalujem in kličem k tebi: O Jezus! usmiljenje; prosim te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Oče naš. Česena si Marija. Cast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Raztepen, zapljevan,

In kronan, zasram'van,

Pred sodbo je peljan.

Nedolžno v smert izdan.

2. Postaja.

Jezus vzame križ na rame.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, s kakšnim veseljem in radovoljnim srcem objame dobrotljivi Jezus sveti križ, in kako potterpežljivo prenaša tepenje in suvanje malopridnega

ljudstva! Ti pa poln nevolje in nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kar je le mogoče! Kaj ne veš, da se ne more brez križa nebeško veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, oberni se k svojemu Gospodu, zdihni in reci:

Ne tebi, o Jezus! ampak meni se spodobi križ. O težki križ! ki so ti ga moji grehi naložili. O ljubeznjivi Jezus! dodeli mi gnado in moč, da bom objel vse križe, katere sem s svojimi grehi zaslužil. Stori, da bom voljno objel svoj križ, in se tako ločil od sveta; daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s tvojo služabnico, sv. Terezijo, vošil in želel: Terpeti ali umreti; umreti ali terpeti.

Oče naš. Češena si Marija. Cast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Glej, križ mi nalože
Na ranjene rame;
Oh Jagnje Božje grā,
In nese vsih dolge!

3. Postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus zavoljo tolikanj prelite kervi ves oslavljen prvič na zemljo pade. Oh! kako ga s pestmi bijejo, z nogami taptajo in sujejo! Vender ni pritoževanja, ali nevolje iz njegovih ust slišati. Ti pa tarnaš in tožiš, če le majhen križ občutiš, ali zoperno besedo slišiš. Oh! sovraži svojo nepoterpežljivost, svoj napuh, in svojo nečimernost. Zdihni k Jezusu:

O ljubeznjivi Jezus! poglej me preubozega grešnika pred tvojimi nogami. Oh, kolikrat in v kako velike

pregrehe sem padel! Kolikokrat sem se v globočine
pregreh pogreznil! O Jezus! stegni in podaj mi svoje
roke! Pomoči, o Jezus! pomoci pri tebi išem, da bi
ves čas svojega življenja nikoli nikoli smertnega greha
ne storil, in bi tako v svoji zadnji uri zveličanja upati
zamogel!

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Opešal je v močéh
Podre ga križ, naš greh;
Vtopljen v sveta dolgéh,
Leži potert na fleh.

4. Postaja.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo serce
Jezusovo! Oh, s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo
napolnjeno Marijino serce, ko sta se srečala! Poslušaj,
o nehvaležna duša! „Kaj ti je storil moj Sin“
ti kliče Marija. „Kaj hudega ti je storila Ma-
ti?“ te vpraša Jezus. Oh! zapusti že enkrat svoje
grehe, zavoljo katerih midva toliko žalost in britkost
terpija. O grešnik! kaj praviš na to? Reci tedaj in
zdihni v svojem sercu:

O Božji Sin Marije! o prësveata Mati mojega lju-
beznjivega Jezusa! ves raztert in ponižan klečim pri
vajnih nogah. Jaz sem tisti izdajavec, s svojimi grehi
sem brusil meč, kateri je vajno serce ranil. Oh! iz
serca mi je žal. Prosim vaji, odpustita mi! Milost, o
Jezus! milost, o Marija! Po svoji veliki milosti mi

dopustita, da nikdar več ne bom grešil, temuč da bom vajno igrenko terpljenje in žalost noč in dan premišljeval in objokoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi,

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Oh, žalosten spomin!

Ker sreča Mater Sin,

Nji gre meč bolečin

Do serca globočin.

5. Postaja.

Simon Cirenejski pomaga Jezusu križ nositi.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Spomni se, da si ti tisti Simon, kateri si nečimernosti sveta in sladnostim svojih počutkov ves vdan, ki svojih križev ne nosiš radovoljno, ampak le, ker se jih braniti ne moreš, z veliko nevoljo. Oh! zbudi si že enkrat serce, in usmili se svojega tako obloženega Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, katere ti bo poslal tvoj ljubeznjivi Oče. Trdno skleni, ne samo vse zopernosti, s poterpežljivostjo prenašati, ampak tudi svojemu Bogu zanje hvaležnega se skazovati. Prosi ga takole:

O ljubeznjivi Jezus! hvalim te za toliko prilžnost, katero mi daješ, da bi za-te terpeti in za-se kaj zaslužiti mogel. Oh, moj Bog! daj mi, da bom vse, kar se mi bo v tem življenji težkega prigodilo, s poterpežljivim srcem prinašal, in potem večnega veselja se vdeležil. Stori, o Jezus! da bom tukaj s teboj jokal in terpel, potlej pa s teboj v nebesih gospodoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Omagal Jezus je:

Od teže križev;

O Simon, prosim te,

Ne brani križa se!

6. Postaja.

Veronika podá Jezusu pošni pert.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Poglej in preudari v tem pertu sveto obličje Zveličarjevo! Ljubi Jezusa! in po tej ljubezni si njegov obraz v serce vtisni. O kako srečen boš, ako boš živel z Jezusovim obrazom v svojem sercu, in ž njim v večnost šel. Da bi tedaj to gnado zadobil, prosi svojega Boga in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim te, vtisni v moje serce sveti obraz svojega obličja, da bom brez nehanja na-te mislil, noč in dan tvoje grenko terpljenje premišljeval in svoje grehe objokoval. O Jezus! s kruhom tvojega terpljenja hočem nasitovati svojo dušo, in moje oči bodo vselej solze točile nad mojimi pregrehami.

Oče naš. Česena si Marija. Cast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

S pertom Veronika

Obrise Jezusa.

Spomin zato ji dá

Terpljenja britkega.

7. Postaja.

Jezus pade drugič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in tvoj Gospod, zopet na zemlji leži, vse oslabiljen od velike bolečine, utrujen in zaničevan od sovražnikov. Premisli, da je tvoja prevzetnost Jezusa poterla, in ga na zemljo vergla,

ker je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napuhnen. Spokori se in skleni ponižnejši biti. Reci s skesanim srcem:

O prečastiljivi Jezus! kakoravno vidim, da na zemlji pod težo križa ležiš, vender te molim in častim, kakor svojega mogočnega, večnega Boga. Prosim te, poteri moj napuh; vzemi iz mojega serca vso ošabnost, da bom spoznal svojo nečimernost, da bom vse zasramovanja prejemal s tolikanj tebi ljubo ponižnostjo, da bom potem tudi s teboj povikšan v nebeškem kraljestvu.

Oče naš. Česena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Slabosti ves prevzet
Pod križem pade spet;
O jenjaj, grešni svet!
Ponavljaj, gréh preklet!

Oči bodo vselej solze točile nad mojnimi pregrehami.

8. Postaja.

Jezus tolaži jeruzalemske žene.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli v svojem sercu, kolikanj ti je vender treba jokati in žalavati. Pervič, ker tvoj ljubeznjivi Jezus toliko zavoljo tebe terpi; drugič, sam nad seboj, ker si tako nehvaležen in ga ne nehaš žaliti. Kako moreš, premišljevaje njegove grozovite bolečine, še terdovraten ostati! Poglej, kako milostljivega se Jezus revnim jeruzalemskim ženam skazuje! Zaupaj tedaj vanj in zdihni s srcem:

O ljubeznjivi Jezus! Oh! kako je to, da se moje serce ne raztopi v solzah velike žalosti? Solze, oh Jezus! prosim, solze prave pokore in serčnega obžalovanja mi daj, da bom z objokanimi očmi in skesanim

sercem zadobil tisto milost, katero si ubogim ženam skazal. Oh, Jezus! ne obračaj od mene svojih milostljivih oči. Poglej me, ubozega grešnika, da bom tudi jaz ves potolažen na zadnjo uro te viditi mogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas.

Usmiljene žene!
Ne jokajte za mé!
Točite za se lé
Spokornih src solze!

9. Postaja.

Jezus pade tretjič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh! s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Premisli; Jezusa, krotko, nedolžno ovčico, Judje, neverniki kakor stekli volkovi tepo, sujejo, sem ter tje po terdih kamnih vlačijo! O nesrečni greh, ki samega Sinú Božjega tako grozovito terpinčiš! O grešnik! ni morebiti tvoj ves poterti in kervavi včlovečeni Bog vreden tvojih solz? Oh! reci tedaj ves objokan:

O vsegamogočni Bog! ki nebo in zemljo z enim perstom deržiš, kdo te je tako neusmiljeno vergel? Oh! nobeden drugi ne, kakor moja pregreha, v katero sem tolikrat zopet padel. Moja hudoba ni jenjala grešiti, in zato se je množilo tvoje terpljenje. Toda poglej, o Jezus! pred teboj zdaj klečim s kešanim srcem, in terdno sklenem, svoji hudobiji konec storiti. Z objo-

kanimi očmi ti trdno in zvesto obljubim: Nikdar več nočem grešiti; o Bog! nikdar več, nikdar več ne.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Oh, Jezus omedli,
Pod križem spet leži;
Naj vendar se zbudi,
Kdor še v pregrehah spi.

10. P o s t a j a

Jezusa slečejo in mu žolča piti dajo,

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, o duša! kako Jezusu, ki je po svojem životu ves ranjen in stepen, še grenkega žolca piti dajo. Poglej, kako on tvojo nesramožljivost, nespodobno obnašanje in nečimernost v obleki s svojo nagoto plačuje, z žolcem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojega Jezusa brez milovanja pogledati! Oh, verzi se k nogam svojemu Jezusu in reci:

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med teboj in med menoj! Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s kervjo oblit; jaz pa ves nečimern, poln sladnosti in veselja, ali saj tak želim biti. Oh! jaz nisem na pravem potu. O Jezus! pelji me ti na pravo stezo. Stori, da mi bodo vse sladnosti tega sveta grenke in zoperne, da bom namesto njih želel tvoje terpljenje občutiti, in da tako vreden postanem s teboj večno veselje vzivati.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Ko pride na goro,
Ga slečejo, gerdo,
Pijačo mu dajo,
Ostudno in grenko.

11. Postaja.

Jezus na križ pribija jo.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, katero je občutil dobrotljivi Jezus, kadar so mu rabeljni ude, kite in žile z žebli prebodli. O, kako je to, da tvoje serce kar žalosti ne počí, ker vidiš, da tvoji grehi tako neusmiljeno moré tvojega Zveličarja? Saj zdaj toči solzé, obžaluj svoje gréhe in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje serce strah in ljubezen do tebe! In, ker so moji grehi tisti žebli, ki so tebe na križ pribili, stori s svojo gnado, da bodo vse moje hude želje in občutki na tvoj križ nabiti in tamkaj umorjeni, da bom v življenji in ob smerti s teboj križan, tudi s teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Na križ ga položé,
Razpno roké, nogé,
Žebli mu zdaj nové,
Še rane naredé.

12. Postaja.

Jezus umerje na križi.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Odpri tukaj oči in premišljuj svojega na križ pribitega Jezusa. Poglej vse blede obličje Božje. Poslušaj, kako prosi odpušenja tistim, kateri ga križajo in žalijo.

Razbojniku obljubi nebeško kraljestvo, svojo Mater izroči Janezu, svojo dušo priporoči nebeškemu Očetu; poslednjič pa umerje z nagnjeno glavó. Tedaj je moj Jezus umerl! Res umerl je na križi in zavoljo mene. O duša moja! kaj boš zdaj počela? Oh, ne hodi proč, ako ne s ponižnim in skesanim srcem. Objemi križ in zdihni k Jezusu!

O moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, da so moji grehi tisti rabeljni, kateri so tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene gnade nisem vreden, ker sem tebe križal. Pa kako veliko veselje in upanje občuti moja duša, kadar te slišim tudi za tiste prositi, kateri so te križali. Kaj hočem tedaj za te storiti, ko si ti toliko za me storil? Poglej, o Jezus! pripravljen sem in voljan, vsim odpustiti, kateri so me kdaj razžalili. Res, moj Bog! zavoljo tvoje ljubezni odpustim vsim, iz srca jih objamem, in jim želim vse dobro. In tako tudi upam ob svoji smertni uri slišati vesele besede tvoje: „Še danes boš z menoj v raji.“

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Na križi tam visi,
Oh, sveta teče Kri!
Za grehe vsih ljudi
Zveličar smert stori.

13. Postaja.

Jezusa s križanino in ga Marii v naročje polože!

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil!

Premišli, kako oster je bil meč, ki je prebodel srce žalostne Matere, ko je svojega mrtvega Sina v naročje vzela. Vidila ga je vsega ranjenega in kervavega. O kakšno žalost in bolečino je ona takrat

svojem sercu čutila! Kteri meč pa je bil tako oster, ki je prebodel njeno serce! Oh, greh je bil, kteri je Jezusu življenje vzel in Marijino serce tako močno rani. Objokuj tedaj ta grozoviti greh. Skleni svoje solze s solzami svoje žalostne Matere, in zdihni k nji tako:

O Kraljica vsih mučenikov! kdaj bom vreden, da bi prav zapopadel tvojo žalost in bolečino? Kdaj bom zadobil gnado, tvojo žalost v svojem sercu nositi in s teboj terpeti? O vélika Gospa! sprosi mi, da bom noč in dan žaloval nad svojimi grehi, kteri so tebi tako žalost napravili, da bom ves skesan in spokorjen v zaupanji in ljubezni do tebe umerl, in po smerti s teboj večno živel.

Oče naš. Česena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Marija! k teb' hitim,
Tvoj'ga Sinú častim;
Z vama, dokler živim.
Rad jokam in terpim.

14. P o s t a j a .

Jezusa v grob polože.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje in jokanje Magdalene, Janeza in družih pobožnih duš, ko jim je bil Jezus odvzet in v grob položen. Zlasti pa si v serce vtisni težavo in grenko žalost Marije, njegove Matere, ko je iz svojega naročja ljubeznjivega Sina dala. Premišljevaje njeno tedanjo žalost in njeno terpljenje se moraš res sramovati, da si pri obiskovanji tega križevega pota tako malo milovanja občutil. Oh, zbudi svoje serce saj zdaj pri zadnji postaji. Poljubi s častjo kamen svetega groba; položi v duhu vanj serce, in reci svojemu mertvem Jezusu:

O usmiljeni Jezus! kteri si po takem kervavem potu šel iz ljubezni do mene, častim te v grob polože-

nega in te molim. Oh, v svojem sercu te serčno želim zapertega imeti, da bi, s teboj sklenjen, po tem križevem potu k rovesnemu življenju vstal, in se v tvoji gnadi iz tega sveta ločiti mogel! Po zasluženji tvojega terpljenja, katero sem premišljeval, mi dodeli, da bo na zadnjo uro tvoje sv. Rešnje Telo moja popotnica, da bodo moje zadnje besede: Jezus! Marija! Jožef! in da svoje zadnje zdihovanje sklenem s tistim zdihovanjem, s katerim si ti na svetem križi svojo sveto dušo izdihnil. Daj mi z živo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo s teboj in zavoljo tebe umreti, in potlej s teboj na večne čase živeti. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Za naš greh mertvega
Molimo Jezusa
In položimo ga
V grob svojega serca!

M o l i t e v.

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti ljubezni, s katero si svojega Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene na svet poslal, in s katero je on po svojem britkem terpljenji in grenki smerti mene odrešil, ti darujem ta sveti križev pot, katerega sem s svojo gnado opravil. Vzemi to pobožno opravilo k povikšanju svoje časti, v zahvalo za vse, meni in drugim podeljene gnade, za odpuščenje grehov vsega sveta, za pomoč revnim dušam v vica; zlasti pa, za ktere sem v začetku prosil. O milostljivi nebeški Oče! poglej na obličje Kristusa svojega Sina, usliši glas njegove svete Kervi, in bodi milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.

Hvaljen bodi naš križani Zveličar Jezus Kristus, in njegova žalostna Mati Marija!

O Jezus! hvala zdej
Ti bodi in vselej;
Po svoji smerti daj!
Te ljubiti' vekomaj!

Prijazni opomini in zaklici

naših patronov sv. Kocijana, Kancija, Kocijanile
in Prota nam ki smo njih varovanci.

Sv. Prot.

Misli si, da slišiš svetega mašnika Prota govoriti, poslušaj njegove besede pazno, in vtisni si jih v seree.

Jezus naš Zveličar je na zemlji družbo ustanovil, v katero vabi vse ljudi celega sveta in vsih časov. V ti družbi so vsi teisti, ki verujejo v Jezusa in v njegovi nauk. Cela družba ima taisto vero, taiste zakramente, ki so vernim pripomočki k večnemu življenju, taistega poglavarja Rimskega papeža, nezmotljivega učenika. Ta družba je *keršanska katoliška Rimska cerkev*, zunaj kattere izveličanja ni.

V ti družbi, ali v katoliški cerkvi je duhovstvu izročeno varstvo vere; nar višji duhoven in pastir cele čede so sv. Oče, pastirji posamesnih čed so škofje, in njih namestniki in delavci v vinogradu gospodovem so vsi drugi duhovni. Vsi ti oznanujejo in razlagajo Jezusovo vero, delé zakramente in vodijo vernike od njih mladih nog. noter do njih smerti.

Duhovni, od svetega očeta in škofov, noter do zadnjega duhovnega pomočnika vsak dan Jezusa samega nebeškemu Očetu darujejo in ga sprejemajo, ter so v nar bolj edini sklenitvi ž njim. O čudapolna sreča du-

hovnov! ktera jih vendarle s strahom in trepetom napolni zavoljo skrivnostne pričujočnosti vsegamogočnega Gospoda nebes in zemlje, pravičnega Sodnika živih in mrtvih.

Tedaj more biti njih prizadenje gotovo zmerom le to, da so njih serca vselej proste smertnega greha, da goré ljubezni do svojega nebeškega učenika, s katerim so vedno in vedno v nar tanji zvezi.

Duhovni so varhi vere, ki jo je prinesel Božji Sin iz večnih nebes. Beseda, ki jo oznanujejo oni, je Božja beseda, ali naj jo že oznanjajo v cerkvi iz lece, iz pred oltarja, v spovednici, ali pri bolniku ali sploh v domači obhoji. Njih učenost je obširna, sveta, in brez prenehanja si jo oni povišujejo z branjem, premišljevanjem in z molitvijo. Duhovni so skerbni pastirji čede; oni nedolžne otročice z ljubeznijo podučujejo v veri, mladence in device varujejo v nedolžnosti, jih poterjujejo v dobrem; in jih vabijo k pogostni sprejemi sv. zakramentov; grešnike nevtrudljivo kličejo na pot pravičnosti; štariše podpirajo v skerbni izreji njih otrok; bolnike tolažijo, in jih spremljajo, z nebeškimi tolažbami iz tega na uni svet. Duhovni so zgled molitve, zatajevanja, poterpežljivosti, usmiljenja, in čiste božje ljubezni.

Glejte, ljubi moji varovanci! tudi jez, vaš patron, sem svoje duhovne otroke Kocijana, Kancija, in Kocijanilo v veri podučeval, in z božjo pomočjo jih stanovitne ohranil noter do njih mučenstva, s katerim so si nar dražji venec, in nar imenitniji prostor pri Bogu pridobili.

O ljubi moji izročenci, tudi vam so duhovni nar bolji, nar zvestej priyatli, ki vam oskerbljujejo nar imenitniji reč, to je, vašo večno srečo. Ljubite jih tedaj, skazite jim čast in zahvalo, molite za nje in hodite po poti, ktero vam s svojim navkom, s svojim nasvetom in s svojim zgledom kažejo. Potegovajte se za nje, in zagovarjajte jih povsod, kjer se govori zoper njih.

Nekterim pa iz med vas, ki duhovne zaničujejo, zasmehujejo, opravljajo, in ljudstvo zoper njih šuntajo, zakličem: nehajte od tega početja; in vprašam vas: kaj so vam storili duhovni? ali ne darujejo slehern dan za vas nekervavo daritev? ali niso pripravljeni zavoljo vas iti tudi v smert? Tedaj, nehajte od vašega početja ter se spominjajte žuganja, ki ga Bog sam izusti zoper zaničevavce duhovnov, rekoč: gorje njemu, ki se pregreši zoper posvečenika mojega, on se dotakne punčice mojih očes. Večni in nar pravičniji Bog ne pusti brez kazni razžaljenja duhovskega stanu.

Ko ste pa čast, spoštovanje in hvaležnost dolžni slehernemu iz med svojih duhovnih pastirjev; koliko veči počastenje, pokoršino in vdaost morate skazati svojemu nar višemu pastirju svetemu Očetu in svojim škofom.

Sv. Oče varujejo vero, se vstavljajo v svoji od Boga jim podeljeni nezmotljivosti vsaki krivoveri, razsodijo slehern nauk, ali je katoliški ali ne; oni volijo in poterdiijo škofo, in v sklenitvi ž njimi vladaajo celo keršansko katoliško čedo. Ljubite tedaj sv. očeta, molite za nje, ne pripustite, da bi se kjer koli zoper njih govorilo, pridobite jim serca svojih bližnjih; ako so v sili, tolažite jih in pridite jim na pomoč, kakor smo ravno tako delali v prvih stoletjih keršanstva, tedaj višjega pastirja v svoje varstvo vzeli, in jim vse potrebno oskerbeli, da so tako oni mirno in brez skerb se le šamo z vladanjem svoje čede pečati smeli.

Spoštujte dalje in vbogajte svoje **Škofo**; v njih vodstvo je izročil gospod Jezus Kristus kardelce cele čede, v katerem živite vi. Oni, so resnični namestniki Kristusovi, bodite jim tedaj pokorni; oni vam pošljejo duhovne, oni so vam darove sv. duha s podeljenjem sv. birme sprosili, tedaj, bodite jim hvaležni.

Duhovne pa, ki živite z njimi, serčno ljubite; oni so bili v vaši mladosti vaši učeniki, so vam zakramente sv. pokore in sv. rešnjega telesa pervikrat, in potem

tolikokrat podelili, oni so vaši pridigarji, spovedniki, sredniki pred Bogom, ljubite jih, poslušajte jih, podpirajte jih, molite za nje, in sklepajte se vselej z njihovimi dobrimi deli.

V taki edini sklenitvi s sv. Očetom, s svojim škofom in z duhovni se tedaj, moj varovanec! vedno vadi v vsih potrebnih keršanskih čednostih, in da jih dosežeš, ti nasvetujem sledeče zdihljeje:

1. Prosi Boga, da ti podeli božjo čednost *terdne vere*, rekoč:

„O moj nebeški Oče, moj učenik in Gospod! prosim te, da zavoljo brežkončnega zasluženja smerti tvojega Sina Jezusa Kristusa prižgeš v moji duši svetlo luč vere, da mi jo povišuješ, in mi jo ohraniš čisto in nepokvarjeno do zadnjega trenutka mojega življenja. Vse tedaj verujem terdno, in za vselej, in brez dvoma, kar si nas ti, o Bog! po Sinu svojem učil, kar so aposteljni učili in kar nas verovati uči naša Rimska, sveta kato-liška in apostoljska cerkev.“

2. Prosi, zadobiti božjo čednost *terdnega zaupanja*:

„O Gospod Bog: prosim, ustanovi v meni stanovitno zaupanje, da se zanesem na tvojo milost, na zasluženje Sinu tvojega, in na tvojo brezkončno dobroto, v življenji, kakor v smerti. Tebi se izročim z vsem, kar sem in kar imam.“

3. Zdihuj po božji čednosti *goreče ljubezni*:

„O Bog! prosim te, naj tvoja večna ljubezen vžge v meni ljubezen do tebe, da te ljubim iz vsega serca, iz vse duše, z vsemi močmi, da te ljubim zavoljo tega, ki si zgolj ljubezen in dobrota in sam v sebi nar bolj popolnoma bitje; bližnjega pa naj ljubim, kakor sam sebe.“

4. Ker človeku ni mogoče izveličanje doseči brez Jezusovega odrešenja, se ga vedno vdeležuj. To pa se bo zgodilo po vredni prejemi sv. zakramentov, z vredno pričujočnostjo pri sv. maši, z pobožno molitevjo in z življenjem, polnim čednost in strahu božjega. Tedaj zdihuj k Bogu in si vsega tega velikokrat prosi rekoč:

„O Bog, nebeški Oče! prosim te, da *ne bo zgubljen* *na za me Kri Jezusa Kristusa*, odrešenika mojega. O saj ti o Bog, duše ljubiš, in nočeš, da se ti ktera pogubi. Tedaj, prosim, ohrani me v gnadi sv. kersta, povišuj v meni darove sv. duha, ki sem jih prejel pri sv. birmi; daj po zasluženju smerti svojega Sinu, da bo posvečujoča gnada ponovljena v meni po odvezi od grehov pri spovedi, in da se vedno v novič in edino sklepam z Jezusom v zakramentu presvetega Rešnjega telesa. Naj pa tudi po tvoji milosti vselej deležen postanem sadu odrešenja po vredni in pobožni pričujočnosti pri sv. maši. Tvoja ljubezen o Gospod! naj me žene obiskat Sinu tvojega pričujočega v sv. Rešnjem telesu. Tvoja sladka pričujočnost v cerkvi, doma in po vsih krajih, in vsaki čas, naj me vabi vsak dan k serčni molitvi, da z molitevjo dan pričem in ga neham in tudi med dopolnjenjem svojih dolžnost se tebe, o nar ljubeznjivši Gospod serca mojega! z ljubeznijo spominjam“.

Potem ko si se, ljubi varvanec moj! Bogu izročil v nar imenitnijih zadevah svoje duše, po okolišinah svojega življenja in kolikor ti čas pripusti, premišluj večkrat nar važniši resnice naše vere.

Tedaj spominjaj se n. pr. ob nedeljah sosebne skrivnosti *trojedinega Boga*, in skleni, da hočeš vse pričeti v imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha, Amen; in da boš vse dokončal v čast Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu, Amen.

V ponedelik naj ti bo pred očmi, veselja polno *včlovečenje in rojstvo Jezusa Kristusa*, ter vse daruj nedolžnemu detetu v čast in iz ljubezni do njega. V tvorek se oziraj na Jezusa *zprelepega mladenča* in mu priporočaj rastvo tvoje duše v modrosti in v dobrih delih, da dopadeš Bogu in ljudem. V sredo poslušaj v duhu *Jezusa učenika*, ki je cele tri leta svoj nebeški nauk oznanoval in zaupaj v njega, ki se je skazal Gospoda nebes in zemlje, vsih natornih in čeznatornih

moči. V četertik zahvali Jezusa za *ustanovljenje presv. Rešnjega telesa*; v petik se priporočaj v *Jezusove rane*, in sicer prosi odpuščenja pri rani leve roke zavoljo vsih napčnih del, pri rani leve noge zavoljo vsih pregrešnih potov, in pregrešne lenobe; pri desni nogi si sprosi od zdaj naprej gnado hoje po poti pravičnosti in pri rani desne roke si iši Jezusovega blagoslova: pri rani serca njegovega pa obstoj, ter zapri dušo svojo vanjo, da tam ostane za vselej. V saboto naj ti bodo žive v spominu *Marijine žalosti*; spremi jo v duhu, kodar je hodila ona, milovaj jo, in prosi jo pomoči zavoljo tih sedmerih žalost. Poslušaj tedaj besede Simeona, ki so ji prebodle kakor meč njeno serce; pojdi ž njo po daljni poti v Egipt, in streži ž njo Jezusu Sinu njenemu; iši ž njo Jezusa dvanajstletnega; hodi ž njo za Jezusom po njegovi strašni, križevi poti; obžaluj greh, ki je uzrokoval Božjemu Sinu tako grenko smert; priporočuj se v rane Jezusa mertvega v Marijinem naročju; položi svoje serce v grob, kamor so Jezusa položili.

Marijo častiti s svetim rožnim vencem, ako ti je le mogoče vsak dan, naj bo tvoja vedna skerb. Sv. rožni venec obudi v tebi ljubezen do Jezusa in do Marije in ti gotovo uzrokuje veliko gnad, sosebno spokorjenje in srečno zadnjo uro.

Ne pozabi pa tudi resnice, da bo Jezus tvoj pravični *sodnik*, in da ne veš ne ure ne dneva, o katerem te pride poklicat iz tega sveta.

Naj bo tedaj tvoje življenje ljubi moj varovanec! čas vedne obhoje z Bogom. Bodi si imenitnega ali niskega stanu, bogat ali reven, mlad ali star, vselej nosi prepričanje s seboj, da si *otr.k božji* in *ud keršanske katoliške cerkve*. Ne sramuj se tega nikdar in nikjer, pokaži to spoznanje očitno, kadar je tega treba; tako boš že na zemlji eden iz med izvoljenih, in z veseljem te bomo sprejeli, kadar prideš v nebesa.

Sv. Kocijan in Kancij.

Ta dva blaga mladenča sicer vsim vernikom, sosebnost pa mladim ljudem dajeta naslednja podučevanja. Slušaj jih in utisni si njih nauk globoko v serce.

„Moj jarm je sladak, moja butara je lahka.“ Tako govori naš Gospod Jezus Kristus od dolžnost, ki jih njegova sveta vera naloži slehernemu verniku. Sladkoto Jezusove vere je nam dvema bratoma in najni sestri že v naši prvi mladosti vtisnil v naša mehka serca naš sveti učenik in mašnik **Prot. Gnade sv. kersta**, prve spovedi, prvega sv. obhajila smo skerbno varovali v sebi, ter je bilo naše veselje, svojo mladost popolnoma Bogu posvečevati. Gnada pa se je toliko poviševala v nas, da nam je bila k zadnjemu naša edina sreča, naša edina želja, umreti zavoljo Kristusa.

O varovanci naši spreljubi! kako vas mi ljubimo, kako veliko je naše veselje to, da zamoremo vas varovati, za vas prositi pri večnemu ženinu naših duš, in vam pomagati, da pridete tudi vi tje, kjer smo mi vže davno.

Toda tvoja lastna skerb, ljubi naš varovanec! naj bo vedno ta, da se ravnaš po nauku svojih dobrih staršev, duhovnih učencikov in vernih oskerbnikov.

Da ti bodo pa njih nauki toliko bolj pred očmi, in da ti sveta zveza ž njimi bolj gotovo tekne k tvojemu dušnemu pridu, moli za nje, in sicer:

1. Za svoje **stariše**, rekoč: „O Bog! zahvalim te, da si mi dal tako dobrega očeta, tako dobro mater. Daj da njih svete, in njih katoliške nauke spolnujem, in se po njih keršanskem zgledu ravnam. Daj jim dolgo življenje in srečo, sosebnost pa gnado, ohrani jih v nji; naj oni v gnadi živé, v nji umerjejo in večno življenje v raju dosežejo.“

2. Za svoje *duhovne učenike*. „O usmiljeni Jezus! zahvalim te, da si mi duhovne učenike namestnike svoje podelil. V spominu bom obderžal vse, kar so me učili pred prvo spovedjo, pred prvim obhajilom, v šoli, v spovednici, ali v obhoji ž njimi. Daj o Jezus zavoljo svojega nezmernege zaslužnja na sv. križu, da obljube, ki sem jih storil pri sv. kerstu, pri prvi spovedi, pri sv. birmi, in pri prvem sv. obhajilu, vse spolnim; v ta namen vse te obljube v kratkem zdaj le ponovim. (Ponovi jih v svojem sercu, kakor imaš gotovo navado jih ponavljati ob času sv. obhajila, na svojega godu dan in vsak velik praznik; spominjaj se tudi srečnih časov svoje mladosti, svoje takratne bogoljubnosti, obudi jo v novic in ohrani si jo.) Prosim te pa tudi o Gospod! razlij svoj obilni blagoslov čez vse, ki so imeli v tih svetih zadevah z menoj opraviti, čez škofa ki so me birmovali, čez duhovne, ki so me podučevali, mi sv. zakramente delili in me varovali po poti nedolžnosti in čednosti. Ako pa so se že ločili iz tega sveta, jim daj, veseliti se pred tvojim obličjem o pravični Bog; poverni jim tam v večnosti obilno vse dušne dobrate, ki so mi jih tu na zemlji skazali.“

3. za vse druge *dobrotnike in oskerbnike svoje*. „O Bog! poverni tisuč in tisučkrat vse, kar so mi moji dobrotniki in oskerbniki na poti zveličanja dobrega storili; hvaležen sem jim, in sosebno bo moja skerb ta, da se ohranim na poti svetosti, ki so mi jo vselej kazali, in me po nji vodili.“

Ko si, ljubi varvanec moj! s takimi in enakimi zdihljeji v sebi obudil v novic vse storjene obljube in se spominjal vsih lepih navkov, ki si ti jih stariši, učenci in dobrotniki dajali, tedaj se bodeš gotovo pokrepčanega čutil v dobrem; ako bi bil pa že nekoliko zašel iz poti nedolžnosti, se urno verni na pravo pot, ter za vselej ostani na nji.

Dalje pa sosebno bratovsko ljubezen zbuja v sebi do svojih bratov in sester. Svetovaj jim dobro, varuj

jih dušnih nevarnost, opominjaj jih, ako se zgubljevati pričenjajo, in sklepaj se z njimi v dobrem; kakor smo to vselej storili mi trije, Kancij in Kocijan in najina sestra Kocijanila. Nar bolji je, da bratje in sestre molijo vedno eden za vse, in vsi za enega, zakaj molitev jih bo sklepala v serčno in pravo edinost. Tedaj moli :

4. Za svoje *brate in sestre* rekoč: „O nebeški Oče! zahvalim te, ki si mi v previdnosti svoji podaril brate in sestre. Ozri se milostivo na nje, in daj jim obilnost svoje gnade. Med nami pa ohrani taisto ljubezen, ki je tebi, o Bog ljubezni! dopadljiva. Stori, da smo tu na zemlji sklenjeni tebi v čast, drugim v izgled, in da tudi v nebesih sklenjeni, te hvaliti in uživati zamoremo na veke.“

Ako so ti pomerli, oče, mati, učeniki, bratje, sestre ali drugi, ki si jim hvaležnost in ljubezen dolžan, se jih večkrat spominjaj, kakor zmo mi vedno v spominu imeli svoje ljube stariše in svojega druzega duhovnega prijatla, mašnika sv. **Krizogona**, ki je pred nami krono mučenstva zadobil.

5. Moli toraj za *rajno drago osebo*, rekoč: O Bog usmiljenja! izročim ti dušo ranjega očeta J. — ranje matere J. — ranjega duhovnega učenika J. — ranjega dobrotnika J. — ranjega prijatla J. — Zavoljo nezmernega zasluženja sv. križa stori to dušo popolnoma čisto, ako se še ne znajde v večjem veselju. V sercu bom obdržal nauke in lepe zglede te duše in živel vselej po njih. Nikdar nočem nezvest biti obljubam, ki sem jih pred to rajno osebo storil. Deležno jo želim vsega svojega terpljenja in zasluženja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Pa tudi jez hočem po ravno tem Gospodu deležen biti častenja, molitve in hvale, ktero duša mojega ranjega J. — že daruje tebi, o Bog! v srečni večnosti.“

Sploh pa te opomnimo, da za duše rajnih moliti, milošno deliti in druge dobra dela doprinašati, je do-

bra misel, in to, kar za verne duše rajnih storiš, ti bo prineslo veliko pospeha na poti zveličanja. Tedaj mnogokrat moli za duše v vicah psalm: Iz globočine vpijem k tebi. . . i. t. d. ali rožni venec, ali litanije, in sosebno terpljenje, žalost, bolečine in nesreče daruj Bogu za duše v vicah vselej, kadar te kaj nezgodnega zadene.

Dalje se spominjaj, da smo mi trije imeli dosto premoženja; pa tudi veš, kako da smo ga obračali. Velik del našega bogastva je bil šel med revne in med preganjane in ujete kristjane. Le samo to, kar je k življenju in obleki potrebnega, smo prihranili za se.

Tudi tebi bodi skerb, da ne potrosiš denarja in premoženja svojega v gostarije, preobilno jed in pijačo, v nečimerne in drage obleke, v kupovanje nepotrebne- ga kinča in lišpa. Temveč napravi, oskerbi si to potrebno, in kar ti gre po tvojem stanu; nekoliko pa si prihrani za stare dni svoje in taistih ki so ti izročeni v skerb; to drugo pa, kar ti ostane, in kar imaš od več, obrni za revne vboge, nadložne, nezmožne sobrate, sestre in sokristjane sploh. Na vse, kar njim daš, se bo Jezus tako ozerl, kakor da bi bil ti njemu dal. Milovšina bo pokrila obilnost tvojih grehov, milovšina te bo varovala večnega ognja in ti bo odperla vrata nebeške. Milovšino pa tudi zamoreš deliti z molitevjo, s tolažbo, z obiskanjem bolnih, ali, da ki si sam nezmožen, serce bogatega omečiš, da on revnemu pomaga. Da ti pa Bog da milostno serce, moli :

6. Za revne *in vboge sokristjane*, rekoč: O Bog! tvoja nezapopadljiva modrost pripusti, da je mnogo ljudi revnih! O kako hudo je človeku, ako mu nar potreb- njih reči, to je živeža, obleke in stanovanja manjka. O usmiljeni Bog! pomagaj ti revežem s svojo vsega- mogočnostjo. Daj pa tudi meni usmiljeno serce, da lomim z lačnimi kruh, da napojim žejnega z zdravo pijačo, da podelim potrebne obleke ali ako mi je mo- goče tudi denara vobogemu sokristjanu, ki je odrešen

po Jezusovi Kervi kakor jez, ki je odločen k večnemu zveličanju kakor jez. O Bog! daj mi dobro in usmiljeno serce, in ohrani ga vselej v meni“.

Pri vsem tem pa, da smo mi trije vedno dobro storili tu in tam po vsem Ogleju, vendarle so nas preganjali in nam smert želeli. Mi pa, sicer to vedé, nismo hudo s hudim plačevali, temveč smo molili za svoje sovražnike in smo govorili lepo od njih, ter jih zagovarjali. Tudi ti, ljubi naš varovanec, si v serce vtisni to resnico, da nar bolj gotovo nasledva taisti Jezusovi zgled, kateri svojemu sovražniku iz serca odpusti. Da pa ti bo to mogoče, moli

7. *Za svoje sovražnike*, rekoč: „O usmiljeni in nar svetejši Jezus! ti si na križu med nar hujimi bolečinami molil za svoje sovražnike! Daj mi gnado, da te nasledvam, in da jim odpustim, ki so me razžalili in ki mi hudo hočejo. Daj mi nasprot, da vsem dobro hočem, da nobenemu ne škodovam z opravljanjem, z obrekovanjem, temveč, da slehernega čast in dobro ime vselej varujem. Stori, da od danes naprej nobenemu več ne storim kaj hudega, ne z jezikom ne v djanju, temuč da vse ljubim, za vse molim, in vsem po moči dobrote skazujem. Naj se to zgodi po tvoji mogočni gnadi, ktero pričakujem od tebe, o moj križani Jezus“!

Ljubezen do bližnjega bo tebe, o varovanec naš! nar bolj podobnega storila Jezusu, nebeškemu Gospodu našemu. Da jo dosežeš, bo naša prošnja neprenehoma se vzdigovala k Bogu Očetu našemu, ki ga gledamo od obličja do obličja v nebesih. Ti pa, varovanec naš! si je tudi sam iši po naznanjenem potu, tedaj te bo obilna gnada božja spremljevala in vedno bolj in bolj vterjevala v dobrem, dokler da dosežeš tudi ti venec večnega zveličanja v presrečnem kraju, kjer smo mi,

Sveta Kocijanila.

Poslušaj naposled še prijazne besede te svete device, ki je s tolikšno serčnostjo svet zaničevala in ako ravno šlabotnega spola, vendarle brez vsega strahu si izvolila venec mučenja!

„*Blagor jim, ki so čistega serca, oni bodo Boga gledali;*“ te besede Jezusa, Gospoda mojega sem si jez še kakor mlada deklica, tako globoko v serce vtisnila, da jih nikdar nisem pozabiti mogla.

Brez vsake zveze sem hotela ostati na svetu, tedaj sem se popolnoma oklenila Jezusa Gospoda angelov, Sinu nar lepši Device, Gospoda in kralja večnih nebes. Obljubila sem Bogu nar svetejši, to je deviški stan; ktereга Jezus sam nar bolj povzdigne, kateri mu tedaj brez dvoma naj bolj dopade. Storila sta to po mojem zgledu in po nasvetu našega učenika **Prota** tudi brata moja, **Kocijan** in **Kancij**. O ko bi vidva, o mladeneč in deklica! vedela, kako ta stan, ako ga zvesto ohranita, že na zemlji veliko dušno srečo prinaša! kako mirno da je serce, kako lahko da se ono k Bogu povzdiguje v tem stanu. In o koliko še veči je sreča duše, ki se je popolnoma Bogu darovala, na vnem svetu. Tu v nebesih hodijo čiste duše vedno za Jagnjetom, ter so nar bliži njega in uživajo njegovo nar veči ljubezen.

Blagor tedaj tebi, o varovanec moj, ako te je gnada božja poklicala v presrečni deviški stan. Dosegel si nar imenitniji srečo, ktere sprednost boš popolnoma spregledal še le v večnosti. Ker pa je deviški stan toliko zaničevan na zemlji, in mu dostokrat tudi dobri ljudje nasprotujejo, moli k Bogu da ti hoče spoznanje dati zastran volitve tvojega stanú. Tedaj prosi nar modrejšega Gospoda.

1. za modrost pri *volitvi stanu*, rekoč: „O Gospod Bog! ti si v svoji neskončni modrosti vsakemu človeku že po rojstvu odločil, v kateremu stanu da ti ima slu-

žiti. Spoznam, da so duhovni stanovi, v katerih človek v devištvu živi, in se z božjo službo peča, nar imenitniji in tebi nar dopadljivši. Služi se pa lahko tebi o Gospod v vsacemu poštenemu stanu. Ker si pa človek, zapeljan ali od lastnega nagnjenja, ali pa od tovaršev, lahko voli stan, ki je zoper tvojo voljo, te prosim o Bog! vodi mene ti, da si zvolim taisti stan, v kateremu bom nar več dobrega storil, in tebi nar bolji dopasti zamogel. Ne zapusti me tedaj o Bog, temveč stoj mi na strani s svojim svetim navdihovanjem, in vse okolišine mojega življenja tako obrni, da lahko dosežem stan, ki si ga toliko želim, in v katerem bom zamogel tebe nar bolj častiti, bližnjemu pa nar več dobrega storiti.“

Naši stariši, dokler so živeli, se niso kar nič ustavljali našim svetim željam, ktere nam je vtisnil v serce Prot, naš duhovni učenik. Zdaj pa so stariši na svetu, kateri nič družega ne žele, kakor da bi svoje otroke časno srečne, bogate in imenitne videli; tedaj sinove in hčere puste v družine, k veselicam in jih še sami kje peljejo, kjer jih mislijo soznaniti z osebami, ktere bodo zna biti njih otroke časno osrečile. S tém pa večí del ne dosežejo družega, kakor da njih otroci nedolžnost in keršanskega duha zgubé. Namest v cerkev, k spovedi, k svetemu obhajilu nekteri stariši peljejo svoje otroke v gledíše, na plesiše, in druge kraje, kjer se njih mlade duše pokvarijo, tedaj se lahko zgubi v njih sveti poklic, ako jih je Bog k njemu namenil. Ker si pa s takim napčnim ravnanjem stariši velik dolg na svojo vest napravijo, in bodo po tem težkó odgovor pred Bogom dajali, naj oni molijo večkrat:

2. za gnado *prave voditve svojih otrok*, rekoči: „O Bog, Oče nebeški! ti si mi izročil družino, sinove in hčere, da jih izredim tebi v čast, in njih dušam v izveličanje. Ker je pa težko otroke prav voditi, daj mi potrebne modrosti, da pri izreji išem ne toliko njih časne, kolikor njih večne sreče. Vodi ti o Bog moje otroke,

da oni ljubijo tebe, in si izvolijo tebe, svoj nar drajši zaklad.

Naj oni živijo v taistem stanu, v katerem jih hočeš ti imeti, in v katerem bodo nar bolji gotovo živeli in delali sebi v zveličanje, drugim pa v srečo. Blagoslovi ti o sveti Duh! nas stariše, da prav svetujemo svojim otrokom v vsih okolišinah in ob vsakem času njih življenja.“

Da pa ne boš sam sebi uzrok napčne volitve svojega stanu, se moraš varovati nepotrebne tovaršije, znanja, prepovedane obhoje z drugim spolom. Sosebno varuj nepokvarjeno telesno in dušno čistost, ker Bog le čistim dušam daje pravo modrost in krepost. Ker pa, kakor vsak drugi, tako tudi ta dar pride le od zgorej, prosi :

3. Za gnado čistosti, rekoč: „O nar sveteji Gospod Jezus Kristus! ti si ljubitelj čistih duš: tedaj te prosim, daj mi pomoč, ohraniti si čisto dušo in čisto telo. Naj se vedno spominjam, da udje mojega telesa so tvoji udje, ker sem tempelj tvoj, prebivališče tvoje. Duša moja pa je nevesta tvoja, kakor si jo izbral vže pri svetem kerstu. Blagoslovi moje misli, moje želje, moje dela, mojo obhojo, mene vsega, da nikdar nič ne želim, ne storim zoper sveto čistost. V tvoje roke se izročim popolnoma, o Jezus! bodi ti moj varh s svojimi sv. angelji, tedaj sem si zvest, da ti bom služil vselej s čisto dušo in s čistim telesom.“

Bodi si pa že v katerem koli stanu hočeš, prizaduj si, Boga ljubiti; ljubezen božjo uči vse, ki jih imaš okoli sebe, in vse, ki so tvoji znanci in prijatli. V Bogu iši svojo srečo, svojo tolažbo, svoje bogastvo. Tedaj se ti nič ni bati, Bog bo vselej s teboj, in ako je Bog s teboj, kdo more biti zoper tebe. Z Bogom bodeš živel, z Bogom sklenjen umerl, in z Bogom boš sklenjen na veke v nebesih,

Varvanec

svojim patronom svetemu Kocijanu,
Kanciju, Kocijanili in Protu.

Hvaljeni bodite in zahvaljeni moji sveti patroni sv. Kancij, Kocijan, Kocijanila in Prot, toliko zavoljo vaše prošnje pri Bogu za me, kolikor zavoljo vašega prijaznega pođuka. Hodil bom, ravnal se bom po vsih vaših nasvetih vselej v svojem življenju. Ljubil vas bom, priporočal se vam bom, obiskoval oltarje, Bogu in vam v čast posvečene, imel vas bom vedno v spominu. Vi pa me nikdar ne zapustite, spremljajte me v življenju, sosebnó v bolezni, nar bolj pa mi stojite na strani v moji zadnji uri. Takrat prosite Boga goreče za me, da se v gnadi njegovi ločim iz tega sveta in da me večni sodnik milostivo sodi. Tedaj se bom preselil v vašo veselo in srečno družbo, ter bom z vami sklenjen hvalil trojedinega Boga na veke. Amen.

Pred svetim Rešnjim telesom.

Pred blagoslovom.

Častimo te, živi kruh angelski!
O pravi človek skup ino Bog nebeški!
Sveto, sveto, sveto,
Sveto, čez vse sveto
Jezusa rešnje telò
V svetemu zakramentu!

Po blagoslovu.

Nikdar nas ne zapusti,
O Jezus vse sladkosti!
Sosebno na zadnji čas
Bodi, Jezus, ti pri nas!
Častito vsak čas bodi
Presladko imé Jezus,
Ino imé Marija!

Tantum ergo.

Pri prvem blagoslovu. Pri zadnjem blagoslovu.

Tantum ergo sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori, genitoque
Laus et jubilatio,
Salus honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

M A Š N E.

I.

Kirie.

Pred Bogom pokleknimo.
Povzdignimo serce :
V nebesa zdaj pošljimo
Vse misli in želje.
Ta dar presvete maše
Sprejmi od nas, o Bog!
Naj zбриše grehe naše,
Naj var'je nas nadlog.

Mi grešniki spoznamo,
Žalili smo Boga,
O težko vest imamo,
Pokoja nam ne da,
Marija, vsi svetniki,
Pomoči pros'no vas;
Smo grešniki veliki,
O Kriste, usmil' se nas!

Glorija.

Bogu bod' čast in hvala!
Na zemlji mir ljudem,
K' je milost Božja dala
Rešenje vsem stvarjem.
Bog! hvalo ti pojemo,
Prišel si greh odvzet:
Ti slavo, čast dajemo;
Ti sam, o Bog! si svet.

Evangelij.

Bog sam nam oznanuje
V življenje srečno pot,
Temoto razsvetljuje,
Nas var'je grešnih zmot.
Kristjani, poslušajmo,
Kaj Jezus nas uči;
Po njem se vsi ravnajmo,
On zgleda nam deli!

Darovanje.

Sprejmi Bog, Oče večni!
Za nas prečisti dar,
Ga grešniki nesrečni
Damo na tvoj altar
Za svoje hudobije,
In celega sveta;
Naj nam jih čisto zmiје,
Nam tvojo milost da.

V ponižnosti pošljimo
Ta sveti dar v nebo
Gospod Boga prosimo,
Da mu prijeten bo.
Da naj mu bo češenje,
V zahvalo ino čast,
Nam vernim pa v življenje,
In sveti cerkvi v rast.

Sanktus.

Svet, svet, svet Bog nebeški,
Nezmérjena oblast!
Nebó in rod človeški
Ti daje hvalo, čast.
Naj vedno hvaljen bode,
Češen, povikševan,
Odrešit vse narode
Od Boga nam poslan!

Po povzdigovanji.

O angelji, hitite,
In pridite z nebes!
Z nam' sveti kruh molite,
Ni več kruh, Bog je res.
Počutkom vsim telesa
Je Jezus tukaj skrit,
Da prišli bi v nebеса
Ga gledat in častit!

Zavživanje.

Moj Jezus! tebe vžiti
Iz serca zaželim;
Pa k teb' bojim se priti,
Ker toljkokrat grešim.
Očisti serce moje,
Zedini me seboj,
Da vselej bitje tvoje
Bo sklenjeno z menoj.

Konec.

Svet dar smo dokončali,
Odpeli čast Bogú;
Očetu darovali
Njegovega Sinù.
Mertvim in živim sprava
Za grehe naj bo to;
Naj nam bo vsim zastava,
Da pridemo v nebo.

II.

Mirje.

Pred stolom tvoje milosti
Tvoj verni ljud kleči:
In tebe, Bog, v ponižnosti
Svoj'ga serca časti.
Stor' milost vsim, ki zaželé
V solzah oprati vse dolgé.
Odpusti Oče grešnikom
In skaži se dobrotljiv nam,
Dobrot — ljiv — nam,
Dobrotljiv skaži se nam.

Mredo.

Gospod, pred tabo s trepetanjem
Te tvoja verna stvar spozna!
In ver'je z živim spoštovanjem
Na tebe pravega Boga:
Tud ver'je v tvoj'ga ljub'ga Sina,
Spočet'ga od svetega Duha,
Ko Jesova ga korenina
V deviškem cvetju je svetla.

Glorija.

Čast bodi v visokosti
Bogu na vekomej,
In mir po širokosti
Na zemlji nam vselej.
V ponižnosti pojemo
Ti hvalo, trojni Bog!
Od tebe le prejmemo
Rešenje iz nadlog.

Darovanje.

Tvoj mašnik zdaj daruje,
Gospod, le-té dari:
Z njim tud' tvoj ljud zdihuje,
Serce kviško puhti.
Bel kruh pri čistem vinu
Za grehe, to je dar.
K tvoj'ga Sina spominu
Je obložen altar.

Evangelj.

Iz Božjih ust izvira
Nam sveti evangelj;
Na to se dno opira
Namen keršanskih dél.
On naše pota viža,
Resnico nas uči:
Kdor se pod njó poniža,
Ta srečno, prav živi.

Sprejmi to darovanje,
Dobrotljiv' Oče naš!
Omeči zdihovanje,
Da nam spet milost daš.
Le smert in kri presveta
Sinú preljubega
Nam daje up, da vzeta
Bo naša prošnja tá.

Sanktus.

Poj: Sveti, sveti, sveti
 Je Bog in naš Gospod,
 Vsak z angelji poj: Sveti
 Si ti, Bog Sabaot!
 V nebesih in na zemlji
 Vso hvalo, čast vselej
 Stvari, Bog! svojih jemlji
 Zdaj, in na vekomej.

Obhajilo.

Gospod, jest nisem vreden,
 Da tebe bi zavžil,
 Al' reci, da bom vreden,
 In vrednost bom dobil.
 Saj v duhu te prejeti
 Iz serca kopernim;
 Daj, ženin naš presveti!
 Da milost to dobim.

Po povzdigovanji.

Poglej, naš Oče, z visokosti
 Ves milostljiv na ta altar!
 Ti na-nj postav'mo po dolžnosti
 Zdaj tebi dopadljivi dar;
 Ta dar je sam tvoj Sin edini,
 Iz zgolj ljubezni darovan:
 Za nas prisojen umornini,
 Strašno na križu bil saklan.

Konec.

Daritev smo končali,
 Ta dar je, Bog, tvoj Sin:
 Mi vsi skup smo spoznali
 Tvojih darov spomin.
 Po njem smo vsi prejeli
 Rešenje 'z naših vez;
 Zato tud zdaj dodeli
 Nam blagoslov z nebes.

III.

Kirie.

Pred tabo na kolenih,
 O Bog, te molimo,
 In polni želj ognjenih
 K tebi zdihujemo.
 Daritev svete maše
 Si daj, o Bog, dopast',
 In zdihovanje naše
 Poviksaj tvojo čast!

Glorija.

Čast, hvala, slava, slava
 Je tvoja bla in bo:
 Nepokoj in težava,
 O Bog! odverni jo.
 Daj najti mir v tebi,
 O Bog! nam vsaki čas,
 Služiti teb', ne sebi,
 Častiti te na glas.

Evangelij.

Telo je to, vzemite!
 Telo in moja Kri;
 Nikdar ne pozabite,
 Kaj Jezus vam stori.
 Za vas on hoče umreti
 (O človek, pomni to),
 Da dá ljudem živeti,
 Da jim odpre nebó.

'Z ust Božjih se iz-haja
 Svet evangelijum,
 V serce se nam vsaja,
 Nam razsvetljuje um.
 Bog govori, Bog večin,
 Pri Bogu ni laži;
 O srečin, trikrat srečin,
 Katér se ga derži.

Kredo.

Bog Oče, mi spoznamo,
Da vse je tvoja stvar,
Kar je in kar imamo,
Dobrote tvoje dar;
Od tebe, Oče! ide
Sin rojstva večnega,
Spočetje njega pride
Od duha svetega.

Sosesko keršnikov
Al cerkev verjemo,
Občestvo tud svetnikov,
Le éno vsih teló,
Tud grehov odpúšenje
Na svetu vernim zdaj,
Života res vstajenje,
Po tem pa sveti raj.

Darovanje.

Naj, Bog, dopade tebi,
Kar ti darujemo;
Scer kruh je sam na sebi
In vino zgolj samó;
Pa 'z kruha in iz vina
Bo kmalo, kar zdaj ni:
Edinega ti Sina
Telo in prava Kri.

To naše je dar'vanje
O Bog! ne zverzi ga;
Vse misli in vse djanje
Vse serca, v dar jih ná!
O daj, da bomo zvesti
Ti, Oče, v vsih rečéh,
Vzemi z naše vesti
Težilo vsih pregreh.

Sanktus.

Povzdignimo, kristjani,
Vsi svojo pesem zdaj,
Zapojmo skupej zbrani:
Švet, svet, svet vekomej!
V nebesih in na zemlji,
Se vidi tvoja moč;
Nevercem zmoto jemlji,
O Bog! in uma noč!

Po povzdigovanji.

Molimo klečijoči
Boga zakritega,
Oko ga ne razloči:
Ga vera znati da.
Zdaj tukaj brez pogleda
O Bog! te vidimo,
Zadosti je beseda,
Da tebe ver'jemo.

Zavživanje.

Vel'k čudež se odkriva,
Vel'k čudež se godi,
Gospod se zdaj vživa,
Tud vera ima oči.
Podoba je scer vina,
Podoba kruha vsa,
Ne vid' se nič spremina,
Telo in Kri je pa.

O srečin, kdor verjame,
Da tukaj Jagnje je,
Katero odvzame
Vsih grehov butare.
Le to je jèd, to véra
Kristjane podučí,
Ljubezni je brez méra,
Od ktere duh živi.

Ite Missa est.

Ker smo zdaj mašo sveto
Spodobno slišali,
Povz'mimo čast odpeto
In hvalo z angelji.
Dopade naj mu djanje
Opravljen'ga darú,
Vir gnađe bod' dar'vanje,
In dolžna čast Bogu.

Deržimo vselej Božje
Pomoči se terdno,
Le-ta naj nam orožje
Pred vso hudobo bo.
Brez greha daj nam stati
Pred sodbo zadnji dan;
Po angeljih nas zbrati;
Na svojo desno stran.

Pred pridigo.

Živo ver'jem, terdno upam,
Serčno ljubiti te želim.
Daj mi, Bog, tvoj glas sprejeti,
Zmotam pa serce zapreti;
Saj iz rok ljubezni tvoje
Je prišlo življenje moje.
Vero, upanje povikšaj,
Da v ljubezni ves gorim.

Živo ver'jem, i. t. d.
Tri osebe so v skrivnosti,
Le en Bog v svoji svetosti,
V bistvu so moči enake,
Čudne dela so od vsake.
Vero, upanje i. t. d.

Živo ver'jem, i. t. d.
V tebe, Oče na višavah!
Bom zaupal v težavah;
Tvoja roka me podpira,
Če me svet, pekel zatira.
Vero, upanje i. t. d.

Živo ver'jem i. t. d.
Jezus, tvoje odrešenje
Naj me var'je v pogubljenje;
Je nebesa odklenilo,
Upanje nam uterdilo.
Vero, upanje i. t. d.

Živo ver'jem, i. t. d.
Ti me, sveti Duh, podpiraj,
Strah v sercu mi zatiraj;
Da se vterjen ne preganem,
Živ ud Jezusov ostanem.
Vero, upanje i. t. d.

Živo ver'jem, i. t. d.
Tebi hočem zvest ostati,
Svet naj žuga me končati,
Le do tebe čem hiteti
In z veselim srcem peti:
Ljubi Oče! tebe ljubim,
Tebe ljubiti hrepenim.

Živo ver'jem, i. t. d.
Kedar ura mi odbije,
In me temni grob zakrije,
Ko trohnost život razdere,
Naj se v mojem sercu bere:
Ljubi Oče, tebe ljubim,
Tebe ljubiti hrepenim.

Pred sv. Obhajilom.

I.

Moj Zveličar, tebe vžiti
Moja duša zdaj želi,
Terdno se s teboj skleniti
Od ljubezni hrepeni;
O da b' vreden in pripravljen
Te pod svojo streho vzel!
Da bi očišen in ozdravljen,
Dansi, Jezus, te prejel!

Če svetost premislim tvojo,
Trepetam in se bojim,
Ker spoznam nevrednost svojo
Ves ostrašen ostermim;
Ti si pod podobo kruha,
Stvarnik, moj Odrešenik!
Ver'jem z lučjo svet'ga Duha,
Da boš tudi moj sodnik.

Ljubi Jezus, nisem vreden,
Da pod mojo streho greš;
Ti, moj Bog, si vsegaveden,
Vse slabosti moje veš;
Daj mi, Jezus, to zdihujem,
Predno k tvoji mizi grem,
Da jih serčno obžalujem,
Da očišen te prejmem.

Po sv. Obhajilu.

I.

Duša moja! poj veselje,
Spolnjene so tvoje želje;
Jezus, Bog, Zveličar tvoj,
Se je sklenil sam s teboj.

Vedno hočem ga ljubiti,
V srcu Ljub'ga ohraniti;
Toraj prosim: Jezus moj!
Bodi vedno ti z menoj!

V mojem srcu zdaj prebiva,
Mir, sladkost po njem razliva;
Slab, ubog bi jaz bil sam,
V njem življenje, vse imam.

Kedar pride čas ločenja,
Kon'c popotnega življenja,
Jezus tvoje naj Teló
Mi takrat popotnja bo.

II.

Zdaj, o duša moja, pevaj;

Jezus tvoj

Je s teboj.

Zdaj zročuj,

Zdaj zdihuj.

In v ljubezni se ogrevaj!

Zdaj veselja glas zaženi:

Jezus moj!

Res si moj!

In kot zdaj,

Vekomaj,

Prosim — moraš biti v meni!

In tak' dolgo bom prosila:

Jezus moj!

Bod' z menoj!

Da s teboj,

Ljubi moj!

Po nebesih bom hodila.

Pred svetim Rešnjim telesom.

Pridi molit, o kristjan,

Od ljubezni svete vžgan,

Kjer je Jezus v Zakramentu

Iz ljubezni dan.

Posvečuj nas ti zares,

Čudapolni kruh z nebés!

Ti otmi nas vseh nevarnost

Duš ino telés.

Tukaj so svete reči:

Jezusa Telo in Kri;

Duša, ktera njega vživa,

Se ne pogubi.

Spokorjenja daj solzé,

Grehov zbrisi nam dolgé;

Vera, upanje, ljubezen

Naj v nas goré.

Bod' česén, Odrešenik!

V nadlogah pomočnik,

Svojim vernim, tebi zvestim,

Varh in učeník.

Kadar umerje telo,

Vzemi dušo ti v nebo,

Da se bomo veselili

Vekomaj s tebo.

Za Advent.

I.

Vi, oblaki, ga rosíte!

Ali zemlja naj ga dá;

Ve, nebesa, ga pošljíte

Skor' Zveličarja sveta!

Milo so ljudje zdih'vali,

V grehíh in temi ječali;

Bog je bil zemljó preklel,

Greh nebo človeku vzél.

Oče se nebeški vsmíli,

Vídi toljko bolečin;

Da bi se ljudje rešili,

Se ponudi božji Sin;

D'vico Gabriel pozdravi,

In Marija čista pravi:

Lej pokorno je sercé,

Kar Gospod mi zapové.

Zgodba sveta in vesela
Nam odklene vsem nebó:
Lej, Devica je spočela,
In Beseda je mesó!
Pred Gospoda pokleknimo,
Njega milost zahvalimo.
Blagor tebi, grešni svet!
Jezus pride greh odvzet.

Bratje! dosti je že spanja,
Glas nebeški kliče nas,
Dan se bliža, noč odganja,
Zdaj prihaja srečni čas.
Odverzimo vso hudobo
Oblecimo pa svetlobo,
Da preide grehov noč,
In nas vodi Božja moč.

Na živimo več pregrešno,
Svet apostel nas uči.
Ne nečisto, ne požrešno,
Nevošljivost naj beži;
Naj se vsak pred njim poniža,
Čegar prihod se nam bliža,
Da bo s čistim srcem vsak
Le Zveličarju enak.

O Zveličar! pridi skorej,
Da se spolni, kar želim,
O prinesi moč od zgorej,
Da se čisto spokorim,
Ti prinesi mir nebeški,
Da ga vživa duh človeški;
Daj, da pridem sodnji dan
Med ovce, na desno stran.

Bo ž i č n a.

I.

O Pastirci, zdaj vstanite!
Pojte Sinu božjemu,
K jaslím v Betlehem tecite,
K njemu zdaj rojenemu.
Svet je znal iz nič storiti,
Hočemo ga počastiti;
K nam on pride iz ljubezni,
Zdravit grešnikov bolezní
S trona večnega
Sin Najvišega.

V večni moči in oblasti
Njega vse nebo časti;
Vendar hoče v reve pasti,
V jaslích zanič'van leži.
Kliče k seb' pastirce uboge,
Ker pozná vse njih nadloge.
Sam'ga sebe je postavil,
Da bi grešne z Bogom spravil,
Je prišel terpet,
Da b' odrešil svet.

Srednik naš on hoče biti,
Iz nesreče rešit' nas,
Da bi mogli k njemu priti,
Tam ga ljubít' večni čas.
Ljubi Jezus! za dobrote,
Hvalimo te grešne srote.
K tvojim jaslím pritečemo,
In svoj dar ti prinesemo:
Naj prijetno bo
Serce potertó.

Sladko imé Jezus.

Vsi ponižno pokleknilimo,
Z vernim srcem počastimo
Sveto imè nad vse imena;
Se kloné mu vse kolena,
In ga vse stvarí časté:
Jezusa sladkó imé.

Iz nebes nam je poslano
Nam v zveličanje je dano;
Drugo ime na celem sveti
Nas ne more več oteti;
Le kdor Jezusa časti,
On nebesa zadobi.

Kedar grešnik prežaluje,
In pod grehi omaguje,
Zdravja dušnim ranam iše,
Jezus mu dolgove zbríše;
Grešnik! le zdihuj seréno,
Jezus te ozdravil bó.

Kedar nas na pot svetosti
Zaderžujejo slabosti,
Kedar pridejo skušnjave,
In sovražnikov zmotnjave,
Vsak premaga srečno vse,
Komur Jezus moč daje.

Jezus, tvoje odrešenje,
Naj nas pelje vse v življenje,
Jezus, naš'ga serca želje,
Bodi žalostnim veselje,
Bod' v britkostih nam sladkost,
In v slabosti nam krepost.

Kedar zadnja ura pride,
Se življenja pot izide,
Stoj nam Jezus ti na strani,
V svoji gnadi nas ohrani;
Klicalo bo v nas sercé:
Jezus, Jezus, sladko imé.

II.

O Jezus presladkó imé,
Ki vlivaš radost nam v sercé;
Pa bolj ko med in bolj ko vse
Nazočnost Tvoja sladka je.

Ne poje jezik lepšega,
Za úho ni milejega,
Ne misli človek slajega,
Ko Tebe, Sina Božjega.

Spokorni v Tebe upajo;
Kak mil si tem, k' Te prosijo;
Kak dober tem, k' Te iščejo;
Kaj tistim celó, k' Te najdejo!

Jeziku moč odkriti ni,
In čerki ne oznániti,
Človeka skušnja le uči,
Kak sladek Ti ljubljencem si.

Naj Jezus bo veselje nam,
Ki zvestim bo plačilo tam!
Naj slava naša mu doní
Na večne čase večnosti.

P o s t n a.

Tam na vertu Olske gore
Izveličar naš kleči,
Smertna žalost ga premore,
Oh, kervavi pot poti!
In le hujše so težave,
Vidi strašno Golgato!
Še učencev trudne glave
V terdnem spanj' počivajo.

Že sovražni trop prihruje,
Iškarjot ga sam peljá;
Jezusa on poljubljuje
In sovražnikom izdá.
„Koga išite,“ — jim reče,
Straha vsi popadajo;
On se jim pa branit, neče:
Rabeljni ga zvežejo.

Iz ljubezni do Očeta,
In do grešnih nas ljudi,
Za dolgove vsega sveta
Božje Jagnje v smert hiti
Togoté se trinogavci,
Jezus pa terpi molče;
Ljudstvo šuntajo hinavci:
Križaj, križaj ga! kričé.

Nejeverniki na sodniši,
Ga nedožnega spozná.
Judovstvo pa na dvoriši
Se vtolažiti ne dá.
„Jaz ne najdem“ — Ponci vpije, —
„Da bi smerti vreden bil.“ —
„Naj nad nas pa se razlije“ —
Kličé ljudstvo, — Njega kri!

Velikonočna.

Zveličar gre iz groba,
Ob moč je smert, trohnoba!
Velikonočno jagnje bil,
Je zame drago kri prelil.
Aleluja.

Odrešil je očete
Veliko časa vjete;
Častito jih peljá sabo
V zaperto z grehom pred nebo!
Aleluja.

Otet je človek, rešen!
In v brezno satan trešen!
Smert nima svoj'ga žela več,
Odpert je grob in kamen preč!
Aleluja.

O, kak se svet'jo rane
Neusmiljeno mu dane!
Veselje angelsko doní,
Da smert je mertva nas uči.
Aleluja.

Je terdna naša vera,
Resnica jo podpera,
Zveličar je od smerti vstal;
Tud nas ne bode grob končal.
Aleluja.

Binkoštna.

Veni Sancte Spiritus.

Pridi sv. Duh !

I.

Pridi sv. Duh, Vladar,
Pošlji svoje luči žar
Iz nebeških visočin !

Pridi Oče revežev,
Darovavec vsih darov,
Pridi ogenj svitli sere !

O Tolažnik naš krepak,
Dušam našim gost sladak,
O hladilo presladkó !

Vtrujenim počitek, mir,
Vročim mili hlada vir,
Jokajočim Tolažnik !

Luč bliščeča, blážena,
Oj napolni jim serecá,
Kteri v Tebe verjejo !

Brez Božanstva Tvojega
Nič v človeku ne velja,
Nič v njem ni dobrega.

Ti izmij nečisto vse,
In operi madeže,
In ozdravi ranjeno !

Vse okorno pripogni,
Kar je merzlega ogrej,
Vódi, kar zgrešilo pot !

Daj jim, ki v Te vérjejo,
Ki v Te terdno upajo,
Sedem bláženih darov !

Čednosti zaslugo daj,
Sprejmi nas v presrečni kraj,
V večnega veselja raj ! Amen.

II.

Pridi, sv. Duh ! apostelnom dan,
Ker si bil danes vanje poslan,
Da čuda božje pravijo,
Sovražnikom se vstavijo.
Pridi, sv. Duh ! te prosi kristjan :

Pridi, sv. Duh ! daj svoje darí,
In jih med svoje verne razlij ;
Resnico da poslušajo,
In nje sladkosti okušajo.
Pridi sv. Duh ! razsvetli nas ti.

Pridi, sv. Duh ! omeči serecé,
Zažgi nam v sereih željé,
Ljubiti kar je pravičnega,
Se varovati krivičnega,
Pridi, sv. Duh ! ljubezni svetó.

Pridi, sv. Duh ! podpiraj slabost,
Poterdi v sereih pravo svetost ;
Daj, da se ne spotaknemo,
V ljubezni ne premaknemo.
Pridi sv. Duh ! ti naša krepost

Pridi, sv. Duh ! ti zvesti vodnik,
Veselje naše, naš pomočnik !
O, vódi nas do večnosti,
Pripelji nas do srečnosti.
Pridi, sv. Duh ! ti naš poterdnik.

Sveto Rešnje Telo.

Sion hvali rešenika,
Svoj' ga kralja, učenika,
V veselih pesmih hval'.
Kar ga moreš, hvali vedno,
Jezus je vse hvale vreden; —
Tvoje hvale bo premal.

Danes, Sion, čast napravi,
Ker se tu pred nas postavi,
Živi kruh, ki nas živi,
Kter' ga bratje dvanajsteri,
Vžili pri zadnji večerji,
V tega ver'jemo tud' mi.

Z enim glasom ga častimo,
Vsem ljudem ga oznanimo,
Duh vesel naj gor puhti.
Jezus prvič svoje obhaja,
Cerkev to naznanje daje,
Danes hvalo ponovi.

Na to mizo nov' ga kralja
Novo Jagnje se postavlja,
Staro jagnje gre na stran.
Jezus pride, staro mine,
Sprej resnice, senca zgine,
Dolga noč odžene dan.

II.

Praznika svetega
Dans veselimo se,
Prav iz unetega
Serca naj hvala gre.
Staro preide naj,
Vse novo bodi zdaj.
Misli, djanje vsak prenavljaj.

Dansi praznujemo
Zadnje noči spomin,
Ker se spomnujemo,
Kako je božji Sin
Svoje prijatle zbral,
Jagnje jim jesti dal,
S tem zapoved judov dostal.

Včenci zavživajo
Velikonočno jed,
Zadnjič dobivajo
Rešnje telo prejet'.
Jesti jim ga daje,
Pa razdeli se ne,
Vsak posebej cel' ga prejme.

Kadar prejamejo
Slabi njega telo,
Se ga navzamejo,
Moč jim je prava to;
Kelih jim tud' zroči,
Na jim ga, in veli:
Vsi ga pite, moja je kri.

Tak je postavljeno
Njega telo za dar;
Dušam pripravljeno,
Da ga zavživa stvar,
Mašniki to storè,
Da od njega živé,
In ga vrednim vernim delé.

Zdaj od nebeškega
Kruha naš duh živi,
Z kruha človeškega
Se nam prav' Bog stori.
Čudi se, o kristjan!
Jezus je vsem jed dan,
Bod' si reven in zanič'van.

Dansi Te prosimo,
Trojni edini Bog!
V srcih te nosimo,
Vari nas vseh nadlog.
Živi nas slabe zdaj,
K Tebi nam priti daj,
In Te vživat' na vekomaj.

“Ave maris stella.”

„Zdrava morska zvezda“

Zdrava morska zvezda,
Božja mati sveta,
Ino zmeraj deva,
Blage rajske vrata.

Mater nam se skaži;
Prošnje naj usliši,
Ki za nas včlovečen
Tvoj je hotel biti.

Si pozdrav sprejela
Iz ust Gabriela
Mir nam daj in Evi
Nam ime spremeni.

Deva Ti prečudna,
Deva preponižna,
Stori greha proste,
Čiste in ponižne.

Grešnim vzem' okóve,
Slepim daj svetlobo,
Slabega nas reši,
Dobro vse nam sprosi.

Daj življenje čisto,
Pot pripravi varno,
Da na veke vid'mo
Jezusa veseli.

Slava bod' Očetu
Slava bodi Sinu,
Z Duhom trikrat svetim:
Slava trém enaka.
Amen.

Čisto spočetje Marije Device.

Daj mi vredno počastiti
Tvoje čisto početje,
Kjer si ti začela biti
Božja stvar čez druge vse:
O Marija počesena!
Ti kraljica angelov!
Ti človeštvu dodeljena,
Vir rešenja grešnikov.

Od začetka bila zbrana
V Mater sveto usmiljeno,
V spočetji že obdar' vana
Z božjih gnad obilnostjo:
Hči Bogá Očeta zvesta,
D'vica čistega rodú,
Svetega Duhâ nevesta,
Mati božjega Sinú.

Kakor jutranja danica
Zvezd svetlobo zatemni,
Tvoja čistost, o Devica!
Zmaga vrednost vseh stvari.
Kakor limbar sred osata
Te je vsadil večni Bog;
Sama čista, gnad bogata
Si zmed Evinih otrok.

Kakor solnce v zarji zlati
V svetlem tronu prisija,
T tebi, sveta, čista mati!
Bog častitljiv tron ima.
V tronu tvojega telesa,
Je prisvetil Jezus sam,
Da bi kazal pot v nebesa,
Nam zugbljenim grešnikom.

O devica čista, sveta!
Mati ti brez madeža!
Bodi tebi hvala pct
Vedna, neprenehana:
Naša tukej, v solz dolini,
Od nevrednih grešnikov,
Tam v nebeški visočini,
Od zveličanih duhov.

Vnebovzetje.

Za Bogom častimo
Marijo narprej,
Iz serca zdihnimo,
K svoj' Materi zdej,
K' je danes iz svéta
Nje duša lepó
Od angeljev vzeta,
Nesena v nebó.

Tud kor apostoljski
Je bil na ta dan
U veliki britkosti
K tej Materi zbran.
Njih jok in zdih'vanje —
Kdo zrekel ga bo?
Njih silno žal'vanje,
Ker jemlje slovó.

Čimu je jok taki?
Jim odgovori,
Moj duh, kot vsaki,
V nebesa želi;
Bom svet zapustila,
In pojdem od vas:
Pa gori prosila
Bom Sina za vas.

Na to je molila,
In dušo zročí;
Je glavo nagnila,
Zaperla oči.
Učenci žal'vali,
Zakrili obraz,
Usmili, so djali,
Se Mati ti nas!

Duhovi šumejo,
Ti gredo naprot',
In tebe nesejo
Med petjem od tod.
Mi bomo zdih'vali
Za tabo britko;
Oči povzdig'vali
Do tebe v nebo.

Tam gori vživala
Boš krono zares,
Kraljica postala
Si zemlje, nebes.
Clo angeljski kori
So v tvoji oblast',
In zvoljenih dvori
Razlegajo čast.

Mi tudi recimo:

Češena naj bo.

Se priporočimo

Mariji zvesto;

Če bomo le vredno

Marijo častil'.

Tud' bomo potrebno,

Pomoč zadobil'.

Pomagaj, Marija!

In sprosi pomoč,

Ko ura odbija,

Da duša se loč:

Pomagaj, da srečno

Končamo ta svet;

Da bodemo v večno

Veselje sprejet'.

Molitev.

Pogledaj, o Mati!

Vše voljno serce,

Ti hvalo dajati

Od dneva do dne.

O stoj nam na strani

V dolini solzá,

Nas grehom ubrani

Zavoljo Boga.

Bog! milostiv bodi;

Zavolj hudobij

Del naših ne sodi,

Ker cene v njih ni.

Sej pros' za nas Mati,

Le na-njo poglej:

Kar nočeš nam dati,

Naš' Materi daj.

Materi milosti.

(Za Šmarnice.)

Prišel majnik je cveteči;

Čas Marijnih milosti;

Vsak zamore jih doseči;

Kdor preserčno jo časti.

Zbud' se torej, rod človeški

Eve zapušenih srót!

Poj visoko čast nebeški

Mater' mili vsih dobrót.

Ves skesán se k nji zateci

In poklekni pred altar;

O Marija! upno reci,

Glej, na mene. revno stvar!

Nisem vreden tolažila,

Vender upanje imam,

Da dobrotna ti prosila

Boš za mé pred Jezusam.

Vsi veselo jo častimo

Mater;— Bog nam dal jo je;

Čista serca ji darimo: —

Grešnik, urno zbudi se!

Glej, narava prenovila

Si obličje je celó:

Al Marija omečila

Serca tvojega ne bo?

O presrečen, ako čuje

Tvoja Mati prošnje té;

Slišal boš, kak obdaruje

Ona vdano ji sercé,

Torej prosi; ne obupaj.

Ak Marija je steboj;

Veruj, upaj, ljubi skupaj,

In po smerti raj bo tvoj.

Žalostna Mati.

(Stabat Mater.)

Mati žalostna je stala
Zraven križa — se jokala,
Ko na njem je visel Sin.

Dušo njeno, ki zdihuje,
V britki žalosti tuguje,
Meč prebada bolečin.

O kak žalostna je bila
Tista blažena in mila
Mati Edinega Sinù!

Kak žal' vala, kak zdih' vala,
Kak je tresla se, jokala,
Kadar strašno je terpel!

Kje je človek, da solzica
Britka mu ne zmoči lica,
Ko bi vidil Mater tó?

O koga ne bi ganiło,
Ko bi vidil Mater mило
S Sinom, ki trpí groznó?

Za pregrehe svoj' ga roda
Vidi Jezusa Gospoda
V bolečinah bičan' ga.

V Sina ljub' ga gled upíra,
Ki v britkosti grozni umíra
In življenja tek končá.

O Devica, vir ljubezni,
Daj, da čutim moč bolezní,
Da se s Tabo posolzím.

Daj da serce bo goreče,
Kristusa Boga ljubeče, —
Da dopasti mu želim.

Sveta Mati! to dodeli,
Rane Kristusa preseli,
Vtisni živo v sercé mi!

Muke Sina, ki v rešenje
Moje — je dar'val življenje,
Mati déli z mano Ti.

Daj, da s Tabo jaz žalujem,
Da nad križanim tugujem
Vedno doklerkoli živim.

Zraven križa s Tabo stati,
Združen s Tabo žalovati,
S Tabo jokati želim.

Blažena Devic Devica,
Meni sladka pomočnica,
Daj, da s Tabo jokam se!

Daj, da Kristusa terpljenje,
Nosim celo to življenje,
Rane vtisni mi v sercé.

Rane mi v teló utisni,
Križ na rame mi pritisni
Za ljubezen Sinovo.

Ogenj ta naj me ogreva,
Brani Ti me, čista Deva,
Kadar strašna sodba bo.

Naj me sveti križ tolaži,
Smert naj Kristusa me blaži,
Milost me obdaja naj.

Ko pa truplo smert uzame,
Daj, da dušo mi objame
Slave večne--srečni kraj. Amen.

Marijo hvalite.

(Iz laškega.)

Marijo hvalite

Vsi verni jeziki,

Na nebu svetniki

Ji hvalo glasite!

Hvalite Marijo,

Hvalite, hvalite;

Hvalite, Marijo,

Hvalite! (Ponavlj.)

Ti, Dvica prečista!

Preblago rodila

In milo hranila

Si nam Jezu-Krista.

Hvalite i. t. d.

Kraljuj, o Češena!

Ki v angelskih glasih

V vsih krajih in časih,

Si péta, blagrêna.

Hvalite i. t. d.

Marija cvetlica,

Si lil'ja prebela,

Vse serca si ynela

K' si Božja Rodnica.

Hvalite i. t. d.

Nebo Ti je dalo

Vsih milost dražčice,

Pletejo zvezdice

Ti krono prezalo.

Hvalite i. t. d.

Uklanja na nebi,

Marija predraga!

Luč lunina blaga

In solnce se tebi.

Hvalite i. t. d.

Ti sebi v slavo

Zastarani kači,

In njeni zvijači

Zaterla si glavo.

Hvalite i. t. d.

O Božija Mati,

O rožica skrivna,

Svet'raj, Milostivna!

Nam sprosi vživati,

Hvalite i. t. d.

O sv. Jožefu

(Coelitum Joseph.)

Jožef, nebėščanom ponos in slava,

Našega up življenja, zemlje steber;

Pesme, ki ti prepevamo veseli,

Sprejmi prijazno.

Stvarnik te je izvolil čisti devi

Ženina, hotel je imė da nosiš:

Oče Besede, storil te je sredstvo

Sreče človeške.

Ti si svetá Odrešenika v hlevu,
Kterega prihod so preroki peli,
Gledal vesel; Božanstvo si ponižen
Molil v prahu.

Bog, o vladarjev Kralj, Gospod vsi zemlji,
Kteremu trese se na migljlej pekel,
Kteremu služi vse nebó, je tebi,
Jožef, pokoren.

Večna naj slava Trojstvu se razlega;
Ono, ki tebi rajsko čast je podelilo,
Naj nam daruje po zaslugah Tvojih
Večno življenje. — Amen.

Angel varh.

Angel Božji, ki me vodiš,
Da se sam ne pogubim,
Ki zvesto pred mano hodiš,
Tebi se priporočim!
Tebe mi je Bog odločil,
Tebi mojo dušo zročil.
Angel varh prijatelj moj!
Vselej mi na strani stoj!

O prijatelj moj nebeški!
Meni varh mogočen dan,
Da v nezmožnosti človeški
Nisem v hudo zapeljan.
Ti preženi vse zmotnjave,
In sovražnikov skušnjave!
Angel varh, prijatelj moj!
Slabemu na strani stoj!

Če opeša moja duša,
Z grehom ranjena medlí,
Satan jo končati skuša,
In ji večno smert želi;
Ti sovražnika preženi,
Milost božjo sprosi meni.
Angel varh, prijatelj moj!
Grešnemu na strani stoj!

Uči me Boga ljubiti,
Kakor Jezus zapové;
Njega voljo dopolniti,
Njemu vdati vse sercé;
Da se vedno posvečujem,
Vedno k Bogu približujem.
Angel varh, prijatelj moj!
Mlačnemu na strani stoj!

Ko približa se ločenje,
Zadnje vojske huda noč,
Preden sklenem to življenje,
Bod mi bramba in pomoč!
Zroči me Odrešeniku,
Meni milemu sodniku.
Angel varh, prijatelj moj!
V smerti mi na strani stoj!

Vernih duš dan.

(Dies irae.)

Strašen dan bo dan plačila,
Zemlja se bo v prah zdrobila,
Priča David in Šibila.

Kakšen strah bo svet obdajal,
Kadar bo sodnik prihajal,
K ojstri sodbi človek vstajal.

Čudno bo trobenta pela.
Mertvim po grobêh donela,
Pred sodnika jim velela.

Smert, natura trepetala,
Bode, ko bo stvar vstajala,
In Sodniku odgovarjala.

Bukve bodo prinesene,
V katerih dela so storjene
Dobre vse in nepoštene.

Vse, karkolj zdaj zakrito,
Pred Sodnikom bo očito,
Kaznoval bo vse serdito.

Revež, kam še čem podati,
Kje prijatelja iskati,
Komaj dobrim bo obstati.

Kralj nezmerne visokosti,
Ki odrešiš vse, oprosti
Meni milostno slabosti!

Spomni se, o Jezus mili,
Da so zame te umorili.
Prosim, takrat se me usmili!

Hotel truden si hoditi,
Dal si se na križ pribiti,
Daj mi v blagor trud svoj biti.

Kralj pravični maščevanja!
Prosim grehov odpuščanja,
Preden sodiš naše djanja.

Da sem kriv, to sam spričujem,
Grehov svojih se sramujem,
„Prizanesi Bog!“ zdiham,

Nisem vreden odpuščanja,
Vendar ognja maščevanja
Vari me, Bog milovanja!

Den' me, prosim' med ovčice,
Kozlov se bojim levice,
Naj deležen bom desnice!

Ko zaveržene preklete
V ogenj pahnili boš ujetе,
Vzemi takrat me med svete.

V prahu k tebi, Bog zdiham,
Serce sterto Ti darujem,
Konec Ti priporočujem.

Dan solzá, o ura straha,
Ko bo človek vstal iz praha,
K ojstri sodbi vstal krivični!

Prizanesi, Bog pravični!
Mili Jezus Ti jim daj
Večnega počitka kraj! Amen.

Z a h v a l n a.

Hvala bod' Gospod Bogù!

Vse stvari ga zdaj molite!

Stvarnika, dobrotnika

In Očeta ga častite!

Kerub, Seraf mu pojó,

Hvali zemlja in nebo.

Sveti, sveti, svet Gospod!

Vse je polno tvoje hvale;

Trume zvoljenih, o Bog!

Večno čast ti bodo gnale;

Vsi svetniki te časté,

Vsi pravični te slavé.

O preljub' Zveličar naš!

Koljka je ljubézen tvoja!

V grehe bil sem zakopan,

Revna b'la je duša moja,

Ti pa prideš k nam na svet,

Smert, pekel in greh zatret.

Večni Bog in kralj nebes,

Se poniža brat nam biti;

Nam živí in nam vmerje,

Nam nebesa zaslužiti;

Njega sveta Rešnja kri

Nas očisti vse ljudi.

Češčen bodi, trojni Bog!

Oče, Sin in ti Duh sveti!

Cerkve tvoje nauk ves

Moramo zvesto verjeti;

Jezus Kristus, božji Sin,

Je zapustil ga v spomin,

Svoje ljudstvo srečno stor',

Zdaj in vselej nas obvari;

Obdaruj in povikšuj

In zveličaj svoje stvari;

Hvalo bomo peli ti

Tukaj in v večnosti.

Milostiv nam bodi dans,

Pota v grehe nam zagradi;

Sveti in preljubi Bog!

Daj, da stor'mo dobro radi.

V tebe upamo vsak čas,

Da ne boš zavergel nas.

Hymnus Ambrosianus ali Te Deum.

(Za vsako zahvalo.)

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, tibi coeli et universae potestates,

Tibi Cherubim et Seraphim incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth:

Pleni sunt coeli et terra majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus,

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia:

Patrem immensae majestatis,

Venerandum tuum verum et unicum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae Christe:

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu, ad liberandum suscepturus hominem, non horuisti Virginis
uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna coelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris.

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine
redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine: et benedic haereditati tuae.

Et rege eos: et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies benedicimus te:

Et laudamus nomen tuum in saeculum, et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum speravi-
mus in te.

In te, Domine, speravi: non confundar in aeternum.

V. Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu.

R. Laudemus et superexaltemus eum in saecula.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

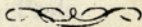
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cujus misericordiae non est numerus et bonitatis in-
finitus est thesaurus: piissime majestati tuae pro collatis donis
gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut, qui peten-
tibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura
disponas; per Christum Dominum nostrum. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

KAZALO:

Vvod.

Zivljenje sv. mučencev Oglejskih, Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota.

I. Poglavlje.	stran
Nekoliko o rodu in mladosti sv. Kocijana in tovaršev	8
II. Poglavlje. sv. Kocijan in tovarši pogegnjo iz Rima	12
III. Poglavlje. Sv. Krizogon	17
IV. Poglavlje. Početje naših svetnikov v Ogleju	21
V. Poglavlje. Oglejski sodnik in sv. device Agapa, Hijonija, in Jrena	26
VI. Poglavlje. Poročilo sodnikov do sv. Kocijana in tovaršev in njih odgovor	30
VII. Poglavlje. Pismo oglejskih predstojnikov do cesarja v oziru sv. Kocijana in tovaršev.	34
VIII. Poglavlje. Kako so se naši svetniki obnašali, dokler ni bilo od cesarjev odgovora	39
IX. Poglavlje. Ubeg sv. Kocijana in tovaršev.	42
X. Poglavlje. Kraj terpenja in smerti sv. Kocijana in tovaršev	45
XI. Poglavlje. Naši svetniki pred sodnikom.	49
XII. Poglavlje. Odgovor svetnikov na sodnikove besede	52
XIII. Poglavlje. Smert sv. Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota.	56
XIV. Poglavlje. Kraj mučenstva in smerti naših svetnikov	63
XV. Poglavlje. Svetinje ali ostanki trupel sv. Kocijana in tovaršev	70

XVI. Poglavje. Koliko da sv. Kocijan in tovarši pred Bogom veljajo	75
XVII. Poglavje. Farna cerkev v Šenkocijanu blizo Ogleja	81
XVIII. Poglavje. V čem, da so nam naši mučenci, sv. Kocijan in njegovi tovarši izgled.	87
XIX. Poglavje. Cvetlični venec, spleten sv. Kocijanu in njegovim tovaršem v čast	92

Drugi del, Mašne in druge Molitve in Pesmi.

	stran
Zjutranja molitev	103
Večerna molitev	107
Daritev sv. maše	110
Pobožnost pri sv. Maši v čast sv. Kocijana in tovaršev	118
Sv. Maša v čast presv. Rešnjega telesa	140
Sv. Maša in obhajilo v čast prečiste devicé Marije	161
Spovedna pobožnost	183
Sveto Obhajilo	194
Molitve pred pridigo	205
Litanije od svetega Rešnjega telesa	207
Obiskovanje sv. Rešnjega telesa	211
Lavretanske litanije	229
Litanije vsih svetnikov	236
Sveti križev pot	245
Prijazni opomini in zaklici naših patronov, sv. Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota nam, ki smo njih varovanci	259
Svete Pesmi	274

